

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Wyndham_John-Kraken_se_probouzi.PDB

PDB Name: John Wyndham - Kraken
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 18.5.2003
Modification Date: 18.5.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

John Wyndham - Kraken se probouzi

Ohlédnutí zpět

Nejbližší ledovec čněl nehnutě z hladiny moře. Vlny Atlantického oceánu se o něj rozbíjely jako o pevnou skálu. Za ním byly další obrovské ledovce, která tam uvízly po odlivu a podobaly se zasněženým horám. Mezi nimi plavaly tu a tam ledovce poháněné větrem směrem na sever Lamanšským průlivem. Toho rána jich tam bylo víc, než jsme kdy předtím viděli. Zastavil jsem se a zadíval na ně. Oslňující bílé ledovce v modrém moři.

"Mám pocit," řekl jsem, "že o tom napíší příběh."

"Myslíš něco dlouhého o všem, co jsme zažili? Dokonce knihu?" zeptala se Phyllis.

"Předpokládám, že z toho nikdy nebude vázaná kniha v tvrdých deskách - ale stejně to bude kniha," souhlasil jsem.

"Kniha bude vždy knihou, i když jedinými čtenáři budou spisovatel a jeho žena," řekla.

"Vždy je naděje, že ji může číst ještě někdo jiný. Mám pocit, že by se měla napsat. Koneckonců vím o celé záležitosti stejně tolik jako kdokoli jiný - ve všeobecné rovině. Odborníci by to samozřejmě popsali přesněji, ale mezi námi, přece bychom uměli dát dohromady nějaké vyprávění."

"Bez odborných konzultací?" zeptala se Phyllis.

"Bude-li to někdo číst, pak se může prohrabávat dokumentací - alespoň tou, co zbyla. Moje představa je, že budu vyprávět celý příběh ze svého pohledu - vlastně z našeho."

"Jen klidně používej první osobu jednotného čísla - nemůžeš o tom přece psát z pohledu dvou lidí," radila mi.

Přitáhla si kabát ještě těsněji k tělu. Od úst jí šla pára. Dívali jsme se na ledovce. Bylo jich více, než jsme si mysleli. Některé vzdálenější se daly jen tušit podle toho, jak se o ně rozbíjely vlny.

"Zimy by nám utekla rychleji," přemýšlela Phyllis, "a pak snad až přijde jaro..." Nechala myšlenku nedokončenou. Potom přerušila řetěz svých úvah a řekla: "Čím začneš?"

"Tak daleko jsem ještě nemyslel," přiznal jsem se.

"Myslím, že bys měl začít tou nocí na palubě lodi Guinevere, když jsme uviděli."

"Ale miláčku, zatím nikdo nedokázal, že by s tím měly něco společného."

"Říkal jsi příběh, ne? Když budeš potřebovat na všechno důkazy, tak nikdy nezačneš."

"Co začít tím, jak sestoupily do vody?" navrhl jsem. "To je vlastně počátek všeho."

Zavrtěla hlavou.

"Lidé si stejně vyberou jen to, co se jim bude líbit, bude-li to vůbec někdo číst, ale nikomu neprospěje, když budeš vynechávat důležité věci jen proto, že si nejseš absolutně jist." Zamračil jsem se.

"Ale nikdy jsem si vlastně nebyl jist, zda ty ohnivé koule byly... Hm, koneckonců slovo náhoda existuje, protože se tento jev vyskytuje."

"Pak to tedy řekni. Ale měl bys začít na lodi Guinevere."

"Tak dobrá," připustil jsem. "Kapitola první - Zajímavý jev."

"V mnoha ohledech bohužel nežijeme v devatenáctém století. Být tebou, rozdělila bych celé vyprávění na tři fáze. Jinak to ani nejde. Fáze první by byla -"

"Miláčku, čím kniha to vlastně bude?"

"Samozřejmě tvoje, drahoušku."

"Aha - jako můj život od té doby, co jsem tě potkal?"

Velký ledovec, který byl zespoda roztátý a podemletý vodou, se začal jakoby vědomě obracet. Plácl sebou do vody, která vystříkla vysoko do vzduchu. Převaloval se dál, pak zpomalil, na chvíli se zastavil a potom se opět valil zpátky. Pozorovali jsme ho, jak se líně převaluje ve vodě, až se konečně zastavil a nabídl nám úplně jiný pohled. Phyllis se vrátila ke kapitolám.

"Fáze první," opakovala rozhodně, pak se zarazila. "Ne. Napřed by to chtělo samostatnou kapitolu s úvodním vysvětlením."

"Ano," souhlasil jsem, "měl jsem na mysli -"

Ale Phyllis potřásla hlavou a zamyslela se: "Už to mám!" vykřikla. "Napsala to Emily Pettifellová, tu asi neznáš."

"Máš pravdu," odpověděl jsem. "Spíš jsem myslel -"

"Bylo to v Růžové knize dětských rýmů," řekla. Vytáhla ruku z kapsy a zarecitoval pár veršů.

Zavrtěl jsem hlavou. "Příliš dlouhé. A jestli k tomu můžu něco říct, Růžová kniha dětských rýmů je tak trochu

jiný žánr, ne?"

"Ale poslední dva verše, Mikeu. To je ono." Zopakovala je:

- Ale, mámo, prosím, řekni mi,
co mohou být ty obludy,
co z moře tajně vylézají?

"Musím tě zklamat miláčku, to není ono," řekl jsem.

"Ale podle mě nic vhodnějšího nenajdeš. Víš snad o něčem lepším?"

"Měl jsem na mysli něco od Tennysona."

"Od Tennysona?" vykřikla překvapeně.

"Poslouchej!" řekl jsem a zarecitoval pár veršů. "Ne žádnou báseň z jeho známých poetických sbírek," připustil jsem, "ale i Tennyson byl jednou mladý."

"Poslední strofa, kterou jsem vybrala, byla vhodnější."

"Obsahem ano, ale ne atmosférou. Kromě toho moje verše se možná nakonec naplní," řekl jsem.

Trochu jsme se přeli, ale koneckonců to bude moje kniha. Phyllis si může napsat svoji, bude-li chtít. Posuďte sami:

Pod hřměním horních vrstev hlubiny,
až v nedohledných mořských propastech
odvěkým nerušeným spánkem spí
Kraken: občas mu slabý paprsek
pronikne k bokům. Všude kolem ční
les obřích hub staletí bujících
a z úkrytů a z temných jeskyní
nesčetní obrovití láčkovci
žábrami vlní vody zelené.
Tam leží od věků, jak čas se vine,
mořskými červy ve spánku se cpe.
Až voda posledním požárem zaplane,
tu uvidí ho lidé, andělé:
S řevem se vynoří a zhyne na hladině.

Alfred Tennyson

Fáze první

Jsem věrohodný svědek stejně jako vy, vlastně všechny boží děti jsou, když to bereme z jejich pohledu, věrohodnými svědky - takže je zvláštní, jak se komentáře stejné události od sebe liší. Phyllis a já jsme téměř jedinými lidmi, kteří se doslovně shodnou na tom, co se stalo v noci na 15. července. Protože je Phyllis mojí ženou, lidé říkají, sice zdvořile, ale za našimi zády, že jsem ji o tom přesvědčil. Eufemismus, který může vyjít jen z úst člověka, který Phyllis nezná.

Čas - 23.16 hodin: místo - zeměpisná šířka 35?, asi 24? západně od Greenwiche; loď - Guinevere: důvod pobytu - líbanky. Toto jsou nesporná fakta. Loď nás zavezla do Madeiry, na Kanárské ostrovy a přes Verdské souostroví na sever. Cestou domů jsme se stavili na Azorech. Šli jsme se s Phyllis nadýchat čerstvého vzduchu. Opírali jsme se o zábradlí, ze salónu k nám doléhala sentimentální hudba, zpěvák po někom v písni toužil. Moře se před námi rozprostíralo jako hedvábná pláň zalitá měsíčním světlem. Loď plula klidně jakoby bez hnutí. Tíše jsme se dívali na nekonečnost moře a nebe. Z dálky k nám doléhal rozervaný hlas zpěváka toužícího po své milé.

"Ještě, že nejsem v jeho kůži, musí to být deprimující pořad si rozdírat duši," řekla Phyllis. "Proč asi lidé stále vymýšlejí takové dekadentní skučení?" Na to jsme neměl pohotovou odpověď, ale byl jsem jí ušetřen, protože obrátila pozornost k něčemu jinému.

"Mars dnes vypadá dost našťavaně, že? Doufám, že to není špatné znamení," řekla Phyllis.

Podíval jsem se překvapeně na červené místo, na které ukazoval. Mars skutečně vypadal celý červený, nikdy jsem si takové barvy nevšiml - ale vlastně hvězdy u nás doma také nikdy nesvítily tak jasně jako tady. Důvodem mohla být blízkost rovníku.

"Vypadá dost červeně," souhlasil jsem.

Chvilku jsme červený bod pozorovali. Potom Phyllis řekla:

"To je divné. Zdá se mi, že se zvětšuje."

Vysvětlil jsem jí, že je to určitě zrakový klam, protože se na něj dlouho dívala. Pozorovali jsme ho dále a bod se skutečně zvětšoval. Ale objevilo se něco ještě podivnějšího.

"Vidím tam ještě jeden. Přece neexistují dva Marsy," řekla Phyllis.

A skutečně tam byl. Červený bod o něco menší, nad tím větším trochu vpravo.

"A ještě jeden. Nalevo. Vidíš?" dodala Phyllis.

"To snad musí být letka tryskáčů, které po sobě zanechávají na obloze stopy po výfukových plynech," podotkl jsem nejistě.

Pozorovali jsme všechny tři body, jak se stávaly jasnějšími a pomalu sestupovaly za horizont, nechávající za sebou narůžovělý odraz ve vodě.

"Už je jich pět," řekla Phyllis.

Mnohokrát potom po nás chtěli detailní popis, ale asi nemáme takový talent jako ostatní. Už tehdy jsme to řekli a stále trváme na tom, že jsme neviděli žádný zřetelnější tvar. Střed byl červený a kraje světlejší. Nejlepší bude, když si představíte zářivě červené světlo prosávající hustou mlhou, takže ho vidíte zamlženě, to se asi nejvíc bude blížit tom, co jsme viděli.

Ostatní, kteří stáli u zábradlí, to viděli ve tvaru doutníku, válce, disku, vajíčka a samozřejmě létajícího talíře. My ne. Navíc jsme jich viděli pět, zatímco někteří osm, jiní zase devět nebo dvanáct.

Body se zvětšovaly se zmenšující se vzdáleností. někteří šli do salónu pro své známé, my jsme zůstali s ostatními u zábradlí a dohadovali se, co by to mohlo být.

Neměli jsme měřítko v oku, takže jsme nemohli posoudit, jak jsou daleko, ani jaká je jejich velikost; mohli jsme si jen být jisti, že klouzají dolů po obloze, jako by sledovaly naši loď. Vedle mě stál chlapík, který vyprávěl své sousedce o požáru na St.Elmě. Zdálo se, že o tom ví všechno. Žena ale o St.Elmě nikdy neslyšela a měla pocit, že o nic nepřišla. Vtom první z bodů spadl do vody.

Zasyčelo to a okolo se utvořil oblak růžové páry. Ihned nato se do šířky rozprostřel nižší oblak, který už neměl růžový nádech, ale vypadal jako bílý oblak v měsíčním světle. Pomalu řidnul a vtom k nám dolehlo syčení. Voda kolem místa dopadu bublala, vřela a pěnila se. Když pára zmizela, nezbylo tam nic než rozčeřená hladina, která se pomalu uklidňovala.

Pak dopadl druhý, na stejné místo a stejným způsobem jako první. Všech pět - jeden po druhém - dopadlo do vody s velkým sykotem a cákáním. Vzápětí se pára vytratila a zbylo jen několik rozčeřených míst na hladině.

Na palubě lodi Guinevere zvonily zvonce, hluk motorů změnil svůj rytmus. Nabrali jsme jiný kurs, posádka lodi připravovala záchranné čluny a muži byli připraveni házet záchranné vesty.

Čtyřikrát jsme projeli tím místem po moři sem a tam a hledali po nich stopy. Nic jsme nenašli. Moře bylo zalité svitem měsíce, prázdné, nerušené, klidné...

Příští ráno jsem poslal kapitánovi navštívenku. Tehdy jsem pracoval pro EBC a tak jsem mu vysvětlil, že bych pro ně mohl udělat program o událostech ze včerejší noci. Dostal jsem očekávanou odpověď.

"Myslíte BBC?" zeptal se.

Společnost EBC byla mladší než BBC a tak jsem to musel pokaždé vysvětlovat. Pak jsem dodal:

"Podle toho, co jsem slyšel, viděl každý něco jiného, takže bych si rád vyslechl vaši verzi a porovnal ji s mojí."

"To je dobrý nápad," souhlasil kapitán. "Tak začněte."

Když jsme skončil, pokýval hlavou a ukázal mi svůj zápis v lodním deníku. V podstatě se naše verze shodovaly kapitán také viděl pět bodů a stejně jako já nebyl schopen určit jejich tvar. Jeho odhad rychlosti, velikosti a umístění bodů byl technickou záležitostí. Všiml jsem si, že body zachytil radar a že v záznamu byla zmínka o letadle neznámého typu.

"Jaký je váš soukromý názor?" zeptal jsem se. "Viděl jste už někdy něco podobného?"

"Ne, nikdy," odpověděl, ale bylo vidět, že zaváhal.

"Ale co ty -?" zeptal jsem se kapitána.

"Ty nebyly v záznamu," řekl, "ale slyšel jsem už o dvou velice podobných případech, které se staly vloni. Jednou spatřili lidi tři objekty v noci, podruhé jich bylo šest a uviděli je ve dne - ale zdá se, že vypadaly téměř stejně - jako červený chomáč. V obou případech se vyskytly v Tichém oceánu, ale ještě nikdy se neobjevily tady."

"Ale proč se to neobjevilo v záznamu?" zeptal jsem se.

"V obou případech se našlo jen několik svědků - námořníci totiž nechtěli, aby si z nich lidé utahovali, že mají vidiny. Proto se to šířilo jen ústním podáním mezi námořníky. My totiž nejsme tak skeptičtí jako lidé na souši, jsme schopni připustit, že se občas mohou na moři dít podivné věci."

"Můžete mi dát vysvětlení, které bych mohl použít?"

"Jiné než jsem zapsal do lodního deníku bych vám dával nerad. Ale udělat z toho tentokrát reportáž - to je něco jiného. Máme tu několik stovek svědků."

"Myslíte, že by stálo za to trochu to tady prozkoumat? Máte to místo označené?"

Zavrtěl hlavou. "Je tu velká hloubka. Přes tři sta sáhů."

"V ostatních případech se nenašly žádné stopy?"

"Ne. Jinak by mohlo být zahájeno vyšetřování. Ale neměli sebemenší důkaz."

Ještě chvíli jsme hovořili, ale nepodařilo se mi dostat z něho nějakou teorii. Pak jsme odešel a zapsal jsem si svoji verzi. Později jsem se telefonicky spojil s Londýnem a nadiktoval jim to. Ještě týž večer zprávu odvysílali. Nic zvláštního - jen u několika lidí to možná vzbudí údiv.

Jen pouhou náhodou jsem byl svědkem počátečního stadia. Nepodařilo se mi najít žádné dřívější zmínky o stejných jevech, o jakých mluvil kapitán. I teď po letech nemohu podat žádný důkaz, že to byly podobné jevy, i když jsem o tom vnitřně přesvědčen. Radši bych ani nedomyšlel, jaké to bude mít následky, a jak to všechno skončí. A kdybych mohl vstoupit do svých snů, poručil bych jim, aby se mi o tom nezdálo.

Všechno začalo nepozorovaně. Kdyby se to projevilo zřetelněji - ale stejně je obtížné říci, co bychom proti tomu udělali, i kdybychom nebezpečí rozpoznali včas. Poznání věci a snaha předejít možným následkům nemusí jít nutně ruku v ruce. Brzy jsme poznali nebezpečnost jaderného štěpení - a přesto jsme byli bezmocní.

Kdybychom možná zasáhli ihned... Ale když už byla hrozba reálná, nepochopili jsme, že máme zasáhnout, a pak už bylo pozdě.

Ale nemá smysl stěžovat si na naše nedostatky. Chci pouze podat výstižnou a krátkou zprávu o příčinách

dnešní situace, která začala velmi nenápadně a zvolna...

Lod' Guinevere už nebyla vystavena žádným neobvyklým jevům a přistála podle plánu v Southamptonu. Předpokládali jsme, že se už nic zvláštního nestane. Ta událost se nám vryla hluboko do paměti. Byl to asi stejný pocit, jako bychom po letech vyprávěli svým vnoučatům: "Když jsem byl s tvojí babičkou na svatební cestě, viděli jsme mořskou obludu," - i když je to možná trochu jinak. Ale stejně to byly báječné líbanky. Phyllis měla stejný názor a také to řekla, když jsme se opírali o zábradlí a pozorovali ruch a shon pod námi.

"Nevidím důvod, proč by musely být poslední," dodala.

Vystoupili jsme z lodí, vyhledali náš nový domov v Chelsea a v pondělí zašli do kanceláře EBC, kde jsem k svému údivu zjistil, že mi v mé nepřítomnosti dali přezdívkou Watson - Ohnivá koule, za což jsem mohl děkovat ohlasům na moji reportáž. Podali mi velký svazek dopisů a řekli, ať si vyřídím, co jsem si nadrobil.

Spousta lidí věří záhadným příběhům a ihned se cítí spřízněni s těmi, kdo jim také věří. Uvědomil jsem si to při čtení těch dopisů. I když musím připustit, že jsou mezi námi určité rozdíly. Jeden můj kolega byl po relaci o strašidelném zážitku zavalen korespondencí o levitaci, telepatii, zhmotňování a účincích víry na léčení. Já jsem uhodil na jinou strunu. Většina pisatelů se domnívala, že pohled na ohnivě koule ve mně nutně vzbudil zájem nejen o létající talíře, ale také o všechny možné světelné úkazy na obloze, padající popílek lávy nebo dokonce mořské obludy. Poté, co jsme roztřídil korespondenci, mi zbylo asi šest dopisů, ve kterých byla zmínka o podobných ohnivých koulích, jaké jsme viděli my. V jednom dopise byla zmínka o podobném zážitku, o jakém mi vyprávěl kapitán lodi Guinevere, z nedávné doby na Filipínách. Ostatní dopisy byly také zajímavé, zvláště pozvání od spisovatele z La Plume d'Or, kde vždy vaří výtečná jídla.

Ta týden jsem se s ním setkal. Ukázalo se, že můj hostitel je asi jen o něco starší než já. Objednal čtyři sklenice Tio Pepe, po kterých se mu rozvázal jazyk a přiznal se, že psal pod jiným jménem, protože je poručíkem u letectva.

"Je to choulostivá záležitost," řekl. "Všichni si myslí, že jsem měl halucinace, ale jestliže se shromáždí dost důkazů a prokáže se, že nešlo jen o halucinace, stejně to budou držet v tajnosti. Trapné, že?"

Souhlasil jsem s ním.

"Dělá mi to starosti," pokračoval, "a když už sbíráte důkazy, rád bych vám nějaké poskytl, i když bych byl raději, abyste je nepoužil přímo. Víte, nechtěl bych z toho mít problémy. Myslím, že není žádné nařízení, které by mi zakazovalo mluvit o svých halucinacích, ale nikdy nevíte."

Chápavě jsem pokýval hlavou. Poručík pokračoval:

"Stalo se to asi před třemi měsíci. Pilotoval jsem jeden z pravidelných kontrolních letů několik set mil východně od Formosy -"

"Nevěděl jsem, že -" vskočil jsem mu do řeči.

"Spousta věcí se nedostane na veřejnost, i když nejsou nijak tajné," řekl. "Tak tedy, radar je zachytil, ještě když jsem je za sebou nemohl vidět, ale přibližovaly se rychle od západu."

Rozhodl se, že prozkoumá okolí a vystoupí vzhůru, aby jim přešel dráhu. Radar udržoval letadlo v přímém kursu. Snažil se navázat spojení, ale nepodařilo se mu to. Náhle zahlédl tři červené skvrny, jasné i za denního světla, jak se k němu rychle přibližují. Letadlo letělo rychlostí téměř pět set mil za hodinu. Znovu se je snažili zachytit radarem, ale neúspěšně. Body se stále přibližovaly, až ho téměř předstihly.

"Mým úkolem bylo hlídkovat," řekl. "Ohlásil jsem na základnu přítomnost letadla neznámého typu, bylo-li to vůbec letadlo, a protože jsem s ním nenavázal spojení, požádal jsem je, aby na ně zaměřili radary. Nic jiného jsem zatím nemohl dělat, jinak bych je musel pustit, a kvůli čemu bych tam tedy byl. Základna souhlasila, i když vyhýbavě."

Znovu jsem se pokusil o kontakt, ale vůbec si mě nevšímaly, ani mých signálů. Jak se přibližovaly, začal jsem mít pochybnosti, zda jde vůbec o letadlo. Na radaru se mi jevily tak, jak jste říkal, jako červený chumáč s červenějším středem. Mohla to zrovna tak dobře být malá červená slunce. Čím déle jsem s nimi byl v kontaktu, tím méně se mi to líbilo. Radši jsem zapojil střely na radar a zapnul je.

Když mě mýjely, mohly letět rychlostí okolo sedmi set mil za hodinu. Několik sekund nato zachytil radar nejbližší z nich a vystřelil.

Zdálo se, že ta věc explodovala téměř současně s výstřelem, bez jakéhokoliv zpoždění. A stálo to za to! Najednou se to ohromně vzvedlo, měnilo to barvy - od červené přes růžovou do bílé - ale červené skvrny tam byly pořád patrné - pak se letadlo zakymácelo a narazilo do zbytků po ohnivě kouli. Ztratil jsem hodně času a měl jsem asi velké štěstí, protože když jsem se vzpamatoval, uvědomil jsem si, že ztrácím výšku. Tři čtvrtiny pravého křídla byly pryč a špička levého byla značně poškozena. Usoudil jsem, že se musím katapultovat. Zařízení k mému překvapení fungovalo."

Na chvíli se zamyslel a pak dodal:

"Nevím, jestli vám to pomůže, ale ještě bych vám rád něco řekl. Za prvé dokáží letět daleko rychleji než ty, které jste viděl, a za druhé, ať už jde o cokoli, jsou velmi snadno zničitelné."

Chvilí jsme hovořili o podrobnostech a pak ukončil náš rozhovor zajímavým postřehem. Když vystřelil na ohnivě koule, nerozbily se na částičky, ale explodovaly jako celek, což nám tehdy mělo říct víc.

Během dalších týdnů jsem dostal několik dopisů, které mu už neřekly nic nového. Pak to najednou začalo vypadat, že se z toho vyvine podobná záhada jako s lochnesskou příšerou. Veškerá pošta chodila do mé přihrádky, protože všichni předpokládali, že vše, týkající se ohnivých koulí, je moje záležitost. Některé observatoře zachytily malá červená tělesa pohybující se vysokou rychlostí, ale byly ve svých komentářích velice zdrženlivé. Ani jedny noviny to neotiskly, protože podle šéfredaktorů se celá záležitost příliš podobala aféře s létajícími talíři a jejich čtenáři chtěli neotřelé senzace. Informace se však přesto po částech hromadily, i když to trvalo téměř dva roky, než se jim dostalo publicity a pozornosti veřejnosti.

Tentokrát jich bylo třináct. Nejdříve je zachytila radiostanice na severu Finska a odhadla, že se pohybují rychlostí tisíc pět set mil za hodinu a směřují na jihozápad. Informaci předala dál a označila je jako letadlo neznámého typu. Pak je zaměřili Švédové, a když se pohybovaly nad jejich územím, spatřili je pouhým okem. Popsali je jako malé červené tečky. Dále je zachytili Norové, kteří odhadli jejich rychlost na nižší než tisíc tři sta mil za hodinu. Pak je zaměřila skotská stanice, která odhadla rychlost na tisíc mil za hodinu, a konstatoval, že jsou vidět pouhým okem. Dvě stanice v Irsku podaly zprávu, že letí přímo nad jejich hlavami ve směru mírně odchýleném od jihozápadu. Jižnější stanice udala jejich rychlost jako osm set mil z hodinu a sdělila, že jsou zřetelně viditelné. Meteorologická loď plující asi v 65° severní šířky udala popis, který se shodoval s dřívějšími, a odhadla jejich rychlost na pět set mil za hodinu. Potom už nebyly spatřeny.

Důvodem, proč se tenkrát dostaly na titulní stránky novin, zatímco jindy prošly jejich lety bez povšimnutí, nebyl jen fakt, že je zachytila řada radiostanic, které podrobně popsaly jejich dráhu, ale spíš náznaky možných důsledků. Na Východě však vládlo mlčení. Od překotných a nepřesvědčivých vysvětlení po první jaderné zkoušce v Rusku, považovali vládní představitelé za přijatelnější předstírat, že o záležitosti nic nevědí. Takováhle politika měla výhodu v tom, že nevyžadovala žádné duševní úsilí. Pokud v lidech vyvoláte pocit, že jde o něco záhadného a nevysvětlitelného, nutně za tím budou hledat skrytou sílu. A protože ti, co znali důvěrně ruské poměry, by stejně nic neuveřejnili, hra na schovávanou mohla klidně pokračovat dál.

Švédové oznámili, že zakročí proti podobnému porušení vzdušného prostoru, ať už půjde o kohokoli. Britské noviny naznačily, že nejmenovaná velmoc střeží své hranice tak bedlivě, že ostatní musí nutně přijmout podobná opatření na ochranu svých hranic. Americké noviny sdělil, že jakmile se objeví ruské letadlo nad americkým územím, okamžitě ho sestřelí. Kreml zřejmě zaspal.

S ohnivými koulemi se roztrhl pytel. Zprávy o jejich výskytu se odevšud hrnuly, takže jsem jediné stačil vytřídit ty divoce fantastické a střízlivě jsem odkládal stranou, že je projdu, až budu mít víc času. Všiml jsem si ale, že mezi střízlivými zprávami o jejich výskytu jsou popisy nápadně se shodující s ním, co jsem viděl na vlastní oči, a pojal jsem podezření, že je inspiroval můj program v rozhlasu. Celkem vzato šlo o směsici dohadů, vymyšlených příběhů a zprostředkovaných dojmů, která mi moc nepomohla. Jedno mě však překvapilo - nikdo neviděl ohnivě koule přistávat na zemi. Nikdo je také neviděl přistávat ze břehu; všichni, kdo je spatřili, byli buď na lodi, nebo v letadle.

Několik dalších týdnů se zprávy o výskytu malých či velkých seskupení jen hrnuly. skeptici začínali ochabovat. Jen ti nejskalnější tvrdili, že šlo o halucinace. Avšak nic nového jsme se nedozvěděli. Žádné obrázky nebyly k dispozici. Vidí-li člověk něco zajímavého, obvykle s sebou nemá zbraň nebo fotoaparát. Ale tentokrát narazily na chlapíka, který zbraň měl.

Byl jím kapitán letadlové lodi Tuskegee. Zpráva z Curaca, že k ní směřuje osm ohnivých koulí, ji zastihla, když kotvila u břehů Portorika u San Juanu. Kapitán doufal, že překročí výsostné vody, a proto udělal náležitá opatření. Ohnivě koule sestupovaly přímo na ostrov, takže by se za chvíli ocitly nad lodí. Kapitán sledoval s uspokojením na radaru, jak se přibližují. Počkal, až už nemohlo být pochyb o narušení prostoru. Pak dal rozkaz k palbě - šest řízených střel vypálilo v třisekundových intervalech. Kapitán vyšel na palubu a sledoval, jak se šest červených bodů proměňuje jeden po druhém v bílé obláčky dýmu.

"Tak, to je usadilo," konstatoval se zadostiučiněním. "Teď bude zajímavé, čekat, kdo začne řvát," dodal a sledoval pohledem zbývající dva červené body, jak mizí směrem na sever.

Ale dny mýjely a nikdo na to nereagoval. Ani se nesnížil počet zpráv o ohnivých koulích.

Pro většinu lidí znamenala taková politika mistrovského ticha jen jedno - odpovědnost přičítali jedné straně.

V průběhu následujícího týdne se dvě další ohnivě koule dostaly nebezpečně do dosahu experimentální stanice ve Woomeru a zaplatily za svou neopatrnost a tři další byly sestřeleny u pobřeží Kodiaku po přeletu přes Aljašku.

Washington v protestní nótě zdůraznil Moskvě, že porušila vzdušný prostor, a končil vyjádřením lítosti nad tím, že v několika případech, kdy musely být použity drastické prostředky, způsobil bolest příbuzným posádek letadel, které tam zahynuly. Zároveň ale podtrhl, že odpovědnost neleží na těch, kteří letadla zničili, ale na těch, kteří je tam poslali, i když věděli, že porušují mezinárodní dohody.

Po několika dnech váhání vydal Kreml protestní nótu. Vyjádřil v ní nezájem nad připisováním vlastního zločinu druhé straně a dále se nechal slyšet, že nedávno vyvinuté zbraně na obranu míru ruskými vědci už zničily nad sovětským územím víc než dvacet takových letadel. Dále konstatoval, že by bez váhání zničili další, která by případně objevila jich špionážní síť...

Tak zůstala situace opět nevyřešena. Svět byl rozdělen na dva tábory - těch, kteří věřili Rusku každé slovo, a těch, kteří jim nevěřili nic. První skupině lidí bylo všechno jasné - jejich víra byla neotřesitelná. Pro druhou to bylo obtížnější. Měli se domnívat, že Rusové ve skutečnosti sestřelili jen pět "letadel", když hovořili o dvaceti?

Nevyjasněná situace charakterizovaná výměnou nót se táhla měsíce. Výskyt ohnivých koulí byl nepochybně čtenější, ale zda šlo skutečně o častější výskyt nebo jen o větší publicitu, bylo těžké odhadnout. Občas se vyskytly zprávy, že v různých částech světa byly zničeny, čas od času proskočily zprávy, že ohnivě koule vyslané kapitalisty byly objeveny špionážní službou jediné skutečně demokratické země a úspěšně zničeny.

Oheň se musí ožiovat, chceme-li, aby nevyhasl. Bez čerstvých zpráv by lidé brzy ztratili zájem. Ohnivě koule byly skutečností. Létały vzduchem, po zasažení explodovaly, ale co dál? Zdál se, že nedělají nic jiného, alespoň o tom nikdo nic nevěděl. Zpočátku slibovaly velkou senzaci, ale ani to se nevyplnilo.

Novost vyčichla a nastoupila úmorná práce vysvětlování. Bylo to jako se záhadným požárem na St. Elmě. Skončilo to stadiem, kdy jediným vysvětlením byly elektrické výboje. A jak čas plynul, lodě a pobřežní stanice na ně

přestaly střílet, nechaly je pokračovat na jejich záhadné cestě a pouze zaznamenávaly rychlost, čas a směr. Všude zavládlo zklamání.

Námořnictvo a hlavní štáby leteckých sil ale záznamy shromažďovaly. Kreslily grafy a postupně shledávaly, že to má určitý řád.

VEBC jsem byl stále považován za jediného, komu se měly doručit dopisy týkající se ohnivých koulí. I když to v současné době nebylo žhavé téma, schovával jsem si je pro případ, že by se daly jednou použít. Zatím jsem alespoň malou měrou přispíval k vytvoření celkového obrazu. Posílal jsem informace příslušným úřadům, které by o ně mohly mít zájem.

Za nějakou dobu mě pozvali na vrchní velení loďstva a ukázali mi některé výsledky.

Přijal mě kapitán Winters a vysvětlil mi, že materiály, které mi chce ukázat, nejsou sice tajné, ale že by byl radši, kdybych si je nechal pro sebe. Souhlasil jsem a kapitán začal vyndávat mapy a grafy.

Nejdříve mi ukázal mapu světa, kde byly jemné linky označené čísly a daty. Na první pohled vypadalo jako pavoučí síť. Tu a tam byly shluky červených teček, které připomínaly pavouky, kteří tu síť upředlí.

Kapitán Winters vzal do ruky lupu a držel ji nad územím jihovýchodně od Azor.

"To je váš první příspěvek," řekl mi.

Když jsem se pořádně podíval, rozlišil jsem jeden červený bod s číslem 5 a datem, kdy jsem se s Phyllis dívali z lodi Guinevere na ohnivé koule, jak mizí v páře. Byla tam spousta dalších červených bodů, každý byl řádně označen. Všiml jsem si, že jich na severovýchodě bylo víc.

"Představuje každý bod přistání ohnivých koulí?" zeptal jsem se.

"Více či méně ano," odpověděl mi. "Čarami jsou znázorněna jen ta přistání, o kterých jsme měli dostatečné informace. Co si o tom myslíte?"

"Hm, můj první dojem je, že jich muselo být po čertech víc, než jsem si myslel," odpověděl jsem. "Když se nad tím zamyslím hlouběji, kladu si otázku, proč se sdružují do skupin?"

"Aha!" zareagoval. "Odstupte kousek dál od mapy. Přivřete oči a sledujte světlo a stín."

Ihned jsem pochopil, co tím míní.

"Místa jejich výskytu," řekl jsem.

Přikývl. "Pět hlavních a spousta vedlejších. Nej hustší seskupení je jihovýchodně od Kubu, další je šest set mil jižně od Kokosových ostrovů, velmi hustá koncentrace je u Filipín, Japonska a Aleutských ostrovů. Nechci předstírat, že hustota je správně zachycena. Je dost dobře možné, že někde došlo k omylům. Například tady - spousta letů směřuje k oblasti severovýchodně od Falkland, ale na mapě jsou jen tři červené body. To tedy znamená, že je tam vidělo jen málo lidí. Ještě něco vás zaráží?"

Zavrtěl jsem hlavou. Nechápal jsem, kam míří. Vytáhl batymetrický graf a položil ho vedle prvního. Zadíval se na něj.

"Všude, kde se soustřeďují, je moře hluboké, že?" poznamenal jsem.

"Přesně tak. Není mnoho záznamů o jejich přistání v místech, kde hloubka vody nedosahuje čtyř tisíc sáhů, a neexistuje žádný s hloubkou vody pod hranicí dvou tisíc sáhů."

Usilovně jsem přemítal, ale nic mě nenapadlo.

"Co dál?" otázal jsem se.

"Přesně tak," řekl. "Co dál?"

Chvilí jsme přemýšleli pohroužení do sebe.

"Všechny záznamy jsou pouze o přistání," poznamenal. "Nemám žádné zprávy o startech."

Přinesl mapy, kde byly hlavní oblasti zvětšeny. Chvilku jsem je pečlivě studoval a potom jsem se zeptal:

"Máte tušení, co to všechno znamená? Řekl byste mi to, kdybyste měl?"

"Odpověď na vaši první otázku zní: zatím máme z různých důvodů jen neuspokojivé teorie. Takže vaši druhou otázku nemohu zodpovědět vůbec."

"A co Rusové?"

"Nemá to s nimi nic společného. Mimochodem dělám jim to víc starostí než nám. Protože byli odkojeni nedůvěrou v kapitalismus, nemohou se zbavit myšlenky, že v tom musí mít prsty druhá strana, a jsou proto nesví, když nevědí, co se za tou hrou skrývá. Ale obě strany si uvědomují, že zřejmě nejde o přirozené jevy, jejichž výskyt by byl náhodný."

"Věděl byste o tom, kdyby za tím byla jiná země?"

"O tom není pochyb!"

Tiše jsme si prohlíželi mapy.

"Lidé mi stále připisují věty, které řekl proslulý Sherlock Holmes, ale tentokrát si ho dovolím citovat: 'Když vyloučíte nemožné, to, co vám zbyde, i když je to velice nepravděpodobné, musí být pravdivé.' Což nás tedy vedlo k tomu, že nejsou-li za tím lidé z této planety, tak potom kdo -?"

"Takové řešení se mi nelíbí," řekl jsem.

"Myslím, že by se nelíbilo nikomu," souhlasil.

"Zdá se přitažené za vlasy, že by se v takové hlubině vyvíjelo něco, co by vystoupilo na povrch s vyvinutou technikou, ale v podstatě je to momentálně jediné zbývající vysvětlení."

"A o něco méně věrohodné než ostatní teorie," poznamenal.

"Pak ale musíme vyloučit možné spolu s nemožným. Mořské dno by bylo dobrým úkrytem, kdyby se podařilo zvládnout technické obtíže," řekl jsem.

"Nepochybně," souhlasil se mnou, "ale jednou z technických překážek je tlak čtyř až pěti tun na čtvereční

palec."

"Hm, asi bychom se tím měli víc zabývat," přikývl jsem. "Další otázka, která se nabízí, je, jak asi žijí a co dělají?"

"Máte pravdu," odpověděl.

"Víte už něco konkrétního?"

"Víme, že přicházejí, možná i odcházejí," řekl. "Zatím ale víme jen o jejich příchodu. To je asi všechno."

Pohlédl jsem na mapy s křížujícími se linkami a červeně vyznačenými místy.

"Zabýváte se tím hlouběji? Nebo bych se neměl ptát?"

"Proto jste tady. Už bych se k tomu za chvíli dostal," řekl mi. "Chceme se na to podívat zblízka. Nemáme zatím v úmyslu předat informace rozhlasu nebo to publikovat, ale měla by existovat ucelená zpráva, možná ji budeme někdy potřebovat. Takže má-li vaše společnost zájem vyslat vás s náležitým vybavením na expedici..."

"Kam by to bylo?" otázal jsem se.

Udělal kruh nad jednou oblastí.

"Hm, moje manželka náruživě miluje tropické slunce - zvláště karibské," poznamenal jsem.

"Vzpomínám si, že vaše manželka napsala dobré dokumentární scénáře," řekl.

"EBC by určitě litovala, kdyby o takovou reportáž přišla," opáčil jsem.

###

Teprve, když jsme se odpoutali od pevniny, mohli jsme si prohlédnout velký předmět, který spočíval na speciálně upravené kolébce na zádi lodě. První důstojník, který byl pověřen technickými operacemi, nařídil sundat z něho plachtu. Byl to téměř obřad, ale tím větší bylo naše překvapení. Pod plachtou se objevila kovová koule o průměru deseti stop. Byla na ní porůznu umístěna kulatá okna. Vršek byl protáhlý, ukončený výstupkem. První důstojník na ni chvíli patřil okem pyšné matky, a pak nás oslovil.

"Tento přístroj, na který se právě díváte," řekl jako učitel ve škole, "se nazývá batyskaf." Udělal krátkou pauzu, aby jeho slova náležitě vyzněla.

"Nebyl to...?" zašeptal jsem Phyllis do ucha.

"Ne," řekla. "To byla batysféra."

"Aha," řekl jsem.

"Byl zkonstruován tak, aby odolal tlaku dvou tun na čtvereční palec," pokračoval dál, "a mohl tak sestoupit do hloubky patnácti set sáhů. V praxi ale nepředpokládáme, že by sestoupil do větší hloubky než dvanáct set sáhů, takže by byl vystaven tlaku asi 720 liber na čtvereční palec. I tak překoná doktora Beeba, který se dostal do hloubky pěti set sáhů, a Bartona, který sestoupil do hloubky sedmi set sáhů..." Pokračoval dál ve výčtu sestupů a mě si nevšímal. Obrátil jsem se k Phyllis:

"Mně ty sáhy nic neříkají. Kolik je to ve stopách?"

Podívala se do poznámek.

"Hloubka, do které chtějí sestoupit, je sedm tisíc dvě stě stop a hloubka, do které by mohli sestoupit, je devět tisíc stop."

"V obou případech jde o značnou hloubku," poznamenal jsem.

Phyllis je v mnoha ohledech přesnější a praktičtější.

"Sedm tisíc dvě stě stop je o něco méně než jedna a půl míle," sdělovala mi, "tlak bude o něco menší než jedna a půl tuny."

"Nevím, kde bych bez tebe byl," ocenil jsem její schopnosti. Podíval jsem se na batyskaf. "Stejně -" začal jsem váhavě.

"Co?" zeptala se.

"Hm, ten chlapík z námořnictva, Winters, se zmiňoval o tlaku čtyř až pěti tun, což znamená hloubku čtyř až pěti mil." Obrátil jsem se na prvního důstojníka. "Jaká je hloubka v místě, kam směřujeme?" zeptal jsem se.

"Je to oblast mezi Kubou a Jamajkou zvaná Kajmanský příkop," řekl. "Některá místa tam dosahují hloubky až pěti tisíc."

"Ale -" namítl jsem zamračeně.

"Sáhů, drahoušku," řekla Phyllis. "To je třicet tisíc stop."

"Aha," řekl jsem. "To bude - asi - pět a půl míle?"

"Ano," odpověděl.

"Hm," znovu jsem zaváhal.

Pak opět spustil tónem učitele poučujícího své žáky.

"Dál už se nedostaneme, tady končí naše schopnosti přímého pozorování," pronesl ke shromážděnému davu. Na chvíli se odmlčel a sledoval pohledem, jak námořníci odkrývají plachtu z podobné koule, jen o něco menší. Mávl rukou jako kouzelník při výstupu a pokračoval: "Zde máme přístroj, se kterým se dostaneme do hloubky dvakrát větší než s batyskafem. Je plně automatizovaný. Zaznamenává tlak, teplotu, proudy a předává informace nahoru. Navíc je vybaven pěti malými televizními kamerami, z nichž čtyři snímají, co se děje kolem nich v horizontální poloze, a jedna dodává záznamy z vertikální polohy pod přístrojem."

"Tomuto přístroji říkáme batyskop," ozval se jiný hlas imitující prvního důstojníka.

Ten se však nedal vyvést z míry. Pokračoval ve své přednášce. Přístroj byl tedy pokřtěn a toto jméno mu už zůstalo.

Dorazili jsme na místo a další tři dny jsme strávili testováním a úpravou obou přístrojů. dovolili nám s Phyllis sestoupit do hloubky tří set stop. Byli jsme namačkáni v batyskafu, prý "abychom si na vlastní kůži vyzkoušeli, jak to v

něm vypadá". Potom už jsme nezáviděli nikomu, kdo šel do větší hloubky. Čtvrtý den ráno po přezkoušení všech přístrojů měl nastat skutečný sestup do hlubin.

Hned po východu slunce jsme se shromáždili u batyskafu, který spočíval ve své kolébce. Dva technici, Wiseman a Trant, kteří měli sestup podniknout, se vsunuli úzkým otvorem dovnitř. Teplé oblečení, které budou potřebovat ve velkých hloubkách, jim museli podat dodatečně, protože jinak by se otvorem neprotáhli. Pak jim podali balíčky s jídlem a termosky s teplým nápojem. Námořníci potvrdili, že je všechno v pořádku, a kulatý otvor se nad nimi začal pomalu zavírat. Batyskaf byl vysunut nad hladinu moře, kde se mírně pohupoval. Jeden námořník zapnul ruční kameru a my jsme se uviděli na obrazovce. "V pořádku," řekl hlas z reproduktoru. "Spusťte ho dolů." Naviják se začal točit. Batyskaf klesal dolů a čeřil hladinu kolem sebe.

Spouštění batyskafu trvalo dlouho, ale nebudu se pouštět do detailů. Po pravdě řečeno, když jsem to sledoval na obrazovce umístěné na lodi, zdálo se mi to jako nezúčastněnému pozorovateli dost nudné. Ve vodách, kde je plankton, je neustálé vření, přes které nevidíte nic než ryby, pro které představuje potravu. Jinde zase, kde se nevyskytuje, je málo ryb. Navíc toho v hloubce kromě tmy není moc vidět, takže se po chvíli začne člověku točit hlava ze sledování obrazovky, která je napojena na otočné kamery. Oba jsme s Phyllis měli většinu času zavřené oči a spoléhali se na hlas z reproduktoru, který by nás na něco mimořádného upozornil. Občas jsme si šli vykouřit cigaretu na palubu..

Lepší den pro sestup si nemohli vybrat. Slunce žhnulo, takže se občas musela paluba polít vodou, aby se trochu ochladila. Větrný rukáv se téměř nepohnul. Nekonečné moře se rozprostíralo doširoka a někde v dáli splývalo s nebem, na kterém nebylo téměř mráčku. Jen severně nad Kubou se vznášel nízký mrak. Všude vládlo ticho a klid, který byl občas protnut hlasem z reproduktoru nebo námořníkem, který hlásil hloubku. Kulisu tvořilo tiché vrčení navijáku.

Nikdo téměř nepromluvil, nechali jsme to na mužích dole.

První důstojník se občas zeptal:

"Vše v pořádku, tam dole?"

A zároveň se ozvaly dva hlasy:

"Ano, pane!"

Někdo se zeptal:

"Měl Beebe elektricky vyhřívaný oblek?"

Zdálo se, že to nikdo neví.

"Smekám před ním klobouk, jestliže ho neměl," odpověděl někdo.

První důstojník sledoval bedlivě záznamy i obrazovku.

"Máte téměř půl míle za sebou. Zkontrolujte hloubku," řekl.

Hlas ze zdola počítal:

"Čtyři třicet osm... čtyři třicet devět... teď! Polovina míle za námi, pane."

Naviják se neustále točil. Občas se objevila hejna ryb, přechajících do tmy, ale jinak nic. Někdo si postěžoval:

"Když se mi podaří dostat kameru k jednomu oknu, připluje velká a ryba a zakryje mi ho."

"Pět set sáhů. Překonali jste Beeba," řekl první důstojník.

"Tak ahoj, Beebe," ozvalo se ze zdola. "ale zatím nic nového není."

Stejný hlas vzápětí nato řekl:

"Je tu nějak živěji."

"Asi to taky vidíte. Tady něco je, není to dobře vidět, světlo už tam špatně dosáhne. Něco velikého. Moc to - mohlo by to být - ne, můj bože! To nemůže být velryba! To je na ni moc hluboko!"

"Je to nepravděpodobné, ale ne nemožné," řekl první důstojník.

"No, v tom případě - hm, stejně se to odklidilo. Probůh! My savci jsme snad všude!"

Zanedlouho první důstojník oznámil:

"Jste v hloubce, kam se dostal Barton," a pak najednou dodal změněným tónem: "Teď je to jen na vás, chlapci. Vše v pořádku? Nebudete-li se cítit dobře, stačí říct."

"Vše je v pořádku, pane. Žádná porucha. Pokračujeme."

Nahoře na lodi si naviják tiše předl.

"Blížíte se k hranici jedné míle," oznámil první důstojník. "Jak se cítíte?"

"Jaké je nahoře počasí?" zeptal se hlas ze zdola.

"Stále pěkné. Moře je klidné."

Ti dva ze zdola hlásili:

"Pokračujem, pane. Na takové podmínky bychom mohli čekat celé týdny."

"Dobře - pokud jste si oba jisti."

"Jsme, pane."

"Dobrá. Máte před sebou ještě tři sta sáhů."

Po chvíli se ozvalo:

"Je tu mrtvo. Tma jako v pytli. Teď vidíme něco pod sebou... zase sépie... průsvitné ryby... malé hejno, tam vidíte... tamhle... probůh -"

Zarazil se a zároveň jsme tu spoušť uviděli na obrazovce.

Příroda si nedala pozor," komentoval to hlas ze zdola.

Kamera nám stále posílala záběry neuvěřitelných zpotvoření, velkých i malých.

Mezitím se do toho vložil první důstojník.

"Musíme vás zastavit. Jste v hloubce dvanácti set sáhů." Zvedl sluchátko telefonu a dal rozkaz na palubu.

Naviják se začal točit pomaleji, až se úplně zastavil.

"Jste u cíle, hoši," řekl.

"Ať už jsme sem přišli hledat cokoli, nenašli jsme to," ozval se hlas ze zdola po chvíli váhání.

Z obličeje prvního důstojníka se nedalo nic vyčíst. nemohl jsem si být jist, zda očekával nějaké pozitivní výsledky. Spíše ne. Očekával je vůbec někdo z nás? Vše se zřejmě odehrávalo v hlubinách. A z toho vyplývalo, že klíč k záhadě leží někde dole. Echogram ukazoval, že dno je vzdáleno ještě tři míle od místa, kde se nacházel batyskaf...

"Hej vy tam v batyskafu," řekl první důstojník. "Začínáme vás vytažovat nahoru. Jste připraveni?"

"Ano, pane! Vše připraveno," řekli dvojhlasně.

První důstojník zvedl sluchátko telefonu.

"Začněte vytahovat."

Slyšeli jsem, jak se naviják roztáčí a nabírá na rychlosti.

"Vše v pořádku, tam dole?"

"Ano, pane."

Asi po deseti minutách se ozval hlas:

"Něco tu je. Něco velkého - není po pořádku vidět. Nejde tam moc světla. Přece to zase není ta velryba - v takové hloubce. Pokusím se na to zaměřit kameru."

Obraz na monitoru přeskočil a pak se usadil. Viděli jsme paprsky světla protínající vodu a v nich se třpytily shluky malých organismů. Na samé hranici světla se dalo tušit o něco světlejší místo. Ale nemohli jsme si být jisti.

"Zdá se, že to krouží kolem nás. Taký se trochu otáčíme. Pokusím se - teď jsem to lépe zahlédl. V každém případě to není velryba. Tady, vidíte to?"

Tentokrát už jsme rozeznali světlejší místo. Mělo zhruba oválný tvar, ale rozměry se nedaly určit.

"Hm, to je určitě něco nového," řekl hlas ze zdola. "Mohla by to být ryba - nebo něco podobajícího se želvě. Určitě něco obrovského. Teď se to přibližuje a krouží to kolem nás, ale stejně nerozeznám detaily. Sleduje nás to."

Kamera nám opět ukázala pohled na něco záhadného, když se to dostalo do jejího zorného úhlu. Byli jsme jen o něco moudřejší. Neměli jsme dostatek informací, abychom si mohli být jisti.

"Plave to nahoru. už je to nad námi. Ztratili jsme to z dohledu. Nahoru nevidím... Dostalo se to asi někde nad batyskaf. Snad ne-"

Hlas náhle zmlkl. Zároveň se obrazovka na okamžik rozjasnila a vzápětí zcela pohasla. Běh navijáku se zrychlil.

Zůstali jsme sedět a beze slova se na sebe dívali. Phyllisina ruka vyhledala moji a stiskla ji.

První důstojník natáhl ruku po sluchátku, pak si to ale rozmyslel a vyšel beze slova ven. Naviják se roztočil ještě rychleji.

Trvá hodnou chvíli, než se navine téměř jedna míle kabelu. Posádka se mezitím rozprchla. Šli jsme s Phyllis na zád' a beze slova se posadili.

Po dlouhé chvíli zpomalil naviják svůj běh. Šli jsme se k němu podívat.

Konečně byl vidět konec kabelu. Čekali jsme, že bude roztržený jako štětec na malování.

Nebyl. Byl zpečený. Konec silového i propojovacího kabelu vypadal, jako by byl svařený obloukem.

Všichni jsme na něj s údivem zírali.

Večer přečetl kapitán modlitbu a k uctění jejich památky byly vypáleny salvy...

##

Počasí bylo stále pěkné. Příští den v poledne jsme se na rozkaz prvního důstojníka shromáždili v jídelně. Vypadal bledý a velmi unavený. Krátce a věčně pronesl:

"Nařizuji pokračovat v průzkumu a použít náš automatický přístroj. Budou-li zkoušky a přípravy dokončeny včas a za předpokladu, že počasí vydrží, zahájíme operaci zítra ráno, co možná nejdříve. Mám instrukce spustit přístroj co nejhlouběji to půjde i za cenu jeho zničení, i když už nebudeme mít možnost pozorování opakovat."

Příští den ráno vypadala jídelna úplně jinak, než při prvním spuštění batyskafu. Bylo v ní instalováno pět televizních obrazovek v jedné řadě. Čtyři z nich snímaly horizontální prostor a jedna prostor pod přístrojem. Byla tam také filmová kamera, která natáčela dění na všech pěti obrazovkách kvůli dokumentaci.

Opět jsme sledovali různé vrstvy oceánu, ale tentokrát jsme slyšeli místo komentáře námořníků roztočivé zvuky zachycené zvenku umístěnými mikrofony. Hluboké moře, kde ještě žijí živočichové, je zřejmě ideálním místem pro kakofonickou skladbu. Pocítili jsme úlevu, když se asi tři čtvrtě míle hluboko rozhostilo ticho a někdo zamumlal: "Mikrofony nevydržely."

Na obrazovkách se stále objevovala hejna ryb, těkající sem a tam, různé bizarní tvary se střídaly s většími či menšími patvami, které se daly jen stěží určit. Dokolečka dokola. Jedna míle, míle a půl, dvě míle, dvě míle a půl... Najednou jsme všichni zpozorněli. Na obrazovkách se objevilo něco velkého, oválného. Asi tři až čtyři minuty se to objevovalo na všech obrazovkách, ale protože tam dole bylo málo světla, nemohli jsme určit, co to je. Pomalu se to přesunulo k hornímu okraji obrazovky a asi po půl minutě - všechny monitory potemněly.

##

Proč bych nepochválil vlastní ženu? Phyllis umí napsat výborný scénář - a tento byl jeden z nejlepších. Bylo jen škoda, že se nesetkal s takovým nadšením, jaké by si zasloužil.

Po dokončení jsme ho poslali vrchnímu velení námořnictva ke schválení. Za týden se ozvali. Kapitán Winters nás přijal. Poblahopřál Phyllis ke scénáři, což by stejně udělal, i kdyby se mu tak nelíbila. Když jsme se usadili na židle, litostivě pokýval hlavou.

"Bohužel vás musím požádat, abyste to teď nezveřejňovali," řekl kapitán.

Phyllis byla pochopitelně rozčarovaná. Na scénáři pracovala, velmi usilovně, a nejen pro peníze. Chtěla, aby

její práce vyzněla jako oslava dvou mužů, Wisemana a Tranta, kteří zmizeli i s batyskafem. Sklopila oči a zahleděla se na podlahu.

"Mrzí mě to," řekl kapitán, "ale říkal jsem vašemu muži, že to nepůjde hned použít."

Phyllis na něho pohlédla.

"Proč?" zeptala se.

Také jsem netrpělivě čekal na vysvětlení. Moje poznámky o přípravných pracích a našem sestupu do hlubin v batyskafu se také nemohly publikovat.

"Vím, že vám dlužíme vysvětlení," souhlasil kapitán Winters. Posadil se, nahnul dopředu, opřel si lokty o kolena a zadíval se na nás.

"Nevysvětlitelným problémem jsou - a to už jste si také dávno uvědomili - ty roztavené kabely," řekl. "I při nejdivočejší fantazii se nám nezdá pravděpodobné, že by existovalo stvoření schopné překousnout ocelové kabely. Když ale připustíme výskyt bytosti, která překousne kabel jako kyslíko-acetylenový plamen, nutí nás to k maximální opatrnosti."

Oba jste viděli, co se stalo s konci kabelů, a proto jistě chápete, že se tu otevírá nový aspekt. Nemůžeme experimentovat v hlubinách, aniž bychom alespoň přibližně tušili, co nás tam čeká."

Chvilí jsme o tom hovořili. Kapitán se omlouval a projevoval porozumění, ale měl své příkazy. Slíbil, že nám dá vědět, jakmile se dozví něco bližšího. A s tím jsme se museli spokojit. Phyllis skrývala rozčarování za svým obvyklým filozofováním. Před odchodem se ještě zeptala:

"A teď, kapitáne, s pravdou ven, řekněte mi, co není v záznamech. Víte, kdo to mohl udělat?"

Zavrtěl hlavou. "Nemohu vám dát žádné vysvětlení, které by vypadalo věrohodně. Ať už své vlastní nebo oficiální - a myslím, že ho nedostanete ani od nikoho jiného, i když by to veřejnost asi neměla vědět."

A s tím jsme se rozloučili.

Zákaz zveřejňování našeho materiálu ale trval kratší dobu, než jsme předpokládali. Za týden zazvonil telefon, právě když jsme si sedali k večeři. Phyllis zvedla sluchátko.

"Á, dobrý večer, paní Watsonová. Jsem rád, že jsem vás zastihl, mám pro vás dobré zprávy," ozval se v telefonu hlas kapitána Winterse. "Právě jsem mluvil s lidmi z EBC a dal jim svolení uveřejnit váš program."

Phyllis mu za dobrou zprávu poděkovala. "Ale co tak najednou?"

"Už to stejně proniklo na veřejnost. Uslyšíte to dnes večer v hlavních zprávách a zítra to vyjde v novinách. Za těchto okolností jsem měl pocit, že byste měla mít příležitost uveřejnit váš materiál. Souhlasí s tím i vrchní velení - vlastně mají zájem na tom, aby váš materiál vyšel co nejdříve. Líbí se jim. Tak hodně štěstí."

Phyllis mu opět poděkovala a zavěsila.

"Co si myslíš, že se mohlo stát?" dotazovala se.

Museli jsme počkat do devíti hodin na hlavní zpravodajství. Zpráva nebyla dlouhá, ale z našeho pohledu dostatečná. Informovala o americkém námořním týmu, který při průzkumu hlubin moře někde u Filipín utrpěl ztrátu dvou mužů, kteří zmizeli i s batyskafem.

Ihned nato udělala EBC programové změny a naše materiály došly uplatnění.

Průzkumy veřejného mínění později ukázaly, že se Phyllisin program setkal s velkým ohlasem. Protože byl uveden téměř vzápětí po ohlášení zprávy, strefili jsme se do vrcholu posluchačského zájmu. Na vrchním velení vládlo také uspokojení. měli možnost ukázat, že Američané nejsou vždy první, i když si myslím, že tentokrát to nebylo nejpodstatnější.

Pod vlivem událostí přepsala Phyllis část scénáře, kde popisovala události s roztavenými kabely. Dostala záplavu korespondence s různými vysvětleními a náznaky, ale nikdo z nás nebyl o nic chytřejší.

Dalo se asi stěží očekávat, že bychom mohli být moudřejší. Naši posluchači ani neviděli mapy a v tomto stadiu nikoho nenapadlo, že by mohla existovat spojitost mezi katastrofou batyskafu a ohnivými koulemi, které "jaksi vyšly z módy".

Zatímco anglické královské námořnictvo uvažovalo o problému jen v teoretické rovině, Američané byli připraveni jednat. Doneslo se nám, že připravují druhou expedici do stejného místa, kde přišli o batyskaf. Ihned jsme požádali o možnost připojit se k expedici, ale dostali jsme zamítavou odpověď. Nevím, kolik lidí se ještě přihlásilo, ale zřejmě by to stačilo na další loď. Ani do té jsme se nedostali. Všechna místa byla rezervovaná pro jejich vlastní korespondenty a komentátory, kteří měli pracovat pro evropské agentury. Byla to ale jejich show, protože ji financovali. Stejně nás to ale mrzelo. I když jsme předpokládali, že přijdou znovu o přístroj, nikdy by nás nenapadlo, že by mohli přijít dokonce o loď...

Asi za týden nato se objevil jeden novinář, který dělal reportáž pro NBC. Ucítili jsme svoji příležitost, a tak jsme ho přesvědčili, téměř proti jeho vůli, že s námi poobědvá.

"Nikdy jsem nic takového neviděl - ani nechtěl vidět," řekl nám. "Měli k dispozici automatický přístroj podobný tomu, o který přišli při první expedici. Podle původního plánu měli nejdřív spustit přístroj do hlubina a vrátil-li by se v pořádku zpátky, chtěli poslat dolů posádku v batyskafu. Zaráží mě na tom, že se zase našli dobrovolníci, kteří chtěli riskovat životy. Asi už je život na zemi omrzel."

To byl tedy původní plán. Kotvili jsme několik yardů od výzkumné lodi, se kterou nás spojoval televizní kabel, abychom z toho dostali to hlavní a aby to mělo lidskou dimenzi.

Dívali jsme se, jak se batyskaf přehoupal přes zábradlí, a pak jsme šli sledovat obrazovky. Asi jsme viděli totéž,

co tenkrát vy: někdy byl obraz rozostřený, jindy zas ostrý, občas se tam mihly podivné ryby a jindy se na obrazovkách objevily útvary, které neumím pojmenovat a ani to nepokládám za nutné.

Nad monitory byl světelný panel zaznamenávající hloubku, což byl výborný nápad, jinak by nás tížil pocit nekonečna. Když dosáhl hloubky jedné míle, někteří nevydrželi a šli se občerstvit na palubu. Když byl v hloubce dvou milí, šel jsem také nahoru a nechal několik skalních příznivců u obrazovek. Po chvíli to vzdal další a šel si ke mně přisednout.

Přiznal se mi, že něco tak nudného ještě neviděl. Poslední půl míle nebylo vidět nic než tmu jako v tunelu.

Zašel si pro coca-colu a namířil si to ke mně. V půli cesty se náhle zastavil.

"Proboha!" vykřikl. A zároveň se ozvaly výkřiky zezdola.

Pohlédl jsem stejným směrem jako on - na výzkumnou loď.

Ještě před chvílí se na palubě nic nedělo, jen zvuk navijáku dával tušit, že není opuštěná. A teď...

Nevím, jak u vás vypadají bouřky, ale v některých krajích se vyskytuje kulový blesk, který proběhne celým domem. A přesně tak vypadala výzkumná loď slyšeli jsme, jak to v ní praská.

Netrvalo to déle než pár sekund, i když se nám to zdálo jako věčnost. Potom vybuchla...

Nevím, co nesla na palubě, ale vypadalo to, jako by na ní byla bomba, která explodovala. Ve zlomku sekundy nás to hodilo na zem. Gejzír vody vystříkl do výšky a na nás dopadaly úlomky lodi. Když jsme opět zvedli hlavy a rozhlédli se kolem, viděli jsme už jen zklidňující se moře.

Zbylo toho jen málo. Kousky dřeva, několik záchranných kruhů a tři spálená těla. Posbírali jsme zbytky a vydali se na cestu domů."

Během dlouhé pauzy mu Phyllis nalila další šálek kávy.

"Co to bylo?" zeptala se.

Pokrčil rameny. "Mohla to být náhoda, ale když ji vyloučíme, vypadalo to, jako když udeří blesk z moře, je-li to vůbec možné!"

"O něčem takovém jsem ještě neslyšela," řekla Phyllis.

"Tak doposud nebylo nic takového zaznamenáno," souhlasil s ní. "Ale všechno má svůj začátek."

"To nám moc nepomůže," poznamenala Phyllis.

Přejel po nás pohledem.

"Asi víte, jaký byl účel naší cesty, když už jste do případu zasvěceni."

"Jistě, tušíme, oč jde," řekl jsem.

Pokýval hlavou. "Tak podívejte," pokračoval, "vysvětlili mi, že není síla, která by přinutila proud o napětí několika milionů voltů protéci neizolovaným kabelem v moři, takže mi nezbyvá nic jiného, než to vzít jako fakt, protože tomu moc nerozumím. Jen říkám, že kdyby to bylo možné, pak by to odpovídalo tomu, co jsem viděli na moři."

"Byly tam také izolované kabely ke kamerám, mikrofonům, termometrům a dalším přístrojům, ne?"
poznamenala Phyllis.

"Zajisté. A byl tam také izolovaný kabel propojující televizní signál a naší lodi, ale ten nevydržel takové napětí a shořel, takže jsme měli z pekla štěstí. Mě to připadalo, že výboj jde jen po hlavním kabelu - kdyby to tak nebylo, fyzikové by asi protestovali."

"Nemají jiné vysvětlení?" zeptal jsem se.

"Ale mají - hned několik. Některá zní dokonce přesvědčivě - pro toho, kdo tam nebyl."

"Máte-li pravdu, pak je to velmi podivné," řekla Phyllis zamyšleně.

Novinář z NBC na ni upřel pohled. "Typicky britský komentář - ale je to skutečně velmi podivné i bez mého přispění," řekl skromně. "Ať už se to pokoušejí vysvětlit jakkoli, stejně ty přetavené kabely nejdou fyzikům do hlavy. To nemohla být náhoda."

"Na druhé straně, když vezmeme v úvahu tu hloubku, tlak...?" naznačila Phyllis.

Zavrtěl hlavou. "Nechci hádat, potřeboval bych více faktů. Možná, že je získáme dřív, než si myslíme."

Tázavě jsme se na něho podívali.

Ztišil hlas. "Protože jste spřízněné duše, tak vám to prozradím, ale nechte si to pro sebe. Mají několik sond - ale je to přísně tajné."

"Kde?" zeptali jsme se jedním dechem.

"Jedna je u Aleutských ostrovů, druhou mají někde hluboko v Guatemalské pánvi. Co dělají vaši lidé?"

"Nevíme," odpověděli jsme upřímně.

Potřásl hlavou. "Vždycky jste poblíž místa, kde se něco děje," řekl chápavě.

Během několika dalších týdnů jsme se bezvýsledně snažili získat zprávy o sondách. Až o měsíc později jsme se dověděli něco nového od novináře z NBC, který opět přijel do Londýna. Zeptali jsme se ho, co se mezitím dělo. Zamračil se.

"O sondě z Guatemaly nejsou žádné zprávy," řekl. "Loď kotvící jižně od Aleut vysílala rádiové signály předávané sondou, která prozkoumávala moře. Náhle bylo spojení přerušeno a o lodi nejsou žádné zprávy."

##

Oficiální zpráva o těchto událostech nebyla zveřejněna. Občas jsme něco zaslechli, což nám potvrdilo, že zájem neopadl, a dokonce když jsme si dali dohromady jednotlivé informace, dávaly nám ucelený obraz. Naše námořní kontakty v Británii byly přátelsky vyhýbavé, ale na druhé straně Atlantiku byly otevřenější. Daly nám na srozuměnou, že nám sdělí, jakmile budou vědět něco nového, takže jsme předpokládali, že uvízli na mrtvém bodě.

Zájem o ohnivé koule byl na bodu mrazu, jen několik lidí považovalo za nutné nám o nich napsat. Stále jsem si záznamy o nich uchovával a doplňoval je, i když jsem si nebyl jistý, do jaké míry jsou pouhou fantazií.

Pokud vím, oba tyto jevy nebyly nikdy dávány do souvislosti. Zůstaly nevysvětleny, jako by byly jen sezónní senzací.

Během dalších tří let jsme se tím také moc nezabývali. Měli jsme jiné starosti. Narodil se nám syn William - ale po osmnácti měsících zemřel. Abych pomohl Phyllis překonat bolest nad ztrátou syna, přijal jsem práci na sérii reportáží z různých koutů světa, prodal náš dům a na čas jsme odjeli na cesty.

Teoreticky to byla moje práce, ale prakticky většinu scénářů, které se v EBC líbily, dodělávala a vylepšovala Phyllis. Ve volném čase pracovala na svých vlastních scénářích. Když jsme se vrátili domů, museli jsme zpracovat spousty materiálu. Měli jsme pocit, že jsme opět získali životní rovnováhu.

Vzápětí nato ztratili Američané u Mariánských ostrovů křižník.

Zpráva byla povrchní, trochu nafouknutá místním tiskem. Ale něco na tom bylo. Začal jsem mít tušení, odkud vítr vane. Když si Phyllis přečetla noviny, také si toho všimla. Vytáhla atlas a zadívala se do něj.

"Na třech místech je u Mariánských ostrovů pěkná hloubka," konstatovala.

"Ta zpráva také není obvykle podaná. Nemůžu přijít na to, co za tím vězí. Ale je to nějak divně napsané," souhlasil jsem s ní.

"Měli bychom použít naše tajné zdroje," rozhodla Phyllis.

Nepřineslo to žádný výsledek. Zdálo se, že všechno usnulo na mrtvém bodě. Nezjistili jsme víc, než bylo v oficiální zprávě: křižník Keweenaw se za pěkného počasí potopil. Přežilo to dvacet lidí, kteří byli zachráněni. Případ se bude vyšetřovat.

Snad se tak stalo. Nikdy jsem se nedopátral, co se zjistilo. Událost zastínilo potopení sovětské lodi, která se zabývala blíže nespecifikovaným úkolem východně od Kurilských ostrovů u Kamčatky. Je příslovečné, že každý neúspěch Sovětů je přičítán kapitalistickým šakalům nebo reakčním fašistickým hyenám. Také tentokrát ještě dlouho doznívaly rozhořčené nářky, i když americká ztráta byla větší. A tak se stalo, že ztráty norského průzkumného plavidla Utskarpen v jižních mořích prošla, až na zemi svého původu, téměř bez povšimnutí.

Pak následovalo ještě několik dalších plavidel, ale to už jsem si nezaznamenával. Mám dojem, že se ztratilo asi šest lodí, které se zabývaly průzkumem oceánu, než postihla Američany velká ztráta u Filipín. Tentokrát přišli o torpédoborec a jejich trpělivost byla u konce.

Jen malá část veřejnosti uvěřila, že vody u Bikin jsou příliš mělké pro provedení jaderných zkoušek, a proto musely být přesunuty téměř tisíc mil směrem na západ. V novinářských a rozhlasových kruzích to vyvolalo vlnu dohadů.

Měli jsme teď s Phyllis lepší postavení a také jsme měli štěstí. Odletěli jsme a za několik dnů jsme se připojili k velkému komplexu lodí kotvicích ve strategické vzdálenosti od místa, kde se potopila loď Keweenaw.

Nemohu vám popsat, jak vypadal speciálně upravený batyskaf, protože jsme ho nikdy neviděli. Dovolili nám podívat se na plošinu nesoucí kovovou polokouli, na které byla umístěna bomba, a řekli nám jen, že jde o běžnou jadernou bombu se silným obalem, který odolá tlaku v hloubce pěti mil.

Hned po rozbřesku odvezl tažný člun bombu na moře. Pak už jsme vše sledovali pomocí televizních kamer umístěných na plovácích. Tak jsme mohli vidět, jak byla plošina odpojena a tažný člun nabral rychlost. Pak zmizel z nebezpečného pole a plošina doplnila setrvačností na místo, kde zmizela loď Keweenaw. Asi tři hodiny se nic nedělo, na obrazovkách jsme stále sledovali nehybnou plošinu. Potom se ozval hlas z reproduktoru, který nám ohlásil, že akce začne asi za třicet minut. Hlas nám po určitých intervalech připomínal, kolik minut zbývá do spuštění akce. Pak už jen odpočítával a všichni jsme napjatě poslouchali se zraky přikovanými na obrazovky: "- tři - dva - jedna - start!"

Při posledním slovu odstartovala z plošiny raketa zanechávající za sebou červený kouř.

"Odpalte bombu!" zazněl rozkaz.

Čekali jsme.

Zdálo se, že dlouho zavládlo napjaté ticho. Nikdo nemluvil. Všechny oči se upíraly na některou z obrazovek, která snímala plošinu klidně plovoucí po modrém, sluncem zalitém moři. Kromě červeného dýmu, který se pomalu rozplýval, jsme neviděli nic zvláštního. Klid a mír však byl jen zdánlivý. Cítili jsme, jako by celý svět zadržel dech v obavě, co by se mohlo stát.

Pak to přišlo. Klidné moře se náhle vzedmulo do bílého hříbu, který se šířil do stran. Voda se začala vařit a stříkat do výšky. Loď se zachvěla.

Spěchali jsme od obrazovek ven k zábradlí, abychom viděli, co se děje. Bílý hřib už dosáhl horizontu. Kroutil se a točil, jak stoupal nahoru. Bylo v tom něco odporného. Teprve teď k nám dolehl zvuk, měli jsme pocit, že nás někdo praštil do ucha. Mnohem později, s překvapivě velkým zpožděním, jsme spatřili, jak se na nás hrne první vlna.

Toho večera jsme seděli u stolu s Mallarby z listu The Tidings a Bennellem z časopisu The Senate. Nečiním si nárok, abych byl pokládán za člověka, který patří do tak vybrané společnosti. Měl jsem ale nos, když jsem si vzal za ženu Phyllis, která si na mě zvykla dřív, než se stačila porozhlédnout okolo sebe. Teď ale měla příležitost vyniknout. Máme na to svůj systém. Prohodím občas nějakou poznámku, abych nevypadal jako nespolečenský morous, ale jinak ji do konverzace nezasahuji. Jen se dívám a obdivuji. Připomíná to šachovou partii, kde je hotovým potěšením sledovat nečekané tahy. Prohrává jen zřídka. Tentokrát je měla tam, kde je chtěla mít mezi předkrmem a hlavním jídlem.

"Hlavní brzdou byla neochota hledat za tím vším projevy myslících bytostí - určité inteligence," řekl Mallarby, "ale teď už to alespoň zčásti přiznávají."

"Mně se nelíbí slovo 'inteligence'," reagoval Bennell. "Hranice mezi instinktivním a vědomým činem, zvláště, jde-li o sebeobranu, je velmi křehká, oba mohou vyvolat zdánlivě stejnou reakci."

"Ale nemůžeš popřít, že ať je příčina jakákoli, jedná se o zcela nový jev," řekl Mallarby.

Všiml jsem si, že je Phyllis s výsledkem své práce spokojena, nechala je mluvit a už jen poslouchala.

"Mohli bych," odvětil Bennell, "mohl bych tvrdit, že už tam žijí celé věky, ale že se o nás nezajímaly, protože jsme je dosud nechali v klidu."

"To bys mohl," souhlasil Mallarby, "ale nedělal bych to, být sebou. Beebe i Barton se dostali dost hluboko a nic se jim nestalo. Také nebereš v úvahu ty přerušené kabely. Tady už nejde o instinkt."

Bennell se zazubil. "S kabely je potíž. Připouštím, že ani jedna teorie není jednoznačná."

"A co elektrizace americké lodi - ba to jen statická elektřina?"

"Máme snad dostatečné informace, abychom ji mohli vyloučit?"

Mallarby se ušklíbl.

"Proboha! Ukolébavky jsou přece dobré pro malé děti a blbečky."

"No, no. Mám-li se přiklonit k vysvětlení, že do byla statická elektřina, nebo Bockerově teorii, dávám přednost prvnímu."

"Bockerovi sice moc nefandím, nevím, zda zní jeho vysvětlení směšněji tobě či mně, ale nemáme na vybranou: buď přijmeme Bockerovu teorii, nebo spoustu vysvětlení, která jsou stavěna na písku. Ať už si o ní myslíme cokoli, musíme uznat, že většina vysvětlení do sebe zapadá."

"Jules Verne by to nevymyslel lépe," poznamenal Bennell.

Při zmínce o Bockerovi jsem zrozpačitěl. Phyllis to zřejmě také překvapilo, i když by to nikdo z následující poznámky nepoznal.

"Bockerovu teorii nemůžeme samozřejmě vyloučit..." řekla a trochu přimhouřila oči.

Zabrali. Během chvilky jsme věděli o Bockerově teorii vše, co jsme chtěli, a ani jeden z nich přitom vůbec netušil, že o ní slyšíme poprvé.

O Alastairu Bockerovi jsme trochu slyšeli. Byl to vynikající geograf, který připojil ke svému jménu spoustu titulů. O jeho teorii, kterou tak šikovně Phyllis z novinářů vytáhla, jsme ale slyšeli poprvé..

Před necelým rokem předložil Bocker vrchnímu velení loďstva v Londýně referát. Protože se jednalo o slavné jméno, dostal se do významných kruhů, i když v něm šlo v podstatě o následující:

Přerušené kabely a elektrizace některých lodí musíme brát jako neoddiskutovatelný projev vědomých činů bytostí sídlících v hlubinách oceánů.

Podmínky v těchto místech jako například tlak, teplota, neustálá tma atd. Přispěly k názoru, že se tam nemohla vyvinout žádná forma inteligentního života - a tuto teorii podložil několika přesvědčivými argumenty.

Předpokládalo se, že žádná národ není schopný sestavit přístroj, který by mohl pracovat v takových hloubkách, a chybí mu k tomu i důvod.

Ale nezrodila-li se forma inteligentního života v hlubinách, pak musela odněkud přijít. Dalším problémem je, že musí být zvnějšku kryta něčím, co odolá tlaku dvou set tun na čtvereční palec a někdy možná i většímu. Kde jinde na Zemi by se našly takové podmínky pro její vývoj? Samozřejmě nikde.

Dobře, když se tedy nemohla vyvinout na Zemi, musela se vyvinout někde jinde - řekněme na velké planetě, kde je tlak velmi vysoký. Připustíme-li tuto teorii, pak se nutně naskytá otázka, jak se sem z vesmíru dostala?

Bocker pak opět připomněl ohnivé koule, které vzbudily před několika lety velkou pozornost a občas byly někde zahlédnuty. Ani jedna z nich nepřistála na zemi, všechny se soustředily do oblastí, kde je oceán velmi hluboký. Navíc ty, které byla zasaženy střelami, explodovaly způsobem naznačujícím, že v nich byl značný přtlak.

Bylo také příznačné, že ohnivé koule vyhledávaly na Zemi taková místa, kde se vysoký tlak vyskytuje.

Proto vyvinul Bocker teorii, že aniž jsme si toho vědomi, jsme svědky meziplanetární invaze. Měl-li by udat místo, odkud přicházejí, označil by Jupitera, protože jako jediný vyhovuje podmínkám tlaku.

Svůj referát ukončil myšlenkou, že tito návštěvníci nemusí být nepřátelští. Mohou jen utíkat před podmínkami, které se pro ně staly nesnesitelnými. Zdálo se mu, že život v hloubce, kde je tlak patnáct liber na čtvereční palec, nebude překážet životu v hloubce, kde se tlak pohybuje kolem několika tun na čtvereční palec. Proto byl zastáncem teorie, že musíme vyvinout maximální úsilí, abychom mohli s novými obyvateli hlubin navázat spojení s cílem umožnit oboustrannou výměnu vědeckých poznatků.

Názory vrchního velení na tyto teorie nejsou oficiálně známy. Ví se ale, že Bocker krátce nato stáhl svůj referát z jejich nepřijímajících stolů a předal ho šéfredaktorovi The Tidings k úvaze. Když mu ho vraceli, určitě to udělali s jejich přísloušným taktem. Šéfredaktor jen poznamenal k novinářům:

"Tyto noviny se obešly už přes sto let bez komiksů, takže nevidím žádný důvod, proč bychom na tom teď měli něco měnit."

Za nějakou dobu se referát objevil na redakčním stole šéfredaktora listu The Senate. Přejel ho pohledem, vyžádal si stručný výtah, pozvedl obočí a nadiktoval uhlazené odmítnutí.

Potom se ještě objevil u dvou šéfredaktorů menších listů, ale protože ho neotiskly, šířil se pouze ústním podáním v úzkém kruhu lidí.

"Nechápu, proč to neuveřejní v The Daily Tape nebo v listu The Lens?" řekla Phyllis tónem předstírajícím, že je o záležitosti už dávno informovaná. "Je to přece jejich chleba! A co americké bulvární plátky?"

"List The Tape to málem uveřejnil," odpověděl jí Mallarby. "Ale Bocker jim pohrozil, že je dá k soudu, uveřejní-li jeho jméno - chce, aby to vyšlo v seriózním listu. Redaktoři listu The Tape se snažili najít nějakou známou osobnost, která by se pod to podepsala, ale nikdo neprojevil zájem. Bocker nechal referát zapsat, uložit, opatřit autorskými právy a tím to skončilo. List The Tape to nevytiskl, protože za těchto okolností by to mohlo vyvolat další paniku. V poslední době už měli na krku dva takové případy a ani vysoký náklad je k něčemu takovému neopravňoval. List The Lens a ostatní byly ve stejné situaci. Jedny malé americké noviny vytiskly zmíněnou verzi, ale protože šlo už

o třetí nebezpečí z vesmíru za poslední čtyři měsíce, nemělo to velký ohlas. Ostatní noviny zvážili situaci a došli k závěru, že by mohly být obviněny, že dělají senzaci ze ztrát amerických životů na lodi Keweenaw, a proto od toho upustily. Ale jednou to vyjít musí. Za krátkou dobu to uveřejní některé noviny, ať už s Bockerovým jménem a souhlasem nebo bez něho - a určitě tam bude chybět jeho hlavní myšlenka kontaktovat návštěvníky a zbyde tam jen aspekt hororových komiksů. Bezpochyby vyzdvihnou jen myšlenky, ze kterých vstávají vlasy hrůzou, jako tady Bennell."

"A co se dá udělat jiného z takové slátaniny?" zeptal se Bennell.

"Hm, může se mu přičíst k dobru, že do toho vkládá více faktorů než kdokoli jiný, jak už jsem jednou řekl, a i to už je ipso facto samo o sobě fantastické. Ať to popíráme sebevíc, je to to jediné, co máme, než se vyskytne něco lepšího."

Bennell potřásl hlavou.

"Vyhýbal ses tomu od začátku. Připustíme-li na okamžik, že někde v hlubinách existuje forma vyššího života, nemáš po ruce žádný důkaz, který by vyvrátil hypotézu, že se nemůže vyvíjet v hloubce, kde je tlak několik tun na čtvereční palec stejně dobře jako v hloubce s tlakem patnáct liber na čtvereční palec. Máš jen zdravý rozum - tentýž, který se kdysi spokojil s vysvětlením, že předměty těžší než vzduch nemohou létat. Dokaž mi -"

"Mýlíš se. Bocker tvrdí, že forma vyššího života se musela vyvíjet pod velkým tlakem, ale další podmínky, které jsou v hlubinách, by jí nevyhovovaly. Ale ať myslíme o Bockerovi cokoli, vrchní velení námořnictva zřejmě tuší, že v hlubinách existuje nějaká formy vyššího života. Jinak by nevyvinuli speciální bombu v tak krátké době. Ať už je to s Bockerovou teorií jakkoli, její hlavní myšlenka se vytratila. Použití bomby se nedá označit za přátelský přístup k návštěvníkům."

Mallarby se odmlčel a pokýval hlavou.

"Několikrát jsem se s Bockerem osobně setkal. Je liberálního smýšlení, má jen obvyklou vadu. Myslí si, že všichni ostatní jsou stejného mínění. Zajímá se o všechno. Nikdy nepochopil, že setká-li se člověk průměrné inteligence s něčím novým, vyleká se, a proto zareaguje následujícími slovy: 'Pryč s tím, nechci o tom nic slyšet.' Tvůj přístup mi to živě připomíná."

"Ale jestli máš pravdu a vrchní velení věří tomu, že lodě byly zničeny vědomě, pak bychom neměli zůstat klidní," namítl Bennell. "Snad nechceš naznačit, že může jít o odvetu?"

Mallarby opět pokýval hlavou.

"Můj drahý Bennelle, samozřejmě, že chci. Vezmi si, že by se z vesmíru spustil provaz, na jehož konci by bylo něco neznámého, co by vysílalo paprsky, jejichž vlnová délka by pro nás byla nepříjemná nebo by nám dokonce mohla způsobovat fyzickou bolest. Co bychom udělali? Zřejmě bychom nejdříve uřízli provaz a tím neznámou věc vyřadili z činnosti. Pak bychom ji asi začali zkoumat a snažili se o ní dozvědět co nejvíce."

Pak by se, dejme tomu, objevily další věci, které by působily lidem obtíže. Asi bychom si mysleli, že jde o cílenou akci, možná výzvědnou. Protože by nás to obtěžovalo, zřejmě bychom se snažili se jich zbavit. A asi bychom udělali všechno pro to, aby k nám další předměty už nevysílali. Buď bychom je jednoduše zlikvidovali, nebo bychom to provedli s určitými projevy nepřátelství, takže by se to mohlo jevit jako pomsta. A teď mi řekni, kdo by za to mohl - my nebo ta neznámá věc?"

"Ve světle současných událostí a hlavně po tom, co se stalo dnes, už je to jen akademická otázka. Jen stěží si můžeme představit, že by se nějaké vyšší formě života líbilo, co jsme dnes udělali. Za předpokladu, že by se vyskytoval jen na jednom místě, pak by už dnes žádná neexistovala - ale to je, jak víme, značně nepravděpodobné. Takže se můžeme těšit na další odvetu."

"Skutečně si myslíte, že můžeme očekávat další střety?" zeptala se Phyllis.

Pokrčil rameny. "Vraťme se k méj analogii: dejme tomu, že nějaká ničivá síla z vesmíru dolehne na naše města - co uděláme?"

"Spíš co bychom mohli podniknout?" zeptala se Phyllis rozumně.

"Mohli bychom na to nasadit naše nejlepší mozky. Kdyby se to několikrát opakovalo, pak bychom jim dali volnou ruku."

"Domýlíš příliš daleko, Mallarby," vložil se do řeči Bennell. "Zprv předpokládáš paralelní vývoj. Význam slova 'volná ruka' závisí na podmínkách. V minulém století by to nic neznamenal. Mohl by ses ukousat a stejně bys žádné technické vymoženosti nevymyslel, protože tehdy nebyl vědecký pokrok tak daleko, nikdo by ani nepochopil, co máš na mysli."

"To je pravda," souhlasil Mallarby, "ale po tom, co se přihodilo lodím, předpokládám, že bylo použito techniky na vyšším stupni."

Phyllis vstoupila do rozhovoru. "Je už skutečně pozdě? - Myslím na přístup, který propagoval Bocker. Vždyť jsme použili jen jednu bombu. Výbuch by se mohl přičítat přírodní katastrofě, řekněme erupci, nepoužijeme-li další."

Mallarby zavrtěl odmítavě hlavou.

"Nezůstane při jedné bombě. Stejně už je pozdě, má drahá. Dovedete si představit, že bychom snesli konkurenci vyšší formy života, ať už se sem dostala jakkoli? Vždyť nejsme tolerantní ani k odlišným názorům jedné rasy! Ne, myslím, že Bockerova myšlenka 'přátelství se' bude mít jepíci život."

##

Bylo to velmi pravděpodobné. Byla-li vůbec kdy naděje, než jsme dorazili domů, bylo po ní. Téměř přes noc si dala veřejnost dvě a dvě dohromady. Vlažný pokus přesvědčit lidi, že se jednalo o sérii jaderných zkoušek, se nezdařil. Fatalismus, s jakým přijala veřejnost ztrátu lodi Keweenaw i ostatních, byl vystřídán uspokojením, že konečně došlo k odvetě, a ozvalo se volání po další.

Situace připomínala vyhlášení války. Včerejší flegmatici a skeptici se rázem přeměnili ve vášnivé zastánce tažení proti - ať už to bylo cokoli - něčemu, co narušilo poklid našich moří. Názory na tuto kardinální otázku byly jednotné. Ale najednou začala veřejnost spojovat se záhadou v hlubinách moře nejen výskyt ohnivých koulí, ale i další nevysvětlené jevy.

Cestou domů jsme se stavili na den v Karáči, kde nás zastihla vzrušená atmosféra. Místo vřelo pověstmi o mořských hadech a návštěvnicích z vesmíru. Bylo zřejmé, že jakkoli si Bocker nepřál, aby se jeho teorie rozšířila, stalo se tak i jinými cestami než prostřednictvím novin a veřejnost dospěla k podobným závěrům. To mě přivedlo na myšlenku zatelefonovat do EBC v Londýně, abych zjistil, zda by se teď Bocker nesnížil k rozhovoru.

Bocker poskytl rozhovor pečlivě vybraným zástupcům některých orgánů, ale pro scénář, který jsme už napsali cestou z Karáči do Londýna, to velký přínos nebyl. Jeho opakovaná prosba postupovat přátelsky ostře kontrastovala se současným veřejným míněním, takže byla prakticky nepoužitelná.

Opět jsme byli svědky toho, že oheň musí být udržován, aby nevyhasl. K oživení situace se moc nestalo, jen královské loďstvo odpálilo další bombu, aby si získalo větší prestiž. Byl to sice velkolepý pohled, ale jediným výsledkem bylo, že okolní ostrovy byly posety mrtvými a zahánvajícími rybami a všude se šířil odporný zápach.

Mezi lidmi začal pomalu převládat názor, že takto meziplanetární válka nevypadá, takže nemůže jít o válku s nepřitelem z vesmíru. Od toho byl už jen krůček ke konstatování, že za vším jsou Sověti.

Rusové samozřejmě neustoupili od své teorie, že za vším jsou kapitalističtí váleční štváči. Když řeči o působení sil z jiné planety pronikly za železnou oponu, přispěchali ihned s vysvětlením, že a) je to pouhá lež a pokus odvést pozornost od válečných příprav; b) je to pravda a kapitalisté zaútočili na nic netušící cizince atomovými bombami; c) ať je to pravda nebo ne, Sovětský svaz bude neochvějně bránit mír všemi dostupnými prostředky, kromě chemických.

Veřejné mínění se opět posunulo jinam. Člověk z ulice si říkal: "Meziplanetární válka? Také jsem tomu málem uvěřil. Ale když se nad tím zamyslím - ! Co mají Rusové za lubem? Musí to být nějaká velká akce, když použili bomby." Takže zanedlouho se opět vynořily domněnky a dohady - status quo ante bellum hypotheticalum - a jedna strana podezřívala druhou. Jediným výsledkem bylo, že námořní pojištění zůstalo na jednom procentu.

"Zdá se, že zájem opadá," postěžovala si Phyllis. "Na nějakou dobu jsme byli považováni za odborníky přes ohnivé koule. Pak se lidé o ně přestali zajímat, jejich výskyt nebyl tak hojný a dnes, když je někdo spatří, považuje je za přelud, kterým se nenechá napálit. Pak jsme získali popularitu s reportáží o prvním spuštění batyskafu do hlubin moře - ale s roztavenými kabely člověk dlouho nevydrží. Měli jsme smůlu, že jsme se o Bockerově teorii dověděli příliš pozdě, ale stejně mi není jasné, kde se stala chyba. Při odpálení bomby jsme byli pouze zrnka v písku pouště. Když vzrušení vrcholilo, měli jsme ještě šanci, ale teď už je všechno ztraceno. Je ticho po pěšině, ale přece se něco musí díť!"

"Děje se," řekl jsem. "Kdyby sis pořádně přečetla noviny, zjistila bys, že minulý týden byly odpáleny dvě bomby: jedna v Kokosové pánvi a druhá u ostrova Prince Edwarda."

"Nevšimla jsem si toho."

"Zprávy samotné nemají žádnou hodnotu. Musíš číst mezi řádky."

"Moc nám nepomůže, když si vybírají odlehlá a nic neříkající místa. Určitě by se našla spousta známějších."

"Žádná z civilizovaných oblastí se nechce smířit s tím, že by měla bomby u prahu dveří - a kdo se jim může divit? Ani za milión bych nechtěl žít u pobřeží s radioaktivním odpadem a dívat se na mrtvé ryby v moři."

"Ale to dokazuje, že celou záležitost neuložili k ledu, mám na mysli vrchní velení."

"Zřejmě ne."

"Neměl bys zase zajít do Whitehallu za tím svým admirálem?"

"Je to kapitán," opravil jsem ji, ale začal jsem o tom uvažovat. "Naposledy jsem ale moc úspěšný nebyl," zdůraznil jsem.

"Hm, máš pravdu," řekla Phyllis. "Co kdybychom ho pozvali v úterý na večeři?"

"Budu mu to tlumočit."

Kapitán Winters pozvání přijal.

"Myslíš si, že je Mildred atraktivní?" zeptala se Phyllis opírajíc se o polštář. Ruce měla složené za hlavou a studovala strop.

"Jistě, miláčku," přispěchal jsem s odpovědí.

"Aha, měla jsem takový pocit," řekla Phyllis.

Pohroužili jsme se do sebe.

"Náklonnost je zřejmě oboustranná," poznamenala.

"Mělo to tak vypadat," odvětil jsem.

"Pak se ti to povedlo," ujistila mě.

"Miláčku, to je choulostivá situace," zdůraznil jsem. "Kdybych ti řekl, že jedna z tvých nejlepších přítelkyň není atraktivní -"

"Nejsem si jista, že je jednou z mých nejlepších přítelkyň. Ale rozhodně není neatraktivní."

"Tebe bych charakterizoval jako ženu zajímavější se o dění kolem sebe, důvěryhodnou, s jiskrou v oku a půvabným úsměvem," poznamenal jsem. "Celkově okouzlující. Jsi si toho také vědoma, ale chtěl jsem ti to opět připomenout." To se mi povedlo neobyčejně dobře, pomyslel jsem si.

Trochu zavrtěla hlavou.

"Kapitán je velmi přitažlivý muž," řekla Phyllis.

"Aha, pak jsme strávili večer se dvěma přitažlivými lidmi. Ale neměli by se pouštět do dalšího dobrodružství, i když to mezi nimi začínalo jiskřit."

"Hm," zareagovala Phyllis.

"Miláčku, přece nežárlíš na můj herecký talent?"

"Vůbec ne, jen jsi čím dál tím lepší."

"Miláčku," řekl jsem, "téměř na každém kroku se setkávám s muži, kteří zápasí se svými vášněmi, a hluboce je lituji."

Nechala jednu ruku sklouznout podél těla.

"Nechci aby..." řekla Phyllis.

"Drahoušku," poznamenal jsem po chvíli, "neměli bychom zvát Mildred častěji?"

"Hm, ale i kapitána," řekla Phyllis nejistě.

"Málem jsem zapomněl, co říkal kapitán - jestli nejsi moc ospalá?"

"Spoustu věcí, má irskou krev."

"Přeskakoval od důležitých věcí k všeobecným?" zeptal jsem se trpělivě.

"Moc toho neprozradil, ale povzbudivé to nebylo. Spíš děsivé."

"Tak povídej."

"Na povrchu se toho moc nezměnilo, ale mají obavy z toho, co se děje tam dole. Lidé byli trochu vyvedeni z rovnováhy a obávají se, že by z toho mohla vzniknout panika. Asi udělali hodně pro uklidnění situace!"

Nevyjadřil se jasně o tom, že vyšetřování nepřineslo žádné výsledky, ale dalo se to vyčíst mezi řádky.

Například se zmínil o echosondách, které mohou určit hloubku moře, ale nejsou schopny podat informace o povrchu dna. Sekundární ozvěny mohou naznačovat výskyt něčeho velkého, ale mohou to také být jen hejna ryb. Nedá se přesně určit, zda jde o pohyblivé nebo statické předměty.

Hlubinné mikrofony také moc nepomohly. V některých vrstvách není slyšet nic, v některých zas jen změt zvuků podobných těm, které jsme slyšeli z batyskopu. Neodvážili se je spustit po pancéřovaných kabelech do dostatečné hloubky s ohledem na to, co se stalo s výzkumnou lodí. Zkusili jen kabel s nevodivým pláštěm, ale šňůry od mikrofonů shořely v hloubce tisíc sáhů. Spustili dolů televizní kameru vybavenou infračerveným světlem, aby byla méně nápadná, a odizolovali ji od lodi. To byl vynikající nápad, protože elektrický náboj vzniklý v hloubce osmi set sáhů zařízení zkratoval a zpoloviny zničil.

Kapitán říká, že se atomové bomby už nedají aplikovat, protože radioaktivita se šíří do dalekého okolí a stejně se dají použít jen na odlehlých místech. Kromě toho zabíjejí velké množství ryb a ostatní se stávají radioaktivní. Rybáři na obou stranách Atlantiku se vzbouřili, protože kvůli bombám se některé ryby neobjevily v obvyklou dobu tam, kde měly. Také viní bomby z narušení ekologické rovnováhy, protože byly porušeny migrační zvyky. Někteří tvrdí, že pro to nejsou dostatečné důkazy. Přišli tedy s domněnkou, že příčina je možná někde jinde, ale v každém případě to ohrozí dodávky ryb na trh. Jediné jisté je, že bomby zabíjejí milióny ryb a narušují jejich životní rytmus, a proto se staly nepopulárními."

"Většinu faktů známe," poznamenal jsem, "ale když se to shrne všechno dohromady, vyvstanou jen záporná hlediska."

"Ale ještě jsem ti neřekla, že dvě bomby nevybuchly."

"Co z toho vyplývá?" zeptal jsem se.

"Nevím. Ale mají z toho zamotanou hlavu, protože bomby se uvádějí v chod tlakem v dané hloubce - jednoduché a přesné."

"Chceš tím snad naznačit, že uvízly někde vpůli cesty? Že se nedostaly do správné hloubky?"

Phyllis přikývla. "To by se snad dalo ještě vysvětlit, ale víc starostí jim dělá fakt, že bomba má ještě další nezávislou pojistku, která se uvádí v chod časovým spínačem pro případ, že narazí na podmořskou skálu - ale v těchto dvou případech nefungovala."

"Aha, to je strašně jednoduché, milý Watsone," řekl jsem, "dostala se dovnitř voda a porušila časový spínač."

"Tobě říkají Watson, ne mně," pravila Phyllis chladně.

"Pochopitelně. Taky bych neměl radost z toho, že mně bomby nevybuchly a teď se někde válí," přiznal jsem. "Co dál?"

"Tři lodě opravující kabely zmizely. Vysílání z jedné lodi bylo přerušeno, právě když se chystala opravit narušený kabel."

"Kdy se to stalo?"

"Jeden případ byl před šesti měsíci, druhý asi před třemi týdny a třetí minulý týden."

"Možná to s naší záležitostí nesouvisí."

"Možná, ale všichni jsou si téměř jistí, že ano."

"Nikdo se nezachránil?"

"Nikdo."

Pak jsem se zeptal:

"Ještě něco?"

"Moment, aha, ano. Vyvíjejí řízenou hlubinnou střelu, která by nebyla jaderná. Ale ještě ji nevyzkoušeli."

Obrátil jsem k ní obdivný pohled. "Dozvěděla ses toho hodně - zahrála sis na Matu Hari. Máš náčrty?"

"Neblázní. Jen nechtějí šířit mezi lidmi paniku, proto to nebylo publikováno - kromě toho, noviny s tím souhlasí. Není potřeba zavádět zvláštní bezpečnostní opatření, stejně si nikdo nedá zavést telefon do Mindanaoského

příkopu, aby se mohl zeptat, není-li tam dole někdo, kdo by chtěl koupit zajímavé informace."

"To asi ne," připustil jsem.

"I státní úřady používají někdy zdravý rozum," řekla Phyllis kousavě, a pak ještě dodala: "I když mi asi neřekl všechno."

"Pravděpodobně ne," opět jsem s ní souhlasil.

"Nejdůležitější je, že mě představí doktoru Matetovi, který je oceánograf."

Vzpřimil jsem se. "Ale miláčku, oceánografická společnost pohrozila, že vyloučí ze svých řad každého, kdo bude mít s námi něco společného, protože jsme ve svém posledním scénáři obhajovali Bockerovu teorii, která se jim nezamlouvá."

"Doktor Matet je kapitánův přítel. Viděl jeho mapy, na kterých je zakreslen výskyt ohnivých koulí, a částečně ho to přesvědčilo. My stejně nejsme zarputilými zastánci Bockerovy teorie, ne?"

"Ale ostatní lidé si mohou myslet něco jiného. Když je však ochotný - kdy se s ním můžeme sejít?"

"Já se s ním sejdu za několik dní, miláčku."

"Myslíš, že bych nemohl -"

"Ne. Ale jsi roztomilý, když o mně stále pochybuješ."

"Ale -"

"Ne. Už jsme měli dávno spát," řekla Phyllis rozhodně.

#

Začátek Phyllisina rozhovoru s oceánografem byl tradiční, jak mi později sdělila:

"EBC?" podivil se doktor Matet a pozvedl obočí, z které by se ani Brežněv nemusel stydět. "Měl jsem pocit, že kapitán říká BBC."

Doktor Matet byl muž statného vzrůstu. Jeho hlava však vypadala, jako by patřila ještě mohutnějšímu tělu. Měl opálené vysoké čelo, které přecházelo ve vlasy zčesané do týla. Tuto majestátní kopuli lemovaly u uší šedé vlasy, které trčely neposedně do stran. Měl jasný pohled, který na vás upíral přes výrazně římský nos. Jeho velká ústa tvořila klenbu nad ustupující bradou. Působil dojmem, jako by měl příliš těžkou hlavu, a proto byl trochu shrbený.

V duchu si povzdechla a opět vysvětlovala oprávněnost existence Anglické rozhlasové společnosti - EBC. Ujistila ho, že za sponzorstvím se nemusí nutně skrývat úplatnost nebo myšlenkový průměr. Zdálo se mu to zajímavé. Phyllis mu potom citovala řadu proslulých lidí a událostí, o kterých společnost vysílala, takže ho postupně přesvědčila, že v EBC pracují schopní lidé, kteří se snaží překonat nevýhodu, že jsou vzhledem k existenci BBC považováni za druhořadé. Poté, co ho ujistila, že se nikdo nedoví, od koho informace pocházejí, začal být trochu otevřenější.

Potíž ale byla v tom, že se vyjadřoval příliš akademicky, takže Phyllis musela řadu odborných termínů převádět do srozumitelné řeči. Nicméně podstata jejich rozhovoru je následující:

Před rokem se začaly množit zprávy o mořských proudcích, které měnily barvu. Poprvé byl tento jev pozorován v proudu Kuro Siwo v severní oblasti Tichého oceánu, kde byla pozorována zahnědlá barva podobná zvířenému bahně, která se rozplývala směrem k severovýchodu až k proudu West Wind, kde už se pouhým okem nedala rozpoznat.

"Samozřejmě odebrali vzorky a co myslíte, že objevili?" zeptal se doktor Matet.

Phyllis očekávala s napětím odpověď.

"Převážně to byl radioaktivní sliz s nějakým procentem diatomizačního sedimentu."

"Jak pozoruhodné!" odvětila Phyllis, jako by věděla, o čem jde. "Jaká je příčina?"

"To je právě otázka," řekl doktor Matet. "Jde o nějaké porušení rovnováhy, protože se to projevilo i ve vzorcích odebraných na druhé straně oceánu u pobřeží Kalifornie."

"To je překvapivé, že?" řekla Phyllis. "A důsledky - ?"

"Odhadneme zřejmě jen ty nejhlavnější. Některé odchylky při stěhování ryb už jsou patrné a také mořská vegetace začala bujet v oblastech, kde se sliz vyskytl. Je to přirozené, je-li voda bohatá na diatomy -"

Nějakou dobu pokračoval ve vysvětlování. Phyllis se snažila, aby nevypadala příliš nezasvěceně. Pak zakončil slovy: "To je samozřejmě nanejvýš pozoruhodné a důležité, ale nás bude asi nejvíc zajímat, proč k tomu vůbec došlo a proč k podobným jevům stále dochází. co způsobilo, že jsou tyto usazeniny vyplavovány z hlubin na povrch v tak obrovském množství?"

Phyllis cítila, že je čas, aby také něco poznamenala.

"Myslím, že bomba, která byla odpálena u Mariánských ostrovů, mohla rozvířit vodu u dna moře," řekla.

Doktor Matet se na ni chladně zadíval. "Bomba byla odpálena až potom a stejně je velmi nepravděpodobné, že by největší koncentrace byla v proudu Kuro Siwo."

"Aha," řekla Phyllis.

"Jak jistě víte, je to oblast činných sopek," vstoupil jí do řeči doktor Matet, "takže by bylo nejpřirozenější konstatovat, že se na dně moře začala projevovat vulkanická činnost. Seismografické záznamy tomu ale nenásvědčují. Nebyly zaznamenány žádné výkyvy -"

Phyllis naslouchala, jak doktor vyloučil jako další možnou příčinu zemětřesení.

"Ale přesto se v hlubinách něco stalo a stále děje, že?" poznamenala Phyllis ke konci doktorova přemítání.

"Máte pravdu," souhlasil a zadíval se na ni. Pak náhle změnil tón a dodal: "Ale abych byl upřímný, jen Bůh ví, co se tam děje."

Doktor dále pokračoval ve svých úvahách. Phyllis se od něho dověděla, že u Guatemaly v proudu Monsoon se také začaly objevovat sedimenty z mořských hloubek, které se rovněž vyskytly na druhé straně polokoule v proudu Mosquito. Podobné jevy byly pozorovány v rovníkových vodách středního Atlantiku a nejnovější hlášení přišla o

situaci v Západoaustralském proudu, kde byly zjištěny menší odchylky od normy. Phyllis si dělala poznámky, aby měla později přesné údaje. Už se chtěla s doktorem rozloučit, ale ještě jí napadla otázka, která se jí zdála velmi důležitá a zajímavá.

"Řekněte mi, pane doktore," zeptala se, "myslíte si, že je situace vážná?"

Usmál se. "V noci mě to nestraší, jestli máte na mysli toto. Ale dělá nám to starosti, mohu-li to tak nazvat, že tu záhadu nemůžeme rozluštit. Jinak co se týče důsledků - hm, možná nebudou ve svém konečném výsledku negativní. Velké množství výživného sedimentu leží nevyužito na dně moře. Čím víc se ho dostane na povrch, tím má plankton víc potravy. A čím víc je planktonu, tím víc je potravy pro ryby. Následně budou ovlivněny ceny ryb, které se sníží, což přijmou s radostí milovníci ryb, mezi něž se nepočítám. Ne, to mi nedělá takové starosti, ale co mi vadí, je, že nemohu zodpovědět prostou otázku 'proč' - a přece už pracuji v oboru léta..."

##

"Je to samá geografie, oceánografie," řekla Phyllis, "a batymetrie; na můj vkus se to příliš hemží grafii, ještě že v tom není ichtyografie!"

"Tak vyprávěj," požádal jsem ji.

Vzala si k ruce poznámky a začala vyprávět. Když skončila, poznamenala: "Z toho by snad nenapsala scénář ani paní Hawksová."

"Ach jo," povzdechl jsem si.

"Vzdychat nám teď nepomůže. Učený vědec by snad z toho uměl udělat přednášku pro laiky, kteří by žasli a obdivovali se mu, ale k čemu by to bylo?"

"To je ale pokaždé stejné dilema," řekl jsem. "Po částech shromažďujeme informace a to, co jsi s dozvěděla, je zase jen část většího obrazu. Přece jsi neočekávala, že z toho půjde rovnou udělat scénář? Doktor Matet ti nenaznačil žádné širší souvislosti, že ne?"

"Ne. Zmínila jsem se během našeho rozhovoru, že se mi zdá podivné, že se všechno odehrává v nepřístupných hloubkách, ale nereagoval na to. Byl velmi opatrný, měla jsem pocit, že litoval, že se schůzkou souhlasil, asi proto se držel faktů. Ani ženský šarm na něho nepůsobil, alespoň ne při prvním setkání. Připustil, že na spoustu otázek nemůže dát odpověď, ale nechtěl rozvíjet žádné hypotézy, aby neskončil jako Bocker. Vypadalo to, jak by si přál, aby příčinou byla vulkanická činnost, ale bohužel tomu nic nenasměruje. Také výbuchy bylo nutno vyloučit, protože sediment se objevuje pravidelně, což vede nutně k myšlence, že síla, která ho uvádí do pohybu, je obrovská a působí nepřetržitě. Co ty na to?"

"Podívej," řekl jsem. "Bocker se o tom také musel dovědět. Určitě si na to utvořil svůj vlastní názor a bylo by zajímavé vyslechnout si ho. Tisková konference, na které jsme také byli, mnohé naznačila."

"Byl po ní dost uzavřený," řekla s pochybami. "To mně nepřekvapuje. Ale my jsme ho veřejně nekritizovali, byli jsme objektivní."

"Tak si hodíme mincí, kdo mu zavolá," navrhl jsem.

"Já mu zatelefonuji," řekla Phyllis.

"Dobrá," souhlasil jsem.

Opřel jsem se pohodlně do křesla a poslouchal, jak Phyllis opět vysvětluje, že není z BBC, ale z EBC.

Bocker se nezpronevěřil své teorii, i když byla velmi nepopulární. Zároveň ale bylo jasné, že se nechce zaplést do dalšího konfliktu a být vláčen tiskem, což nám dal při našem setkání jasně najevo. Díval se na nás upřímným pohledem, hlavu mírně skloněnou na stranu, šedé vlasy měl trochu rozčepýřené a ruce zaklesnuté do sebe. Zamyšleně pokýval hlavou a pak řekl:

"Chcete ode mě slyšet nějakou teorii, protože si to nedovedete vysvětlit. dobrá, máte ji mít. Asi s ní nebudete souhlasit, ale chtěl bych vás požádat, abyste neuveřejňovali moje jméno, pokud ji vůbec použijete. Až lidé uznají, že moje názory byly opodstatněné, pak jsem ochoten připojit k tomu své jméno, ale do té doby bych radši zůstal v anonymitě, aby si nemysleli, že chci získat popularitu díky senzacím - je vám to jasné?"

Přikývli jsme.

"Pokoušíme se vyluštit tajenku. Shromažďujeme všechny dílčí poznatky, které do sebe začínají zapadat," vysvětlila mu Phyllis. "Přispějete-li nám alespoň jednou informací, budeme vám vděční. Kdybyste s tím ale nesouhlasil, je to vaše věc a my to budeme respektovat."

"V pořádku. Moji teorii původu vyšší formy života v hlubinách už znáte, takže tím se zabývat nebudu. Soustředím se na současný stav z mého pohledu. Tak tedy, když si neznámé bytosti našly prostředí, které jim vyhovovalo nejvíce, začaly přemýšlet, jak ho nejlépe přizpůsobit své představě o příjemném, civilizovaném a pohodlném životě. Jsou v pozici - ale ne, vždyť jsou vlastně v roli pionýrů, kolonizátorů. Po bezpečném přistání začaly prozkoumávat a vylepšovat nové území. My teď vidíme výsledky jejich práce."

"Co ale vlastně dělají?" zeptal jsem se.

Pokrčil rameny. "To se dá těžko říct. Ale podle toho, jak jsme je uvítali, usuzuji, že přemýšlejí o své obraně. K tomu by pravděpodobně potřebovaly kovy. Proto si myslím, že se je snaží těžit někde v Mindanaoské hlubině nebo jihovýchodně od Kokosové pánve."

Už jsem pochopil, proč nechtěl, aby se jeho jméno objevilo v novinách v souvislosti s touto teorií.

"Hm, ale opracovávat kovy v takových podmínkách - ?" podivil jsem se.

"Co víme o jejich technologii? Používáme také spoustu různých technologií v hloubce, kde tlak dosahuje hodnoty patnáct liber na čtvereční palec, které by se mohly na první pohled zdát neproveditelné. Umíme ještě řadu dalších věcí od vodou, které by se také mohly zdát neuskutečnitelné."

"Ale v neustálé tmě a v takové hloubce a -" Phyllis mě ale přerušila s takovou rozhodností, že jsem se už neodvážil dál argumentovat.

"Pane doktore, jmenoval jste jen dvě hlubiny, proč právě tyto?" zeptala se Phyllis.

Obrátil se k ní.

"Protože u nich se nabízí rozumné vysvětlení. Jak kdysi řekl slavný Sherlock Holmes: 'Je kardinálním omylem teoretizovat bez faktů', ale nevyužít těch, které máme, je duševní sebevraždou. Nevím o ničem, a nedovedu si ani představit nic podobného, co by tak mohlo zvířit hladinu, než neuvěřitelně silný stroj."

"Ale proč se pak nedostane na povrch také písek a úlomky hornin, ale jen sliz a usazeniny, když myslíte, že tam dole těží kovy?" zeptal jsem se příkře, protože už jsem měl dost ducha slavného detektiva Holmese, který mě neustále pronásledoval.

"Nejdříve by musely odstranit obrovské nánosy, než by se dostaly na horninu, a potom usazenina má jen o něco větší hustotu než voda, takže se dostane na povrch rychleji. Písek a hornina jsou těžší, takže i kdyby byly sebejemnější, klesly by ke dnu dříve, než by stačily vyplout na povrch."

Phyllis mě opět přerušila dřív, než jsem stačil něco říct.

"A co ostatní místa, pane doktor? Proč berete v úvahu pouze tato dvě?"

"Nevylučuji, že se na ostatních místech také dolovalo, ale myslím si, že byla použita jinému účelu soudě podle jejich zeměpisné polohy."

"K jakému?" zeptala se Phyllis dychtivě.

"K usnadnění pohybu. Podívejte se, například blízko oblasti rovníkového Atlantiku, kde se začíná objevovat jiné zbarvení moře, leží příkop Romanche. Je to roklina, která protíná Atlantský hřbet. Když vezmeme v úvahu, že je to jediná propast mezi východní a západní Atlantskou pánví, je více než příznačné, že začaly pracovat právě tady. Něco mi říká, že nejsou spokojeny s tím, jak příkop vypadá. Je docela dobře možné, že jsou v něm skály, které jim blokuji cestu. Možná, že je v některých úsecích příliš úzký, a proto ho chtějí vyčistit od nánosů a dostat se až na pevné dno, aby se dal lépe využít. Samozřejmě, že si nejsem jist, ale jelikož se ve strategicky položeném příkopu něco děje, ať už je to cokoli, nepochybně to bude sloužit k lepšímu pohybu v hlubinách - stejně jako se lidem podařilo vylepšit způsoby cestování po zemi."

Na chvíli zavládlo ticho, než jsme strávili Bockerovu teorii. Phyllis se vzpamatoval první. "A co další místa - jedno v Karibském moři a druhé západně od Guatemaly?" zeptala se.

Doktor Bocker nám nabídl cigarety a sám si také zapálil.

"Hm, nepřipadá vám pravděpodobné, že by pro ně byl tunel propojující hloubky po obou stranách příkopu stejně výhodný jako Panamský průplav pro nás lidi?" řekl a opřel se o opěradlo židle.

##

Ať si říkají lidé o Bockerovi cokoli, nedá se mu upřít, že má bujnou fantazii. A navíc nikdo mu zatím nedokázal, že se mylí. Jeho hlavním problémem je, že předkládá lidem velká, nestravitelná sousta, která jim uvíznou v krku. Málem se to stalo i mně, i když dokáži strávit ledacos. to mě samozřejmě napadlo až později. Během našeho rozhovoru jsem se snažil přesvědčit sám sebe, že to, co říká, myslí vážně. Nic nenásvědčovalo opaku.

Než jsme se s ním rozloučili, poskytl nám ještě jeden námět k zamyšlení.

"Protože se tím zabýváte už delší dobu, asi jste slyšeli o dvou atomových bombách, které nevybuchly?"

"A víte o včerejší jaderné explozi?"

"Ne. Způsobila to jedna z nich?" zeptala se Phyllis.

"Rád bych tomu věřil - nerad bych se dozvěděl ještě o další," odpověděl Bocker. "Ale je zvláštní, že se jedna ztratila u Aleutských ostrovů, druhá se pokoušela otřást hlubinami Mindanao, a tato explodovala nedaleko ostrova Guam, což je dobrých dvanáct set mil od Mindanaa."

##

"Škoda, že jsem ve škole nedávala větší pozor při hodinách zeměpisu, když se mě chudák slečna Pooplová snažila něco naučit," řekla Phyllis. "Zdá se mi, že na světě je stále víc míst, o kterých jsme v životě neslyšela."

"Na tom není nic divného," ubezpečil jsem ji. "Nevšimla sis, že se ve vojenských zprávách objevují zmínky o místech, která na mapě nikdy nenajdeš? Zeměpisáři o nich také nikdy nic neslyšeli."

"Tady se říká, že se při nárazu tsunami u ostrova Roast Beef utopilo více než šedesát lidí. Kde je Roast Beef? A co je tsunami?"

"Nevím, kde leží ostrov Roast Beef, ale z jídelního lístku bych ti mohl nabídnout ostrovy Plum Pudding. Zato vím, co znamená tsunami - je to japonský výraz pro vlnobití způsobené podmořským zemětřesením."

Zahleděla se na mě.

"Nemusiš se na mě dívat tak pedantsky, drahoušku. Stejně bych za to dostal v písemce jen půl bodu. Hlavní věcí ale je, jestli to má nějakou souvislost s námi?"

"S námi?"

"Ale přece s těmi záhadami v hlubinách."

"Pokud jde o skutečné tsunami, pak samozřejmě ne."

Chvilí přemýšlela a pak najednou řekla: "Jak bychom to poznali?"

"Co myslíš?"

"Přece jestli jde o skutečné tsunami nebo ne!"

"Mohla bys zavolat tomu učenému chlapíkovi, doktoru Matetovi. Oceánografové mají přístroje, které jim ukáží, odkud vlny přicházejí, a pomohou jim při jejich identifikaci."

"Skutečné? Jak to dělají?"

"Jak to mám vědět? Určitě by o tom něco věděl, kdyby nešlo o pravé tsunami."

"Dobře," řekla a odešla.

Za chvíli se vrátila.

"Je to v pořádku," hlásila v zklamání. "Byly tam, cituji: 'menší seizmické otřesy v blízkosti ostrova St. Ambrose', v nějaké zeměpisné šířce a délce, to už si nepamatuji. V každém případě to bylo poblíž Chile. A mimochodem za ostrovem Roast Beef se skrývá jen jiný název pro ostrov Esperanza."

"Kde je ostrov Esperanza?" zeptal jsem se.

"Nevím," řekla, aniž by ji to vyvedlo z míry.

Sedal si a vzala do ruky papír. "V poslední době je ticho po pěšině," poznamenala.

"Ani jsem si nevšiml. Možná kdybys taky pracovala..." zareagoval jsem.

Následovalo ticho. Pak řekla:

"Včera volal kapitán Winters. Víš o tom, že téměř dva měsíce už nebyl hlášen výskyt ohnivých koulí?"

Ve vzduchu se vznášela nervozita. Odložil jsem pero do stojanu a vytáhl cigaretu.

"Nevím, ale nepřekvapuje mě to. Už delší dobu o nich nebylo slyšet. Komentoval to nějak kapitán?"

"Ne, jen se o tom zmínil."

"Myslím, že by teď Bocker prohlásil, že skončila první fáze kolonizace: pionýři si vybudovali své domovy, které poplavou na vodě nebo je skryjí pod vodou."

"Převážně budou asi pod vodou," řekla Phyllis.

"Kdyby někdo zaslechl švitoření dvou chytrých scénáristů z EBC, mohl by nás léta vydírat," řekl jsem Phyllis.

Ani to s ní nehnulo.

"Přemýšlím o tom, co řekl Mallarby," poznamenala, "a nechápu, proč nemohou dát lidem pokoj těm dole. Na světě je tolik míst, která nevyužíváme a která jsou pro nás nota bene nedostupná, tak proč jim je nepřenecháme?"

"Zdá se to na první pohled rozumné," souhlasil jsem s ní, "ale Mallarby tvrdí, že a já sním souhlasím, že se máme řídit instinktem a ne rozumem. Pud sebezáchovy nám říká, že je nebezpečné dovolit cizímu inteligentnímu potenciálu, aby se zde rozvíjel. Jen stěží si lze představit, že by nechtěl ovlivňovat život kolem sebe a vylepšovat ho podle svých představ. A co je blahodárné pro jednoho, nemusí mít stejný účinek pro druhého, takže by postupně mohlo docházet ke střetu zájmů a v konečném důsledku by to mohlo vést k vyhlazení jedné strany."

Phyllis se zamyslela.

"To zavání Darwinovou evoluční teorií, Mikeu," poznamenala.

"Zavání není to správné slovo, láska. Tak to na světě prostě chodí. Žije-li jeden živočišný druh ve slané vodě, zatímco druhý ve sladké, povede to zanedlouho k tomu, že se bude jeden druh snažit změnit slanou vodu na sladkou a druhý bude dělat pravý opak. Myslím, že bychom k takové situaci nepochybně nedospěli, byly-li by zájmy obou druhů totožné, což mě přivádí k tvrzení, že jsou-li zájmy identické, pak ale nejde o dva odlišné druhy."

"Chceš tím snad říci, že vidíš řešení v tom, že budeme pokračovat s atomovými bombami?" zeptala se mě.

"Ale miláčku, když řeknu, že podzim přichází po létu, taky nebudeš mít pocit, že tím chci naznačit, že si vezmu žebřík a půjdu trhat listy ze stromů, ne?"

"Nechápu, proč bys to chtěl dělat."

"Taky to nemám v úmyslu."

"Takže nesouhlasíš s tím, aby tam dolů posílali atomové bomby? Z toho, jak jsi předtím mluvil, jsem soudila, že"

"Hele, nechme těch bomb, ksakru, nemluvme už o nich. Musíme vzít v úvahu, že když se na Zemi vyvinuly vyšší formy života, rozhlédly se kolem sebe a zjistily, že nejsou spokojeny se stavem věcí. Myslíš, že tamti dole jsou spokojeni? Podle našich poznatků tomu tak není, například se jim nelíbí, že na ně vrháme bomby. Pak ale vyvstává otázka, jak dlouho ještě potrvá, než budou zájmy obou stran v ostrém rozporu?"

"Hm, myslím, že to byla jen řečnická otázka, už sis na ni odpověděl: v okamžiku, když jsem tam poslali první bombu, se naše zájmy začaly rozcházet. To mi právě dělá vrásky."

"Stejně je už pozdě. Zavdali jsme příčinu, aby se námi začali vážně zabývat. Jde mi mráz po zádech z rychlosti, jako zareagovali, jako by na to byli připraveni. Teď musíme čekat, jestli budou přirozené překážky v cestě k nám nad jejich sílu a jestliže ne, jak máme reagovat, až přijdou."

"Takže vlastně s použitím bomb souhlasíš," zjišťovala Phyllis.

"Ale proboha! Tak si to konečně vyjasněme, miláčku. Vrchní velení námořnictva ani já nejsme pro užití bomb, protože to zamoří spoustu vod a má to další neblahé účinky. Ale jsem toho názoru, a vrchní velení asi také, že musíme být připraveni zakročit v případě, že to bude nutné, proti nebezpečí přicházejícímu z moře. V tomto bodě jsou nepochybně všichni zajedno. Druh zbraní bude záviset na čase, místě a závažnosti ohrožení."

Phyllis si opírala hlavu o dlaň levé ruky a její pohled spočíval na novinách.

"Řekls' v případě, že to bude nutné. Myslíš to vážně?" zeptala se po chvíli.

"Ano. I v případě, že je Bockerova teorie jen zpola pravdivá. Dvě civilizace nemohou existovat na jedné planetě."

"Kdy myslíš, že k tomu dojde?"

Pokrčil rameny. "Když vezmeme v úvahu obtíže, které by musely obě civilizace překonat, aby se k sobě přiblížily, může to trvat několik generací nebo možná i staletí. Nikdo to nemůže přesně určit, jsou to jen divoké úvahy."

Phyllis vzala do ruky tužku a dívala se na své prsty, které si s ní pohrávaly. Chvilku byla zticha, oči upřené do prázdna. Věděl jsem, co to znamená, a proto jsem ji nechtěl rušit. Po chvíli promluvila:

"Jak by to vypadalo? Vítr sílí, moře se vzdouvá. Na vodu házejí záchranné čluny, do nichž nastupují lidé a vítr jim bere slova od úst. Už je slyšet jen kvílení větru a burácení moře. Jak bys pak naznačil potápění lodí? Nechal bys

zvuky vody a vítr by tvořil jen pozadí? Zvuky moře utichají a je slyšet hlas, jak počítá: 'tři sáhy ? čtyři sáhy ? pět sáhů ? a hlouběji ? a hlouběji ?'. Šumění vody tvoří jen kulisu. Do popředí se dostávají zvuky ryb, které nabývají na síle, až je slyšet směsici zvuků, podobnou symfonii. Nejsem si ale jista, jestli mám nechat hlas počítající sáhy, nebo jestli by nebylo působivější tajemné ticho, které by vystřídal směsice zvuků. Hlas vypráví o mořských příšerách a opakuje 'a hlouběji ? a hlouběji ? a hlouběji ?'. Občas jsou slyšet nedefinovatelné zvuky, které pak utichnou a nastane hrobové ticho, které protne slavnostní hlas:

'Dosáhli jsme dna! Nejzazší kout Země! Všude panuje tma. Byla tu stále a bude nás doprovázet, dokud moře nevyschnou a vyprahlá Země neskončí svou věčnou pouť bytím, které trvalo věky a teď dospělo ke svému konci.

Ale teď se přesouváme do daleké budoucnosti, tak daleké, jak dlouho bude trvat, než slunce vysuší obrovské množství vody nad našimi hlavami. Všude vládne tma.

Je chladno, třesutá zima. Ticho a klid... jak dlouho už to trvá?

Ze světa nahoře jsme si přinesli světlo, které zažiháme. Před námi se otevírá velká plocha zbrázděná obrovskými útesy skal. Ale není pevná. Kdybychom se pokusili na ni vstoupit, propadli bychom se několik stop usazeninou a slizem, než bychom narazili na pevnou zem.

Celou dobu sledujeme v pruhu světla pohyb malých částíček, které tvoří usazeninu.

Je to prapodivné místo, místo hrůzy a smrti, neboť tady se hromadí milióny let mrtví tvorové. Jen do výšky se tyčící skály jsou živé. Tady není život. Jsme za hranicemi všeho živého, v nejčernější díře.' ? pak by byla zmínka o výskytu života na nejméně očekávaných místech, což bych ukončila asi takto: 'dosáhli jsme místa, kde se dá zplodit nový život?' Nebo něco na ten způsob. A pak bych dodala v rozporu s Bockerovou teorií: 'Pak se zrodí nová forma života ? života vyšší formy ? ze slizu podmořských hlubin a prodere se na povrch za slunečním svitem, aby ohrozila existenci samotného člověka? Před milióny let povstali naši předkové z vod ?.' Pak bych tam vložila pár myšlenek, které by tuto možnost potvrdily. Potom do toho můžeš vstoupit ty a prohodit něco o nesmiřitelnosti a já bych zas navázala myšlenkou, že kdyby tyto civilizace spolupracovaly, mohly by vyřešit záhady vesmíru. Líbí se ti to?"

Uvažoval jsem. "Hm, abych byl upřímný, miláčku, postrádám v tom konzistentní formu a pointu."

"Pracuji pouze s náznaky, nemám v úmyslu lidi šokovat. Nemělo by to mít závěr, chci skončit otázkou."

"Proč ne? Mohu-li ti do toho zasahovat, mám takový pocit, že není jasné, má-li být hlas metaforickým průvodcem nebo moralistou. Ale cítím, že vím, jakou náladu chceš vyvolat ? má to být obraz nového života, který povstává z dávných dob, že?"

"Asi bych to vyjádřila jinak, ale v podstatě máš pravdu."

"Hm, Phyllis, takový materiál nesnese romantický tón. Proč nepočkáš, až shromáždíme víc faktů, abys z toho mohla udělat dokumentární pořad? Víš, že v tom jsi nedostihná."

Chvilku rozmýšlela. "Asi máš pravdu, Mikeu. Ale stejně bych nejdřív chtěla realizovat svůj původní nápad, takže doufám, že nebudu muset na další fakta dlouho čekat."

"Byl bych radši, kdyby žádná další nebyla. Byl bych daleko spokojenější, kdybych se dozvěděl, že celá záležitost utichla. Jsem ale na rozčarování připraven. Aspoň si to myslím."

Ve skutečnosti však nikdo nečekal, že by v událostech příštího dne mohl nastat takový obrat.

Fáze druhá

Toho rána jsme vyrazili brzy. Auto jsme nechali naložené přes noc venku, takže jsme mohli krátce po páté hodině ranní vyjet. Chtěli jsme ujet co největší kus cesty, než budou silnice zacpané. Měli jsme před sebou asi dvě stě šedesát osm mil. Směřovali jsme na chalupu, kterou koupila Phyllis z malého dědictví po tetě Heleně.

Radši bych měl chalupu asi padesát mil od Londýna, ale byly to Phyllisiny peníze, a tak jsme se stali majiteli Rose Cottage ? jejíž adresa byla: Penlllyn, Nr Constantine, Cornwall, telefonní číslo: Navasgan 333. Kamenná chalupa měla pět místností a byla zasazena do jihovýchodní stráně porostlé vřesem. Byla to typická cornwalská chalupa s příkrou střechou bez okapů. Před námi protékala řeka Helford a za ní se rozprostíral Lizard, na jehož okraji blikal v noci maják. Nalevo se otvíral pohled na rozečkané pobřeží Falmouthského zálivu. Kdybychom popošli asi sto yardů dopředu, vyšli bychom ze zátíší kopců, které nás chránily před jihozápadními vichřicemi, a přes Mountský záliv bychom viděli na ostrovy Scilly, za kterými se rozprostíralo širé moře. Jak jsme si přečetli v inzerátu, Falmouth byl od nás 7 mil, Helston 9, výška 332 stop nad mořem, některé moderní vymoženosti, ale ne všechny. Když se tam člověk konečně dostal, nelitoval dlouhé cesty.

Používali jsme ji pro občasný pobyt. Když jsme shromáždili dostatek materiálu na zpracování, uklidili jsme se do krásného prostředí, kde jsme mohli nerušeně pracovat, až se nám z hlav kouřilo. Pak jsme si na chvilku odskočili do Londýna udělat nákupy, setkat se s přáteli, aby na nás úplně nezapomněli, a rovněž sehnat další práci. Když jsme všechno zařídili, táhlo nás to zase do chalupy, kde jsme se pohroužili do práce nebo si prostě udělali dovolenou.

Bylo teprve půl deváté, když jsem sundal Phyllisinu hlavu ze svého ramene a probudil ji slovy: "Miláčku, a co snídaně?" Nechal jsem ji, aby se probrala a šel pro noviny. Když jsem se vrátil, byla už vzhůru a snídala vložky. Podal jsem jí noviny a podíval se do svých. Na prvních stranách obou novin byla zpráva o katastrofě japonské lodi. Zřejmě se nic jiného důležitého nestalo.

Podíval jsem se na text pod obrázkem lodi. Vybral jsem si to podstatné, což byl fakt, že japonská loď Yatsushiro, plovoucí z Nagasaki do Amboina, se u Moluccasu potopila. Ze sedmi set lidí, kteří byli na palubě, se jich zachránilo jen pět.

Mám pocit, jako většina mých krajanů, že na Západě se vyrábějí dokonalé výrobky, zatímco na Východě zmetky, takže zpráva o zřícení mostu, vykoľežení vlaku nebo o potopení lodi jako v tomto případě nevzbudí takový zájem, jako podobná událost na Západě. Berte to spíš jako výtku než obhajobu. Proto i já jsem obrátil stránku a hledal zajímavější zprávy. Než jsem se dostal k úvodníku, Phyllis vykřikla. Vzhledl jsem, abych zjistil, co ji vzrušilo. V

novinách, které četla, nebyl obrázek lodi, ale mapa s místem označeným křížkem.

"Co je to?" zeptal jsem se.

Položila prst na mapu. "Pokud mě paměť neklame, není ten křížek blízko našeho známého Mindanaoského příkopu?"

Podíval jsem se na náčrtek a snažil si vzpomenout na mapu mořského dna v této oblasti.

"Nemůže to být daleko," souhlasil jsem s ní.

Vzal jsem si opět svoje noviny a četl ještě jednou zprávu o katastrofě lodi. 'Ženy křičely, když?' jak jinak, 'Ženy vyběhly z kabin v nočních košilích...' 'Ženy měly oči plně hrůzy a tiskly k sobě děti?'. Ženy sem, ženy tam, až mi oči sklouzly na větu: 'Smrt se tiše připlížila ke spící lodi.' Když jsem si odmyslel obvyklý žargon s trochou sentimentu, hrubý obrys agenturní zprávy vyšel na povrch. Uhodilo mě to přímo do očí, a proto jsem nemohl pochopit, proč té zprávě věnují dva velké deníky tak málo místa. Pak jsem náhle pochopil záhadu, která ležela ukryta pod balastem dramatickosti: loď Yatsushiro šla z nepochopitelného důvodu ke dnu jako kámen bez nejmenšího varování.

Později jsem získal originální agenturní zprávu, která byla bez všech příkras daleko dramatičtější, než se na první pohled zdálo. Lakonicky konstatovala: 'Počasí pěkné, kolize žádná, výbuch žádný, příčina neznámá. Volání o pomoc žádné.'

Té noci zřejmě nebyl na výkřiky čas. Japonky a Japonci se asi stačili probudit, rozespale se rozhlédnout a pak je voda pohltila. Tedy žádné výkřiky, jen bublání vody, když šli ke dnu uvěznění ve velké kovové rakvi.

Když jsem dočetl, pohlédl jsem na Phyllis. Dívala se na mě přes stůl a bradu měla složenou v dlaních. Oba jsme chvíli mlčeli. Pak přerušila ticho a promluvila:

"Tady píší: 'V jednom z nejhlubších míst Tichého oceánu.' Myslíš Mikeu, že už je to tady? Tak brzy?"

Váhal jsem. "To je těžké... Jestli to skutečně trvalo jen pár minut... netroufnu si říct, Phyllis. Zajedeme zítra do Timesů a zjistíme, co se skutečně stalo, jestli to vůbec někdo ví."

Vyjeli jsme, ale tentokrát byl na silnicích větší provoz, takže se jelo pomaleji. Zastavili jsme se na oběd v malém hotýlku v Dartmooru a domů jsme dorazili až pozdě odpoledne. Byly jsme ospalí a hladoví. I když jsem je nezapomněl požádat o výstřižky týkající se potopené lodi, když jsem s Londýnem telefonicky hovořil, zdálo se, že o osudu lodi Yatsushiro na druhém konci světa nikdo moc neví.

Zprávu otiskly noviny The Times příští den, ale byly velice vyhrýbavé. Asi se bály, aby nezavedly čtenáře na scestí. Příští den odpoledne jsme od nich dostali horu výstřižků. Položili jsme ji mezi sebe a tahali z hromady. Faktů bylo poskrovnu, ale komentáři se to jen hemžilo. Začal jsem číst:

'Nad osudem japonské lodi Yatsushiro se vznáší otazník. Jedné pondělní noci jižně od Filipínských ostrovů ukončil tajemný osud životy sedmi set pasažérů včetně žen a dětí. Zachránilo se jen pět pasažérů. Od tragédie lodi Marie Celeste je to nejtvrdsí oříšek, který se stále nedaří rozlousknout...'

Další výstřižek obsahoval tuto zprávu:

'Zdá se nanejvýš pravděpodobné, že osud lodi Yatsushiro se zařadil do dlouhého seznamu nevyřešených záhad na moři. Poslední velkou záhadou byl osud škuneru Marie Celeste, který...'

Následující nám poskytl tyto informace:

'Svědectví pěti japonských námořníků, kteří se jako jediní zachránili, jen víc zatemňují záhadný osud lodi Yatsushiro. Proč se potopila? Jak se mohla potopit tak rychle? Odpovědi na tyto otázky nebudou jednoznačné, stejně jako tomu bylo v případě záhadného zmizení lodi Marie Celeste...'

Z následující jsme se dozvěděli:

'Moře je tajemné a ani v moderním věku rádia a televize nám nechce vydat svědectví. Ztráta lodi Yatsushiro je jen další v řadě záhad v dějinách námořnictva a jak se zdá, ještě jí nějakou dobu bude, stejně jako slavná loď Marie Celeste...'

Sáhl jsem po dalším:

"Tady se říká, že tragická ztráta lodi Yatsushiro zůstane zřejmě v kategorii nevyřešených případů," vložila se do toho Phyllis a nespouštěla pohled z výstřižku, který držela v ruce. "Záhada lodi Marie Celeste byla jen o něco málo tajemnější..."

"Ano, miláčku," souhlasil jsem s ní.

"A ten předchozí říkal, že, '...osud lodi Yatsushiro je obestřen ještě větším tajemstvím než případ lodi Marie Celeste...' Nebylo na případu Marie Celeste nejzáhadnější, že se vlastně vůbec nepotopila?"

"V podstatě máš pravdu, miláčku."

"Tak proč se o ní pořád zmiňují?"

"Tomu se říká úhel pohledu, lásko. Jinými slovy to znamená, že nikdo nemá nejmenšího tušení, proč se Yatsushiro potopila, a tudíž je přiřazovaná k záhadám moře. Pak už je jen krůček k Marii Celeste, kterou stihl podobný osud nevyřešených záhad. Když to vyjádřím lapidárně, nikdo z toho není moc moudrý."

"Pak tedy nemá cenu procházet zbytek těch výstřižků, ne?"

"Asi máš pravdu, ale pro jistotu bychom je měli pročíst. Co když se přece najde někdo, kdo do toho dá vlastní postřehy? Musí se najít ještě někdo jiný kromě nás, kdo uvidí spojitosti, ne? Tak hledej."

Přikývla a pustila se do hromady výstřižků, ze kterých jsme se dozvěděli víc o lodi Marie Celeste než o Yatsushiro. Byla tam ale výjimka.

"Tento je psaný v úplně jiném duchu," řekla Phyllis. "Poslouchej! 'Plnou pravdu o lodi Yatsushiro se asi nikdy nedovíme. Tento luxusní parník, který byl zařízen prvotřídním nábytkem a byl bohatě vyzdobený, byl postaven v Japonku za americké peníze. V době, kdy se zvětšuje propast mezi mzdami a životními náklady japonského dělníka...' Aha, už je mi to jasné."

"Kam tím míří?" zeptal jsem se.

Přelétla článek až do konce. "Myslím, že nikam. Chtějí asi jen naznačit, že loď byla zničena kapitálem."

"To jediné z toho vyplývá," řekl jsem. "Zdá se, že se o tom nechťejí moc šířit. Není divu, když si vzpomenu na paniku, kterou vyvolali naposled. Nemohou udělat totéž, co v případě Marie Celeste - hrát si na schovávanou a nijak se k věci nevyjádřit. Serióznější týdeníky o tom nic neotiskly. Nenašel jsem o tom ani zmínku v Tribune nebo v -"

Phyllis mě přerušila.

"Mikeu, to není hra. Bohužel se potopila jedna velká loď a zahynulo sedm set lidí. To je přece hrozné. Včera v noci se mi zdálo, že jsem zavřená v jedné kabině na lodi a vtom se začala dovnitř valit voda."

"Včera -" nadechl jsem se, ale pak jsem se zarazil. Chtěl jsem jí připomenout, že včera nalila vařící vodu na mravence a určitě jich tak zničila víc než sedm set. Ale rozmyslel jsem si to a místo toho řekl: "Včera se na silnicích zabilo víc než sedm set lidí a dnes to nebude lepší."

"Nechápu souvislost," řekla Phyllis.

Měla pravdu. To nebylo příhodné přirovnání, ale hrozba, která visela ve vzduchu na nás brala stejný ohled jako my na mravence.

"Zvykli jsme si na představu, že ve zralém věku zemřeme poklidně na lůžku. To je však iluze. Přirozená smrt všech tvorů přichází náhle..." To jsem ale také neměl říkat. Rychle se vzdálila, jen klapot jejích podpatků rušil ticho. Vzápětí jsem toho litoval. Události mě také nenechávaly klidným, ale bral jsem to jinak.

Nebyl jsem sám, kdo si myslel, že se musí najít řešení. Stalo se tak druhý den. Téměř všechny noviny se snažili událost vysvětlit a v pátek toho byly plné týdeníky. Hrnula se na nás záplava údajů.

Při stavbě lodi Yatsushiro byly poprvé použity nedávno vyvinuté slitiny. Metalurgičtí odborníci připustili možnost, že by při vibraci motorů mohlo dojít ke změnám v kvalitě slitiny. Vznikla-li by prasklina na jednom motoru, ostatní by byly více zatíženy a mohlo by dojít k poruše. Nebo jinak řečeno, loď by se rozpadla na kusy.

To se ale nemohlo považovat za jedinou příčinu katastrofy, protože nám důkladným přezkoušením bránila maličkost - pět či šest mil vodního sloupce.

Bylo ale rozhodnuto pozastavit práce na sesterské lodi Yatsushiro, dokud nebudou ukončeny zkoušky krystalické struktury slitin, které měly být použity při její stavbě.

"Á, oslepující věda!" zvolal jsem poté, co jsem si přečetl nápadně podobné verze v různých novinách. "Kruté pro loďařský průmysl i pro pozůstalé, ale odvedli dobrou práci, to se musí nechat. Co z toho vyplývalo: všeobecná únava materiálu ani svarů nebyla hlavní příčinou, protože únava materiálu se týkala pouze blíže neurčené slitiny, která byla použita při stavbě lodi Yatsushiro. Jiných lodí se to pravděpodobně netýkalo, ledaže by dostaly zimmici a začaly se chvět. A co moře? Nemá s tím nic společného, je bezpečné jako nikdy předtím."

"Ale co když je to pravda?" váhala Phyllis.

"To je právě na tom to krásné. Vždy existuje nějaké kdyby. A možná, že jim to projde. Veřejnost bude uklidněna, technici se nebudou chtít veřejně přit..."

"Ráda bych tomu věřila?" řekla Phyllis. "Myslím že by se mi to i povedlo, kdyby se to nestalo právě tam." Uvažoval jsem.

"Asi to neovlivní námořní pojištění s ohledem na zachování důvěry? ale měli bychom sledovat pohyb akcií."

Phyllis se zvedla a šla k oknu, kde se jí otevíral pohled na modré moře sahající až k horizontu.

"Mikeu," řekla, "mrzí mě, jak jsme se včera chovala. Ta věc s tou lodí? no víš, vzalo mě to. Dosud to byly jen dohady, něco jako skládání hádanky. Ztráta batyskafu s Wisemanem a Trantem i zmizení ostatních lodí. Ale teď je to něco jiného? velká loď, na jejíž palubě cestovali obyčejní, nevinní lidé, spousta žen a dětí, kteří klidně spali a v několika sekundách byli smeteni s povrchu země! To je něco úplně jiného. Chápeš, co tím myslím? Námořníci vlastně vždycky riskují, že se něco může přihodit, je to jejich práce? ale lidé na lodi byli obyčejní pasažéři, kteří s tím neměli nic společného. Nejdřív jsem tomu, co se děje v hlubinách, odmítala věřit, ale najednou se všechny hypotézy stávají realitou. Nelíbí se mi, Mikeu. Nejednou mám strach a dost dobře nevím, proč."

Šel jsem k ní a obejmul ji okolo ramen.

"Chápu tě," ujišťoval jsem ji. "Všechno souvisí se vším, myslím, že je teď nejdůležitější, aby nás nepřemohl strach."

Otočila hlavu. "S čím to souvisí?" zeptala se udiveně.

"Je to součást procesu, kterého jsme teď svědky - procesu instinktivních reakcí. Domněnka, že vedle nás existuje vyšší forma života z jiné planety, je pro nás nepřijatelná a my se s ní nesmíme smířit. Nemáme jinou možnost - přece máme strach i před odchylkami naší vlastní rasy, bojíme se jevů, které se nám vymykají z rukou, například vliv alkoholu nebo různá šílenství."

"Chceš tím naznačit, že bych k tomu přistupovala jinak, kdybych věděla, že jsou za tím Číňané nebo nějaký jiný národ?"

"Myslíš, že ne?"

"Já - nejsem si jista."

"Co se mě týče - řval bych vzteky. Věděl bych, že to byla rána pod pás, ale měl bych alespoň tušení, odkud přišla, kdo mi ji zasadil a jaký k tomu měl důvod. Takto mám jen mlhavý pocit, kdo to mohl být, ale nemám nejmenší tušení, jak to provedl, a když vezmu v úvahu důvod, který k tomu mohl mít, vstávají mi vlasy hrůzou na hlavě, když to chceš vědět."

Stiskla mi ruku.

"Jsem ráda, žeš' to řekl, Mikeu. Včera jsem měla pocit, že jsem v tom sama."

"Moje mimikry by tě neměly znást, láska. Ty nasazuji, abych oklamal sám sebe."

Zamyslela se.

"Musím si to zapamatovat," řekla, ale z jejího tónu se dalo vyčíst přesvědčení, že jsem to ještě plně nepochopil.

##

Jedním kazem na kráse naší Rose Cottage bylo, že všichni hosté přijížděli až k půlnoci, protože a) průměrná rychlost byla nižší než předpokládali, b) zdrželi se večeří na cestě, c) během několika posledních mil se v nich vzvednul odpor k vajíčkům na slanině.

Harold a Tuny nebyli výjimkou. Ve dvě hodiny v noci ze soboty na neděli jsme zaslechl jejich auto. Vyšel jsem ven a uviděl Harolda, jak při svitu měsíce vykládá věci z kufru. Tuny, která tu byla poprvé, se rozhlížela nedůvěřivě kolem sebe. Když mě zahlédla, její tvář se rozjasnila.

"Takže jsme tu správně," řekla, "právě jsem říkala Haroldovi, že si nejsem jista, jestli -"

"To mě mrzí," omlouval jsem se, "asi budeme muset začít pěstovat nějaké růže, aby bylo jméno naší chalupy opodstatněné. Každý si myslí, že je tady najde, kromě místních lidí."

"Už jsem jí to říkal," řekl Harold, "ale nechce to chápat."

"Stále jsi jen zdůrazňoval, že v Cornwallu má slovo růže jiný význam."

"Měl pravdu," ubezpečil jsem ji, "výraz růže se zde používá pro označení vřesu."

"Pak nechápu, proč se vaše chalupa nejmenuje Vřesová, bylo by to jednodušší."

"Pojďme dovnitř," navrhl jsem a chopil se kufru.

I když nám do toho nic není, často se divíme, proč si naši přátelé nezaložili rodinu s někým jiným. Uměli bychom jim lépe poradit. Pro Harolda bych například vybral tučtější dívek: jedna by ho postrkovala dopředu, druhá by se o něho starala a třetí by ho bavila. Pravda je, že ani jedna z nich by asi nebyla tak dekorativní jako Tuny - je to stejné, jako rozdíl mezi pokojem, ve kterém bydlíte, a ukázkovou místností na výstavě ideálních domov. Ale Harold už si vybral a jak řekla Phyllis, dívka, která umí žít se jménem Petúnie, musí mít něco navíc.

Vajíčka na slanině už byla na stole. Tuny obdivovala talíře, které byly ze servisu z Milána, a tak se měly obě ženy o čem bavit. Po chvíli jsme se zeptal Harolda, jak jsou daleko s teorií únavy materiálu. Spolupracoval totiž s velkou strojírenskou firmou, takže jsme předpokládali, že o tom bude něco vědět. Podíval se na mě, pak rychle na Tuny, a když se ubezpečil, že je stále zaujata tématem porcelánového servisu, odpověděl mi.

"Moc to naše lidi nepotěšilo," řekl stručně a pak stočil hovor na podružnější problémy, které mu způsobilo cestou sem auto.

Většinou řidiče znepokojuje klepání v jeho vlastním autě, ale problémy cizího auta ho nechávají klidným. Avšak Haroldův defekt byl tak záhadný, že jsem ho svedl na únavu materiálu a navrhl odložení debaty na další den. Tuny zaslechl, o čem se bavíme, a zvonivě se zasmála - ano, zvonivý smích, to je ten správný výraz.

"Únava materiálu!" opakovala a opět se zasmála stejným způsobem.

Harold si pospíšil s odpovědí: "Mluvili jsme o podivném klepání v autě, drahoušku." Tuny si ho ale nevšímal.

Protože na únavě materiálu není nic k smíchu, usoudili jsme, že se za její reakci něco skrývá. Nebyli jsme ale ochotni jí něco vysvětlovat, protože už byly téměř tři hodiny ráno. Harold odstrčil židli a vstal.

"Máme za sebou dlouhou cestu," řekl, "myslím, že?"

Ale Tuny se nedala zastavit.

"Snad mi nechcete namluvit, že lidi v tomto kraji věří řečem o únavě materiálu?" prohlásila.

Zachytil jsem Phyllisin udivený pohled. Taky jsem byl překvapený. Měl jsem za to, že tomu veřejnost uvěřila, protože tomu chtěla uvěřit, a teď přišla Tuny a vše zvrátila. Pohlédl jsem na Harolda, který se díval do talíře. Došlo mi, že o tom Tuny nic neřekl. Patřila mezi ty ženy, které si po svatbě myslí, že jejich muž je slaboch a tudíž nemůže vymyslet nic chytrého, a podle toho se k němu chovají.

"Proč ne?" zeptala se Phyllis. "Únava materiálu je dávno známý jev."

"Samozřejmě," souhlasila s ní Tuny, "proto ho chytře využívají. Chci tím říct, že i rozumní lidé se dají nachytat," dodala blahosklonným tónem. "Ale v tomto případě jde samozřejmě o něco jiného."

Už jsem se chystal něco říct, když mě Phyllisin pohled zarazil. Někdy se na mě takto podívá při práci.

"Ale jde o úřední zprávu. Objevila se ve všech novinách," řekla.

"Ale zlatíčko, přece nevěříš oficiálním zprávám," řekla Tuny shovívavě. "Museli nějaké prohlášení vydat, jinak by byli nuceni s tím něco udělat. Koneckonců to byla jen japonská loď. Připomíná mi to Mnichov."

"Ale jdi, tak daleko bych nešla," řekla Phyllis vyčítavě. Nemohl jsme pochopit, jak jsme se mohli dostat až k Mnichovu.

"Proč ne," odpověděla Tuny, "jednou jsme jim to dovolili a ještě jsme se to snažili vysvětlit. Proč by si netroufli v tom pokračovat? Jediné správné řešení je zaujmout pevné stanovisko. Vytáčky a výmluvy nám teď nepomohou. Už dávno jsme měli ten podvod nazvat pravým jménem."

"Podvod?" podivila se Phyllis.

"Všechny ty příběhy o záhadách na moři, ohnivé koule a hloupé historky o Marťanech a tak dále."

"Marťanech?" řekla Phyllis pobaveně.

"Tak Neptunech? to je jedno. A všechny ty nesmysly, které rozšiřoval Bocker. Nechápu, proč ho už dávno nezatkli. Náhodou jsme se dozvěděla něco z jeho minulosti. Když se dostal na univerzitu, vstoupil do strany a určitě pro ně od té doby pracuje. Myslím si, že to nebyl jeho nápad. Ne, celé to vymyslela Moskva a jeho jen využili, aby to mohli publikovat, protože má vliv. Provedl to dobře? historka o bytostech v hlubinách obletěla celý svět a spousta lidí

ji uvěřila. Bocker už je odepsaný, to jim ale nevadí, protože už položil základy."

Začali jsme chápat.

"Ale Rusové to všechno vyvrátili. Tvrdili přece, že to byla jen kouřová clona, která měla odvést pozornost od válečných příprav," zdůraznil jsem.

"To bylo průhledné," řekla Tuny. "Je to jejich obvyklá taktika, nejdřív obvinít protivníka z toho, co dělají sami."

"Chceš snad naznačit, že od začátku jsou za tím Rusové?" zeptala se Phyllis.

"Samozřejmě, že ano," odpověděla Tuny. "Před delší dobou začali s létajícími talíři, ale nevyšlo jim to, protože tomu většina lidí nevěřila a nikdo se jich nebál. Takže tentokrát to vylepšili. Nejdřív vypustili červené balóny, aby lidi zmátli. Potom jim pomohl Bocker s historkami o záhadách v hlubinách moře, a aby tomu dodali věrohodnosti, přežezali kabely a potopili několik lodí?"

"A jak to prosím tě, udělali?" podivil jsem se.

"Přece použili své miniaturní ponorky, stejné jako při potopení japonské lodi. A teď budou potápět další lodě a přičtou to na vrub Bockerovým bytostem z hlubin moře, když už lidi prohlédli teorii o únavě materiálu. Pokud bude veřejnost věřit, že zatím jsou neznámé bytosti, nemusí už vymýšlet další teorie."

"Takže teorie o únavě materiálu měla lidem jen zavřít pusy?"

"Samozřejmě," potvrdila Tuny. "Vláda nechce připustit, že za tím jsou Rusové, protože by s tím musela něco dělat a to si nemůže dovolit, protože komunisté jsou všude. Budou-li ale oficiálně předstírat, že jsou za tím neznámé bytosti, mohou na oko něco udělat, protože kdyby náhodou vyšla celá záležitost najevo, mohli by vypadat jako hlupáci. Takže pro ně je to východisko? a koneckonců to byla jen japonská loď. Ale nepotrvá to dlouho, protože jim to nemůže tak lehko projít. Lidé už začínají zastávat tvrdou linii."

"Lidi ??" vložil jsem se do toho.

"Lidi z Kensingtonu? a jiná místa," vysvětlila nám Tuny.

Phyllis vypadala zamyšleně, když sklízela talíře se stolu.

"Je s podivem, jak jsme se vzdálili od reálného světa, co jsme tady," řekla s omluvným hlasem, jako by tady žila odříznuta od světa několik let.

Harold se zakuckal a rozkašlal se, pak zešíroka zívla.

"Je tu čistší vzduch, než na jaký jsem zvyklý," vysvětloval a pomáhal s odnášením talířů.

Během víkendu jsme se dověděli další podrobnosti o úmyslech Rusů, i když důvody potápění nevinných obětí nám nebyly zcela jasné. Nedělní noviny přinesly články o únavě materiálu. Každé se problémem zabývaly z jiného úhlu, takže Tuny měla celý den co dělat. Tvářila se, jako by spolkla všechnu moudrost světa.

Ať už měli v Kensingtonu na věc jakékoli názory, bylo zřejmé, že se oficiální teorie v Cornwallu ujala. Místní hospoda The Pick v Penllynu měla svého odborníka na krystalickou strukturu kovů, který měl po ruce hned několik příběhů o záhadném selhání důlních strojů v důsledku dlouhotrvajících vibrací, jež měly za následek křehkost materiálu. Všichni zkušené horníci na to ale přišli dávno před vědci.

Harold byl zneklidněn, když jsme vyšli z hospody a zamířili k naší chalupě.

"Čeká nás perná práce," řekl pochmurně. "Potrvá měsíce, než se nám podaří prokázat, že žádný z našich materiálů netrpí touto vlastností."

"Záleží na tom? Stejně budou muset vaše výrobky použít, nic jiného jim nezbyvá," řekl jsem.

"To je pravda, ale všichni naši konkurenti se budou předhánět v tvrzení, že jejich výrobky touto vadou netrpí, takže když neuděláme totéž, bude to vypadat podezřele. Budu na to muset vyčlenit tým lidí," mružel. "Kdyby se ta loď normálně potopila, nikdo by se tomu moc nedivil s ohledem na zemi původu. Tolik povyku pro nic. Mnoho lidí bude lačnit po nových zprávách, ale kompetentní místa k tomu budou lhostejná. V poslední době se lidé vrhli na leteckou dopravu a zrušili rezervaci lodních lístků. Nevím, nakolik to ovlivnili lidé podobní Tuniným přátelům s jejich kosmopolitními názory, nebo zda je příčina někde jinde. Mimochodem, všiml sis námořních akcí?"

Přítakal jsem.

"To nesvědčí o ničem dobrém. V tom nemají Tunini přátelé prsty, ti je teď určitě neprodávají. Nitky vedou k lidem, kteří se nespokojí s vysvětlením, že příčinou je únava materiálu nebo rudé nebezpečí."

"Ty se s tím spokojíš?" zeptal jsem se ho.

"Samozřejmě, že ne, ale o to teď nejde. Nejsem z těch, kteří by mohli ovlivnit ceny akcií. Na to jsou jiní: vyvolají-li paniku, lidé začnou rušit objednávky a obchod bude ochromen. To však nemění nic na faktu, zda se v hlubinách něco skrývá. Podstatné ale je, že budeme svědky horší hospodářské recese než posledně, přikloní-li se veřejnost k názoru, že dole něco existuje." Na chvíli se odmlčel a pak dodal. "Vy novináři jste v tom moc neudělali."

"V poslední době jsme světovému obchodu moc neuškodili," protestoval jsem. "Neměli jsme příležitost. I když máme v rukávu schované nějaké trumfy, necháváme si je na dobu, kdy pravda bude důležitější než světový obchod. Několik posledních měsíců jsme se záhadami hlubin vůbec nezabývali, sponzoři to totiž nevidí rádi?"

"Mají pravdu," přerušil mě Harold.

"? stejně jako reklamní agenti neměli rádi zmínky o Hitlerovi, když jsme byli na pokraji druhé světové války," dodal jsme.

"Co tím chceš říct?" zeptal se mě Harold.

"Jen to, že máš-li nějaké peníze v námořních akcích, na tvém místě bych je prodal a koupil za ně akcie leteckého průmyslu."

Podle všeho s mým návrhem nesouhlasil.

"Vím, že se tím dlouho zabýváte. Asi vás i mnohé poznatky přesvědčily? ale došli jste k nějakému závěru?"

Zavrtěl jsem hlavou.

"K čemu pak bude dobré, když budete vysílat varovné signály? Když se lidé dověděli o jaderném výbuchu v hlubinách, propadli panice, obchody poklesly, takže to ničemu dobrému neposloužilo. Pak zase trvalo dlouho, než se vám podařilo veřejnost uklidnit. Jestliže na tom něco pravdy je, ať si dělají starosti, až to bude nevyhnutelné, ale do té doby je nechte na pokoji."

"Jestliže ?!" opakoval jsem. "Kdo si myslíš, že potopil tu loď, Harolde? Nemá smysl schovávat hlavu do písku."

"Ale zachráním si tím vlastní kůži," odpověděl Harold, spokojený sám se sebou.

Když jsem potom vyprávěl Phyllis, o čem jsme s Haroldem hovořili, shledal jsem, že má podobné názory.

"Kdybychom přišli na jediné řešení, jak událostem čelit, pak by mělo smysl kolem toho udělat rozruch, ale faktem zůstává, že se nám to dosud nepodařilo," řekla Phyllis. "Celý svůj život jsem obklopena skutečnostmi, o kterých bych radši moc nevěděla, takže jsem dospěla k názoru, že holá pravda podaná bez účelu je vlastně svévole. To ? to bylo dobře řečeno, že? Kde mám zápisník?"

Tuna a Harold posléze odjeli a my jsme se znovu pustili do svých úkolů ? Phyllis hledala něco, co ještě nebylo o Beckfordovi z Fonthillu publikováno, já jsem se zabýval materiálem o výběru partnerů pro členy královských rodin. Pracovní název měl být ? Královská srdce aneb Cupid s královskou korunou.

Strávili jsme příjemný měsíc. Vnější svět nás moc nerušil. Phyllis dokončila scénář o Beckfordovi a pak napsala ještě dva další. Také se jí podařilo shromáždit materiál na román, který ležel stále nedokončený v šuplíku. Já jsem dával dohromady materiál o milostných aférách v královských rodinách, přičemž jsem se vyhnul jakémukoli politizování. Mezitím jsem napsal ještě několik dalších článků, aby se pročistil vzduch. Když bylo krásné počasí, bylo škoda jej promarnit psaním, a tak jsme se šli vykoupat do moře nebo si půjčili plachetnici a trochu jsme se projeli. Lodi Yatsushiro se už noviny nezabývaly. V místním žargonu se ujal termín únava materiálu, který používali pro selhání strojů, a následně si lidé vymysleli pojmy únava skla nebo porcelánu. Problémy hlubin jim byly na hony vzdálené.

Pak byla náhle ve středu večer v hlavních zprávách ohlášena ztráta lodi Queen Anne...

Zpráva byla velmi stručná. Pouze fakta s dodatkem: "Zatím nejsou známy žádné podrobnosti, ale panují obavy, že seznam ztracených lodí bude dlouhý." Hlas se na patnáct sekund odmlčel a pak pokračoval: "Queen Anne, která držela rekord v počtu cest přes Atlantik, byla loď o výtlačku devadesát tisíc tun. Byla postavena ?"

Nahnul jsem se dopředu a vypnul televizi. Chvilí jsme tiše seděli a dívali se na sebe. Phyllis vstoupily slzy do očí. Špičkou jazyka si je stírala, jak jí kanuly po tváři dolů.

"Proboha! Queen Anne!" zvolala s hrůzou.

Rozhlížela se, kde má kapesník.

"Taková krásná loď!"

Přisedl jsem k ní a objal ji kolem ramen. Na okamžik se pohroužila do vzpomínek, kdy jsme ze Southamptonu vyplouvali na svatební cestu na lodi Queen Anne. Byla něco mezi uměleckým dílem a živou bytostí, krásná a zářící ve slunečním svitu, plovoucí majestátně vstříc širému moři nechávajíc za sebou lidské mraveniště. Znal jsem Phyllis dobře a věděl jsem, že její myšlenky sklouznou na palubu, kde obědvala v prvotřídní restauraci, a dále k tanečnímu parketu, a že se vžije do pocitů lidí, kteří byli svědky katastrofy. Objal jsem ji druhou rukou a přivinul k sobě ještě těsněji.

Jsem rád, že nemám tak živou představivost.

Za půl hodiny zazvonil telefon. Zvedl jsem ho a podivil se, když jsme poznal hlas na druhém konci aparátu.

"Ahoj, Freddy. Co se děje?" zeptal jsem se, protože v půl desáté večer jsem nečekal, že by mě mohl volat vedoucí oddělení Hlasy a ohlasy.

"To jsem rád, že jsem tě zastihl. Slyšels už zprávy?"

"Ano."

"Chceme od tebe něco o hrozbě z hlubin a rychle. Asi na půl hodiny."

"Ale naposledy mně řekli, že mám dát od toho ruce pryč ?"

"Změnila se situace. Je to naléhavé. Nemusíš z toho dělat senzaci, ale musí to být přesvědčivé. Lidé musí uvěřit, že hlubinách něco existuje."

"Hele, Freddy, jestli mě vodiš za nos ?"

"Nevodím. Spěchá to."

"To je hezké, ale půl roku jsem musel mlčet jako ryba a teď mě najednou v noci zavoláš... Co když jsi na večírku a děláš si ze mě blázný?"

"Ksakru, nejsem na večírku. Jsem v kanceláři a asi tady budu celou noc."

"Tak mi, prosím, tě, vysvětlí, o co jde," řekl jsem.

"Věc se má tak. Povídá se, že to udělali Rusové. Ihned po zprávách se začala šířit fáma, že v tom mají prsty. Proč by to ksakru dělali, ale víš, jak to chodí, když jsou emoce rozjitřeny. Lidé pak uvěří všemu. Musí se tomu udělat přítrž. V opačném případě by byl vyvíjen tlak na vládu, aby něco podnikla, poslala ultimátum nebo něco podobného. Takže je jasné, že se za tím musí udělat tečka. Tentokrát to nezachrání teorie o únavě materiálu, takže musíme vyrukovat s tvou teorií o hrozbě z hlubin moře. Otisknou to zítřejší noviny, vrchní velení námořnictva se na tom také bude podílet, slavní vědci už přislíbili pomoc. V dalších zprávách stanice BBC i našich budou jasné náznaky, kterým směrem by se měly dohady ubírat, a Američani už odstartovali kampaň ve večerním vydání novin, které už roznášejí v ulicích. Takže jestli chceš také přispět trochu do mlýna, aby na nás náhodou nespadla atomová bomba, pohni kostrou."

"Jasně. Půlhodinový program. Jak má vypadat?"

"Bude to aktuální vložka. Seriózní, ale ne krvelačná. Nepříliš technická, ale měla by oslovit inteligentní lidi. Především musí být přesvědčivá. Představoval bych si to asi takto: Dole v hlubinách na nás číhá hrozba, která je vážnější, než jsme se domnívali, a vyvíjí se rychleji, než jsme předpokládali. Zasadila nám nečekanou ránu, asi jako Japonci Američanům u Pearl Harboru, ale vědci pracují usilovně na obranných prostředcích - něco v tomto duchu. Musí to vyznít optimisticky, ale zdrženlivě. Jasně?"

"Pokusím se - i když mi není jasné, na čem se má ten optimismus zakládat."

"To je jedno, jen se ho tam snaž dostat. Tvým hlavním úkolem je přesvědčit lidi o tom, že v hlubinách něco je, a potom už neuvěří, že za tím jsou Rusové. Když se to povede, budeme přemýšlet, co dál."

"Myslíš, že to bude ještě zapotřebí?" zeptal jsem se ho.

"Co tím chceš říct?"

"Nejdřív japonská loď a teď Queen Anne, mám pocit, že přešli do útoku a asi nezůstane jen u těchto případů."

"To nevím. Tak se do toho pusť. Až skončíš, zavolej mi a natočíme to. Dáš nám volnou ruku, abychom s tím naložili podle svého? BBC budou asi mít něco podobného."

"V pořádku, Freddy, budeš to mít," souhlasil jsem a zavěsil.

"Miláčku, máme tu práci."

"To snad ne, dnes nemůžu..."

"Dobrá, budu na tom pracovat sám," řekl jsem. Sdílel jsem jí, co jsem se právě dověděl od Freddyho Whittiera. "Připadá mi nejlepší," pokračoval jsem, "když si udělám kostru, zvolím styl a úhel pohledu a společně se prohrabeme starými scénáři a vybereme, co by se dalo použít. Nejhorší ale je, že většina scénářů a poznámek zůstala v Londýně."

"Máme to přece v hlavě. Nemusí to být nic intelektuálního? vlastně ani nesmí," ujistila mě Phyllis. Chvilku přemýšlela. "Musíme se vypořádat se všemi žvásty, co se kolem toho nadělaly," dodala.

"Jestli to otisknou zřejmější noviny, našim úkolem je pak srozumitelně to lidem podat."

"Musíme určit, jak na to půjdeme. Nejdřív se asi lidé zeptají: 'Proč se dosud nepodnikly žádné kroky, když jde o tak závažnou věc, a proč nás vodili za nos?' Řekni, proč?"

Přemýšlel jsem.

"Možná to nebude tak obtížné vysvětlit, například: Lidé na Západě, kteří jsou střízliví a rozumní, budou určitě reagovat na události s rozmyslem, ale někteří lidé z jiného koutu světa, kteří jsou emotivnější, mohou mít nevypočitatelné reakce. Bylo proto takticky rozhodnuto, že vědci a lidé, kteří se tímto problémem zabývali, zachovají mlčení, aby nebyly jejich výzkumy zmařeny dřív, než se záležitost stane skutečně vážnou. Co na to říkáš?"

"Hm, dobré. Lepší to asi neuděláme," souhlasila Phyllis s mým návrhem.

"Potom můžeme použít Freddyho nápad, že ač zaskočení, pracují vědci celého světa společně na odvrácení katastrofy a dávají k dispozici všechny poznatky moderní vědy a techniky, aby byli připraveni zaútočit, bude-li třeba. Je to jejich povinnost k těm, kteří přišli o své životy. Moře se opět musí stát bezpečným místem."

"Ale je to kampaň, Mikeu," řekla Phyllis vyčítavým hlasem.

"Máš pravdu, miláčku. Řekl jsem to úmyslně."

"Hm, ze začátku to vypadá, jako bys chtěl naznačit, že pravda je obětní beránek, a konec to pak všechno zvrátí. Mám z toho v hlavě zmatek."

"To je jedno, láska. Utíkej do postele a já se do toho pustím."

"Do postele? To snad nemyslíš vážně??"

"Přece jsi říkala, že nemůžeš??"

"Ale jdi miláčku. Snad nemyslíš, že tě v tom nechám samotného? Kdo z nás měl naposledy v ruce atlas...?"

Příští dopoledne jsem sešel do kuchyně, abych si udělal k snídani kávu a vařená vejce. Přestože bylo jedenáct hodin, ještě jsem se nerozkoukal. Vzal jsem si snídani a odpotácel se nahoru do ložnice.

Skončili jsme v pět hodin ráno, kdy jsme nadiktoval naši společnou práci do Londýna. Protože bylo hodně pozdě a byli jsme značně unaveni, bylo nám úplně jedno, jestli se nám scénář zdařil nebo ne.

Phyllis si zapálila ke kávě druhou cigaretu.

"Myslím, že bychom měli dnes odpoledne zajet do Falmouthu," navrhla.

A tak jsme vyrazili. Navštívili jsme Falmouth a jeho známé přístavní krčmy.

Freddy Whittier nepřeháněl, když zdůrazňoval, že je nutné rychle něco udělat. I sem dolehly zvěsti, že za ztrátu Queen Anne nesou odpovědnost Rusové. Více se to projevovalo u těch, kteří pili pivo. Nebylo pochyb, že by tento názor převládl, nebýt novin, které všechny bez výjimky svalovaly vinu na neznámé bytosti z hlubin moře. Za těchto okolností vznikal dojem, že protiruská nálada se projevuje jen u těch skalních jedinců, kteří Rusy nenáviděli.

To ovšem neznamenal, že se všichni nechali přesvědčit o skutečnosti, že nebezpečí přichází z hlubin moře. Příliš mnoho lidí si vybavilo, jak byli nejprve vyděšeni a potom se všemu smáli, aby odůvodnili svůj názorový posun. Ale úvodníky ranních novin nevyvolaly výsměch, spíš vedly lidi k zamyšlení, že na tom asi něco bude. Z reakcí lidí se mi zdálo, že částečného úspěchu bylo dosaženo: bylo odvráceno nebezpečí, že veřejnost bude podporovat válečný konflikt s falešným protivníkem. Dá ještě hodně práce, než se potlačí výsledky několikaleté propagandy a v myslích lidí se usadí myšlenka, že nepřítel nelze blíže identifikovat.

"Zítřka bychom se měli vrátit zpátky do Londýna," řekla Phyllis po čtvrtém ginu s kapkami citrusové šťávy. Už jsi musel dát dohromady spoustu materiálu o milostném životě členů královských rodin. Tuším, že teď budeme mít dost práce se starým známým tématem."

Phyllis mě předešla, jinak bych asi řekl totéž. Příští den ráno jsme se jako obvykle vydali na cestu brzy ráno.

Když jsme dorazili domů, ihned jsme zapnuli rádio, kde právě hlásili zprávu o potopení letadlové lodi

Meritorious a turistické lodi Carib Princess.

#

"Loď Meritorious se potopila ve středním Atlantiku osm set mil jihozápadně od Verdských ostrovů. Loď Carib Princess asi dvacet mil od Santiaga de Cuba. Obě šly ke dnu během několika minut a z obou lodí se zachránilo jen pár lidí. Je obtížné říct, zda větší šok utrpěli Britové ztrátou nové lodi, nebo Američané ztrátou turistické lodi, luxusně vybavené. Obě však zastínila skvostná loď Queen Anne. Na obou stranách se dala tušit chuť po pomstě.

Američané zareagovali ostřeji. I když tu panovala nervozita z Rusů, přesto mnozí přijali myšlenku hrozby přicházející z hlubin moře snáze než Britové a požadovali drastické odvetné akce.

V hospodě poblíž Oxford Street jsem náhodou narazil na člověka středního věku, jak vykládá své názory několika známým. Mohl být prodávčem v jednom z velkých obchodních domů.

"Dejme tomu, že mají pravdu," vykládal, "že skutečně tam dole něco je, pak ale chci vědět, proč s nimi něco neudělají? Za co je vrchní velení placeno? Máme přeci atomové bomby, ne? Proč je tam k čertu nenaházíme dřív, než nám zatopí? Když budeme sedět na zadku a necháme je dělat, co chtějí, nikam se nedostaneme. Musíme jim to ukázat, a hodně rychle. Dík, moje je to světlé pivo."

Někdo navrhl hodit do moře jed.

"Ksaku, moře je přece moc velké. To bych nedělal," zareagoval.

Někdo jiný naznačil, že velikost moře je problém. Hra na schovávanou by mohla trvat věčně. Prodači se to ale nelíbilo.

"Řekli, že je to v hlubinách," vložil se do opět do řeči. "Pořád mluví o hlubinách. Tak proč se probíhá do toho nedají a nezmáčknou je tam. Vědí přece, kde jsou. Kdo platil tohle pivo? Tak na zdraví."

"Já ti řeknu proč, kámo," ozval se jeho soused. "Když to chceš vědět. Protože je to všechno podvod. Pro Kristovy rány, copak může být něco v podělanejch hloubkách? Ty nabubřelí námořníci a ztracený Marťani! Hle, radši mi něco vysvětlí: my přicházíme o lodi, Američani je ztrácejí a ti šikmoocí jakbysmet ? a co Rusové? Proč se to k čertu nestane taky jim?"

Někdo namítl, že Rusové jich tolik nemají.

Někdo jiný si vzpomněl, že když se ztratila loď Keweenaw, Rusové také přišli o loď a byl kolem toho pěkný rozruch.

"Aha, ale kde jsou nestranní svědkové?" zeptal se věčný kverulant. "Taková kamufláž je pro ně typická."

Neměl ale moc velkou podporu. Ostatní však nesouhlasili ani s prvním mluvčím. Třetí jim zřejmě mluvil z duše.

"Všechno se musí promyslet, ale asi bysme měli lepší pocit, kdybysme věděli, že se v tom něco dělá."

Američani si to zřejmě uvědomili a rozhodli se bombardovat Kajmanský příkop blízko místa, kde se ztratila loď Carib Princess, i když nemohli očekávat pozitivní výsledek. Plocha, kterou bombardovali, byla příliš velká ? padesát mil na čtyři sta mil.

Na obou stranách Atlantiku se události dostalo velké publicity. Američtí občané byli hrdí na to, že jejich síly zaútočili jako první. Britové, i když vyjádřili rozladění nad tím, že jsou v závěsu, a konečkonců měli víc důvodů zaútočit první, protože přišli o dvě lodi, tleskali Američanům za jejich útok, aby tím také potrestali své vládní činitele. Flotila sestávající z deseti plavidel měla na palubě několik vodíkových bomb, které byly speciálně upraveny pro použití v hloubkách, a kromě toho s sebou měli dvě atomové bomby. Výplula ze zálivu Chesapeake za velkého potlesku a výkřiků hurá, které přehlušily protesty Kuby proti atomovým bombám v její blízkosti.

Nikdo z těch, kdo slyšeli vysílání z lodí, když se přibližovala k určenému místu, určitě nevymaže ze své mysli vzpomínky na to, co následovalo. Hlasatel právě popisoval okolí, když náhle zvolal: "Zdá se, že něco ? můj bože! Explodovala!" Pak bylo slyšet výbuch. Komentátor mumlal něco nesrozumitelného a pak se ozval druhý výbuch. Zmatek, změť zvuků, zvonění zvonů. Pak se znovu ozval hlasatel, stěží popadal dech, mluvil rychle a nesouvisle:

"Výbuch, který jste slyšeli ? ten první ? patřil torpédoborci Cavort. Zmizel beze stopy. Druhý výbuch patřil fregatě Redwood. Také zmizela. Nesla na palubě jednu z atomových bomb. Potopila se i s ní. Bomba vybuchne v hloubce pěti mil..."

Ostatních osm lodí flotily se snaží dostat plnou parou z nebezpečného místa. Budeme na to mít několik minut. Nevím, kdy vybuchne, možná za několik minut. Všechny lodě se snaží uniknout z místa zkázy dřív, než nastane exploze. Paluba po našich nohama se otřásá. Jedeme po vodě jako žíznivá čára... Všichni se ohlížejí k místu, kde se potopila fregata Redwood... Haló, nevíte, jak dlouho může trvat, než dosáhne hloubky pěti mil...? Do čerta, někdo to přece musí vědět... Snažíme se, seč nám síly stačí ... Ostatní lodě také. Všichni se pokoušíme zmizet co nejrychleji... Ví někdo, kdy budeme v bezpečí...? Probůh! Copak nikdo nic neví...? Ujíždíme pryč, pryč... Možná to stihnem... Kruci, pro nevím, jak dlouho... Snad... Možná... Rychleji, ksaku, rychleji... Vymáčkni z ní, co se dá, vždyť je to jedno... Dej jí do těla... Ať se pak třeba rozpadne na kusy...

Ujíždíme... Přecháíme... Plnou parou v před... Už musíme být z nejhoršího venku... Teď už snad máme šanci... Letíme s větrem o závod... Je to závod se smrtí... Všichni se ohlížejí... Napjatě čekáme... Pořád jedeme vpřed... Je možné, aby se ještě potápěla...? Ale bohudíky... Už to je víc než sedm minut... Ještě se nic... Pořád jedem... Ostatní lodě také ... Ještě žijeme... Možná nevybuchne... Nebo snad je dno hlubší... Proč nám nikdo neřekne, jak dlouho by to mělo trvat...? Už jsme snad z nejhoršího venku... Ostatní lodě vypadají jak černé tečky na bílém pozadí... Ujíždíme... Ze všech sil přecháíme... Teď už musíme mít šanci... Doufám, že ji máme... Všichni se stále ohlížejí ... Bože... Moře okolo ?" Spojení bylo přerušeno.

Ale hlasatel to přežil. Loď, na které byl, a ještě dalších pět z celé flotily čítající deset lodí, ujelo. Byly sice

zasazeny radioaktivním zařízením, ale jinak nebyly poškozeny. Doslechl jsem se, že když se po ukončení hospitalizace opět ohlásil ve své redakci, bylo mu vyčteno, že používal příliš mnoha slangových výrazů, což urazilo jennocit některých posluchačů, protože porušil třetí přikázání boží.

#

Tento den objasnil mnohé a propaganda už nebyla zapotřebí. Dvě ze čtyř lodí byly zničeny bombou, osud ostatních nebyl znám. Skeptici i váhavci se sjednotili v názorech. Bylo zřejmé, že v hlubinách něco existuje ? něco velice nebezpečného.

Tento názor se rychle šířil po celém světě, takže i Rusové překročili svůj stín a přiznali, že přišli o velkou nákladní loď, jedno plavidlo u Kurilských ostrovů a výzkumnou loď u východních břehů Kamčatky. Ve světle těchto okolností konstatovali, že jsou ochotni spolupracovat s ostatními státy v zájmu zachování světového míru.

Následujícího dne navrhla britská vláda, aby se v Londýně konala mezinárodní námořní konference, která by se měla zabývat problémem z různých hledisek. Někteří v tom viděli svoji šanci ukázat se na veřejnosti pronést projevy o místních problémech, ale nálada veřejnosti jim to překazila. Konference se uskutečnila do tří dnů po ohlášení. Pro Anglii přišla v pravý čas. V posledních třech dnech se zvedla vlna odporu proti cestám po moři, a proto byly letecké společnosti nuceny zařadit další neplánované lety. Vláda okleštila prodej pohonných látek všeho druhu a chystala se na přidělový systém, aby zbylo na nezbytné služby. Začala nákupní horečka, ceny potravin se zdvojnásobily a všechny druhy tabákových výrobků zmizely pod pultem.

Den před konáním konference jsem šel s Phyllis na oběd.

"Měl bys vidět Oxford Street," řekla. "Hotové šílenství! Hlavně bavlna jde na odbyt. Vše se prodává za dvojnásobné ceny. Obchodníci by si vyškrabali oči, aby ukořistili zboží, po kterém by minulý týden ani pes neštěkl. Všechno, co stojí za to, mizí pod pultem na horší časy. Obchody se hýbají víc než v období výprodejů."

"Z finančních kruhů jsem se doslechl, že i u nich je situace obdobná," řekl jsem. "Zdá se, že námořní akcie dostaneš za babku, ale letecké ani za milión. Ocelářské jsou všude, stejně jako akcie gumárenského průmyslu. Akcie průmyslu plastů jdou nahoru, zatímco lihovarů klesají. Pivovary se drží na stejné úrovni."

"Viděla jsem na náměstí Piccadilly, jak muž se ženou nakládali do rolls-royce dva pytle kávových bobů. A byli ?" Náhle se zarazila, jako by jí došlo, co jsem říkal. "Prodal jsi akcie jamajských plantáží po tetě Mary?" zeptala se jen tak mimochodem, jako by pročítala denní účty.

"Ano, před časem," ujistil jsem ji. "Peníze jsem investoval do akcií průmyslu leteckých motorů a plastů, náhoda, co?"

Spokojeně pokynula hlavou, jako by to byl její nápad. Pak se jí v hlavě zrodila další myšlenka.

"Co bude s lístky na zítřejší tiskovou konferenci?" zeptala se.

"Na konferenci samotnou žádné nejsou," sdělil jsem jí. "Po skončení konference bude vydáno komuniké."

Zírala na mě. "Žádné nejsou? Prokrista! Co si myslíš?"

Pokřčil jsem rameny. "Asi to bude síla zvyku. Mají v úmyslu zahájit kampaň. V takovém případě sdělí tisku jen to nejnnutnější ? později."

"Hm, ze všech ?"

"Chápu tě, miláčku, ale nemůžeš přece čekat, že se přes noc změní jejich postoje."

"To je hloupé. Už je to tu jako v Rusku. Kde je tady telefon?"

"Miláčku, dovol, abych ti připomněl, že je to mezinárodní konference. Nemůžeš jen tak jít?"

"To víš, že můžu. To je nesmysl!"

"Všichni důležití delegáti budou teď na obědě," zdůraznil jsem jí.

Na chvíli ji to zabrzdilo. Uvažovala. "Ještě nikdy jsem neslyšela takový nesmysl. Jak si myslíš, že máme dělat svoji práci?" mumlala si zamyšleně pro sebe.

Když se Phyllis zmiňovala o naší práci, netušila, že má na mysli něco trochu jiného než před několika dny. Práce teď měla jiný charakter. Nejdříve jsme se snažili přesvědčit veřejnost o existenci nedefinované hrozby přicházející z hlubin moře. Teď bylo naším úkolem ji přesvědčit, že se hrozbě dokážeme postavit tváří v tvář. EBC zahájila nový pořad 'přehled zpráv', ve kterém jsme vystupovali jako zvláštní korespondenti s námořní tematikou, aniž jsme věděli, jak jsme k tomu přišli. Phyllis totiž nebyla nikdy zaměstnaná u EBC a co se mě týče, odešel jsem od nich asi před dvěma lety, když jsme oficiálně přestal mít svou vlastní kancelář. Nikdo si toho zřejmě nevšiml, kromě mzdové účtárny, kde mě začali platit od reportáže místo měsíčně. Krátce jsme o tom podiskutovali s ředitelem který měl dojem, že patříme k jeho zaměstnancům. Situace byla mírně řečeno podivná, ale ne nevděčná. Kdybychom se ale nedostali k podrobnějším zprávám, než jaké jsme si mohli přečíst v oficiálních bulletinech, nepřinesli bychom nic nového. Phyllis byla stále pohroužena do myšlenek, když jsem byl na odchodu do své kanceláře v EBC, kterou jsem vlastně neměl.

Asi v pět hodin mě Phyllis zavolala.

"Miláčku, pozval jsi doktora Mateta na zítra na půl osmou do svého klubu na večeři. Budu tam také. Vysvětlila jsem mu situaci a on pochopil, že to tak nejde nechat. Snažila jsme se také pozvat jeho přítele kapitána Winterse, který souhlasil, že je to všechno nesmysl, ale konstatoval, že služba je služba a že radši nepřijde. Tak jsem ho pozvala na zítřejší oběd. Nemáš nic proti tomu?"

"Nechápu, proč by lidé z námořní služby nemohli jít na soukromou večeři," řekl jsem jí, "ale oceňuji tvůj vztah s Matetem. Musím tě za to poplácat po rameni, protože město je plné odborníků, které určitě léta neviděl."

"Uvidí se s nimi přes den," řekla Phyllis skromně.

Tentokrát to Phyllis nemusela na doktora Mateta hrát. Šel rovnou k věci.

"Ti, kdo pracují pro námořní službu, jsou vázáni jejími stanovami, ale mě se to netýká, takže mám pocit, že s vámi mohu diskutovat o ? myslím, že lidé mají právo dovědět se důležitá fakta. Oficiální zprávu jste už slyšeli, že?"

Ano, tu jsme slyšeli. Neobsahovala nic jiného než radu všem lodím, aby se vyhýbali velkým hloubkám ? až do odvolání. To už asi stejně všichni udělali, ale teď to měli úředně potvrzené, kdyby měli náhodou potíže s majiteli lodí.

"Nebyla moc konkrétní," řekl jsem mu. "Jeden náš grafik nakreslil batymetrickou ? nebo hydrografickou ? mapu oblastí, kde je hloubka větší než dvacet tisíc stop. Byl se svou prací spokojen, dokud mu někdo neřekl, že velká hloubka se počítá až od dvaceti pěti tisíc stop."

"Za nebezpečnou je považována oblast přes čtyři tisíce," řekl doktor Matet.

"Cože?" zvolal jsem zděšeně.

"Sáhů," dodal doktor Matet.

"To je dvacet čtyři tisíc stop, miláčku. Musíš to násobit šest," sdělila mi Phyllis shovívavě. Nevšímala si mých projevů díky a obrátila se k doktoru Matetovi.

"A jaká hloubka se dá podle vás označit za nebezpečnou, doktore?"

"Jak můžete vědět, že jsem tím nemínil hloubku čtyř tisíc sáhů, paní Watsonová?"

"Protože jste použil k vyjádření trpného rodu, doktore Matete, 'je považována'," řekla Phyllis se sladkým úsměvem.

"Vidíte, a lidé si myslí, že jen francouzština dokáže vyjádřit jemné nuance," řekl doktor. "Přiznávám, že jsme navrhli tři tisíce pět set jako maximum, ale loďařské kruhy se tam snažily dostat jen minimální rezervu."

"Jsme tu jako na námořní konferenci," řekla Phyllis.

"Samozřejmě mají hlavní slovo ve strategii, ale to bylo jen na prvním setkání. Stejně s tím námořní velení souhlasilo. Čím větší část moře bude považována za bezpečnou, tím víc utrpí jejich prestiž."

"Ale, ale, přece nejsme na konferenci," poznamenala Phyllis.

"Doufám, že ne," odpověděl doktor Matet.

Pustili jsme se do večere. Při polévce Phyllis hovořila o nezávazných tématech, a pak nenápadně přešla k našemu problému.

"Poprvé jsem se s vámi setkala kvůli slizu a usazenině, které se objevovaly v mořských proudech ? tehdy jste byl strašně opatrný. Co jste si o tom vlastně myslel?"

Usmál se. "Totéž, co dnes ? jestliže se člověk znemožní před veřejností, těžko dosáhne svých cílů. Chudák Bocker ? i když dnes všichni přijali část jeho teorie za svou, je odepsaný. Nemohl jsem si dovolit říct to nahlas, ale věřil jsem, že má pravdu, když tvrdil, že jde o těžbu kovů. O nic jiného nemohlo jít, takže, jak už jednou řekl génius z Baker Street ?"

Rychle jsem vypálil: "Ale ani v nejmenším jste neměl chuť dát mu tehdy za pravdu."

"Ne, a nebyl jsem sám. Bockerův osud nás varoval před ukvapenými závěry. Víte o tom, že se objevily další případy znečištěných proudů a ty první se zase vyčistily?"

"Ano, kapitán Winters mi o tom řekl. Jakou to podle vás mělo příčinu?" zeptala se Phyllis.

"Přistoupíme-li na teorii, že tam dole probíhaly důlní operace, uvolněný sediment by musel být postupně odplavován. Představte si, že dáte konec sacího potrubí do písku. Nejdřív jím bude odsáván písek a utvoří se podtlak. Za chvíli se dostanete na skálu, ale zbytky písku budou ještě proudit kolem ústí sacího potrubí, kde je podtlak. Časem bude podtlak dokonalý a nebude už vířen žádný písek, který vlastně představuje usazeniny. Pak už mohou probíhat práce přímo na skále, aniž by se vířil písek ? usazenina."

"Ale na mořském dně by takové operace probíhaly ve velkém. Muselo by být odstraněno obrovské množství usazeniny, než byste se dostali na skálu. Za takových okolností by bylo výhodnější provádět důlní operace vodorovně. Po zahájení prací na skále samotné by byla suť příliš těžká, nevystoupila by výš než několik set stop, než by opět klesla ke dnu, takže by se žádné znečištění povrchové vody neprojeвило."

Nikdo, kdo pozoroval Phyllis, jak zaujatě poslouchá, by netušil, že už tuto teorii použila při psaní scénáře.

"Už to chápu, vy to tak krásně vysvětlujete, doktore. Pak by vám odchylky ve zbarvení moře mohly signalizovat, kde probíhají důlní operace, že?"

"Více méně ano," souhlasil s ní. "Takže ta místa se stanou naším hlavním cílem ? vlastně abych byl upřímný, jedinými místy, která se dají určit."

"Pak na ně podniknete útok, že? Kdy to bude?" zeptala se Phyllis.

Zavrtěl hlavou. "Na to nemohu odpovědět, ale může dojít ke zdržení z technických důvodů. Do jaké míry si můžeme dovolit zamořit moře atomovými zbraněmi? Můžeme riskovat ztráty lodí? Jak dlouho potrvá, než se vyrobí hlubinná bomba, která by byla schopna leteckého transportu? Zatím byly všechny příliš těžké. A je tu ještě řada dalších otázek."

"A to má být náš protiútok?" zeptala se Phyllis.

"O ničem jiném jsem zatím neslyšel," odpověděl jí doktor Matet opatrně. "Momentálně se zdůrazňuje obranné hledisko a bezpečnost lodí. Ale to není v mé kompetenci. Mohu vám jen říct, co jsem zaslechl." A v tomto duchu pokračoval.

Všeobecně se soudilo, že lodě jsou vystaveny dvěma formám útoků (nebo třem, zahrneme-li do toho elektrizování, ale to postihlo jen některé lodě, které měly kabely spuštěné hluboko do moře, takže tento způsob můžeme vlastně vyloučit). Ani jedna ze zbraní nebyla výbušná: výbuchy, které zničily některé lodě, byly způsobeny zaplavením kotlen a následným výbuchem kotlů. U motorových plavidel, která se ztratila, nebyly žádné výbuchy zaznamenány. Jedna ze zbraní byla zřejmě vibrační se schopností vyvolat vibrace takové intenzity, že se loď doslova rozpadla na kusy během několika minut. Druhá byla pro nás tvrdým oříškem. Bylo to zařízení, které napadalo trup lodí pod vodní hladinou. Mohlo to být provedeno několika způsoby. Méně pochopitelné bylo, jak útočila, protože rychlost, s jakou se potopily její oběti, a skutečnost, že vzduch stlačený v trupu lodí ji vyhodil do povětří, naznačovaly, že jde o přístroj,

který je schopný nejen udělat do lodí díry, ale i odkrojit celé její dno.

Ještě před začátkem konference Bocker naznačil, že by mohlo jít o přístroj sloužící k ochraně jejich "hranic", něco jako minová pole v okolí hloubek, kde se vyskytují. Nebylo by obtížné, jak zdůraznil, sestavit mechanismus, který by strážil určenou hloubku a byl by spuštěn v případě, že zachytí přibližující se loď? to je ostatně princip, na kterém pracují akustické i magnetické miny. Ale sestavit přístroj, který by odřízl dno lodi, jako když krájíte nití knedlíky? to se neodvážil vysvětlit ani Bocker.

Všeobecně se dalo říct, že se nenašel nikdo, kdo by s tím nesouhlasil, ale nikdo se ještě neodvážil tuto teorii propagovat. Útoky byly nečekané a úspěšné, zachránilo se jen málo lidí, kteří podávali pouze kusé a neúplné informace.

"Podle mého názoru," řekl doktor Matet, "nejdůležitější teď je přesvědčit veřejnost, že nebezpečí se dá vysvětlit, a tím zastavit šíření paniky? za kterou vděčíme burzám víc než komukoli jinému. Útok sice přichází nečekaně, ale můžeme mu čelit, což také uděláme, a čím rychleji veřejnost pochopí, že je jen otázkou času, než najdeme vhodnou protizbraň, tím rychleji se uklidní. Mám za to, že úkolem vašeho povolání je lidi uklidnit, a proto jsem se rozhodl, že vám všechno řeknu. Za několik dnů se vyrojí komplexní zprávy sestavené různými výbory, které právě vznikají - když už tedy byli nuceni vzít na vědomí, že zde nakonec nejde o válku, kde by byli nepřátelští špióni." A s tím jsme se rozloučili.

Příštích pět dní jsme se s Phyllis snažili přispět k vytvoření dojmu, že kurs je správný a vědci, kteří vyvinuli radar, sonar a ostatní divy techniky, pokyvuji spokojeně hlavami a ujišťují nás: "Samozřejmě. Dejte nám jen několik dní na rozmyšlenou a my na to přijdeme a usadíme je!" V lidech narůstal pocit důvěry.

Ale zřejmě nejvíce přispěly ke stabilizaci situace názory vyslovené na jednom z technických výborů.

Všeobecně se došlo k názoru, že zbraň na principu torpéda, která by loď pod hladinou doprovázela, by mohla miny zničit. Padl také názor že by všichni měli svými informacemi k vyvinutí takové zbraně přispět.

Sovětská delegace to odmítla. Zdůraznila, že dálkové ovládání řízených střel je stejně jejich vynález. Sověští vědci už dávno předčili kapitalisty ovládanou vědu a ve svém úsilí bojovat za mír už takovou zbraň vyvinuli. Stěží se dá od Sovětů očekávat, že poskytnou své informace válečným štváčům.

Delegát ze západního státu na to odpověděl, že si ctí boje za mír a úsilí, s jakým se to promítá do všech složek sovětské vědy kromě biologické. Zároveň však by rád Sověty upozornil, že jsou na konferenci národů, které musí čelit společnému nepříteli, a proto se rozhodly spojit své síly.

Sovětský mluvčí odpověděl otevřeně, že pochybuje o tom, že by se Západ chtěl podělit o své poznatky se Sověty, i kdyby náhodou vlastnil podmořskou střelu řízenou rádiem, která byla vyvinuta sovětskými konstruktéry inspirovanými největším světovým vědcem, zesnulým Josifem Stalinem.

Mluvčí ujistil sovětského delegáta, že Západ by se cítil zavázán státu, který by zdokonalil systém navádění střel, o kterých se sovětský delegát zmínil, protože svolal tuto konferenci o spolupráci.

Po vzrušené poradě se svými kolegy oznámil sovětský delegát, že kdyby tomu tvrzení věřil, pak by muselo jít o špionáž a krádež prací sovětských vědců západními agenty. A protože nic nenásvědčuje tomu, že by potom nebyly upřednostněny národní zájmy, nezbyvá jim nic jiného, než odejít.

Tento akt, tak typický pro Sověty, měl uklidňující účinek. Co se týče vibračních zbraní, zahájily se úspěšné experimenty s vibropalem a antivibračními poli. Konference jmenovala výzkumný a koordinační výbor pro spolupráce s UNESCO, další výbor pro koordinaci mezi námořními složkami, akční výbor, několik menších komisí a dočasně odročila své jednání.

Na všech stranách vládla spokojenost a obnovená důvěra. Bocker měl na problém odlišný názor, ale jeho hlas zněla osamoceně: Je pozdě, prohlašoval, ale možná ještě není příliš pozdě přehodnotit útočnou taktiku vůči neznámému zdroji napětí. Ukázali nám, že vlastní stejně dobrou techniku jako my, možná i lepší. V pozoruhodně krátké době si dokázali najít místo k životu, ale i účinně se bránit. Ve světle těchto skutečností bychom měli pohlížet na jejich schopnosti s úctou a pochopením.

Požadavky na životní prostředí lidských bytostí a xenobatů jsou tak odlišné, že si zřejmě nebudou tyto dvě civilizace překážet. Měli bychom proto, než bude pozdě, vyvinout maximální úsilí a snažit se s nimi navázat kontakt a hledat kompromis, který by umožnil mírumilovné soužití.

Pravděpodobně to byl rozumný návrh? i když není jisté, zda by přinesl žádoucí výsledek. Zatím nebylo nijak patrné, že existuje ochota ke kompromisu, takže jediným očividným výsledkem jeho výzvy bylo obohacení slovníku o nová slova "xenobatický" a od něj odvozené slovo "xenobat", která se ujala v novinářské hantýrce.

"Mají zase další přírůstek do slovní zásoby," poznamenal Bocker s jistou dávkou hořkosti. "Když se jim tak líbí řecká slova, nechápu, proč si nenajdou jiná? například Cassandra."

Ukázalo se, že rozhodnutí vyhýbat se největším hloubkám je moudré. Už několik týdnů nikdo neohlásil ztrátu žádné lodi. Trh se postupně konsolidoval a lidé pomalu nabývali důvěru k cestám po moři. Stále sice měly lodě zpoždění a náklady na dopravu stouply, ale lidé najednou začali mít pocit, že šlo jen o honbu za senzacemi, a inzertní oddělení novin se bála, že přijdou o peníze z reklamní činnosti.

Vědecké mozky pracovaly naplno a tak mohlo vrchní velení námořnictva už za čtyři měsíce oznámit, že jistou námořní loď vybavili novou zbraní, kterou vyzkoušejí v hlubinách u mysu Race v blízkosti místa, kde se ztratila loď Queen Anne.

Novináři neměli možnost zúčastnit se testů, možná i proto, že neprojevíli dostatečný zájem. Alespoň pokud je mi známo, nikdo se příliš nedral o to, aby mohl být na místě? ale možná, že vrchní velení jen chtělo vyloučit zbytečná

rizika. Ať už k tomu měli jakýkoli důvod, faktem zůstává, že na místo nejeli žádní korespondenti. Museli jsme se proto spokojit s amatérským komentářem posádek zkušebních lodí.

Phyllis se seznámila s mladým poručíkem Roydem, který byl členem posádky. Když se vrátil, vzali jsem ho na večeři, objednali mu pití a poslouchali.

"Nakonec to byla hračka," řekl nám. "I když většina z nás měla nahnáno a ani jsme se to nebáli přiznat.

Nejdřív jsme pluli všichni pohromadě, pak jsme se asi padesát mil od hlubiny zastavili a naše skupina připravovala přístroje.

Antivibrační přístroj vám zpočátku leze trochu na nervy. Asi bych mu dal jiný název, protože neustále hučí, takže vnímáte jeho chvění i ho zároveň slyšíte, ale časem si na něj zvyknete.

Další obrannou zbraň je sonda vypadající jako plechová ryba, kterou přehodíte přes palubu do moře ? říká se jí delfin. Rychle vyrazí vpřed a pak plave asi dvě stě stop před lodí v hloubce pěti sáhů. Má spojení s lodí, takže když něco zachytí, vyšle signál, který se objeví na obrazovce. Jaký je její akční rádius, na jakém principu pracuje a proč nevysílá signály o zachycení mateřské lodi, mě nezajímalo. Na to se budete muset zeptat odborníků ? ale v hrubých obrysech teď víte, jak to funguje.

Když bylo všechno připraveno a odborníci skončili svou práci ? která spočívala v kontrole všeho, co jen šlo zkontrolovat ? vydali jsme se na moře. Celá loď bzučela jako roj včel, delfin jel první a nikomu nebylo dobře po těle ? mně tedy určitě ne. Všichni jsme měli na sobě záchranné vesty a kdo neměl práci v podpalubí, musel být pro všechny případy nahoře.

Asi tři hodiny se nic nedělo, moře vypadalo pořád stejně. Už jsem si začínali myslet, že nebude nic dít, ale vtom se z reproduktoru ozval hlas: 'Delfin jedna vpřed! Připravit delfina dvě!'

Námořníci právě přehodili druhého delfina přes palubu, když první delfin zasáhl cizí těleso. To jste měli slyšet ten výbuch! Asi v hloubce třiceti pěti sáhů se s něčím střetl. Když nastal výbuch, viděli jsme přes levou před lodí obrovský gejzír vody. Zajásali jsme. Pak se ozvaly pokyny z reproduktoru:

'Delfin dvě do větší hloubky. Delfin tři počká.'

Delfin dvě odrazil a sjel do větší hloubky. Mezitím připravovali delfina tři.

Vedle mě stál jeden odborník z výzkumného týmu a vypadal spokojený sám se sebou. Poznamenal k tomu:

'Ať tam dole bylo cokoli, v každém případě tam muselo dojít k výbuchu. Samotný delfin vyplouvající na povrch rozráží vodu jen asi čtvrtinovou silou.'

Udržovali jsme stejný kurs, všichni jsme pozorovali okolí jako ostříž, ale nic mimořádného jsme nezahledli. Asi po pěti minutách se ozvalo z reproduktoru:

'Delfin vpřed! Připravte delfina tři!'

Tentokrát to netrvalo tak dlouho a už jsme zase viděli sloupky vody. Třetí delfin byl spuštěn na vodu.

Pak se chvíli nic nedělo. Na hučení už jsem si zvykl, takže jsem ho přestali vnímat. Najednou jsme si ale uvědomili, že je jiné. Jeden odborník odběhl rychle do provizorní místnosti, která byla umístěna na palubě. Cítili jsem, jak se paluba chvěje a hučení se změnilo. Všichni jsme si zkontrolovali, zda máme na sobě záchranné vesty, a připravili jsem se na nejhorší.

Nestalo se nic mimořádného, jen třetí delfin explodoval. Byl to daleko menší výbuch než všechny předchozí. Pravděpodobně k němu došlo pouze vibracemi. Zřejmě se s ničím nesrazil. Z reproduktoru se ozvaly pokyny pro čtvrtého delfina a mezitím vyběhl jeden odborník z provizorní místnosti a nařídil, aby uvedli do chodu hlubinopal. Vystřelil několik koulí, které se potopily. Čekali jsme, že se ozvou rány, ale po chvíli nám došlo, že se nic dít nebude. A to je zhruba všechno.

Zanedlouho jsme si všimli, že hučení není tak intenzivní, ale je naopak stejné jako dřív. Jen z provizorní místnosti se ozýval halas, jak se odborníci plácali po ramenou a gratulovali si k úspěchu.

Změnili jsme kurs na sever. Asi za hodinu jsme uviděli sloup vody od čtvrtého delfina. Odborníci vylezli z provizorní místnosti a halasně zpívali písničku Steamboat Bill a tím představení skončilo. Pátý delfin nám dělal předvoj a my jsme měli dojem, že jsme z nejhoršího venku."

Poručík Royde byl příjemný chlapík, ale neposkytl nám žádné technické údaje. Vždyť jsem ale chtěli vyprávění očitého svědka. V podstatě jsme se dozvěděli, k jakému účelu "delfini" slouží, a že koule vypálené z hlubinopalu měly zničit zbroj vibrací a mohly se dostat do větších hloubek než delfini. I kdybychom se dověděli technické podrobnosti, zřejmě bychom jim nerozuměli.

Úspěšné testy měly okamžitý ohlas. Vyvolaly poptávku po obranném zařízení a námořní akcie začaly stoupat. Doprava byla stále drahá. Muselo se zaplatit za obranné prostředky, začít výrobu delfinů a bylo zřejmé, že potrvá nějakou dobu, než jimi budou vybaveny všechny nákladní lodě, které se pak budou moci vrátit na původní trasy. Mezitím ceny všeho zboží stoupaly.

Situace se ale vyvíjela dobře, takže během šesti měsíců mohl Londýn a Washington hovořit optimisticky. Ministerský předseda pronesl v parlamentu řeč:

"Vyhráli jsme boj s hlubinami. Naše lodě, které byly nuceny změnit své kursy, se opět mohou vrátit na původní trasy.

Ale už dříve jsme byli svědky toho, že vyhrát jednu bitvu neznamená nutně vyhrát celou válku, a proto to musíme mít na paměti. Hrozba z moře, která si s námi nějaký čas pohrávala a způsobila nám těžké ztráty, stále trvá. A pokud trvá, představuje pro nás potenciální nebezpečí.

Nemůžeme si proto dovolit polevovat v našem úsilí je zničit. Musíme použít veškerý náš um a schopnosti, abychom odhalili pokud možno všechno, co se vznášá nad tajemstvím hlubin. I když jsme vyhráli jednu bitvu, ve skutečnosti nevíme o nebezpečí vůbec nic kromě faktu, že existuje. Nikdo ? nikdo neví, jak vypadají, zdali to vůbec jsou

bytosti v našem slova smyslu, a v neposlední řadě si musíme uvědomit, že je ještě nikdo neviděl. Pro nás lidi žijící na Zemi jsou tyto bytosti z temnot úplně neznámé, představují pro nás jen 'tam ty dole v hlubinách'.

Nejdůležitější je, abychom se dověděli více o jejich povaze, síle a slabinách. Až budeme vědět, s kým máme tu čest, pak budeme schopni zaútočit. A až ten mor úplně zničíme, pak budou naše lodě opět moci bezpečně brázdit moře. Teprve potom budou vystaveny pouze přirozenému nebezpečí, jakému museli čelit i naši předkové."

Uplynul měsíc a dvanáct lodí různé velikosti se během jednoho týdne potopilo. Čtyři z nich se pokoušely zachránit ztroskotance z dřívějších katastrof. Zachránili jich jen hrstku. Ti, co přežili, nám nebyli schopni mnoho říct, jen jedno bylo zřejmé, že delfíni pracovali úspěšně. Ostatní zařízení selhala, když nedokázala zabránit vibracím, které zničily loď doslova pod jejich nohama.

Úřední zpráva zněla, že se doporučuje vyhnout se blízkosti velkých hlubin, dokud nebude ve věci jasno.

Nejdřív přišly zprávy ze Saphiry následované hlášeními z Aprílového ostrova. Nikdo jim zatím nepřikládal velké důležitosti.

Saphira je brazilský ostrov v Atlantickém oceánu ležící jižně od rovníku a asi čtyři sta mil jihovýchodně od většího ostrova, který se jmenuje Fernando de Noronha. Na tomto vzdáleném místě žije přibližně sto domorodců v primitivních podmínkách a živí se převážně tím, co sami vypěstují. Žijí tam spokojeně a nezajímají se moc o okolní svět. Říká se, že původní obyvatelé byli ztroskotanci jedné lodi, kteří se na ostrově v osmnáctém století usadili. Když je objevili, byli už na ostrovní život zvyklí a šli se s prostředím. Časem přestávali být Portugalci a stávali se z nich Brazilané, kteří udržovali styk s novou mateřskou zemí výměnným obchodem. Každého půl roku tam přistála loď, která jim přivezla nové zásoby.

Obvykle stačilo, když přijíždějící loď zahoukala, a Saphirané vyběhli ze svých chatrčí k malému molu, kde kotvily jejich rybářské čluny, aby návštěvu uvítali. Tentokrát ale siréna houkala marně. Jen vyplašila hejna ptáků, ale Saphirané se neobjevovali. Siréna se opět ozvala, ale molo zelo prázdnotou. Kromě mořských ptáků nikdo na houkání sirény nereagoval.

Pobřeží ostrova Saphire je strmé, takže loď nemůže kotvit přímo u břehu. Stále se nikdo neobjevoval ? ani kour z komínů nebylo vidět, což nevěstilo nic dobrého.

Proto spustili na vodu člun a palubní důstojník s několika muži se vydal k pobřeží. Přivázali člun k molu a vystoupili po schůdkách nahoru. Rozhlíželi se kolem sebe a poslouchali. Kromě křiku mořských ptáků a pleskání vody neslyšeli ani hlásku.

"Asi jsou doma, nemají tu čluny," řekl jeden námořník nejistě.

Palubní důstojník se zhluboka nadechl a hlasitě zahalekal, jako by důvěřoval svými plícím víc než lodní siréně. Čekali na odpověď, ale žádná nepřicházela. Bylo jen slyšet ozvěnu, která se nesla zálivem.

Palubní důstojník se znovu nadechl. "Radši se porozhlédneme."

Trochu znejistěli, a proto se radši drželi při sobě. Palubní důstojník se vydal první k nejbližšímu kamennému domku a ostatní ho následovali. Dveře byly napůl otevřené. Vrazil do nich nohou.

"Fuj!" zvolal.

Na talíři leželo několik páchnoucích ryb, které se již rozkládaly. Jinak bylo uvnitř uklizeno a celkem čisto. Nebyly tu žádné stopy po nepořádku nebo něčem, co by svědčilo o rychlém útěku. Postele byly připraveny na spaní. Nebýt těch ryb a vyhaslého ohně, mohlo se zdát, že obyvatelé jsou pryč jen několik hodin.

Druhá a třetí chalupa poskytovaly podobný obraz. Ve čtvrté našli mrtvé dítě v kolébce. Vraceli se k lodi zmateni a beze slova.

Své poznatky ohlásili rádiem do Ria, odkud jim doporučili, aby ostrov důkladně prohlédli. Úkol prováděli dost neochotně a raději se drželi při sobě. Když neobjevili nic podezřelého, přešel je strach.

Druhý den našli skupinu čtyř žen a šesti dětí, které ležely v jeskyni na kopci. Všichni byli několik týdnů mrtví, patrně zemřeli hladem. Třetí den konstatovali, že jestli je na ostrově nějaká živá bytost, pak se musí šikovně skrývat. Teprve když se podívali do svých záznamů, s hrůzou zjistili, že na ostrově není pravděpodobně víc než tucet ovcí a menší stádo koz, zatímco dříve jich tam žily stovky.

Když pohřbili mrtvá těla, nahlásili vše od Ria a vydali se na zpáteční cestu. Za sebou nechávali pustý ostrov.

Zanedlouho se zpráva rozšířila a v některých novinách jí věnovali kousek místa. Dvoje noviny daly ostrovu Saphira přezdívku ostrov lodi Marie Celeste, ale dále se o tuto záležitost už nezajímaly.

Aféra kolem Aprílového ostrova měla jiný podtext a nebýt náhody, že se o ni začala zajímat úřední místa, zůstala by nevyřešena.

Důvodem jejich zájmu byla skupina javanských pašeráků, teroristů, komunistů, nacionalistů, fanatiků, gangsterů nebo prostě řečeno rebelů, kteří jim dělali potíže. Indonéská policie jim přišla na stopu a dopadla jejich vůdce, takže ztratili v okolí prestiž. S tím se svezly i menší ryby a ostatní se začali věnovat poctivější práci. Pašeráky lihovin nebylo snadné dostat.

Indonéské úřady se potýkaly s nepřístupným terénem a malým počtem lidí, takže spíše čekaly na nějakého informátora, který by si chtěla snadno vydělat peníze. Během několika dalších měsíců se jich dostavilo několik, ale ani jeden nedostal žádné peníze, protože pašeráci z místa zmizeli pokaždé, když se tam objevila policie. Pak je to přestalo bavit. O pašerácích také nebylo nic slyšet, takže se zdálo, že nadobro zmizeli.

Asi o rok později přivezla obchodní loď do Jakarty domorodce, který měl pro úřady zajímavou zprávu. Pocházel z Aprílového ostrova, který leží jižně od Sundaské úžiny v blízkosti Vánočního ostrova. Podle něho měl život na Aprílovém ostrově svůj normální rytmus, dokud na něj asi před půl rokem nepřišla skupinka osmnácti mužů v

malém člunu. Ihned se prohlásili za novou ostrovní vládu, zmocnili se jediné radiostanice, vydali nové zákony a nařízení, nechali si postavit nové domy a obstarali si manželky z domorodých žen. Pro výstrahu zastřelili několik lidí, kteří se jim postavili na odpor, a zavedli přísně feudální režim, který tam podle slov informátora vládne dodnes. Možným potížím s náhodnými návštěvníky ostrova předešli tím, že některé domorodce zajali jako rukojmí a ti se ničeho neodvážili, protože se báli jejich rychlých prstů stále připravených na spoušti. Lodě pak zase odpluly, aniž něco tušily.

Informátorovi se podařilo schovat kánoe a jedné noci uprchnout. Chtěl se dostat na pevninu, aby vznesl námitky proti nelegální vládě na ostrově. Cestou po moři potkal loď, která ho vzala na palubu.

Po několika dotazech a popisu, který dostaly od uprchlíka, měly jakartské orgány pocit, že jsou na stopě zločincům, které hledaly. Vypravily na cestu malý dělový člun se zbraněmi a vztyčily na stožár indonéskou vlajku.

Aby se zmenšilo riziko, že nevinní lidé budou zajati jako rukojmí, připlula loď k Aprílovému ostrovu v noci. Dělový člun zakotvil za svitu měsíce v odlehlém zálivu. Skupina dobře vyzbrojených mužů se vydala do vesnice, kterou měli nečekaně přepadnout. Dělový člun se pak mezitím přiblížil k vesnici a čekal poblíž, připravený zaútočit.

Posádka lodi předpokládala, že jim cesta do vesnice zabere tři čtvrti hodiny, a pak počítali, že potrvá dalších patnáct minut, než se po vesnici rozmístí. Proto byli muži na palubě člunu znepokojeni, když asi po čtyřiceti minutách uslyšeli střelbu z automatických pušek.

Když už se nedal využít moment překvapení, velitel lodi nařídil, aby jel dělový člun plnou parou vpřed. Střelba utichla a byla vystřídána duněním, které se ozývalo ze všech stran. Posádka lodi byla značně znepokojena: skupina mužů, která se vydala na pevninu, měla jen automatické pušky a granáty. Po chvíli ticha se opět ozvaly výstřely. Tentokrát trvala palba déle. Pak se opět ozvalo zadunění.

Dělový člun se přibližoval k vesnici, která byla od něho vzdálena dvě míle. Protože byla tma, nedalo se poznat, co se ve vesnici děje. Tmu protnul záblesk světla a pak se ozval výstřel. Dělový člun, který teď jel plnou parou vpřed, rozsvítil pátrací světla. Mezi domy nebylo nikoho vidět. Jediný pohyb bylo možno zahlédnout na vodě. Mělo se pěnílo a vzdouvalo a někteří později tvrdili, že zahlédli oblé hřbet vystupující z vody.

Dělový člun se přiblížil co nejbliž pevnině, vypnul motory a houpal se na vlnách. Kužely světla dopadaly na domy a okolí. Vše, co osvětlily, mělo tvrdé obrysy a podivně se lesklo. Muž na dělovém člunu sledoval kužel světla s prstem na spoušti. Světlo sklouzlo několikrát sem a tam a pak spočinulo na zbraních ležících na písčném břehu.

Mocný hlas z ampliónu zavolal na skupinu mužů, která se vydala do vesnice. Odpovědí mu bylo jen hrobové ticho. Světlo kmitalo mezi stromy a chalupami. Nikde se nic nepohnulo. Pak se stočilo přes pláž na opuštěné zbraně. Ticho se ještě prohloubilo.

Velitel odložil vylodění na druhý den, až bude světlo. Dělový člun zakotvil a čekal do rána. Vesnice, na kterou dopadalo světlo z reflektorů, vypadala jako divadelní jeviště, na kterém se každou chvilku objeví herci, kteří se ale nikdy nedostavili.

Když se rozednilo, vydal se první důstojník se skupinou pěti ozbrojených mužů na pevninu. Zádá mu krylo protiletadlové dělo umístěné na dělovém člunu. Přistáli poblíž opuštěných zbraní. Zvedli je a prohlíželi. Všechny byly pokryty tenkou vrstvou slizu. Muži je naložili do dělového člunu a pak si umyli ruce.

Pláž byla na čtyřech místech rozryta širokými brázdami, které vedly od moře k chatrčím. Byly asi osm stop široké a pět až šest palců hluboké. Písek na okraji rýh převyšoval úroveň okolního písku. První důstojník si pomyslel, že takové brázdy by mohl zanechat velký kotel tažený po břehu. Když se na ně podíval lépe, měl pocit, že něco není v pořádku. Když ale neshledal nic mimořádného, hodil pušku přes rameno a vydal se po pláži. Očima stále těkal na obě strany, jestli nezachytí nějaký pohyb.

Vesnici tvořily chatrče postavené do polokruhu. Za nimi byl otevřený prostor. Jak se přibližovali, začalo jim být jasné, odkud pocházejí podivné odlesky. Půda, chatrče i stromy byly pokryté tenkou vrstvou slizu, kterou našli i na zbraních.

Skupina mužů šla dále, až došla na otevřené prostranství. Pak se zastavili. Stále se drželi pohromadě. Podrobně zkoumali vrstvu slizu. Všude bylo ticho, až na šelestění velkých listů, se kterými si pohrával ranní vánek, se nic nepohnulo. Začali dýchat volněji.

První důstojník odtrhl pohled od chatrčí a zkoumal okolní zem posetou malými kovovými úlomky. Některé byly různě pokroucené a všechny pokrýval sliz. Obrátil jeden úlomek špičkou boty, ale nic zvláštního neshledal. Ještě jednou se rozhlédl a pak zamířil k největší chatrči.

"Prohlédneme ji," řekl.

Dveře pokryté vrstvou slizu se leskly. Strčil do nich nohou a vešel dovnitř. Všude byl pořádek, jen několik převrácených židlí svědčilo o rychlém útěku. Uvnitř nenašli nikoho, mrtvého ani živého.

Opět vyšli ven. První důstojník pohlédl na vedlejší dům, pak se zarazil a začal si ho lépe prohlížet. Ještě jednou se šel podívat na zdi chatrče, do které před chvílí všli. Zed' byla suchá a nenesla žádné stopy po slizu. Znovu se rozhlédl kolem.

"Vypadá to," řekl, "jako pocákané něčím slizkým." Když se na to podívali blíže, zdálo se jim, že se nemýlí, ale to bylo asi tak všechno, co mohli konstatovat.

"Ale jak se sem mohl sliz dostat?" zeptal se první důstojník, když ho vytrhli ze zamyšlení. "Kdo to mohl udělat? A jaký k tomu měl důvod?"

"Něco vyšlo z moře," napadlo jednoho z nich a ihned se ohlédl v obavách směrem k moři.

"Nejenom jeden, byly tři," opravil ho první důstojník.

Vrátili se doprostřed otevřeného půlkruhu. Pochopili, že je vesnice opuštěná a že už asi nic nového nezjistí.

"Seberte několik úlomků ? možná, že někomu řeknou víc," nařídil první důstojník.

Přešel k jedné chatrči, našel prázdnou láhev, seškrabal do ní trochu slizu a zazátkoval ji.

"Co vyšlo slunce, dost to tady páchne," řekl, když vyšel z chatrče. "Asi bychom se odsud měli klidit. Nejsme tu nic platní."

Když byli opět na palubě lodi, řekl první důstojník fotografovi, aby udělal snímky brázd na pláži, a ukázal veliteli svoje trofeje, které předtím pečlivě umyl od slizu.

"Je to divné," řekl a díval se na kousek kovu, který držel v ruce. Kloubem prstu na něj zatíkal. "Vypadá to na olovo, ale je to lehké jako pírko. Asi to bude slitina. Viděl jste už někdy něco podobného, pane,"

Velitel zavrtěl hlavou. Měl pocit, že je na světě spousta neznámých slitin.

Mezitím se fotograf vrátil z pláže. Velitel nařídil:

"Párkrát zahoukáme a jestli se do půl hodiny nikdo neobjeví, jedem dál a zkusíme najít nějakého domorodce, který by nám řekl, co se tu vlastně stalo."

Za několik hodin vplouval dělový člun opatrně do severovýchodního zálivu Aprílového ostrova. Mezi stromy uviděli podobnou vesnici, jen o něco menší, která byla také nedaleko moře. Podobnost ještě víc podtrhovalo ticho, které se vznášelo nad ní i nad pláží, kde jsme objevili čtyři široké brázdy.

Po bližším ohledání ale byly zjištěny určité rozdíly: dvě brázdy směřovaly jasně od moře, druhé byly vytvořené něčím, co se pohybovalo opačným směrem. Ani v opuštěné vesnici, ani nikde v okolí jsme nenašli stopy po slizu.

Velitel se zahleděl do map. Rozhodl se pro další záliv.

"Tady ten. Tak teď zkusíme štěstí tady," řekl.

Vesnice byla opět opuštěná, ale na pláži jsme nenašli žádné stopy. Lodní siréna zahoukala a její zvuk se nesl opuštěnou krajinou. Dívali se dalekohledem po okolí, když najednou první důstojník vykřikl:

"Tamhle na tom kopci vidím postavu, pane. Mává košilí nebo něčím podobným."

Velitel tam zamířil dalekohled.

"Vidím ještě několik dalších, vlevo od první."

Dělový člun několikrát zahoukal a připlul blíže k pevnině. Na vodu spustili malý člun.

"Držte se trochu stranou, až k vám přijdou," poručil velitel. "Nejdřív zjistěte, jestli tu neřádila epidemie, než si je pustíte k tělu."

Zůstal na kapitánském můstku a vše sledoval. Za chvíli se na východní straně objevilo asi osm nebo devět domorodců a mávali na člun, který se k nim přibližoval. Obě skupiny na sebe pokřikovaly, než člun zakotvil u pláže. První důstojník pokynul rukou směrem k domorodcům, kteří se drželi ve skrytu stromů. Pak seskočil na pláž a šel jim v ústřety. Chvilku setrvali v živé debatě. Určitě je pak pozval na dělový člun, ale to rozhodně odmítli. První důstojník kráčel po pláži sám a pak se s ostatními vydal zpět k dělovému člunu.

"Co se děje?" zeptal se velitel, když člun přirazil k lodi.

"Nechtěli s námi jít, pane."

"Co je jim?"

"Jsou v pořádku, pane, ale strašně se bojí moře."

"Vždyť vidí, že moře je bezpečné, tomu nerozumím."

"Tvrdí, že několik pobřežních vesnic bylo napadeno, a bojí se, že jsou teď na řadě."

"Napadeno! Kým nebo čím?"

"Kdybyste snad chtěl s nimi promluvit sám, pane ? ?"

"Poslal jsem pro ně člun, aby mohli přijít ke mně ? to by jim snad mělo stačit."

"Myslím, že nepřijdou, nemají odvahu, pane."

Velitel se zamračil. "To jsou tak vystrašení? Kdo je napadl?"

První důstojník si navlhčil rty a sklopil oči, aby se vyhnul velitelovu pohledu.

"Říkají ? hm, říkají ? že velryby, pane."

Velitel se na něho upřeně zadíval.

"Cože?" zeptal se zvýšeným hlasem.

První důstojník vypadal celý nesvůj.

"Hm ? já vím, pane. Ale pořád vedou svou. Hm ? velryby, a také, hm ? obrovské medúzy. Možná, kdybyste si s nimi promluvil sám, pane ? ?"

#

Zprávy o událostech na Aprílovém ostrově neměly očekávanou odezvu. Nic konkrétního nebylo známo, jen málo lidí vůbec našlo ostrov na mapě, takže si jich téměř nikdo nepovšiml. Asi by vše upadlo v zapomnění, nebýt jednoho amerického novináře, který se o tom náhodou dověděl na Jakartě a vydal se až na Aprílový ostrov a napsal článek pro jeden týdeník.

Když si ho přečetl jeden novinář, vzpomněl si na události na ostrově Saphira, dal si dvě a dvě dohromady a rozmázl to v nedělním vydání. Pondělí nato vydal akční výbor senzační komuniké, které opět dostalo problémy hlubin na titulní stránky novin. Zprávy byly obsažnější, protože přinesly další podrobnosti o ztrátách lodí, které byly značné, a dále o místech neštěstí. Všechna plavidla byla důrazně upozorněna, aby se vyhýbala velkým hloubkám.

Je zřejmé, že by výbor nevydal toto upozornění a tím opět zasadil hlubokou ránu námořní dopravě, kdyby k tomu neměl vážný důvod. Setkal se s výbuchem nevole a byl obviněn, že podporuje zájmy letecké dopravy a dělá zbytečný poplach. Kdyby měli doporučení poslechnout, znamenalo by to, že transatlantické lodě budou plout kolem Islandu a Grónska, Biskajským zálivem a podél afrického pobřeží dál. Doprava přes Tichý oceán by byla znemožněna a tím by se Austrálie a Nový Zéland dostaly do izolace. Tím se ukázalo, že výboru chybí smysl pro zodpovědnost a že bez konzultací se zúčastněnými stranami by tato opatření úplně zastavila námořní dopravu na celém světě. Nařízení,

kteřé se nedalo dodržet, nemělo být nikdy vydáno.

Když si uvědomil, jakou reakci vyvolal, výbor se z toho začal vykrucovat. Vždyť jenom radil, ale nic nenařizoval. Jen upozorňoval aby se plavidla pokud možno vyhnula větším vodním plochám, kde se hloubka pohybuje okolo dvou tisíc sáhů, a tím se vyhnula možnému nebezpečí.

Majitelé se ohradili, že je to totéž, řečeno jinými slovy. Jejich názory otiskly téměř všechny noviny a zároveň se v nich objevily mapy hloubek okolo dvou tisíc sáhů, které se však v různých novinách lišily.

Než se výbor zmohl na odpověď, ve stejný den zmizela dvě plavidla - italská loď Sabina a německá loď Vorpomern. Jedna se ztratila ve vodách středního Atlantiku, druhá v jižních mořích Atlantického oceánu ? takže odpověď už byla bezpředmětná.

Zprávy o posledních ztrátách lodí byly ohlášeny v sobotním bulletinu, který byl vydán v osm hodin ráno. Nedělní noviny pak přinesly obsáhlé komentáře. Nejméně šest si vzalo na paškál neschopnost úřadů a udalo tím tón deníkům. Noviny The Times se z toho snažily vyždímat, co se dalo. The Guardian měl mírnější tón, ale výsledek byl stejný. The News-Chronicle se ničím nelišil, jen byl o poznání méně kousavý. The Express pranýřoval neschopnost úředních míst, která byla brzdou všeho. The Mail odsoudil neúspěch ovládnout světová moře a označil ho za zradu s tím, že požadoval, aby sabotéři za svou vinu pykali. The Herald informoval hospodyně o cenách potravin, které budou stoupat. The Worker nejdříve zdůraznil, že ve spravedlivé společnosti by se takové tragédie nemohly stát, protože by neexistovaly luxusní lodě, které by se tudíž nemohly potopit, a potom se pustil do majitelů lodí, kteří posílají námořníky na nebezpečné plavby, aniž by jim zaručili slušnou mzdu a postarali se o bezpečnost lodí.

Ve středu jsem zavolał Phyllis.

Pokaždé když jsme byli v Londýně déle než obvykle, měla moje žena po krk vymožeností civilizace a zatoužila po změně. Když jsem měl náhodou volno, směl jsem jet s ní, v opačném případě odjela meditoval do přírody sama. Zpravidla se vracela za týden osvěžena a nabita energií. Tentokrát už tam ale byla čtrnáct dní a ani neposlala obvyklou pohlednici, ve které by mi sdělila, že se zase vrací zpět do civilizace.

Telefon v Rose Cottage marně vyzváněl a už jsem ho chtěl položit, když ho konečně zvedla.

"Ahoj, miláčku!" ozval se její hlas.

"Mohl tě volat třeba řezník nebo daňový úředník," předhodil jsem jí.

"Ti by se vzdali dřív. Promiň, že jsem ta dlouho nebrala telefon. Měla jsem práci venku."

"Ryla jsi na zahradě?" zeptal jsem se.

"Ne, to ne. Zedničila jsem."

"Telefon asi nějak zlobí. Moc ti nerozumím."

"Slyšíš dobře, zedničila jsem."

"No to snad ne!" podivil jsem se.

"Je to fantastické, když tě to chytne. Víš, že existuje spousta různých druhů suchých malt? To nevíš, kterou si dřív vybrat! A víš, že existují pórovité cihly a ?"

"Co, prosím tě, stavíš? Domek na nářadí?"

"Ne, jen zeď, jako Balbus a Churchill. Někde jsem četla, že se tím Churchill odreagoval, když padal únavou. Tak jsem si myslela, že když to pomohlo Churchillovi, pomůže to i mně."

"Hm, doufám, že to mělo kýžený efekt."

"Ano, je to uklidňující činnost. Líbí se mi pohled na maltu, jak teče zpod cihly, když ji na ni položíš a poklepeš a ?"

"Miláčku, čas ubíhá. Chtěl jsem tě původně požádat, abys přijela."

"To je od tebe milé. Ale nemohu to tu nechat nedodělané ?"

"Není to moje přání, totiž samozřejmě, že si to také přeji, ale chtějí s tebou mluvit z EBC."

"O čem?"

"Vlastně nevím. Nechtějí říct proč, ale trvají na tom."

"Aha. Kdy se s nimi máme sejít?"

"Freddy nás pozval v pátek na večeři. Stihneš to?"

Na chvíli se odmlčela.

"Ano, myslím, že to zvládnu. Dobrá. Přijedu vlakem v šest hodin na Paddingtonské nádraží."

"Dobře. Přijdu ti naproti. Ještě něco, Phyl."

"Co je?"

"Přesýpací hodiny, miláčku. Netknutá postel. Šití, na které nasedal prach. Vodní hodiny, které kapou do ticha života ?"

"Mikeu, to sis nacvičil."

"Co jsem měl dělat?"

"Mohl sis vyjít s Mildred na večeři, ne?"

"I to jsem zkoušel. Čím víc ji člověk vidí, tím víc ho přitahuje. Je to zvláštní. Ale ?"

"Mikeu, náhodou vím, že Mildred byla teď tři týdny ve Skotsku."

"Á, tys myslela Mildred, měl jsem pocit, že říkáš ?"

"Nechme toho, miláčku. Tak ahoj v pátek."

"Nebudu moci dospat," ujistil jsem ji.

Přišli jsme jen o dvacet minut později, ale Freddy Whittier musel usychat nedočkavostí soudě podle rychlosti, s jakou nás uvedl do baru. Pak nám zmizel v davu u pultu a po chvíli se objevil, na tácu malé i dvojité skleničky sherry.

"Nejdřív si dáme dvojitou," řekl.

Za chvíli se uklidnil a vypadal zase jako náš starý známý Freddy. Začal si dokonce všimnout věcí kolem sebe. Všiml si také Phyllisinych rukou: odřených kloubů na pravé ruce a velké náplasti na levé. Zamračil se, chystal se něco říct, ale rozmyslel si to. Všiml jsme si, jak si potajmu prohlíží můj obličej a ruce.

"Moje žena byla na chalupě. Dala se do zedničení."

Zdalo se, že mu toto vysvětlení stačí, ale moc ho nezajímalo.

"Jinak je vše v pořádku? Pracujete stále spolu?" zeptal se jakoby mimochodem.

Přikýkli jsme na souhlas.

"To je dobře, protože pro vás mám práci," řekl.

Začal nám to vysvětlovat. Zřejmě jim udělal nabídku jeden z oblíbených sponzorů EBC. Měl asi pocit, že fotografie a mapy hloubek jsou už překonané.

"Asi je to velice vnímavý člověk," poznamenal jsem. "Posledních pět až šest let?"

"Mlč, Mikeu," přerušila mě žena.

"Podle něj je vhodná doba investovat do toho nějaké peníze, dokud je ještě čas," pokračoval Freddy. "Mohli bychom získat cenné informace, a proč by z toho neměl taky něco mít? Takže navrhuje, abychom zorganizovali expedici, vybavili ji potřebnými věcmi a snažili se získat nové informace? samozřejmě, že by to bylo vázáno autorskými právy. Jinak je to přísně tajné, nechceme, aby se k tomu dostala BBC první."

"Podívej, Freddy," řekl jsem. "Několik let se všichni snaží přijít tomu na kloub, a BBC?"

"Kam to bude?" přerušila mě Phyllis praktickou otázkou.

"To jsem se samozřejmě také ptal," řekl Freddy. "Ale on to neví. Záleží na Bockerovi, pro jaké místo se rozhodne."

"Bocker?" vykřikl jsem. "Už je zase populární?"

"Jeho teorie už není považovaná za takový nesmysl jako dřív," připustil Freddy. "A jak říká náš sponzor: když si odmyslíme nesmyslné teorie o mimozemšťanech, něco na tom je? možná je na tom víc pravdy, než mají ostatní. Takže šel za Bockerem a řekl mu: 'Podívejte. Když si vezmete, co se stalo na Saphiře a na Aprílovém ostrově, kde myslíte, že se může stát něco podobného?' Doktor mu na to samozřejmě nic neřekl. Ale shodli se na tom, že Bocker povede expedici do místa, které si sám vybere. A navíc si zvolí lidi, kteří pojedou s ním. S požehnáním EBC a s vaším souhlasem si zvolil také vás."

"Vždy to byl můj oblíbenec," řekla Phyllis. "Kdy vyrazíme?"

"Nepospíchej tak," vložil jsem se do toho. "Kdysi plavba po moři prospívala zdraví. Ale v poslední době si to už nemyslím?"

"Na moři je báječný vzduch," řekl Freddy. "Lidé sice mají jiné informace, ale byli bychom rádi, kdybyste o tom opět přinesli důkazy."

"Jaká ohleduplnost," ujistil jsem ho.

"Dobrá. Jděte si o tom popovídat s Bockerem a pak se zastavte u mě v kanceláři, abychom podepsali smlouvu."

Během večera byla Phyllis občas duchem nepřítomná. Když jsme přišli domů, tak jsem se jí zeptal:

"Kdybys nechtěla jet?"

"Nesmysl. Samozřejmě, že pojedeme," odpověděla mi. "Myslíš, že 'sponzorování' znamená i to, že nám na cestu koupí vhodné oblečení?"

##

"I lenošení člověka někdy unaví," řekl jsem a rozhlížel jsem se kolem.

"Mně se to líbí? ležet na sluníčku," řekla Phyllis.

Začal jsem filozofovat. "Myslím, že to má hlubší smysl, není to jen pouhé 'líbí se mi'. Žena dvacátého století se rády opaluje, její kůže dostane tmavší nádech, což ji dělá sexuálně přitažlivější. Je zajímavé, že její předchůdkyně to tak nikdy nebraly. Muži mají na opalování odlišný názor, na slunci se jen potí."

"Máš pravdu," řekla Phyllis.

"To nestačí. Nemůžeš mě odbýt prostým 'máš pravdu'," ohradil jsem se.

"Dospěla jsem do stadia, kdy se nezmohu na víc než na 'máš pravdu'. To způsobují tropy. Už Somerset Maugham to říkal."

"Miláčku, pan Maugham si nevybíral správné typy lidí, a nejen v tropech. Na to nemá horko vliv, to je systém trojúhelníků, ve kterém snad jen Euklidos byl lepší. To mě přivádí na myšlenku, jestli manželské trojúhelníky v literatuře?"

"Mikeu, žvaníš? to bude tím horkem. Žádné hluboké filozofování, ano?"

Tak jsme se zase vrátili k nicnedělání, což byla naše práce posledních několik týdnů.

Seděli jsme u stolu pod slunečníkem před hotelem se záhadným jménem Grand Hotel Britannia y la Justicia. Mohli jsme si vybrat, co budeme sledovat, zda čilý ruch v ulicích nebo klidnou atmosféru moře. Když jsme pohlédli doprava, uviděli jsme moře. Jeho jasně modrá voda se třpytila v dáli, kde ji horizont odděloval od nebe. Pobřeží ve tvaru luku bylo zakončeno pevninou se skupinami palem, které se chvěly v horkém vzduchu. Kulisa připomínala Španělsko.

Když jsme pohlédli doleva, byli jsme svědky čilého života hlavního a také jediného města na ostrově Escondida.

V minulosti pravděpodobně díky chybné navigaci přistály lodě u jednoho z Kajmanských ostrovů, kde se jim podařilo získat nadvládu a udržet španělského ducha. Domy na ostrově se podobaly španělským, temperament lidí

svědčil o španělské krvi, v jazyce, kterým mluvili, byla převaha španělským slov nad anglickými a z náměstí, kde jsme seděli, se nám otvíral pohled na ukázkový španělský kostel, jaký snad můžeme vidět už jen v učebnicích. Obyvatelstvo bylo pomíchané. Našli se tam lidé s pletí černou jako uhlí i lehce opálení běloši. Jen typická britská červená poštovní schránka nám připomněla, že jsme ve Smithtownu ? městu s nádechem romantiky. Smith byl totiž slavný pirát.

Za našimi zády a tedy za hotelem se v dálce tyčil kopec zahalený do zeleného oparu. Mezi úpatím hory a mořem se táhl skalnatý pruh, do kterého bylo zasazeno město.

A tam se také usadila na pět týdnů Bockerova expedice.

Bocker vymyslel vlastní systém pravděpodobnosti. Vylučovací metodou došel k seznamu deseti ostrovů, které by mohly být napadeny, a protože čtyři z nich ležely v Karibském moři, bylo o našem kursu rozhodnuto.

Přistáli jsme v Kingstonu na Jamajce, kde jsme pobýli týden ve společnosti kameramana Teda Jarveyho, zvukaře Leslieho Braye a techničky Muriel Flynnové. Bocker zatím létal s dvěma asistenty v pobřežním hlídkovém letadle, které mu daly úřady k dispozici, a kochal se krásami Kajmanských ostrovů ? Little Cayman, Grand Cayman, Cayman Brac a Escondida. Rozhodnutí padlo na Escondidu, takže nám bylo trochu líto, že dva dny po našem přesunu do Smithtownu byla napadena velká vesnice na Grand Caymanu.

I když jsme byli trochu zklamáni, cítili jsme se pyšní. Bylo jasné, že se Bocker trefil do černého.

Čtyři členové naší expedice odletěli letadlem na místo, jakmile jsme tu zprávu uslyšeli. Bohužel jsem se moc nedověděl. Pláž byla zbrzděna, ale než jsme se tam dostali, lidé už stopy rozšlapali. Ze dvou set padesáti vesničanů se jich dvacet zachránilo tím, že z místa rychle utekli. Ostatní prostě zmizeli beze stopy. Stalo se to v noci, takže nikdo toho moc neviděl. Všichni, kteří přežili, se snažili na něco vzpomenout, ale díky tmě a panice byla jejich svědectví značně zkreslená.

Bocker rozhodl, že zůstaneme na místě. Neměl smysl stěhovat se sem a tam. Asi bychom stejně zmeškali svoji příležitost, což bylo nejpravděpodobnější, protože na Escondidě bylo jen jedno město a případný útok (ke kterému by dříve či později stejně došlo) by tedy musel postihnout Smithtown.

Doufali jsem, že ví, co dělá, ale v příštích dvou týdnech jsme o tom začali pochybovat. Z rádia jsme se dozvěděli o dvanácti útocích ? všechny se přihodily v Tichém oceánu, až na malou výjimku, ke které došlo na Azorách. Začal nás tížit pocit, že nejsme na správném místě.

Když říkám "my", musím přiznat, že mám na mysli hlavně sebe. Ostatní pokračovali ve své práci a analyzovali zprávy. Přišli na zajímavý objev ? k útokům docházelo pouze v noci. Z toho vyplývalo, že je zapotřebí místa osvětlit. Když se nám podařilo přesvědčit místní správu, že ji to nebude nic stát, povolila nám instalovat po celém Smithtownu provizorní osvětlení. Zavěsili jsme je na stromy, stožáry a rohy domů. Nejvíce světél jsme umístili u moře a propojili je k ovládacímu panelu v Tedově hotelovém pokoji.

Obyvatelé ostrova měli dojem, že se chystá nějaká oslava. Místní úřady to považovaly za neškodné bláznovství, zvláště když za to dostaly zapláceno. Většina z nás už začala klesat na duchu, když se náhle rozvířily zprávy o události na ostrově Gallows, který je sice na Bahamách, ale přesto zahýbaly celou Karibskou oblastí.

Během jedné noci byl napaden přístav Anne, jedno z velkých měst na ostrově Gallows, a tři velké pobřežní vesnice. Polovina obyvatel přístavu Anne a daleko větší počet lidí z vesnic zmizela beze stopy. Ti, co přežili, se zavřeli ve svých domech, nebo utekli. Tentokrát se hodně lidí shodlo na to, že viděli něco připomínajícího tanky, možná ještě větší velikosti, jak vystupuje z vody a suno se po pláži. Díky tmě, zmatku a rychlosti, s jakou utíkali pryč nebo se schovávali, si nevšimli, co potom domnělé tanky dělaly. Jediné věrohodné svědectví je, že během jedné noci zmizelo asi tisíc lidí ze čtyř napadených míst.

Nálada se změnila. Ostrované ztratili pocit bezpečí a přestali být k okolním událostem lhostejní. Všichni měli pocit, že právě jejich domov může být příštím terčem útoku. Vytahovali z úkrytů staré zbraně a oprašovali je. Začali organizovat hlídky, které si byly vědomy své důležitosti. Připravovali se na leteckou obranu ostrova.

Když se však během dalšího týdne v této oblasti nic nepříhodovalo, nadšení opadlo. Aktivita na noři toho týdne skutečně utichla.

Jediné hlášení o útoku přišlo z Kurilských ostrovů. Z důvodů známých jen Sovětům nebylo datováno, a proto se vyrojily domněnky, že událost byla nějakou dobu podrobně zkoumána.

Desátého dne po napadení ostrova převládl na Escondidě opět přístup vyjádřený jejich typickým slovem "mañana". V noci byl na ostrově klid. Přes den lidé odpočívali a zbytek času ostrov dřímá a my s ním. Jen stěžuje se dalo uvěřit, že to nebude trvat věčně, takže většina členů výpravy si na to začala zvykat. Muriel byla spokojená, že může pozorovat ostrovní flóru, pilot Johnny Tallton, který byl pořád v pohotovosti, mezitím vysedával v kavárně, kde ho okouzluje seňorita učila patois, Leslie se věnoval hře na kytaru jako většina domorodců, takže se jeho brnkání vkrádalo otevřeným oknem do našeho pokoje. Phyllis si se mnou povídala o scénářích, které bychom mohli napsat, kdybychom k tomu měli sílu. Jen Bocker se svými nejbližšími spolupracovníky Billem Weymanem a Alfredem Haigem zřejmě pracovali. Kdyby nás mohl vidět náš sponzor, asi by začal mít pochybnosti, zda investoval peníze do správné věci.

Stále jsme lenořili. Leslieho hlas se ozýval nad našimi hlavami. Začal svůj repertoár písní O Sole Mio. Čekali jsme, že bude nepochybně vystřídána písní La Paloma. Zaúpěl jsem a chopil se svého ginu.

"Myslím," řekla Phyllis, "že bychom měli využít pobyt ? panebože ? !"

Z ulice vedoucí k moři se ozvalo bučení, kterému lidský hlas nemohl konkurovat. Mezitím se objevil malý klučina kávové pleti a na hlavě měl klobouk, pod kterým se celý schoval. Vedl pár volů zapražených do horské káry, která po kamenech drncala, skřípala a rachotila. Když jela dolů naložená banány, zdála se nám hlučná, ale teď když byla prázdná, měli jsme pocit, že je přímo ďábelsky nepřátelská. Nezbylo nám nic jiného, než čekat, až přejede náměstím. Pak jsme opět zaslechli Leslieho, jak zpívá La Palomu.

"Myslím," začal Phyllis znovu, "že bychom měli zjistit o tom Smithovi, co se dá, dokud jsme tady. Možná, že se ukáže, že je to nějaký nelegitimní Hornblower, nebo ho z něho můžeme udělat. Co víš o vícestěžňových plachetnicích?"

"Já? Proč bych o nich měl něco vědět?"

"Téměř všichni muži vědí něco o lodích, tak jsem si myslela ?" zmlkl uprostřed věty. Dozněl poslední triumfální akord La Palomy a Leslie změnil notu. Začal z jiného soudku:

Mučím svůj mozek v laboratoři výzkumné
až se mi kouří z šedé kůry mozkové
bych našel něco nového
co by zničilo xenobata hlubinného.

Hloubal jsem o reakcích jaderných
zkoumal vše možné i nemožné
hrabal se v časopisech technických
a teď spínám v modlitbě ruce.

Chtěl bych kousek poznání
o životě těch dole
pak bych na ně zaútočil
a zničil je snáz.

Nesmyslnost myšlenky se jen mihla
a já ji chtěl skrýt, jak nejlouběji to šlo
a pak ?

"Chudák Leslie," řekl jsem. "Vidíš Phyl, co může způsobit odlišné klima. To by pro nás mělo být výstrahou. Probůh! Vkrádá se to pomalu, aniž by si toho byla obět' vědoma. Musíme Bockera přimět, aby práci dokončil. Když s tím nebude souhlasit, my tu končíme. Ještě chvilku a chytne nás to taky. Začneme skládat písničky ve staromódním stylu. Začne nám měknout mozek a budeme hledat praštěné rýmy. Co na to říkáš, jeden týden a dost, ne?"

"Hm ?" váhala Phyllis s odpovědí.

Zdálo se nám, že slyšíme Leslieho kroky.

"Ahoj, vy dva," zavolal na nás vesele. "Skočím pro něco k pití před 'el almuerzo', co vy na to? Slyšeli jste moji novou písničku? To je hit, co? Phyllis jí dala jméno 'Nárky vědců', ale já se přikláním k názvu 'Pomatený vědec'! Tři giny? Fajn." A odešel pro tři giny.

"Tak co?" zeptal jsem se rozmrzele. "Řekl jsem týden a na tom trvám ? jinak se nám to může vymstít."

Ani jsem netušil, že jsem uhodil hřebíček na hlavičku.

Neuplynul ani týden a pobyt s nám málem stal osudným.

##

"Miláčku, nech už ten měsíc a pojd' spát."

"Nemáš duši ? v tom je ta potíž. Často říkám, proč jsme si tě vlastně vzala."

"Podívej se na Laurence Hopea. Tomu zas přebývala."

"Jseš hnusnej! Nenávidím tě!"

"Lásko, je už pozdě. Je skoro jedna hodina."

"Na ostrově Escondida se život hodinářům vysmívá."

"Maříš čas. Dneska odpoledne jsi ztratila zápisník. Vzpomínáš si?"

"Jak te nenávidím. Sladká Diano, osvobod' mě o tohoto muže!"

Vstal jsem a šel za ní k oknu.

"Vidíš? Zeptala se 'Lod', ostrov, srpek měsíce... Tak křehký, tak věčný...' Není to krásné?"

Dívali jsme se z okna na náměstí, spící domy a na stříbropěnné moře v pozadí.

"Tento pohled se mi vryje navždy do paměti," řekla.

Zaslechli jsme vzdálený brnkání na kytaru, které se ozývalo zpoza domů stojících naproti nám.

"El amor tonto ? y dulce," povzddechla si. "Proč nevnímáme ani neslyšíme stejné věci, Mikeu? Uvědomuješ si to?"

"Nebylo by to trochu nudné ? kdybychom třeba oba vzývali Dianu? Mám jiná božstva."

Obrátila se ke mně. "Snad máš. Ale jsou trochu divná, ne?"

"Myslíš? Mně vyhovují. Zacituji ti Fleckera. 'Někdo obrací své modlitby k Mekce, já se obracím k tobě, Yasmin.'"

"Ale Mikeu!" povzddechla si.

A pak náhle upustil vzdálený kytarista svůj nástroj.

Někde u vody se ozval výkřik, nesrozumitelný, ale varovný. Ihned nato jsme uslyšeli další hlasy. Jedna ženy vykřikla. Podívali jsme se směrem k přístavním domům.

"Poslouchej!" řekla Phyllis. "Mikeu, myslíš ? ?"

Zarazila se, protože zaslechla výstřely.

"Už je to tady! Mikeu, už přicházejí!"

V dálce bylo slyšet povyk. Na náměstí otvírali lidé okna a pokřikovali na sebe. Ze dveří domu vyběhl muž, utíkal za roh a zmizel v ulici, která vedla k moři. Uslyšeli jsem hlasitější povyk a výkřiky. Do toho se ozvaly další dva nebo tři výstřely. Odstoupil jsem od okna a zaklepal na stěnu, která nás oddělovala od sousedního pokoje.

"Hej, Tede!" zavolal jsem na něho. "Rozsviť světla! Osvětli pobřeží!"

Zaslechl jsem jeho odpověď. Asi už byl také vzhůru, protože když jsem se vrátil k oknu, viděl jsem, že pobřeží je zalité světlem.

Nic zvláštního nebylo vidět, jen několik mužů běželo směrem k přístavu.

Hluk, který silil, ustal jakoby mávnutím kouzelného proutku. Dveře Tedova pokoje prskly. Slyšeli jsme jeho kroky, jak pospíchají kolem našeho pokoje. Řev a výkřiky z přístavu nabývaly opět na intenzitě.

"Musím?" začal jsem větu, ale pak jsem se zarazil. Zjistil jsem, že Phyllis vedle mě nestojí.

Rozhlédl jsem se po pokoji a uviděl, jak zamyká dveře. Šel jsem k ní.

"Musím do přístavu. Musím zjistit, co se děje?"

"Ne!" řekla.

Obrátila se zády ke dveřím. Vypadala jako přísný anděl strážný, který se mi snaží zatarasit cestu, s jediným rozdílem, že andělé nosí bavlněné noční košile a ne nylonové

"Ale, Phyl? je to moje práce. Proto jsem tady."

"To je mi jedno. Chvilku počkáme."

Stála tam nehnutě, přísný výraz anděla strážného pomalu mizel a na tváři se i objevil výraz trucovité holčičky. Natáhl jsem ruku.

"Phyl, prosím tě, dej mi ten klíč."

"Ne!" řekla a vyhodila ho oknem ven. Zacinkal na kamenné dlažbě. Udiveně jsem se za ním díval. Takhle se Phyllis ještě nikdy nechovala. Lidé se sbíhali do uličky naproti našemu hotelu. Obrátil jsem se.

"Phyl. Prosím tě, jdi od těch dveří."

Zavrtěla hlavou.

"Neblázni, Mikeu. Máš práci."

"Tu chce právě dělat?"

"Ty to nechápeš? Jediné záznamy o událostech máme od lidí, kteří nevybíhali ven, aby zjistili, co se děje. Od lidí, kteří se schovali nebo utekli."

Měl jsem na ni zlost, ale ne dost velkou, abych toho nechal. Pokračovala: "Freddy má pravdu, musíme se vrátit a vyprávět jim, co se stalo, jinak tak má naše přítomnost tady smysl."

"To je všechno hezké, ale?"

"Ne! Podívej." pokynula rukou směrem k oknu.

Lidé se sbíhali do ulice, která vedla k moři, ale tam se zastavovali. Na kraji ulice se hromadil stále větší zástup. Pak se otočili a běželi zpátky, jako když pustíte pozpátku film. Mužů i žen přibývalo a rozbíhali se po náměstí.

Přistoupil jsem k oknu. Phyllis se odlepila ode dveří a šla si stoupnout vedle mě. Pak jsme zahlédli Teda, jak spěchá zpátky v ruce drží filmovou kameru s výměnnými objektivy.

"Co se děje?" zavolal jsem na něho z okna.

"Ví bůh. Nemohu se tam dostat. V ulici vypukla panika. Všichni říkají, že se blíží, ale nevědí, co to je. Jestli je to pravda, mohu to nafilmovat z okna. V tom davu bych tam stejně nic neměl." Ohlédl se zpět a zmizel ve dveřích hotelu pod naším oknem.

Lidé se stále hrnuli na náměstí a jakmile měli dost místa, dali se útěk. Už nebylo slyšet výstřely, ale občas vřava sílila a rozléhal se křik, který vycházel odněkud ze vzdáleného konce krátké uličky.

Mezi těmi, kteří se vraceli do hotelu, byl také doktor Bocker a pilot Johnny Tallton. Bocker se dole zastavil a křičel něco nahoru. V oknech se objevily hlavy. Zřejmě někoho hledal.

"Kde je Alfred?" zeptal se.

Nikdo o něm nevěděl.

"Až ho uvidíte, řekněte mu, ať jde dovnitř," nařídil Bocker. "Všichni zůstaňte, kde jste. Sledujte pozorně, co se děje, ale nechodte ven, dokud nebudeme vědět víc. Tede, nezhasínej světla, Leslie?"

"Právě jdu ven s přenosným magnetofonem, doktore," ozval se Leslieho hlas.

"Ne, zůstaňte uvnitř. Vysuňte mikrofon z okna, jestli chcete, ale zůstaňte v bezpečí. A to zatím platí pro všechny."

"Ale doktore, co se vlastně děje? Co?"

"Nevíme. Takže zůstaneme uvnitř, dokud nezjistíme, proč lidi tak křičí. Kde je k čertu slečna Flynnová? Aha, vy jste tady. V pořádku. Dobře se dívejte, slečno Flynnová."

Obrátil se k Johnnymu a vyměnil si s ním několik nesrozumitelných slov. Johnny přikývl a zašel za hotel. Bocker přehlédl ještě jednou náměstí, pak vešel do hotelu a zavřel za sebou dveře.

Po náměstí pobíhal lidé, ale další už z uličky nepřicházeli. Drželi se blízko vchodů, aby se mohli v případě nutnosti ukrýt do bezpečí. Hrstka mužů s pistolemi a puškami si lehla na zem a zamířili hlavně na ústí uličky. Vřava se trochu uklidnila. Stále se ozýval sporadický vzlykot, ale jinak panovalo napjaté ticho. Pak jsme si uvědomili, že slyšíme škrábání, ne hlasité, ale zato všudypřítomné.

Dveře malého domku vedle kostela se otevřely. Vyšel z nich kněz v dlouhé sutaně. Několik lidí se k němu rozběhlo a pokleklo před ním. Rozpráhl obě ruce, jako by je chtěl všechny obejmout a chránit.

Hluk z úzké uličky připomínal kus těžkého železa vláčeného po kamenech.

Několik pušek téměř současně vystřelilo. Z našeho úhlu jsem stále neviděli, na co mířili. Muži pak vyskočili na nohy a utíkali kousek zpátky. Znovu nabili pušky.

Z uličky jsme zaslechli hluk praskajících trámů, padajících cihel a tříštění skla.

Potom jsme poprvé spatřili "mořský tank". Šedá kovová hmota se vysouvala do náměstí a strhávala s sebou roh domu.

Z různých koutů se ozvaly výstřely. Kulky se od něj odrážely. Pomalu a těžce se sunul po kamenné dlažbě, jako by neměl s ničím slitování. Odklonil se trochu doprava ke kostelu a strhával s sebou čím dál větší kus nároží. Padaly na něho cihly, omítka a trámy, ale jemu to zjevně nevadilo.

Kulky proti němu svištěly a odrážely se od něho, jako když hrách na stěnu hází. Ničeho nedbal, posouval se dál do náměstí rychlostí asi tři míle na hodinu. Za chvíli jsme ho uviděli celý.

Představte si podlouhlé vejce, které po délce rozříznete a půlku položíte na zem. Dejme tomu, že je asi třicet pět stop dlouhé a má šedomodrou kovovou barvu. Tak by se dal popsat "mořský tank", který se sunul náměstím.

Neviděli jsme, co ho pohání. Možná, že měl vespuďu kolečka, ale spíše to vypadalo, že dře kovovým břichem o dlažbu. Jeho pohyb nebyl trhavý, jako když se obrací tank, ale ani plynulý, připomínající pohyb auta, když strhnete volant stranou. Prostě se to pohybovalo směrem doprava po úhlopříčce. V těsném závěsu se ukázal další, který si to namířil doleva směrem k nám a strhával za sebou další domy. Třetí se vydal do středu náměstí, kde se zastavil.

Na vzdálenějším konci klečeli lidé kolem kněze. Teď rychle vstali a utíkali pryč. Kněz osaměl a snažil se zatarasit tělesu cestu. Natáhl proti němu pravou ruku s roztaženými prsty, jako by ho chtěl zastavit. Pohybovalo se to ale dál stejnou rychlostí a vůbec si ho to nevšímalo. Když projíždělo podivné těleso kolem kněze, bokem ho trochu odsunulo stranou. Pak se zastavilo.

Za několik sekund, když zřejmě dosáhlo strategické pozice, se zastavilo i druhé těleso na opačném konci náměstí.

"Jednotky jsou rozmístěny," řekl jsem Phyllis při pohledu na náměstí. "To není náhoda. Co teď?"

Asi půl minuty se nic nedělo. Občas bylo slyšet výstřely, které byly vypáleny z oken na náměstí, ze kterých vyhlíželi lidé a čekali, co se bude dít. Střely se minuly účinkem. My jsme si ale uvědomili, že odražené střely mohou být pro nás nebezpečné.

"Podívej!" vyhrkla Phyllis. "Tady ten zvětšuje objem."

Ukazovala na nejbližšího. Na vrcholu hřbetu se mu začala tvořit malá koule připomínající chrámovou kopuli. Měla světlejší barvu než ostatní části. Byla neprůhledná, vypadala lepkavě a leskla se pod světly reflektorů. Stále se zvětšovala.

"Je to na všech," dodala Phyllis.

Ozval se výstřel. Koule se zachvěla, ale nafukovala se dál, ještě rychleji. Nevypadala už jako kopule, ale jako koule, která je s tělesem spojena tyčí a nafukuje se jako balón, který se při tom komíhá.

"Praskne. Určitě praskne," řekla Phyllis znalecky.

"Kousek níže se dělá další," řekl jsem. "Podívej, a tamhle jsou další a další."

První koule nepraskla. Její průměr už dosáhl dvou stop a šesti palců a stále se zvětšovala.

"Teď už musí prasknout," mumlala.

Ale neměla pravdu. Koule rostla, až téměř dosáhla průměru pěti stop. Pak se proces zastavil. Vypadala jako odporný velký měchýř. Zachvěla se, oddělila od tělesa a komíhala se ve vzduchu. Pak znehybněla a nabyla opět svého původního tvaru. Najednou se něco stalo. Koule explodovala, ale to není ten pravý výraz, protože nebylo nic slyšet. Spíše praskla, jako by ji roztrhly malé bílé tyčinky, které se draly všemi směry ven.

Instinktivně jsme od okna uskočili.

Několik tyčinek, které vypadaly jako řasy, vletělo oknem dovnitř a spadlo na podlahu. Při doteku se zemí se začaly smršťovat a stahovat zpátky. Phyllis vykřikla. Podíval jsem se, co se děje. Konec jedné řasy se jí zachytil na ruce a mrskal sebou. Táhnul ji k oknu. Phyllis se bránila. Druhou rukou se snažila řasu smést, ale jakmile se jí dotkla, její prsty se na ni přilepily. "Mikeu!" křičela. "Mikeu!"

Řasa ji táhla pryč. Byla napnutá jako struna. Přiskočil jsem k ní a strhl ji zpátky do místnosti. Řasa sice nepovolila, ale už nemohla Phyllis táhnout přímo. Musela vyvinout nepřímý tah, i když byl značný. Zaklesl jsem svoji nohu o postel a táhl vši silou. Aby se řase podařilo s Phyllis pohnout, musela by mě táhnout i s postelí. Na chvíli jsem propadl panice, že se jí to podaří. Phyllis vykřikla a pak už jsem žádný tah necítil.

Odsunul jsem ji na stranu, aby na ni nedosáhlo nic, co by se mohlo dostat dovnitř oknem. Phyllis omdlela. Servalo jí to kus kůže o rozměru šesti palců z pravé ruky a kusy kůže na prstech levé ruky také chyběly. Rány začaly krváčet.

Na náměstí byla vřava. Vystrčil jsem s obavami hlavu z okna. Koule, která ve vzduchu praskla, teď vypadala úplně jinak. Byla daleko menší, asi několik stop v průměru, držela se nízko při zemi a kolem ní se hemžily řasy. Vtahovala je do sebe se vším, co jí přišlo do cesty. Někteří lidé křičeli a bránili se, jiní vypadali jako pytle brambor, když mizeli v jejích útrobách.

Mezi nimi jsem uviděl chudáka slečnu Flynnovou. Táhlo ji to po kamenné dlažbě za vlasy. Nárazem na zem se ošklivě zranila. Křičela hrůzou. Leslie byl tažen spolu s ní, ale měl jsem dojem, že má zlomený vaz, a proto už naštěstí o ničem neví.

Na vzdáleném konci náměstí jsem zahlédl muže, jak spěchá na pomoc ženě, kterou se snažil odtrhnout od řasy. Jakmile se řasy dotkl, nemohl už ruku odtrhnout a byl vláčen spolu s ní.

Kruh řas se stahoval. Jak se lidé bránili, dotýkali se většího počtu řas a klubko se zvětšovalo. Bojovali o život jak mouchy na mucholapce.

Pak jsem si všiml, že se ve vzduchu komíhá další bublina, která zmizela dřív, než stačila prasknout.

Další tři řasy se dostaly oknem do pokoje, chvilku ležely na podlaze jako bílé provázky a pak se daly na ústup. Když byly venku, šel jsem vyhlédnout, co se děje. Na několika místech byly hloučky lidí, kteří bojovali svůj marný boj o život. Nejbližší shluk vypadal jako kompaktní koule, ze které čouhaly ruce a nohy. Pak se koule nahnula dopředu a kutálela se náměstím směrem k ulici, ze které přijely tanky.

Tělesa, nebo co to vlastně bylo, stála na původních místech. Připomínala obrovské šedé slimáky, kteří občas vypouštěly odporné bubliny.

Couvl jsem zpátky, když jsem zahlédl další řasy, ale tentokrát naše okno nenašly. Vyhlédl jsem z něj a zavřel ho právě včas. Několik řas narazilo prudce na okenní tabulky a jednu rozbily.

Pak jsem se mohl věnovat Phyllis. Zvedl jsem ji na postel a ovázal jí rány kusem prostěradla.

Venku panovala vřava. Ozývaly se výkřiky a ječení a do toho sporadické výstřely.

Když jsem jí ovázal ruku, vyhlédl jsem zase ven. Několik předmětů, které vypadala jako pevné žoky, se sunulo směrem k ulici vedoucí k moři. Vrátil jsem se k Phyllis, abych jí ovázal levou ruku.

Najednou jsem zaslechl zvenku odlišný zvuk. Odhodil jsem kus prostěradla, který jsem držel v ruce, a běžel se podívat k oknu, co se děje. Zhlédl jsem letadlo, které nalétávalo dolů. V jeho křídle jsem zahlédl odlesk děla a rychle jsem se stáhl dovnitř. Ozvala se rána. Okna se rozdrncela a roztržila, světlo zhaslo. Úcítel jsem, jak něco zasvištělo vzduchem a přistálo v pokoji.

Sebral jsem všechny síly. Světla na náměstí, kde byl náš hotel, zhasla, a proto jsme téměř nic neviděli, ale na druhé straně ještě svítila, takže jsem zahlédl mořský tank, který se dal do pohybu. Sunul se směrem tam, odkud přijel. Pak jsem zaslechl zvuk vracejícího se letadla a rychle jsem si lehl na podlahu.

Ozvalo se další zadunění, ale tentokrát jsem to nechytily naplno, jen zvenku jsme zaslechli řinčení skla.

"Mikeu?" ozval se vystrašený hlas z postele.

"Už je to za námi, miláčku. Jsem u tebe," utěšoval jsem ji.

Měsíc na nebi jasně svítil, takže jsem teď viděl víc.

"Co se stalo?" zeptala se.

"Už jsou pryč. Johnny je dostal ? alespoň myslím, že v letadle seděl Johnny," odpověděl jsem jí. "Už je po všem."

"Mikeu, bolí mě ruce."

"Dojdu pro doktora, jen co to půjde, miláčku."

"Co to bylo? Dostalo mě to, Mikeu. Kdybys mi býval nepomohl ?"

"Už je to za námi, lásko."

"Já ?" Zarazila se, když opět zaslechla motory letadla. Poslouchali jsme. Slyšeli jsme střelbu z kanónu, ale neslyšeli jsme žádný výbuch.

"Mikeu, tady to lepší ? je to krev? Jsi zraněný?"

"Ne, miláčku. Nevím, co to je, ale je to všude."

"Mikeu, ty se chvěješ."

"Promiň, nemohu za to. Bože, Phyl, miláčku... byly tak blízko... Kdybys je viděla ? Muriel a ostatní... Mohlo..."

"No tak, no tak," konejšila mě, jako bych byl šestileté dítě. "Neplač, Micky. Už je to pryč." Pohnula se. "Au, Mikeu, tak ruka tak bolí."

"Lež klidně, lásko. Seženu doktora," ujistil jsem ji.

##

Následujícího dne ráno se shromáždily trosky naší expedice. Byl mezi nimi Bocker, Ted Jarvey, Phyllis a já. Johnny už odjel s filmy a zvukovým záznamem včetně vyprávění očitých svědků, které jsem mu později dodal, do Kingstonu.

Phyllis měla obě ruce ovázané. Byla bledá, ale odolala pokušení zůstat v posteli. Bockerův pohled ztratil svoji obvyklou jiskru. Šedé vlasy mu padaly do čela, což ho dělalo o něco starším. Trochu napadal na jednu nohu, a proto přenášel část váhy na hůl. Jedině Ted a já jsme vyváží bez zranění. Podívala se tázavě na Bockera.

"Jestli to zvládnete, pane," řekl, "měli bychom odsud rychle vypadnout."

"Souhlasím s vámi," odpověděl Bocker. "Čím dřív, tím líp," dodal a sbíral se k odchodu.

Všechno bylo pokryté slizem ? kamenná dlažba, kovové úlomky, které se všude povalovaly, domy i kostel. Všude, kam jsme dohlédli, se leskl sliz. Dokonce vnikl i do místností domů, jejichž okna vedla na náměstí. V noci jsme cítili pach ryb a slané vody, ale jak na něj začalo svítit slunce, zápach se stal ještě odpornějším ? jako když vstoupíte do místnosti, kde leží postižený maláří. Když jsme poodešli asi sto yardů, mohli jsme lépe dýchat, a když jsme šli ještě dál, uvědomili jsme si, že vzduch je čistší. Došli jsme až na pláž k palmám, které oddělovaly město od přístavu. Ještě nikdy mně nechutnal svěží vánek tak sladce.

Bocker se posadil a opřel zády o strom. Ostatní se rozsadili kolem něho a čekali až promluví. Trvalo to dlouho. Seděl nehnutě a upíral prázdný pohled na moře. Pak si povzdechl.

"Alfred, Bill, Muriel, Leslie," začal, "všechny jsem je sem přivezl, ale nepostaral jsem se o jejich bezpečnost."

Phyllis se nahnula dopředu.

"Není to vaše vina, doktore Bockere. Nikdo nás nenutil, abychom sem jezdili. Dal jste nám příležitost a my jsme se jí chopili. Kdyby ? kdyby se to stalo mně. Michael by vás také neobviňoval, že ne, Mikeu?"

"Ne," řekl jsem. Věděl jsem moc dobře, koho bych obviňoval ? až do smrti a bez slitování.

"A já bych vám také nedávala vinu. Jsem si jista, že ostatní cítí totéž," dodal a položila pravou ruku na jeho.

Podíval se na ni a trochu zamrkal. Na chvilku zavřel oči a pak položil svoji ruku na její. Jeho pohled sklouzl

přes zápěstí kousek výš na její ovázanou paži.

"Jste na mě hodná, drahoušku," řekl.

Pohládl ji po ruce a narovnal se. Sebral všechnu sílu a pak promluvil změněným tónem:

"Dosáhli jsem určitých výsledků," řekl. "Asi ne tak převratných, jak jsme doufali, ale máme alespoň něco.

Díky Tedovi se lidé u nás doma dozvědí, čemu musíme čelit, a díky jemu máme i první vzorky."

"Vzorky?" opakovala Phyllis. "Čeho?"

"Kousky řas," odpověděl jí Ted.

"Jak jste se k nim dostali?"

"Náhodou. Když prskla první koule, k mému oknu nic nedoletělo, ale viděl jsem, co se děje venku, tak jsem otevřel nůž a položil ho na okenní rám, co kdyby byl náhodou potřeba. Když jsem také dostal spršku řas, uchopil jsem do ruky nůž a sekl po nich právě ve chvíli, kdy mě začaly táhnout ven. Usekl jsem asi osmnáct palců řasy, která spadla na podlahu, chvíli se tam kroutila a potom se stočila do klubíčka. Odeslali jsem ji po Johnnym."

"Výborně!" řekla Phyllis. "Příště si také vezmeme nože."

"Ale musí být nabroušené. Řasy jsou pořádně tuhé," radil nám Ted.

"Jestli najdete ještě další, chtěl bych je podrobit analýze," řekl Bocker. "Měli bychom to svěřit odborníkům. Něčemu nerozumím. Jejich podstata je jasná, jde zřejmě o druh mořské sasanky ? ale vypěstovali ji nebo ji vyrobili ????" Pokrčil rameny a nechal větu nedokončenou. "Několik věcí mě zneklidňuje. Jak například poznají, že se mají přisát na živou bytost, i když má na sobě oblečení, a neživé předměty nechají na pokoji? Také mi není jasné, jak jsou navedeny na stejnou cestu k moři a nedají se třeba tou nejkratší?"

"První otázka je důležitější. Naznačuje nám totiž, že v tom byl záměr. Jsou využívány, ale ne jako zbraně v obvyklém slova smyslu, jejichž účel je ničit, v tom tkví podstata. Působí spíše jako past."

Chvilku jsem o tom přemýšlel.

"Myslíte," řekla Phyllis, "že jejich záměrem bylo lidi pochytat a ? lovit, jako to děláme s mořskými ráčky?"

"Tak nějak. Nejdrive chtěli lidi pochytat ? ale není jasné, zda to byl jejich cíl nebo to mělo sloužit k něčemu dalšímu."

Přemýšlel jsem o jeho slovech. Phyllis si také mohla vybrat jinou analogii. Bocker pokračoval:

"Obyčejné pušky nejsou účinné ani proti mořským tankům, ani proti těm miničervíkům ? ledaže jsme si něčeho nevšimli. Zato granáty jim poškodí povrch. Podle způsobu, jaký to probíhá, lze usuzovat na velký tlak, pod kterým se tříští. Z toho vyplývá, že na Aprílovém ostrově bylo použito granátů nebo se střela náhodou trefila do černého. Domorodci říkali, že viděli velryby nebo medúzy, což odpovídá tomu, co jsem včera v noci viděl. Tyto 'mořské tanky' vypadají z větší vzdálenosti jako velryby. A pokud jde o medúzy, nebyli ani tak daleko od pravdy ? určitě mají něco společného s druhem coelenterata."

"Vypadá to, že vnitřek 'mořských tanků' tvoří beztvará hmota, která je pod velkým tlakem ? ale s jistotou se to dá jen těžko tvrdit. Když se nebudeme zajímat o nic jiného, musíme si položit otázku, jaký mechanismus pohybuje těmito obry? Dnes ráno jsem se šel podívat na stopy, které po sobě tanky zanechaly. Některé kameny jsou obroušené, jiné rozdrčené jejich vahou, ale nenašel jsem žádné známky, že by se něčeho přichycovaly. Asi se teď dál nedostaneme."

"Jistý stupeň inteligence se u nich projevuje, ale zřejmě nebude moc vysoký, ani dobře koordinovaný. V každém případě jim ale stačil nato, aby se dostaly na náměstí, které bylo nejvhodnějším místě pro jejich operaci."

"Viděl jsem vojenské tanky, jak strhávaly rohy domů, a vypadalo to úplně stejně," poznamenal jsem.

"To je možná díky jejich špatné koordinaci," odpověděl Bocker trochu křečovitě. "Chce k tomu ještě někdo něco dodat?" řekl a rozhlédl se tázavě kolem.

Ted začal váhavě:

"Měl jsem dojem, že ty medúzy nejsou všechny stejné. Některé vznikaly později a jejich obsah už nebyl vystřelen na takovou vzdálenost a ani se tak rychle nesmršťovaly. Všiml jsem si, že jedna na druhém konci náměstí ležela na zemi asi dvacet sekund, řasy se kolem ní hemžily a kroutily, než se začala smršťovat."

Bocker se k němu obrátil:

"Chcete tím říct, že řasy vlastně něco hledaly?"

"Tak daleko bych to nedomýšlel. Ale udělal jsem několik snímků ruční kamerou, takže si to budeme moci podrobně prohlédnout."

"Ano. Musíme doufat, že nám filmy hodně pomohou. Ještě něco? Všiml si někdo, zda výstřely měly na řasy nějaký efekt?"

"Pokud jsem si dobře všiml, kulky prosvíštěly kolem nich, aniž by jim to moc vadilo," odpověděl mu Ted.

"Hm," zamručel Bocker a na chvíli se zamyslel.

Zaslechl jsem, jak si Phyllis pro sebe něco mumlá.

"Co je?" zeptal jsem se jí.

"Jen jsem si říkala jejich název 'milibrachiatní tentakulární coelenterata'," vysvětlovala mi.

"Aha," řekl jsem.

"Natočili jsem všechno," sdělil mi Ted, "ale nevím, zda nám to bude něco platné. Škoda, že jsme to nezorganizovali lépe. Měli jsme si vzpomenout na mikrofon a umístit ho ve vašem pokoji, abyste to mohli zároveň komentovat."

"Totéž nám určitě řekne i EBC," souhlasil jsem s ním, "ale měl jsem dost práce s jinými věcmi, když se to stalo. Chce teď jít do města natočit v klidu záznamy, lepší než jsem pořídil dnes ráno, ale nevím, jestli v sobě najdu dost síly jít ještě jednou do Smithtownu. Tak koncentrovaný zápach jsem nikdy předtím nezažil."

Seděli jsem dál, každý pohroužen do vlastních úvah. Po hezké chvíli řekl Bocker zamyšleně:

"Kdybych věřil v Boha, asi bych teď byl hodně vystrašený. Naštěstí jsem ale ateista."

Phyllis pozvedla obočí.

"Proč?" zeptala se. "Myslím, proč byste se měl bát?"

"Protože bych musel být pověřivý ? a ti se vždy bojí něčeho nového. Asi bych si myslel, že mně chtěl Bůh udělit lekci. Už ho slyším, jak říká: 'Myslíš si, že jsi chytrý, že jsi malý bůžek, který dokázal rozštěpit atom a zvítězit nad mikroby. Myslíš si, že vládneš celému světu a snad i vesmíru. Ty nafoukaný lidský červe, ještě hodně toho o životě a přírodě nevíš. Ukáži ti nové věci, nad kterými ti zůstane rozum stát, a uvidíme, jak se zachováš. Už jsem to v minulosti udělal několikrát.'"

"Ale tomu nevěříte ? ?" dodal Phyllis.

"Nevím. Před námi tu také byli páni tvorstva. Někteří měli lepší pozici. Byly tu například rozmanité druhy dinosaurů ? a proto měly dobré vyhlídky na přežití. Ale lidská vajíčka jsou ve své podstatě všechna stejná."

Všichni jsme mlčeli. Zůstali jsme sedět a dívali jsme se na nevinně vyhlížející azurové moře.

Na londýnském letišti jsem si mezi jinými koupil také jedno číslo časopisu The Beholder. I když má své klady a v některých kruzích je oblíben, stejně mám stále vnitřní pocit, že vyjadřuje spíš své předtuchy než ověřená fakta. Kdyby snad počkali a vytiskli to až druhý den... Můj názor se nezměnil, když jsem si přečetl úvodník nazvaný DOKTOR BOCKER OPĚT ZASAHUJE. Text byl přesně v jejich stylu:

"Není pochyb, že měl doktor Alastair Bocker odvalu, když šel vstříc podmořskému draku, a že správně odhadl, kde by se mohl netvor skrývat. Když jsme vyslechli pochmurné a strašně odpudivé podrobnosti, které nám nabídla EBC minulý úterý večer, vůbec nás neudivuje smrt čtyř členů expedice, ale spíše se divíme, že vůbec někdo přežil. Doktoru Bockerovi musíme pogratulovat, že se mu podařilo vyvážnout jen s vymknutým kotníkem a odnesla to jen jeho bota a ponožka. Jiná členka expedice si může gratulovat, že vůbec přežila!"

I když šlo o strašnou událost a i když jsou doktorovy názory cenné, neměl by se domnívat, že má neomezené právo chovat se jako vševěd, jak jsme tomu byli svědky před několika lety.

Jsmo zneklidnění, a ne bezdůvodně, že útoky z hlubin ochromily světový obchod, ale jsme přesvědčení, že světová věda zanedlouho najde prostředky, jak obnovit bezpečnost moří. Jsme znepokojeni událostmi, které postihly některé ostrovy, a jsme znechuceni způsobem, kterým byly napadeny. Tím větší je naše sympatie k ostrovanům. Neuznáváme ale Bockerův poslední pokus nahnat nám husí kůži. Stejný pocit mají určitě i naši čtenáři a přemýšlivější obyvatelé tohoto postiženého ostrova.

Proto se domníváme, že jeho nápad opevnit celé západní pobřeží Spojeného království Velké Británie a Severního Irska je spíše důsledkem posledních zážitků, které působily na jeho senzacechtivou povahu, než závěrem, který byl učiněn po zralé úvaze.

Podívejme se na zrození nápadu ovlivněného panikou. Situace je následující: spousta malých ostrovů, z nichž všechny, až na jeden, leží v tropech, byla napadena neznámou námořní silou, o níž zatím moc nevíme. Během těchto útoků zemřely stovky lidí ? ne však více než zemře na silnicích při automobilových nehodách během několika dní. Je to sice politováníhodné a smutné, ale není to ještě důvodem k tomu, abychom na náklady daňových poplatníků zřídili na pobřeží ozbrojené útvary, když jsme vzdáleni o místa incidentu tisíce mil. To bychom také mohli stavět v Londýně budovy odolné proti otřesům půdy, protože v Japonsku občas dojde k zemětřesení..."

A tak dále. Milého Bockera roznesli na kopytech. Ten článek jsme mu raději neukázal. Stejně se mu to brzy donese. Čtenáři listu The Beholder mají rádi populistický styl šitý na míru. Helikoptéra nás dopravila do města. Vytratili jsme se s Phyllis ve chvíli, kdy se novináři vrhli na Bockera.

Sejde z očí, sejde z mysli. Totéž platí o Bockerovi. Převážná část tisku se rozdělila na dva tábory ? pro a proti. Když jsme dojeli do bytu, představitelé obou táborů nám telefonovali a kladli otázky, ze kterých chtěli vytěžit co nejvíce senzací. Po pěti hovorech jsem využil přestávky a rychle zavolala EBC. Požádal jsem je, aby zaznamenali, kdo nás volá, protože jsme nebyli ochotni brát telefony. Druhý den nám předložili dlouhý seznam. Byl na něm i kapitán Winters, který nám nechal svoje telefonní číslo na vrchní velení námořnictva.

"Asi bychom mu měli dát přednost," navrhl jsem. "Chceš to vyřídit?"

"Probůh! Nemohu si hrát na nemocnou?" zeptala se Phyllis. "Skutečně se ne ?" pak zahlédla, kam míří můj prst. "Tak dobrá ? samozřejmě, vrchní velení ? to je jiná věc."

O chvíli později mi sdělila:

"Jeden vysoký úředník s námi chce mluvit a kapitán Winters bude moc rád, když s ním potom poobědváme. Souhlasila jsem."

"V pořádku," odpověděl jsem a vypravil se do EBC, kde mě čekaly samé diskuse a plánování.

Ukázalo se, že admirál je daleko lidštější, než jsme si mysleli. Pozdravil se s Phyllis a účastně se jí zeptal na zranění. Vyjádřil potěšení nad tím, že z toho vyvázla. Choval se k ní jako postarší strýc. Pak jsme se všichni posadili. Pohlédl na papír položený na pracovním stole.

"Hm ? dostali jsme zprávu doktora Bockera o událostech na ostrově Escondida. Je v ní mnoho kontroverzních bodů. Doktor Bocker v ní projevil značné nadání pro hypotézy. To říkám, aniž bych měl v úmyslu ho urazit. Od tak významného vědce je to s podivem. Dostal jsem proto nápad pohovořit si s vámi, protože jste byli také na místě ? a doufám, že nám mnohé objasníte."

Ujistil jsem ho, že to chápu.

"Celý den," řekl jsem mu, "zuřila v EBC bitva mezi sponzorem, který expedici financoval, vládními představiteli, politickým zpravodajstvím EBC, programovým oddělením EBC, vedoucím oddělení Hlasy a ohlasy a dalšími lidmi o tom, co Bocker smí či nesmí říci v rozhlasovém programu. Byla to vzrušená debata, ale trochu akademická, protože Bocker sám nebyl přítomen a určitě se bude bouřit proti jakémukoli zásahu do svého scénáře."

"O tom není pochyb," souhlasil admirál. Podíval se znovu na papír před sebou. Tady píše o 'mořských tancích' a o něčem, co nazval 'pseudo-coelenterata', na které nepůsobí střelba z pušek. Ale říká se tady, že 'mořské tanky' se úplně rozpadnou, když jsou zasaženy granátem. Souhlasíte s tím?"

"Vybuchnou ? stejně jako když se přepálí žárovka," řekl jsem.

"A nezanechají žádné stopy, které by se daly analyzovat?"

"Jen spoustu kovových úlomků, které by mohly být čímkoli. Nic víc."

"Kromě slizu, ne?"

"Ano, kromě slizu."

Phyllis se zašklebila, když si na něj vzpomněla.

"Odpoledne byl celý vysušený a vytvořil všude tvrdou vrstvu," řekla.

Přikývl. "A teď přejdeme k těm 'pseudo-coelenterata'. Přečtu vám, co o nich píše." Když dočetl, zeptal se:

"Myslíte si, že popis odpovídá skutečnosti? Nebo byste k tomu chtěli něco dodat?"

"Ne. Podle mě je to přesné," řekl jsem.

"Moc jsem toho neviděla, ale myslím, že první část byla přesná," souhlasila Phyllis.

"Máte pocit, že věděly, co dělají?" zeptal se.

Zamračil jsem se. "To je těžké říct, pane. V tom základním slova smyslu ano ? reagovaly na vnější podněty a to dost vehementně. Ale jestli máte na mysli, zda se u nich projevoval určitý stupeň inteligence? ? To vám prostě nemohu říct. Nepochybně měly určitý smysl pro orientaci. Mořské tanky se dostaly až na náměstí a velmi výhodně se rozmístily. Řasy se daly stejnou cestou zpátky k moři, když to nešlo přímou čarou kvůli domům, které jim stály v cestě. Ale asi by nebyl problém vyrobit dálkové ovládání, které by je řídilo."

"Pak asi víte o Bockerově teorii, že mořské tanky i řasy byly pouhými vykonavateli něčí vůle, která je odněkud řídila námi dosud nepoznanými mechanismy. Jaký je váš názor na tuto problematiku?"

"Není jednoznačný, pane. Ale myslím si, že na Bockerově teorii něco je. Jestli vám mohu nabídnout analogii ? celá operace mi připadala jako lovení ryb do sítí spíše než harpunou. Moje manželka měla pro to banálnější přirovnání ? jí to připadalo jako lovení mořských ráčků."

"Tedy bez výběru, spíše jako hromadný lov?"

"To jste vyjádřil přesně, pane. Výběr byl pouze v tom, že se zajímaly o živočichy."

"Hm," zamručel admirál. "Máte nějakou představu o tom, čím byly mořské tanky poháněny?"

Zavrtěli jsme záporně hlavami. Opět pohlédli na chvíli do papíru.

"Pokud si dobře vzpomíná, téměř pokaždé přišel doktor Bocker s něčím šokujícím. Teď je to například nový termín 'pseudo-coelenterata'. Pokud ho dobře chápu, naznačuje zde, že tato coelenterata nejen že nejsou coelenterata, ale ani zvířata a pravděpodobně ani živé bytosti v našem slova smyslu."

Pozvedl obočí, jako by se nás ptal. Přikývl jsem.

"Domnívá se, že to mohou být umělé organické mechanismy, zkonstruované pro zvláštní účel. Moment ? jak to vlastně vyjadřuje? ? Aha, ano, už to mám: 'Lze pochopit, že organická vlákna mohou být vytvořena podobným způsobem, jako chemici vytvářejí plasty požadované molekulární struktury. Kdyby tomu tak bylo a výsledný produkt by reagoval citlivě na chemické nebo fyzikální podněty, mohlo by se to projevit jako chování, které by nezúčastněnému pozorovateli mohlo připadat stejné jako chování lidského organismu. Moje pozorování mě dovedlo k následujícímu závěru: Coelenterata byla vybrána z mnoha jiných druhů, které by také mohly splnit svou úlohu, proto, že jejich stavba je jednoduchá. Zdá se pravděpodobné, že mořské tanky mohou být jen variantou stejného druhu. Řečeno jinými slovy, byli jsme napadeni mechanismy z organické hmoty, které byly řízeny na dálku. Když si to promítneme do naší reality, kdy lidé jsou schopni ovládat anorganickou hmotu, například dálkově řízené střely nebo torpéda, nebude se nám to zdát tak neskutečné. Až jednou budeme schopni ovládat technologii výroby živých organismů, budeme se zřejmě potýkat s menšími problémy, než máme dosud s ovládáním anorganické hmoty'."

Co byste k tomu řekl, pane Watsone? Souhlasíte s touto teorií?"

Potřásl jsem hlavou. "Určitě by nám pomohla zpráva o rozboru vzorku, byli bychom o něco moudřejší."

"Mám tu kopii té zprávy ? je to příliš vědecké, ale moji poradci mi vysvětlili, že není moc konkrétní, takže je prakticky nepoužitelná ? jedině, co z té zprávy vyplývá, je, že i vědci z toho moc chytí nejsou."

"Asi jsem hloupá," vložila se do toho Phyllis, "ale záleží vůbec na tom? Myslím z praktického hlediska? Stejně se k tomu musíme nějak postavit a pak je asi jedno, zda jde o živé nebo o pseudoživé organismy, ne?"

"To je pravda," souhlasil s ní admirál. "Ale nemáme-li konkrétní důkazy, pak to vrhá na tuto zprávu podivné světlo."

Chvilku jsme diskutovali, ale na nic důležitého jsme nepřišli. Krátce nato se s námi admirál rozloučil.

"Au?au?au!" zaúpěla Phyllis, když jsem vyšli ven. "Teď bych nejradši roztrhla Bockera jako hada. Slíbil mi, že se zatím nebude zmiňovat o své teorii pseudoživých organismů. Je to zřejmě rozený enfant terrible. Někdo by mu měl dát za vyučenou. Jen až se mu dostanu na kobytku."

"To zase oslabí celou jeho teorii," souhlasil kapitán Winters.

"Oslabí! Někdo to předá novinám, ty se toho chytanou a budou to prezentovat jako další výplod Bockerova chorého mozku ? a všichni rozumní lidé se obrátí proti němu, ať řekne cokoli. S tím se svezou i jeho dobré nápady. Pojdme na večeři, nebo se zblázním."

##

Příští týden byl špatný. Noviny, které si osvojily pohrdavý tón listu The Beholder, pokud šlo o obranu pobřeží, se s radostí vrhly na novou kořist ? pseudobiotickou teorii. Pisatelé úvodníků naplnili svá pera sarkasmem, vědci, kteří šli do Bockera už dříve, teď vypochoďovali proti němu, aby dokázali, že nic neznamená. Téměř všichni karikaturisté zároveň objevili, proč nejsou jeho politické cíle humánní.

Další část tisku, která byla pro účinnou obranu pobřeží, se nechala unést fantazií a psala o pseudoživých organismech, které budou teprve vytvořeny, a požadovala ještě účinnější obranu proti nepříteli, kterého ověřila hrozivými přívlastky.

Pak se ozval sponzor a sdělil EBC, že jeho správní rada se usnesla, že by firma utrpěla, kdyby bylo jejich jméno spojováno s novou vlnou kontroverzních názorů na doktora Bockera, a navrhl zrušit předešlou smlouvu. Vedoucí jednotlivých oddělení EBC si začali rvát vlasy. Obchodníci vyšli se svým osvědčeným názorem, že jakákoli publicita je lepší než žádná. Sponzor ale zase zastával názor, že si musí uchovat důstojnost, a také vyzdvihl riziko, že nákup jejich zboží by mohl být považován za tichý souhlas s Bockerovou teorií, což by mohlo mít negativní vliv na nákup jejich zboží lidmi s vyššími příjmy. EBC se bránila tvrzením, že veřejnost už stejně spojuje Bockerovo jméno s jejich výrobky. Doporučovala jim, že nezískají nic vládním přístupem k věci, takže by měli pokračovat ve svých plánech a získat za svoje peníze co nejvíce.

Sponzor se vyjádřil asi v tom smyslu, že jeho firma se pokusila přispět k získání nových poznatků tím, že podporovala vědeckou expedici a ne vulgární frašku. Zrovna předevčírem se například jeden z komiků EBC snažil dělat vtípky na svou tchyni, jejíž pokročilý věk se dá vysvětlit existencí pseudoživota, a jestli EBC dovolí, aby se takové programy vysílaly atd... atd... EBC slíbila, že se to nebude opakovat, a vyzvedla, že jestliže skončí série pořadů o expedici, kterou ohlásili posluchačům, velké množství zákazníků všech příjmových skupin bude mít pocit, že sponzorova firma je nespolehlivá...

Pracovníci BBC nám projevovali zdvořilé sympatie, kdykoli nás potkali.

Lidé strkali hlavy do mé kanceláře, kde jsem se pokoušel pracovat, a přinášeli mi nejčerstvější zprávy z fronty. Obvykle mi také radili, co mám vynechat nebo naopak přidat, podle toho, jak se bitva vyvíjela. Všude se vznášela nervozita, protože jsme si uvědomovali, že naši přední rivalové mohou kdykoli přijít s očitým svědkem a zničit nás ? jejich zdvořilost byla podezřele uhlazená. Po několika dnech jsem toho měl dost a rozhodl jsem se, že zůstanu pracovat doma.

Ale v bytě mě rušil telefon, který neustále vyzváněl. Přinášel mi čerstvé informace o změně kursu. Dělali jsme, co jsme mohli. Psali jsme a opět měnili to, co už jsme napsali, abychom uspokojili všechny strany. Několik narychlo svolaných konferencí s Bockerem bylo velmi rušných. Větší část konference strávil vyhrožováním, že všeho nechá, protože ho EBC nechce pustit do živého vysílání a trvá na záznamu.

Konečně se nám podařilo scénáře dokončit. Byli jsme z toho tak unavení, že jsme už o nich dále nediskutovali. Když byl první z nich uveden v rozhlas, zdálo se nám, že jsme napsali něco jako večerňáček pro dospělé. Rychle jsme zabalili své věci a odjeli hledat klid a mír v našem útočišti v Cornwallu.

##

První věc, které jsem si všiml, když jsme se blížili k Rose Cottage, bylo určité vylepšení.

"Probůh!" vykřikl jsem. "Vždyť můžeme přece sedět uvnitř. Proč bych měl sedět venku v průvanu jen proto, že tvoji přátelé ?"

"To je něco jako altánek," vysvětlila mi Phyllis chladně.

Podíval jsem se na něj pozorněji. Vypadal dost nezvykle. Jedna zeď se trochu nakláněla.

"Proč tu chceš mít altánek?" divl jsem se.

"Třeba v něm jeden z nás bude chtít pracovat, když bude teplo. Nefouká tam a tak se papíry nerozlétnou."

"Aha," řekl jsem.

Phyllis se bránila:

"Když chceš zedničit, musíš přece něco postavit."

Mělo to logiku, ale v hlavě se mi honily myšlenky, že to nevychází ze správné premisy. Ujistil jsem ji, že co se týče altánku, nic proto němu nemám, je celkem hezký. Jen jsem na to nebyl připraven.

"Taky ses mohl vyjádřit jinak," řekla uraženě.

Někdy mám pochyby, zda jsme my dva en rapport, jak bych rád věřil. Proč to neřekla jinak... Ale podařilo se mi ji ujistit, že měla dobrý nápad. Asi bych neuměl postavit zeď tak, aby nespadla.

Pocítily jsme úlevu, že jsme opět v Cornwallu. Stěží jsme věřili, že vůbec existuje ostrov Escondida. Mořské tanky a obrovská coelenterata se nám zdály ještě neskutečnější. Ale stejně jsem neměl stání.

První den ráno vyhrabala Phyllis nedokončený román a odebrala se vzdorovitě do altánku. Já jsem lenošil, ale v duši jsem neměl klid, který jsem doufal, že tady naleznou. Cornwallské moře naráželo stejně jako po staletí na skály. Mohlo se vzbouřit, ohrožovat lodě, mohlo být nepřátelské, ale to bylo všechno přirozené. Místo jako Escondida teď nebylo důležité. Patřilo do jiného světa, kde se mohou dít podivné věci. Ale Cornwall byl pro nás důležitý. Byl skutečný a blízký. Století tady mijela bez senzací. Vlny ho po věky pomalu podemílaly. Když si moře vzalo své oběti, bylo to proto, že ho vyzvali na souboj lidé a ne opačně. Bylo těžké si představit, že by se v našem domácím moři zrodily takové morbidnosti, jaké vylezly z Karibského moře na pláže Escondidy. Když jsem se ohlédl zpět, Bocker se mi zdál jako skřítek, který trpí halucinacemi. Na rozdíl od jeho představ náš svět byl střízlivější a spořádanější. Tak se mi to alespoň na chvíli zdálo. Příští dny však ve mně začaly hlodat pochybnosti, když jsem se snažil podívat na problém ze všeobecného hlediska.

Letecká doprava fungovala, i když se musela dávat přednost nejdůležitějšímu zboží. Zjistilo se, že dvě velká nákladní letadla, zajišťující kyvadlovou dopravu nákladu, přepraví méně zboží než za stejnou dobu jedna nákladní loď, přičemž náklady jsou vysoké. Životní náklady i při úsporném systému vzrostly asi o dvě stě procent. Továrny na výrobu letadel pracovaly nepřetržitě, aby snížily náklady, ale poptávka byla tak vysoká, že v nejbližší době nebyla naděje, že bude prioritní systém zrušen. Všeobecně se soudilo, že potrvá i několik let. Přístavy byly přeplněny loděmi, protože jejich posádky odmítly pracovat nebo majitelé lodí odmítli platit pojištění. Dokaři nemohli pracovat, a proto pořádali demonstrace a bojovali za mzdy, zatímco odbory hrály o čas a vyčkávaly. Námořníci, kteří přišli ne svou vinou o práci, se k nim připojili a požadovali alespoň základní mzdu. Letecký personál požadoval zvýšení platů. V loděnicích se nepracovalo, což mělo za následek tisíce dalších dělníků, kteří požadovali vyplácení mzdy. Letečtí dělníci hrozili, že je podpoří. Potřeba oceli se snížila, což se odrazilo v menší spotřebě uhlí. Byl vysloven požadavek na zavření některých dolů, který vyvolal velkou vlnu nevole.

Poslové z Moskvy, když zjistili, že je pro ně příznivé klima, se rozletěli do Londýny a obvyklými kanály rozšiřovali názory, že námořní krize je vykonstruovaná. Prohlašovali, že Západ zveličil problémy a vzal si je za záminku, aby mohl provádět svůj rozsáhlý program posílení letectví.

Obchod byl omezen na nejnужnější míru, což vedlo k téměř permanentnímu zasedání finančních rad. Občas se tu a tam vzbouřily vášně, když se dala přednost zboží, které bylo považováno za luxusní, před základním. Nepochybně se občas tvrdě smlouvalo a bylo nutné dělat ústupky, o kterých se veřejnost měla dozvědět později.

Několik málo lodí, které se odvážily do hlubokých vod, brázdilo moře. Jejich posádky vydělávaly neskutečné peníze, ale pojištění zvýšilo ceny zboží natolik, že je mohli zaplatit jen ti, co o něj hodně stáli, takže šlo vlastně jen o bravuru.

Někdo si všiml, že všechny lodě, které se ztratily, měly motorový pohon. Proto po celém světě nastala renesance plachetnic všech druhů. Bylo dokonce navrženo vyrábět klipry ve velkém, ale nikdo nevěřil, že situace potrvá dost dlouhou dobu na to, aby se vyplátilo do výroby investovat peníze.

Na výzkumných pracovištích všech zemí, které měly námořní loďstvo, se pilně pracovalo. Každý týden se zkoušely nové přístroje, z nichž ty úspěšné se začaly ihned sériově vyrábět, aby byly opět staženy z výroby, když se ukázalo, že selhaly. I ve věku technického pokroku se někdy stává, že nad něčím zůstává rozum stát. Ale nikdo nepochyboval, že vědci jednou přijdou s hotovým řešením ? a možná to bude již zítra.

Dověděl jsem se od lidí, že mají ve vědce důvěru, možná větší než vědci sami v sebe. Role spasitelů lidstva je začala tížit. Jejich hlavním problémem nebyl nedostatek nápadů, ale informací. Potřebovali víc údajů, ale nemohli je sehnat. Jeden vědec si mně postěžoval: "Kdybyste chtěl nalíčit past na ducha, jak byste postupoval? ? Zvláště kdybyste neměl ani jednoho, na kterém byste ji mohl vyzkoušet." Chytali se každého stébka ? což mohlo být důvodem, proč se Bockerovou teorií pseudobiotických forem zabývala jen část vědců.

Některé noviny a filmové žurnály udělaly z mořských tanků senzaci. Vybrané části z filmu natočeném na Escondidě se dostaly do našeho scénáře pro EBC. Malá část byla poskytnuta BBC pro jejich žurnál. Byl jsem zmaten tím, že jsem cítil ve vzduchu snahu vyvolat znepokojení a strach. Pak mi ale došlo, že se určité kruhy snaží tuto atmosféru podporovat, aby odvrátily pozornost od domácích problémů. Mořské tanky se jim hodily. Dala se z nich snadno udělat senzace, aniž by to působilo trapně jako v případech, kdy se snažily odvést pozornost od domácích problémů tím, že se zabývaly událostmi v zahraničí.

Avšak útoky se stávaly daleko vážnější. Krátce po tom, co jsme odjeli z Escondidy, bylo napadeno asi deset či jedenáct oblastí v Karibském moři, včetně městečka Puerto Rico. Kousek dál od něj odvrátila katastrofu jen rychlá akce amerického letadla umístěného na základně na Bermudách. Ale to nebylo nic proti tomu, co se dělo na druhé polokouli. Spolehlivé záznamy hovořily o sérii útoků na východní pobřeží Japonska. Nájezdy víc než tuctu mořských tanků ohrožovaly ostrovy Hokkaidó a Honšú. Z jižnějších oblastí Bandského moře přicházely zmatené zprávy, ale v hrubých rysech potvrzovaly větší či menší útoky. Korunu všemu nasadily zprávy z Mindanao, odkud byly hlášeny útoky na čtyři až pět pobřežních měst zároveň, což vyžadovalo akci zhruba šedesáti mořských tanků.

Pro obyvatele Indoézie a Filipín, kteří byli roztroušeni na nesčetných ostrůvcích vmoří, kde hloubky dosahovaly známých rozměrů, vypadala situace zcela odlišně než pro obyvatele Británie, jejichž ostrov byl obklopen mělkým Severním mořem, které bylo prosto všech abnormalit. Mezi ostrovy se šířily zprávy rychlostí větru, takže každý den se rozšiřovaly řady těch, kteří opouštěli pobřeží a stěhovali se do vnitrozemí. Stejný trend byl patrný u obyvatel ostrovů Karibského moře, i když tam ještě panika nepropukla.

Když jsem se dověděl, co se děje, pochopil jsem vážnost situace. Měl jsem pocit, že jsem to až dosud bral na lehkou váhu, jak ostatně většina čtenářů bulvárních plátků. Začaly se mi rýsovat souvislosti. Zprávy hovořily o stovkách, možná i tisících mořských tanků což svědčilo spíše o vojenském tažení než o ojedinelých útocích.

"Musí se najít nějaká obrana nebo alespoň dát lidem šanci, aby se mohli sami bránit," řekl jsem. "Nemůžeme se starat jen o své vlastní záležitosti, když někde žijí lidé, kteří jsou k smrti vyděšeni, když se mají přiblížit k moři. Musíme jim umožnit, aby mohli pracovat a žít v klidu."

"Nikdo neví, kde se mohou příště objevit. Zásah musí být rychlý," řekla Phyllis. "To by ale vyžadovalo, aby byli lidé ozbrojeni."

"Tak ať jim dají zbraně. K čertu, přece funkci státu není zbavovat lidi možností se bránit."

"Není?" řekla Phyllis zamyšleně.

"Co tím chceš říct?"

"Nepřipadá ti divné, že naše vlády, které tak hlasitě zdůrazňují, že se řídí vůlí lidu, jsou ochotny podstoupit jakékoli riziko, než by daly lidem do rukou zbraně? Nemají spíše lidi bránit vlády než sami sebe? Jediný národ, kterému jejich vláda věří, jsou Švýcaři, ale ti nemají moře, takže se jich to tolik netýká."

Byl jsem z toho zmaten. Phyllis reagovala úplně jinak, než jak jsem ji znal. Také vypadala dost unaveně.

"Co se děje, Phyl?"

Pokřčila rameny. "Nic, jen mám všeho po krk. Je mi špatně z toho, že mám předstírat, že lež je pravda, dělá se mi nanic z pokrytectví a přetvářky. Už mě nebaví předstírat, že propaganda vlastně není propagandou a všechna ta špína je normální. Zase mě to přejde... Nemáš někdy silný pocit, že by ses radši narodil ve století rozumu místo ve století předstíraného rozumu? Mám pocit, že raději nechají zemřít tisíce lidí, než by jim dali do rukou účinné zbraně, aby se mohli bránit. A budou si vymýšlet důkazy, proč je to tak lepší. Co záleží na několika tisících nebo miliónech lidí? Ženy zase porodí nové. Ale vlády jsou důležité ? ty nesmí být vystaveny riziku."

"Miláčku ?"

"Samozřejmě budou lidi bránit, alespoň symbolicky. Vybudují na důležitých místech posádky. Letadla budou připravena zasáhnout ? až když dojde k nejhoršímu ? když budou muži i ženy vláčeni těmi hroznými stvůrami, dívky budou smýkány za vlasy jako chudák Muriel a lidé budou trhání vejpl jako ten muž, kterého chytly hned dvě řasy najednou ? potom teprve zasáhnou letadla. Vlády se omluví, že zásah nebyl díky technickým obtížím proveden včas. Obvyklá výmluva, ne?"

"Ale Phyl, miláčku ?"

"Vím, co chceš říct, Mikeu, ale já mám strach. Nikdo ve skutečnosti nic nedělá. Alespoň kdyby se pokusili. Doporučili lodím, aby se odklonily od obvyklých tras a vyhnuly se největším hloubkám. Jen Bůh ví, kolik mořských tanků mají v záloze. Pořád jen říkají: 'Probůh! Vážně nám obchod,' a jen žvaní a žvaní, jako by řeči mohly vyřešit problémy. Když například Bocker navrhne řešení, je překřičen a označen za senzacechtivého člověka. Kolik lidí bude muset zemřít, než začnou něco dělat?"

"Ale mají snahu, Phyl ?"

"Skutečně? Myslím, že z toho chtějí vybruslit. Jaké jsou minimální oběti na lidských životech, při kterých se současná politická reprezentace udrží? S jakými ztrátami se budou muset lidé smířit, než se začne něco dělat? Má či nemá se vyhlásit stanné právo a kdy pro něj nastane vhodný okamžik? Omílají pořád dokolečka dokola totéž, místo aby si existenci nebezpečí připustili a začali něco dělat. Já bych ?" Náhle se odmlčela. Výraz její tváře se změnil. "Promiň, Mikeu. Neměla jsem se nechat tak unést. Asi jsem přetažená." Odešla a tím mi dala na vědomí, že chce být sama.

Byl jsem jejím chováním značně zneklidněn. Takhle se už léta nechovala. Naposledy jsem ji viděl v takovém rozpoložení, když nám zemřelo dítě.

Příští den ráno vypadala stejně. Vyšel jsem z chalupy a našel ji, jak sedí v tom podivném altánku. Ruce měla položeny na stole a v nich zabořenou hlavu. Vlasy jí padaly na rozházené stránky nedokončeného románu. Usedavě plakala.

Vzal jsem ji za bradu a políbil.

"Miláčku ? miláčku, co se děje?"

Podívala se na mě očima plnými slz, které jí stékaly po tvářích. Smutně řekla:

"Já to nedokážu, Mikeu. Nepůjde to."

Pohlédla zasmušile na napsané stránky. Posadil jsem se vedle ní a objal ji kolem ramen.

"Nic si z toho nedělej, lásko. Nápady se dostávají..."

"Nedostaví, Mikeu. Pokaždé, když se zkusím soustředit, honí se mi hlavou jiné myšlenky. Mám strach."

Zahleděla se na mě upřeně. Přitiskl jsem ji ještě těsněji k sobě.

"Nemusíš se ničeho bát, miláčku."

Dívala se na mě stále upřeně. "Ty se nebojíš?" zeptala se s podivným tónem v hlase.

Vyčerpali jsem se," řekl jsem. "Příliš jsme se s těmi scénáři trápili. Pojďme kousek dál na sever, tam by teď měly být příznivé podmínky na surfování. Co na to říkáš?"

Otřela si slzy. "Tak dobrá," řekla neobyčejně odevzdaně.

Byl to příjemný den. Vítr, vlny i pohyb jí zase vrátil barvu do tváří. Ani jsme neměli chuť na oběd. Měl jsem neodvratný pocit, že bych jí měl navrhnout, aby navštívila doktora. Můj návrh ale ihned zamítla s tím, že se cítí o hodně lépe. Prý se všechno za pár dní srovná.

Zbytek dne jsme prolonošili. Do Rose Cottage jsme se vrátili kolem půl desáté večer. Phyllis šla připravit kávu a mezitím jsem pustil rádio. Trochu neloajálně jsem nejdřív naladil BBC, kde právě začínala hra o Gladys Youngové, která měla zřejmě vlastnické sklony, takže jsem přeladil na EBC. Tam běžel nudný program, který bezostyšně nazvali "Od každého něco". Ale nechal jsem to běžet.

Číslo skončilo. Představili tam někoho jako mého přítele. Samozřejmě jsem o něm v životě neslyšel. Ozvalo se pár tónů jako předehra a pak začal zpěvák zpívat:

Mučím svůj mozek v laboratoři výzkumné
až se mi kouří z šedé kůry mozkové

Chvilku mi trvalo, než jsem se vzpamatoval. Pak jsem se obrátil a nevěřícně zíral:

bych našel něco nového
co by zničilo xenobata hlubinného.

Za mnou se ozvala rána. Otočil jsem se na Phyllis, která stála ve dveřích, a před ní na podlaze ležely hrníčky s kávou. Zaškubalo jí to v svazech na obličej a zavravorala. Zachytil jsem ji a dovedl k židli. Píseň pokračovala:

a teď spínám v modlitbě ruce.

Nahnul jsem se dopředu a vypnul rádio. Museli tu píseň dostat od Teda. Phyllis už neplakala. Jen seděla a třásla se po celém těle.

###

"Dal jsem jí sedativum, takže teď bude spát. Musí si teď pořádně odpočinout a taky potřebuje změnu," řekl doktor.

"Tu teď má," sdělil jsem mu.

Zamyšleně si mě prohlížel.

"Vy ji taky potřebujete," řekl mi.

"Cítím se v pořádku," odpověděl jsem. "Nechápu to. Byla zraněna a utrpěla šok, ale to se stalo hned na začátku. Pak upadla do bezvědomí. Zdálo se, že se z toho dostala brzo. Neví o událostech víc než lidé, kteří je viděli ve filmu. I když byla uprostřed dění."

Stále se na mě vážně díval.

"Vy jste to všechno viděl," poznamenal. "Znovu to prožíváte ve snech, že?"

"Někdy mě to v noci straší," přiznal jsem.

Pokýval hlavou. "Nejen to. Stále to před sebou vidíte, že? Znovu a znovu se vám to vkrádá do snů, že?" vyslovil svoji domněnku. "Zvláště špatně nesete osud dívky Muriel a toho muže, co byl roztrhán na kusy, že?"

"Hm, máte pravdu," přiznal jsem. "Ale nemluvil jsem s ní o tom. Raději bych na to zapomněl."

"Někteří lidé těžko zapomínají. Ve spánku prozradí své tajné obavy."

"Chcete tím naznačit, že jsem mluvil ze spaní?"

"A troufám si říct, že hodně."

"Aha. Proto Phyllis ??"

"Ano. Dám vám adresu jednoho přítele v Londýně na Harley Street. Zítra pojedete oba do Londýna a pozítří k němu zajdete. Zařídím vám to."

"Dobrá," souhlasil jsem. "Myslím, že jsem byl víc stresován scénářem, který jsem měl potom napsat, než událostmi samotnými. A to je teď za mnou."

"Možná," řekl. "Stejně byste ale k němu měli zajít."

Věděl jsem, že něco není v pořádku. Doktorovi v Cornwallu jsem to nepřiznal, ale musel jsem to říct jeho příteli doktoru na Harley Street. Častěji se mi v snu objevovala Phyllis, jak je tažena za vlasy, než Muriel, a spíše jsem viděl Phyllis, jak ji rvou na kusy, než neznámého muže. Jako quid pro quo mi sdělil, že Phyllis mi naslouchala celé noci a zrazovala mě od nápadu skočit z okna a pomoci jim.

Takže jsem poslechl rady doktora, že musím na čas vysadit.

###

Nirvána je jen pro několik vyvolených. Nicméně starý venkovský dům v Yorkshiru posloužil jako náhražka. Prvních několik dní bez rádia, novin a dopisů působilo jako očistná lázeň, po které se dostavil pocit uvolnění. Jak jsem se postupně uklidňoval, moje postoje se začaly měnit. Pohyb, změna vzduchu a životního stylu změnily chod stoje, který začal běžet tišeji a klidněji. Všechno se zdálo prosté. Cítil jsem se uvnitř čistší a svěžeji a vnější svět na mě tolik nepůsobil. Získával jsem větší stabilitu. Člověk by si na nový životní styl rychle zvykl.

Skutečně jsem si za šest týdnů oblíbil nový způsob života a možná bych v něm pokračoval i dál, nebýt žízňě, která mě jednoho večera okolo šesté hodiny zavedla do malé hospůdky.

Když jsem stál u výčepu a popíjel druhou sklenici piva, hospodský zapnul rádio, kde právě dávali přehled zpráv vysílaných naším největším rivalem. První věty oťrásky věži ze slonové kosti, kterou jsem si pracně stavěl. Hlasatel četl následující věty:

"Seznam pohřešovaných osob z Oviedo-Santanderu je stále neúplný. Španělské orgány se domnívají, že se jim nepodaří zjistit přesný počet obětí. Oficiální mluvčí uvádí 3200 pohřešovaných mužů, žen a dětí, což je zřejmě velice střízlivý odhad, který může v skutečnosti být až o patnáct či dvacet procent vyšší.

Projevy soustrasti jsou do Madridu zasílány z celého světa. Mezi nimi jsou telegramy ze San José, Guatemaly, Salvadoru, La Sereny, Chile, Bunbury, Austrálie a četných ostrovů z Karibské oblasti, které byly samy vystaveny podobným útokům, i když ne tak velkého rozsahu jako útok na severní část španělského pobřeží.

Vedoucí opozice podpořil dnes v parlamentě projev soustrasti, které zaslal španělskému lidu ministerský předseda, a zároveň vyslovil přesvědčení, že by ztráty v Gijonu byly daleko těžší, kdyby lidé nevzali obranu do svých rukou. Občané, jak řekl, měli právo se bránit. Vláda se měla postarat o jejich obranu. Zanedbala-li svou povinnost, není divu, že se lidé bránili, jak mohli.

Bylo by však daleko lepší, kdyby byla obrana organizovaná. Od nepaměti jsme používali vojsko na obranu proti útokům nepřátelských vojsk. Od roku 1829 máme policejní sbory, které jsme používali na potlačení vnitřních sporů. Teď se zdá, že nevíme kudy kam, jsme vyschlí, bez nápadů a nejsme schopni zaručit bezpečnost obyvatel pobřežních měst, na kterou mají příslušníci tohoto velkého národa nárok.

Členům opozice se zdálo, že vláda, která nesplnila volební sliby, se zpronevěřila jménu své strany tím, že otálela s účinnými prostředky na obranu svých voličů. I kdyby tomu tak nebylo, stejně by se ukázalo, že praktiky konzervativců se moc neliší od šetření na nesprávném místě. Je nejvyšší čas uchýlit se k opatřením, která by uchránila obyvatele těchto ostrovů od osudu, který postihl nejen národy Španělska, ale i jiných částí světa.

Premiér poděkoval opozici za vyjádření soustrasti a ujistil ji, že vláda pozorně sleduje situaci. Konkrétní kroky,

kteř by případně byly učiněny, by byly ovlivněny naléhavostí situace, která by případně nastala. Zatím se, jak řekl, jednalo pouze o hluboké vody, a jak víme, Británie je obklopena mořem, které je poměrně mělké.

Její Veličenstvo královna anglická byla první na seznamu těch, kdo přispěli do fondu za zmírnění ztrát založeného starostou Londýna ?"

Hospodský se natáhl a vypnul rádio.

"Fuj!" zavrčel s odporem. "Dělá se mi z toho nanic. Furt je to stejný Dělalí z vás pitomce. Jako za tý podělaný války. Čekalo se na parašutisty, všude byli vojáci a tu podělanou municí měli pod zámek. Jeden chlápek kdysi řekl: 'Co si zatraceně vo nás myslel?'"

Pozval jsem ho na pivo a vysvětlil mu, že jsem už delší dobu neposlouchal rádio, takže nevím, co se vlastně děje. Požádal jsem ho, aby mi řekl, o co běží. Když vynechám monotónní adjektiva typu zatracenej a podělanej, která neustále používal, sdělil mi zhruba toto:

V posledních týdnech se útoky rozšířily až na subtropy. V Bunbury, městě v západní Austrálii, vzdáleném asi sto mil jižně od Fremantlu, se na pobřeží objevilo zhruba padesát tanků a přepadlo město dřív, než mohli být obyvatelé na nebezpečí upozorněni pobřežní hlídkou. O několik dní později bylo náhle napadeno město La Serena v Chile. Ve stejnou dobu se vyskytly útoky ve střední Americe, ale tentokrát se neomezily jen na ostrovy. Nájezdy postihly pobřeží Tichého oceánu i Mexického zálivu. Verdské ostrovy v Atlantiku byly opakovaně svědky nepřátelských vpádů, které se rozšířily na sever na Kanárské ostrovy a Madeiru. Africké pobřeží bylo také vystaveno několika menším útokům.

Evropa se zájmem přihlížela. Ex Africa semper aliquid novi ? což můžeme volně přeložit jako: "Jinde se dějí podivné věci", protože Evropa zůstávala v očích svých obyvatel nedotknutelná. Hurikány, přílivové vlny, silná zemětřesení et cetera jsou jevy, které se v rozumné Evropě nemohou stát, jelikož jsou spojovány pouze s exotickými kraji. V této části světa jsou škody působené pouze člověkem, kterého občas chytanou záchvaty šílenství. Proto nikdo neočekával, že by hrozilo nějaké nebezpečí za hranicemi Madeiry ? v nejhorším případě Rabatu nebo Casablancu.

Důsledkem toho bylo, že když se před pěti dny v noci vynořily mořské tanky v Santanderu a brodily se bahnem po pláži, aby se poté objevily ve městě, obyvatelé nejenže nebyli na takovou návštěvu připraveni, ale vesměs o ní vůbec nic nevěděli.

V okamžiku, kdy je lidé poprvé spatřily, rozdělili se na dva tábory: radikální a konzervativní. Někdo z prvního tábora zavolal vojenskou posádku a sdělil jí, že na přístav zaútočily cizí ponorky. Další člověk jim volal, že se z ponorek vyloďují tanky. Jiný informátor to popřel a tvrdil, že samy ponorky jsou obojživelné. Protože se to vojákům moc nezdálo, začali pátrat na vlastní pěst, aby zjistili, co se vlastně děje.

Mezitím se tanky dostali do ulic. Přívržencům konzervativního tábory bylo ihned jasné, že přibližující se předměty pocházejí do d'ábla, protože jim nepřipomínají žádný známý stroj. Proto povolali kněze. Návštěvníci byli zaklínáni latinskými průpovídkami, aby se vrátili, odkud přišli, ke svému pánu, otci lží, zpátky do pekla.

Mořské tanky se pomalu šinuly dál. Před nimi ustupovali kněží a stále je zaklínali. Když se dostavilo vojsko, muselo si klesat cestu davem modlících se věřících. Hlídka ve všech ulicích dospěla v názoru, že jestliže jde o útok cizích jednotek, je jejich povinností ho odvrátit, a jde-li o spiknutí ďábelských mocností, nezbyvá jim než udělat totéž, i kdyby to nemělo mít žádný efekt, protože by je to pak postavilo na stranu pravdy. Takže zahájily palbu.

Na policejním velitelství vypukl opožděný a zmatený poplach. Domnívali se, že nepokoje, které nastaly, jsou výsledkem vojenské vzpoury. V jejich názoru je ještě utvrdila střelba, která se ozývala z několika míst. Proto vyrazili do města, aby vojsku čelili.

Poté nastal zmatek. Vojáci střelili na policisty a naopak, do toho se pletli kněží se svým zařikáváním d'ábla a uprostřed té vřavy si mořské tanky našly strategická místa, aby mohly vypouštět svá coelenterata. Teprve za denního světla, kdy tanky opustily město, se vřava uklidnila. Přes dva tisíce lidí se pohřešovalo.

"Jak je to možné, že jich bylo tolik? To zůstali všichni venku v ulicích a modlili se?" zeptal jsem se.

Hospodský se podle zpráv z novin domníval, že si lidé neuvědomovali, co se vlastně děje. Noviny moc nečetli a o dění ve světě se příliš nezajímali, takže dokud coelenterata nevypustila své řasy, vůbec netušili, co se bude dít. Pak se strhla vřava a ti, co měli větší štěstí, utekli, ostatní hledali úkryt v nejbližších domech.

"Tam už byli v bezpečí, ne?" zeptal jsem se.

Zřejmě jsem zaspal dobu. Od našeho prvního setkání s mořskými tanky na Escondidě, se už něčemu přiučily. Mezi jinými i tomu, že když strhnou přízemí domu, zřítí se celý. Takže když pochyťaly lidi pošlapané v panice venku, začaly s demolicí. Lidé uvnitř neměli na výběr, buď na ně spadne dům, nebo utečou ven.

Následující noc spatřily hlídky v několika menších městech a vesničkách západně od Santanderu, jak z vody vylézají podivné předměty vejcovitého tvaru. Byl nejvyšší čas vzbudit obyvatele a dostat je pryč. Jednotka španělského letectva byla připravena zasáhnout s použitím světlic a děl. V San Vicente vyhodili několik mořských tanků do povětří hned při prvním útoku a ostatní zastavili. Při druhém zásahu zničili další a zbytek se dal na ústup. Poslední mořský tank byl zasažen, když už byl několik palců pod vodou. Na ostatních čtyřech místech se bránili stejně úspěšně. Tankům se nepodařilo vypustit více než čtyři coelenterata, která pochyťala jen malou hrstku vesničanů. Odhadovalo se, že z padesáti mořských tanků jich uniklo zpět do hlubin jen asi pět. Bylo to slavné vítězství, které bylo oslavováno proudy vína.

Noc nato byly rozestavěny stráže po celém pobřeží, aby daly ihned signál, jakmile objeví první podezřelé stíny na moři. Ale celou noc se vlny klidně převalovaly, aniž by je z poklidu něco vyrušilo. Ráno bylo celkem jasné, že mořské tanky, nebo ti, kdo je vyslali, dostali tvrdou lekci. Ty, které zůstaly, už zřejmě v těchto oblastech nezaútočí.

Během dne se vítr utiřil. Odpoledne se zvedla mlha a večer už byla tak hustá, že nebylo vidět díl než na pár yardů. Asi okolo půl jedenácté v noci se v Gijonu vynořily z klidných vod mořské tanky. Nebylo je téměř slyšet, dokud

nezačly odírat svá kovová břicha o kamenné valy. Několik člunů, které byly vytaženy z moře, vzaly s sebou nebo je rozdrtily svými obrovskými břichy. Ozvalo se praskání dřeva, které upoutalo pozornost pobřežních posádek, a proto se šly podívat, co se děje.

Pro mlhu nebylo téměř nic vidět. První mořské tanky vypustily bubliny s coelenterata dřív, než si muži uvědomili, co se děje. Mezitím bylo ze všech stran slyšet výkřiky, pláč a všude panoval zmatek. Mořské tanky se pomalu sunuly mlhou, vtěsňovaly se do uliček a za nimi se z vody nořily další a další. Na pobřeží vládla panika. Lidé, kterým se podařilo uniknout z dosahu jednoho tanku, narazili na další. Bez nejmenšího varování se z mlh vynořily řasy a našly si své oběti, které začaly táhnout pryč. Za chvíli se ozvalo šplouchnutí, jak je přehodily přes molo do vody.

Poplach, který se rozšířil městem, dorazil i na velitelství. Úředník, který měl službu, propojil tísňový hovor. Nejprve poslouchal a pak pomalu zavěsil.

"Jsou na letišti," řekl, "ale asi by nebylo moc platné, i kdyby letadla vzlétla."

Dal příkazy rozdat zbraně a povolal všechny ze zálohy.

"Asi to moc nepomůže, ale snad budeme mít štěstí. Mířte dobře a když objevíte, kde jsou zranitelní, hned podejte hlášení."

Poslal muže do boje s nadějí, že se budou bránit alespoň symbolicky. Za chvíli bylo slyšet střelbu. Náhle se ozvalo zadunění, okna se rozdrnčela, a pak ještě jedno. Telefon zazvonil. Vzrušený hlas vysvětloval, že skupina dokařů hází pod tanky dynamit. Další rána rozdrnčela okna. Policista rychle přemýšlel.

"V pořádku. Najděte jejich předáka a řekněte mu, že má můj souhlas. Nasad' tam svoje lidi, aby je dostali pryč," nařídil.

Tentokrát se mořské tanky nedaly tak snadno odradit. Nebylo snadné vyznat se ve zprávách. Odhady, kolik jich bylo zničeno, se značně lišily. Číslo se pohybovalo mezi třiceti a sedmdesáti; celkově jich bylo nasazeno něco mezi padesáti a stopadesáti. Ať už byl jejich skutečný počet jakýkoli, jejich útok byl silný a polevil až k ránu.

Když ráno vyšlo slunce a poslední zbytky mlhy se rozplynuly, jeho paprsky dopadaly na zničené město. I když všude byla sousta slizu, domy rozbourané a několik stovek lidí zahynulo, občané měli pocit vyhrané bitvy.

Vyprávění hospodského bylo krátké, ale obsahovalo hlavní body. Ukončil ho vlastním komentářem:

"Těch zatracenejch potvor byla asi stovka. A co se jich ještě objevilo jinde? na tom zatraceným mořským dně jich musej bejt tisícovky. Podle mýho by se s tím mělo něco udělat. Ale to ne. 'Není žádný důvod k poplachu,' říká ta zatracená vláda. Jo, to už jsme mockrát slyšeli. Budou pořádk v pohodě, dokud je ty zatracený potvory taky nechytí. Pak teprve budou mít zatraceně dobrý důvod s tím něco dělat. Jen počkejte, že dojde na mý slova."

"Biskajský záliv je dost hluboký," poznamenal jsem. "Mnohem hlubší než moře kolem nás."

"A co má bejt?" řekl hostinský.

Když jsem se nad otázkou zamyslel, musel jsem si přiznat, že má pravdu. Skutečný zdroj problémů ležel někde v hlubinách a první útoky byly na místa v největší blízkosti. Ale nemáme žádné důkazy, že se mořské tanky musí pohybovat je blízko hlubin. Z čistě technického hlediska pro ně musí být snazší dostat se nahoru po mírně se zvedajícím povrchu než po příkrém, že? Také pak nemusí vynaložit tolik energie, aby dostaly na povrch svá těžká těla... A zase jsme byli u toho, že o nich víme jen strašně málo.

Hospodský mohl mít pravdu, ale také se mohl mýlit.

Řekl jsem mu, co si o tom myslím, a pak jsem se napil na to, aby se mýlil. Když jsem vyšel z hospody, kouzlo nirvány se vytratilo. Zastavil jsem se na poště, abych poslal telegram, a pak jsem si šel zabalit věci. Domácím jsem sdělil, že zítra odjíždím domů.

#

Abych měl co dělat ve vlaku a dohonil, co jsem zmeškal, koupil jsem si několik deníků a týdeníků. Aktuální otázkou většiny deníků byla 'připravenost pobřeží na obranu'? levice požadovala obranu celého pobřeží Atlantického oceánu, pravice odmítala vyvolávání paniky. Jinak se nic nezměnilo. Vědcům se nepodařilo najít všespásný prostředek (i když se nové obranné prostředky stále testovaly), obchodní lodě se neustále hromadily v přístavech, továrny na letadla pracovaly na tři směny a dělníci hrozili stávkou, komunistická strana prohlašovala, že každé letadlo navíc je hlasem pro válku.

Soudruh Malenkov řekl v odpovědi na telegram, že Západ zintenzívnil výrobu letadel, která je pouze součástí buržoazně fašistického plánu válečných štváčů, o čemž nikdo nepochybuje. Zároveň zdůraznil, že i když je v ruském lidu zakořeněna averze proti válce, přesto Sovětský svaz zvýší produkci letadel dokonce třikrát, aby uchránil světový mír. Válka není nevyhnutelná.

Podrobná analýza tohoto prohlášení známými politology specializovanými na východní problematiku nám odhalila skutečnost, že většinou stolice se přesunula z Delf do Moskvy.

První věc, které jsem si všiml, když jsem vstupoval do našeho bytu, byla hromada obálek za dveřmi a telegram, zřejmě ode mě. Zdálo se mi, že se v bytě nikdo delší dobu nezdržoval.

Ložnice vypadala, jako by někdo rychle zabalil věci a odjel. V kuchyni zůstaly v dřezu neumyté přístroje. V psacím stroji jsem našel papír, popsaný jen z poloviny. Podle jmen jsem usoudil, že jde o Phyllisin nedopsaný román. Podíval jsem se na kalendář na pracovním stole. Poslední záznam byl týden starý a stálo v něm: "Jehněčí kotlety."

Vedle něj ležel diář. Obvykle ho neprohlížím, protože je soukromou věcí majitele. Je to něco jako osobní dopis, i když ne tak přísně soukromý. Ale nyní šlo o výjimečnou situaci, protože jsem potřeboval vědět, co se vlastně děje, a tak jsem se do něho podíval. Poslední dva záznamy byly následující:

Od časů, kdy etymolog Nash
vnesl do slovníku změt' novotvarů,

není již nic nesrozumitelného,
bard si posteskl.

I kdybych žila stovky let
asi bych nenašla rým,
jak slavný Ogden.

Je v tom nádech melancholie, pomyslel jsem si. Moc jsem se ale z toho nedozvěděl. Zvedl jsem telefon a zavolał Freddymu.

Jeho radost z toho, že jsem opět zpátky, mě potěšila. Po úvodních pozdravech a zdvořilostních frázích jsme se dostali k postatě věci.

"Podívej," řekl jsem mu, "byl jsem odtržen od vnějšího světa, takže nemám vůbec ponětí, kam se ztratila moje žena. Nemáš tušení, kde by mohla být?"

"Co jsi ztratil?" zhrozil se Freddy.

"Manželku ? Phyllis," vysvětloval jsem.

"Aha, měl jsem pocit, že říkáš 'život'. Ta je v pořádku. Odjela před několika dny s Bockerem," sděloval mi vesele.

"To mi říkáš jen tak? Co myslíš tím 'odjela s Bockerem'?"

"Do Španělska," řekl úsečně. "Nastražují nějaké léčky do moře, nebo něco v tom smyslu. Očekáváme každou chvíli, že se ozve."

"Takže mi vzala práci?"

"Drží ti teplé místo. Jsem rád, že jsi zase zpátky."

Pak jsem se ještě dověděl, že si Phyllis dopřála další týden klidu, než se vrátila do Londýna.

Opuštěný byt na mě působil depresivně, takže jsem zašel do klubu a strávil tam večer.

Vzbudil mě telefon, který vyzváněl u mé postele. Rozsvítil jsem světlo. Bylo pět hodin ráno. "Prosím," řekl jsem ochraptělým hlasem. Byl to Freddy. Lekl jsem se, když jsem uslyšel jeho hlas tak brzo ráno.

"Mike?" zeptal se. "Fajn. Rychle na sebe něco hod' a vem si magnetofon. Posílám pro tebe auto."

Stále jsem si nebyl jist, zda nejde o žert.

"Auto?" opakoval jsem. "Snad se nestalo něco s Phyl ??"

"Phyl ?? Ale ne. Je v pořádku. Volala nám v devět hodin. Pozdravoval jsem ji od tebe. Tak pohni kstrou, starouši. Každou chvíli tam budeš mít auto."

"Ale ? stejně tu nemám magnetofon. Asi si ho vzala Phyllis."

"Do čerta. Pokusím se ti ho dopravit k letadlu."

"Letadlu ??" podivil jsem se, ale na druhé straně aparátu už nikdo nebyl.

Vylezl jsem z postele a začal hledat věci na sebe. Zvonek u dveří zazvonil dřív, než jsem se stačil obléknout. Stál před nimi jeden z řidičů EBC. Zeptal jsem se ho, co se děje, ale neřekl mi víc, než že jde o naléhavou práci v Northoltu. Sebral jsem pas a vyrazili jsme na cestu.

Ukázalo se, že pas nepotřebuji. Zjistil jsem to, když jsem se připojil ke skupině novinářů, na jejichž tvářích se zračila ranní únava. Seděli v letištní hale a popíjeli kávu. Byl tam také Bob Humbleby.

"Konkurence je tady," řekl někdo z davu. "Myslel jsem si, že znám Watsona."

"Cože?" zeptal jsem se, "co se děje? Vytáhnou mě z teplé postele, i když v ní teď spím sám, ženou mě na letiště ?"

Dívali se na mě s údivem.

"Chceš říct, že o ničem nevíš?" zeptal se mě Bob.

"Nevím o čem?"

"Ty potvory. Vesnice Buncarragh v Donegalu," vysvětloval mi telegraficky. "Podle mě to sedí. Budou se tam cítit mezi svými. Ale už je slyším, jak říkají, že je nespravedlivé, když to zase odnesou Irové."

Byl to vskutku zvláštní pocit ucítit opět ten známý rybí pach a smrad rozkládajícího se slizu v malé irské vesničce. Escondida byla místem vonícím exotikou dálek a trochu neskutečná. Bylo však absurdní, že se totéž může přihodit v krajíně zelených luk a mlžných ranní oparů. Nemohl jsem se smířit s myšlenkou, že by mořské tanky mohly zničit sedé chalupy a rozprašovat zde své řasy.

A přesto jsme tu viděli v malém přístavu obroušené dlažební kostky, široké brázdy v písku na pláži, čtyři rozbourané domky, ženy v šoku, které viděly své muže chycené do sítě řas, a v všude kolem známý zápach slizu, který pokrýval okolí.

Lidé říkali, že viděli šest mořských tanků. Okamžitě telefonovali o pomoc. Ihned nato přiletělo několik bojových letadel, která zlikvidovala tři mořské tanky, a zbytek se rychle stáhl do moře ? ale předtím stačily pochytyat polovinu obyvatel do svých sítí řas.

Další noc byl zaznamenán útok o něco jižněji v zálivu Galway...

Než jsem dorazil zpátky do Londýna, kampaň již byla v plném proudu. Není mým úkolem ji podrobně popisovat. Určitě existuje řada oficiálních kopií zpráv, které budou přesnější než mé neuspořádané vzpomínky.

Phyllis a Bocker přijeli ze Španělska, takže jsme se zase vrátili ke své práci. Měla trochu jinou náplň, protože jsme denně přinášeli zprávy o mořských tancích a jejich útocích. Měli jsme pocit, že zastupujeme EBC ve styku s ozbrojenými složkami, a také s Bockerem ? alespoň jsme to tak cítili. Informovali jsme posluchače o tom, co se pro ně

dalo dělat.

A bylo toho hodně. Irská republika zapoměla na nějaký čas na dřívější spory a půjčila si od Britů velké množství min, bazuk a děl. Zároveň byla ochotna pustit do své země muže vycvičené v ovládání této vojenské techniky. Po celém západním a jižním pobřeží Irska pokládaly čtyři vojáky miny tam, kde pobřeží nebylo chráněno skalnatými útesy. V pobřežních městech byly rozestaveny noční hlídky, které byly vybaveny účinnými zbraněmi. Letadla, džipy a ozbrojená auta čekaly v záloze.

Podobné přípravy probíhaly i v jihozápadní Anglii a na západním pobřeží Skotska.

Mořské tanky to zjevně neodradilo. Každou noc útočily ve větším či menším počtu na jižní pobřeží Irska, jihovýchodní pobřeží Británie a na Portugalsko. Ale moment překvapení, který byl jejich neúčinnější zbraní, se již vytratil. Hlídky daly znamení a obrana se zapojila do akce. Mezitím stačili obyvatelé utéci. Mořské tanky, které se probojovaly do měst či vesnic, způsobily škody, ale nenašly moc obětí. Někdy byly jejich ztráty stoprocentní.

Na druhé straně Atlantiku se všechno dění točilo kolem Mexického zálivu. Východní pobřeží bylo účinně bráněno, takže na sever od Charlestonu bylo zaznamenáno jen málo útoků. Západní pobřeží Tichého oceánu na tom bylo podobně, mořské tanky se nedostaly výše než po San Diego. Celkem vzato nejvíce bylo postiženo Japonsko a Filipíny, ale i ty se učily účinné obraně.

Bocker trávil spoustu času přesvědčováním různých úřadů, aby použily léček jako jednoho možného způsobu obrany. Moc úspěšný však nebyl. Souhlasili s ním sice, že by bylo dobré vědět o povaze nepřítele co nejvíce, ale vždy si našli výmluvu, že tomu brání objektivní potíže. Nikde se nechtěli smířit s myšlenkou, že budou mít na svých plážích chycené mořské tanky, které by mohly vystřelovat své řasy, aniž by věděli, jak dlouho to může trvat. Ani Bocker neměl přenou představu, kam léčky umístit, ledaže by se jich spousta nastražila na náhodně vybraná místa. Proto jich bylo instalováno jen pár, ale bez viditelného výsledku. Na nadějnější plán, jak uchovat mořské tanky vyřazené z provozu pro podrobnou analýzu, nevyšel. Na několika místech se podařilo přesvědčit místní obyvatele, aby chytily tanky do drátěných sítí, místo aby je vyhodili do povětří. To však nebylo tak obtížné. Otázka, co s nimi potom, nebyly vyřešeny. Když se je snažili probodnout, vytryskly z nich gejziry slizy. Ostatně se to často stávalo i bez lidského přičinění? Bocker viděl příčinu v působení prudkého slunce, ale nikdo jiný jeho názor nesdílel. Ať už byla příčina jakákoli, nikdo o nich nevěděl víc, než když jsme se s nimi poprvé setkali na Escondidě.

Z útoků podniknutých na severní Evropu to nejvíce odnesli Irové. Bocker soudil, že nájezdy vycházejí ze základny, která se nachází jižně od Rockallu. Irové dokázali brzy čelit nebezpečí tak zručně, že pokládali za ostudu, když jim unikl jen jediný tank. Skotsko nebylo moc postiženo. Odnesly to převážně jen menší ostrovy poblíž pevniny, ale bez obětí na lidských životech. Cornwall byl jedinou postiženou částí Anglie a ani tady nešlo o velké akce. Výjimkou byl přístav Falmouth, kde se dostaly o něco dál, než kam sahal příliv, ale pak byly ihned zničeny. Daleko větší počet byl zničen při útocích na hlubiny moře, takže se ani nestačily dostat na pevninu.

Několik dní po útoku na přístav Falmouth nastal klid. Bylo to náhlé, ale odnikud nebyly hlášeny žádné nájezdy.

O týden později už nikdo nepochyboval o tom, že útoky byly odvolány nějakou vyšší mocí. Pobřeží velkých celků se pro ně stalo tvrdým oříškem. Mořské tanky se stáhly do méně nebezpečných míst, ale i tady byly jejich ztráty nemalé, takže nájezdy postupně řídly.

Čtrnáct dní po posledním útoku byl stav pohotovosti odvolán. Za několik dní komentoval Bocker situaci v rozhlase.

"Někteří z nás," řekl, "i když to nejsou ti rozumnější, už oslavovali vítězství. Pro ně zřejmě ještě není kanibalský oheň dost horký, aby si na něm uvařili oběd, ale už teď se těší, že si pochutnají. Co se týče mě, zatím nic neoslavuji. Neuděláme-li něco dřív, než kanibalové přiloží do ohně, doplatíme na to.

Podívejme se proto na vítězství z jiného úhlu. My, námořní národ, jehož lodě brázdlily všechny světové oceány, jsme ztratily nad mořem nadvládu. Přišli jsme o pole působnosti v oblasti, kde jsme byli dlouho pány. Naše lodě se cítí bezpečně jen v pobřežních vodách a na širém moři pouze tam, kde není velká hloubka? a kdo ví, jak dlouho nám to vydrží? Blokáda, která byla účinnější než za války, nás přiměla využít leteckou dopravu pro potraviny, na kterých závisí naše obživa. Dokonce i vědci, kteří se snaží přijít na kloub celému problému, musejí používat plachetnic, aby se mohli plavit po moři. Dá se to nazvat vítězstvím?

Nikdo neví, jaký měly pobřežní útoky účel. Možná budou mít pravdu ti, co je označovali za 'lovení ve velkém'? možná nás skutečně chytali stejně, jako my lovíme ryby do sítí? možná, kdo ví, i když mám na to jiný názor. V moři se dá lovit levněji než na pevnině. Ale mohlo to být součástí plánu, jak dobýt pevninu? i když se jim to nepovedlo, byli úspěšnější, než my při dobývání hlubin. Jestli je to pravda, jsou o nás lépe informováni, než my o nich, a tím se pro nás stávají nebezpečnějšími. Pravděpodobně už nepoužijí stejné zbraně a způsob útoku také zřejmě změní. Nejsme schopni jim v tom zabránit. Nebo snad ano?

Proto je nanejvýš nutné najít urychleně způsob účinné obrany.

Možná si někteří z vás vzpomenou, jak jsem se snažil prosazovat přátelský postoj, když jsme si poprvé uvědomili, že se v hlubinách něco děje. Nikdo na má slova nedal a teď už je zřejmě pozdě. Není ale pochyb, že nastane situace, které jsme se, jak jsem doufal, mohli vyhnout. Dvě inteligentní formy života nemohou žít vedle sebe. Dospěl jsem teď k názoru, že sblížení nebylo možné. Život ve všech jeho formách je bojem o přežití. Čím silnější jsou protivníci, tím je boj tvrdší. Nejsilnější zbraní je inteligence. Každá inteligentnější forma života přežije. Slabšímu rivalovi hrozí vyhytnutí. Každá inteligentní forma života je ve své podstatě absolutní a dvě absolutna neexistují.

Poznatky mě přesvědčily, že moje dřívější názory byly antropomorfní. Přivedly mě k názoru, že musíme zaútočit? čím dříve, tím lépe? a musíme se snažit je vyhladit. Ať už představují cokoli, bez velkých problémů se jim podařilo nás vyhnat z jejich teritoria a zahájit boj proti nám i na našem vlastním území. Na nějakou dobu jsme je zahnali

zpátky, ale budou se snažit ? stejně jako my je ? nás vyhladit z povrchu země. Až se opět vrátí, dáme-li jim k tomu ještě příležitost, přijdou lépe vybaveni.

Takovou situaci, jak musím neustále opakovat, nepovažuji za vítězství..."

#

Příští den ráno jsem potkal Pendella. Když mě uviděl, zamračil se.

"Snažili jsme se," bránil se. "Moc jsme se snažili, ale posedla ho touha prorokovat. Až ho zase uvidíš, řekni mu, co si o něm myslím," řekl Pendell. "Já mu jeho pravdu neberu ? jen mi na něm vadí, že má takový dar vykřikovat svou pravdu do světa v nepravý čas a nevhodným způsobem. Jestli se jeho jméno objeví v našem programu, lidé budou rádio vypínat. Měl bys mu poradit, aby to zkusil u BBC."

Téhož dne jsme s Bockerem obědvali. Pochopitelně chtěl znát ohlasy na svůj projev. Jemně jsem mu naznačil, jakou reakci jeho program vyvolal. Pokýval hlavou.

"Většina novin píše ve stejném duchu," řekl. "Proč jsem nucen žít v demokracii, kde hlas bláznů má stejnou váhu jako hlas rozumného člověka? Kdybychom všichni energii, kterou marníme tím, že blbneme lidem hlavy, vrhli na užitečnou práci, kam bychom to mohli dotáhnout! Zatím alespoň tři celonárodní noviny propagují snížení výdajů, protože se mrhají milióny na výzkum. Daňový poplatník si bude moci koupit o jeden balíček cigaret týdně navíc, z čehož poplynou do státní pokladny další peníze, které pak vláda určí na něco úplně jiného než na výzkum ? a lodě budou v přístavech rezivět. Má to nějakou logiku?"

"Ale ti z hlubin utrpěli porážku," zdůraznila Phyllis.

"Taky jsme známi tím, že prohrajeme nějakou bitvu, ale pak vyhrájeme válku," řekl Bocker.

"Přesně tak," řekla Phyllis. "Na moři jsme utrpěli porážku, ale nakonec bude moře zase naše."

Bocker protočil panenky a zaúpěl. "Má to sice logiku ?" začal, ale přerušil jsem ho.

"Váš projev vyzněl, jako byste věřil tomu, že jsou inteligentnější. Pochopil jsem vás dobře?"

Zamračil se. "Nemohu na to odpovědět. Mám dojem, že jejich způsob myšlení je odlišný ? přemýšlejí jinak než my. Jestli je tomu tak, pak každé srovnání pokulhává."

"Myslel jste vážně, že se znovu pokusí o výpady?" zeptala se Phyllis.

"Vyznělo to snad tak?"

"Ne, ale ?"

"Myslel jsem to vážně," odpověděl. "Vemte v úvahu, jaké mají možnosti. Buď zůstanou ve svých hlubinách a budou čekat, až je zničíte, nebo na nás zaútočí. Ach ano, nepodaří-li se nám brzy na něco přijít, budeme je tu zase mít ? a potom..."

Fáze třetí

Něco nás drží. Slyším, že to někde dře a nedovolí nám to pohnout se dopředu. Seděl jsem na zádi člunu a opatrně vesloval, abych nepůsobil hluk. Pro tmu jsem téměř nic neviděl, ale neměl jsem pocit, že bychom narazili na břeh.

"Co je to?" zašeptal jsem.

Člun se trochu zakymácel, jak se Phyllis nahnula dopředu. Věci se přesunuly na druhou stranu. Phyllis zašeptala:

"Je to síť. A je velká."

"Můžeš ji odstranit?"

Pokusila se o to. Člun se zakymácel, zůstal chvíli nakloněný na jednu stranu a potom se vrátil do původní polohy.

"Ne, je příliš těžká," řekla.

To jsem nečekal. Před několika hodinami, kdy ještě bylo denní světlo, jsem cestu prohlížel dalekohledem z věže kostela. Viděl jsem, že na severozápadě je mezi kopci jen úzká mezera a za nimi se tok vody rozšiřuje ve velké jezero, kam už nebylo možno dohlédnout. Vypadalo to, že až se dostaneme z úžiny, poplujeme dost dlouho, aniž bychom se přiblížili ke břehu. Snažil jsem se zapamatovat si cestu k úžině, než jsem sešel dolů. Než se setmělo, nastal příliv. Počali jsme ještě půl hodiny a pak vyrazili proti proudu. Úžinu jsme našli snadno, protože proti obloze se rýsovaly obrysy dvou kopců. Přesunul jsem se na záď, abych mohl lépe kormidlovat a nechat člun unášet tíše proudem. Naše plány nám zhatila síť...

Obrátil jsem člun napříč proti proudu. Vytáhl jsem z vody veslo a hledal síť. Byla vyrobena z půlpalcového provazu a oka měřila asi šest palců. Hledal jsem nůž.

"Drž ji," zašeptal jsem. "Vyříznu v ní díru."

Když jsem otvíral nůž, ozvalo se rána a potom zasvištění. Nad námi se rozsvítila světlice, která vrhla světlo na náš člun houpající se uprostřed proudu.

Nalevo od nás jsme zahlédli nižší kopec pokrytý trávou. Sem tam se daly tušit keře. Napravo několik stop nad hladinou moře se tyčila řada domů. Před nimi, na mírném kopci trochu blíže k nám, stála další řada. Dům na jejím pravém konci čněl do výšky, takže jsme viděli z vody celou jeho střechu. Ze sousedních domů, které se krčily vedle, jsme spatřily jen komína.

Někde z domů v horní řadě se ozval výstřel z pušky. Neviděl jsem, odkud vyšel záblesk, ale kulky prolétla těsně nad našimi hlavami. Upustil jsem nůž a zvedl ruce nad hlavu. Z tmavého okna se ozval zřetelný hlas.

"Klidte se zpátky, odkud jste přišli," radil nám.

Dal jsem ruce dolů, podíval se na Phyllis a pokrčil rameny.

"Chceme tady jenom projet. Nechceme zde zůstat, chceme jet domů a ani od vás nic nežádáme," zavolala Phyllis na neznámého muže.

"To říkají všichni. Kde bydlíte?" zeptal se mužský hlas.

"V Cornwallu," odpověděla mu.
Zasmál se: "V Cornwallu! To máte smůlu."
"Ale skutečně máme v Cornwallu domov," opakovala Phyllis.
"Může to být pravda, ale nevěřím vám. A kromě toho mám své příkazy. Vyberte si, buď pojedete zpátky, nebo se vám může něco přihodit. Tak sebou pohněte."
"Ale máme dost jídla?" zkoušela to Phyllis.
Dal jsem jí znamení, aby mlčela. Slyšel jsem, že jediná šance, jak se odsud dostat, je udělat to nepozorovaně, a už vůbec nebylo rozumně šířit se o tom, že má člověk s sebou zásoby jídla.
"V pořádku," zavolal jsem na něj unaveně. "Jedem zpátky."
Už jsme nemuseli jet tak tiše, takže jsem mohl připojit k člunu motor.
"Mějte rozum? a už se o to znovu nepokoušejte," radil nám neznámý hlas. "Jsem ze staré školy? nerad stílím do lidí, kteří se chovají rozumně. Ale mohli byste narazit na někoho jiného... Tak se radši odsud kliděte."
Zatáhl jsem za provaz a nastartoval motor. Vyjeli jsme ze sítě a pokračovali proti přílivu. Občas se nám za zády rozsvítila světlice a pak opět zhasla. Obklopila nás ještě větší tma než předtím.
Phyllis překročila věci ve člunu a šla si sednout ke mně. Její ruka našla moje koleno a stiskla ho.
"Promiň, miláčku," omluvil jsem se jí.
"Nedá se nic dělat, Mikeu. Pokusíme se projet někde jinde. Potřetí snad budeme mít štěstí."
"Tentokrát jsme ho měli dost," řekl jsem. "Vystřelil, ale netrefil nás. Mohlo to dopadnout hůř."
"Sít' a strážce naznačují, že se tudy pokoušelo projet hodně lidí. Kde jsme teď?"
"Nevím. Nedá se to vyčíst ani z mapy. Musíme být někde v Staines-Weybridgeské oblasti. Odsud je škoda vracet se zpátky."
"Horší je nechat se zastřelit," konstatovala Phyllis.
Nevěděli jsme kam jedeme. Neustále jsme blikali baterkou, abychom se vyhnuli překážkám.
"Když nevíš, kde jsme, jak víš, kam vlastně jedeme?" zeptala se Phyllis.
"Nevím, kam jedeme," přiznal jsem. "Jen jedu dál, jak nám rozkázal ten chlápek. Zdá se mi rozumné odsud zmizet."
Mezitím vyšel měsíc, jehož paprsky probleskovaly mezi mraky. Phyllis si přitáhla kabát ještě těsněji, protože se chvěla zimou.
"Červen," řekla. "Červen? luna? svit. Vzpomínám si na písničky o teplých červených nocích na řece. Pamatuješ? Sic transit..."
"Matně si vzpomínám, že byly optimistické," odpověděl jsem. "Mudrc si vzal pokrývky."
"Skutečně?" zeptala se Phyllis.
"Nechme toho. Autres temp, autres mondes."
"Autre monde, to je pravda," řekla Phyllis a rozhledla se kolem. Všude byla voda. "Nemůžeme pořád plout bez cíle, Mikeu. Pojdme si najít nějaký úkryt, kde bychom se mohli ohřát a vyspat."
"Máš pravdu," souhlasil jsem s ní a zvýšil rychlost.
Když jsme ujeli asi tak míli, narazili jsme na vyvýšeninu, kde byla spousta domů. Nedalo se říct, že šlo o ostrov, ale jak jsme se přibližovali, viděli jsme jich stále více. Vybrali jsme si bílý dům postavený asi na začátku století, soudě podle architektury horních pater, a zamířili k němu.
Dřevo okenního rámu bylo nabobtnalé, takže jsme ho museli prorazit veslem, abychom se dostali dovnitř. Posvítli jsme si baterkou a zjistili, že jsem v ložnici. Byla vkusně zařízená, ale do poloviny stěn byla voda. Přešel jsem ke dveřím a snažil se je otevřít. V botách mi čvachtala voda. Když jsem vyšel do chodby, voda sahala několik palců pod horní okraj schodů. Podlaha nad nimi byla v pořádku. Vypadalo to tam zařízené pohodlně a příjemně.
"To nám bude stačit," rozhodla Phyllis.
Rozsvítila několik svící a začal přemísťovat v pokoji nábytek, který si vybrala. Sešel jsem opět dolů do člunu, ze kterého jsem vyndal příkrývky a ostatní nezbytné věci. Ujistil jsem se, že jsem ho dobře přivázal a nechal lano dost volné, až nastane příliv.
Když jsem nanosil nahoru věci, Phyllis už odložila kabát a tahala ze sousedního pokoje pohodlné židle. Šel jsem vytrhat zábradlí u schodiště, abychom si mohli rozdělat oheň.
Závěsy byly průsvitné, takže jsme přes ně ještě dali deky. Bylo sice dost nepravděpodobné, že by někoho přilákalo světlo, ale kdyby přeci jen někdo jel náhodou kolem a uviděl člun, mohl by zmizet. Pak jsme se usadili a těšili se z tepla, které se rozlilo po místnosti.
Povečeřeli jsme párky v konzervě, sušenky a k pití jsme si dali čaj uvařený z dešťové vody, s kondenzovaným mlékem. Nebylo to bůhvíjaké jídlo, zvláště když jsme tušili, že někde ve sklepě zatopeném vodou musí být lepší pití, ale moc nám to nevadilo.
Když jsme se najedli, zhasli jsme svíce, abychom je šetřili, přiložili dříví do ohně, lehli si a dívali se do žhavých plamínek. Téměř půl cigarety jsme vykouřili beze slova, Pak Phyllis prolomila mlčení:
"Hm, dosud jsme neměli moc štěstí. Co budeme dělat?"
Její slova vyjadřovala i můj stav mysli.
"Nechci si to připustit," řekl jsem, "ale připadá mi, že už Cornwall neexistuje."
"Ten chlapík se o něm vyjadřoval dost pohrdavě, že? Ale možná nám jen nevěřil."
"Vyznělo to, jako by tušil, že se po cestě setkáme s mnoha překážkami a on byl pouze tou první," řekl jsem. "Je dost pravděpodobné, že bychom museli projet spoustou nezávislých okresů."
"I když se teď vrátíme do Londýna, stejně se dříve či později budeme z něj muset dostat pryč, jestli nás ovšem

do té doby nezastřelí. Ve velkém městě to bude čím dál horší. Na venkově se dá alespoň něco vypěstovat. Tam se dá přežít. Město je ale poušť z cihel a kamenů. Jak jednou spotřebuješ zásoby, jsi odepsaný."

Přemýšlel jsem o přednostech Rose Cottage. Byla tam půda, i když to nebyl úrodný kraj, kde bych se chtěl živit jen obděláváním polí. Ale bylo jasné, že nás nebude chtít nikdo pustit na úrodnou půdu ? jestli ještě nějaká zbyla. Phyllis měla pravdu, že města jsou neplodná jak Sahara, jakmile dojdou zásoby potravin. Pochyboval jsem o tom, že bychom byli v Cornwallu vítáni, ale Rose Cottage byla naše jediná naděje ? za předpokladu, že se tam nenastěhoval někdo jiný a že se tam vůbec dostaneme...

Přemýšleli jsme nahlas o vyhlídkách, které jsme měli. Myšlenky nám těkaly sem a tam. Po hodině jsme byli tam kde jsme začali. Nechali jsme toho a dívali se tiše do ohně. Po chvilce začala Phyllis zívát. Sundali jsem z postele vlhké pokrývky, položili svoje deky ve vodotěsných povlacích na matrace, přiložili do ohně, k posteli jsme si připravili pistoli a šli spát.

Ráno nám přichystalo překvapení. I když vnitřně cítím, že ráno začíná až snídání, tentokrát pro mě začalo hlukem, který mě probudil.

Posadil jsem se a v uších mi doznívala rána, kterou jsem zaslechl. Byl jsem už úplně vzhůru. Místnost byla tmavá, protože v ohni zbyly hen žhavé uhlíky. Zaslechl jsem, jak něco narazilo na zeď domu a škrábalo o ni. Popadl jsem pistoli, vyskočil z postele a strhnul deku a závěs z nejbližšího okna. Všude plavala spousta dřeva z chlívků, kurníků, nábytku a menší předměty, které mohly být příčinou hluku. Na druhé straně ho ale mohl působit někdo, kdo uviděl člun, jehož ztráta by pro nás byla tragická.

Vyhlédl jsem ve. Měsíc ještě jasně svítil. Člun byl na svém místě a houpal se na vodě. Znovu jsem uslyšel škrábání o zeď, ale z druhé strany. Utíkal jsem zpátky pro baterku. Ležela na stole mezi postelemi.

"Co se děje?" zeptala se Phyllis, ale příliš jsem spěchal, a proto jsem nechal její otázku bez odpovědi. Vyběhl jsem do druhé místnosti, v jedné ruce baterku a v druhé pistoli. Baterku jsem odložil stranou a otevřel okno, které vedlo na sever. Pistoli jsem měl stále připravenou. Pod sebou jsem uviděl malý motorový člun s kabinou, jak naráží na zeď domu. Ležela v něm žena. Člun plul dál za roh, kde ho vzal proud. Popadl jsem baterku.

"Co se děje," zeptala se Phyllis neodbytně, když vyběhla z ložnice.

"Člun," volal jsem na ni a běžel dolů po schodech.

Ledová voda mi sahala po pás, ale protože jsem měl naspěch, moc jsem si toho nevšímal. Hladina vody byla daleko vyšší, takže bylo obtížné nastoupit do člunu, aniž bych ho převrhl, ale zvládl jsem to. Motor nechtěl chytout, podařilo se mi ho nastartovat až po pátém pokusu. To už jsem ale neviděl člun. Zajel jsem kus dál do proudu a snažil jsem se ho dohonit.

Jen velkou náhodou jsem ho neminul. Proud zanesl člun k zatopenému lesíku, kde se zachytil o vyčnívající větve. Jako většina lodí byl teď natřen tak, aby na sebe moc neupozorňoval.

Vstoupil jsem na palubu a posvítíl si otevřenými dveřmi do kabiny. Nikdo tam nebyl. Žena, která ležela v podpalubí, měla dvě střelné rány, jednu na krku a druhou na hrudi. Nebyla mrtvá déle než několik hodin. Přehodil jsem ji přes palubu.

Věděl jsem, že se mi nepodaří táhnout člun proti proudu a zároveň proti přílivu. Také jsem byl zmrzlý téměř na kost, takže jsem neměl čas zkoumat, jak se ovládá. Nejlepším řešením se mi zdálo nechat ho na místě a ukotvit, aby ho neodnesl proud. Za denního světla bych se pro něj mohl vrátit za předpokladu, že ho nikdo nenajde a nevezme si ho. Bylo to riskantní, protože jakékoli plavidlo se dnes nedalo zaplatit ani zlatem, ale jinak jsem se vystavoval nebezpečí, že dostanu zápal plic. Neodvážil jsem se déle otálet, protože kdyby zašel měsíc, hrozilo nebezpečí, že bych nemusel najít cestu zpátky.

Phyllis mi nahřívala nad ohněm deku. Svlékl jsem mokré pyžamo, zabalil se do deky a po chvíli jsem ucítil příjemné teplo.

"Je to motorová loďka na moře?" vyzvíдалa Phyllis dychtivě.

"Hm, snad ? ale není to ten typ, co se nekymácí. Je dost malá, ale zřejmě bude určena na moře."

"Víš moc dobře, co mám na mysli, tak se necukej. Mohli bychom se s ní dostat do Cornwallu?"

"Otázka spíš je, jestli bychom ji uměli řídit. Můžeme se o to pokusit ? alespoň si myslím, že za pokus to stojí. Uvidíš, až si ji prohlédneš."

Věděl jsem napřed, co asi řekne. Stejně bychom vypluli i na laminátové loďce.

"Mám pocit, že stojíme před něčím velkolepým," řekla.

"Doufám, že ti vydrží. Musíme nejdřív zjistit, jestli není poškozený. Může mít spoustu háčeků," řekl jsem.

Teplo začínalo účinkovat. Chtělo se mi spát. Požádal jsem Phyllis, aby mě vzbudila až začne svítat, abychom se dostali k člunu dřív, než ho objeví někdo jiný.

Usnul jsem s lehkou myslí. To se mi už dlouho nestalo. Uvědomoval jsem si, že dostaneme-li se do Cornwallu, nebude to procházka růžovým sadem. Ale na druhé straně jsem dobře věděl, že Londýn je pastí, ze které je lepší se dostat dřív, než sklapne...

##

Když Bocker varoval před novými útoky, nebyl si vědom, že už byly ve skutečnosti zahájeny. Trvalo půl roku, než jsme si to uvědomili.

Kdyby pluly zámořské lodě po svých obvyklých trasách, všimly by si toho dřív, ale protože přes oceán létala letadla, piloti se jen omezili na hlášení o neobvykle hustých mlhách nad západním Atlantikem. Protože z letadel bylo vidět na větší vzdálenost, let v mlze ji nedělal takové potíže.

Když jsem se probíral zprávami z té doby, ve světle pozdějších poznatků jsem si všiml, že rozsáhlé mlhy byly také hlášeny v severozápadní oblasti Tichého oceánu. Špatná viditelnost byla u japonského ostrova Hokkaidó a ještě

horší situace byla kousek na sever u Kurilských ostrovů. Ale protože už nějakou dobu lodě nevyplouly na širé moře, informace byly kusé a málokoho zajímaly. Ani neobvykle časté mlhy u jihoamerického pobřeží severně od Montevidea nepřitahovaly pozornost.

V Anglii se často rezignovaně hovořilo o chladných letních mlhách, ale nikoho to zvlášť nepřekvapovalo.

Světová veřejnost si mlh moc nevšímalá, dokud se jimi nezačali zabývat Sověti. V moskevské nótě se pravilo, že husté mlhy se soustřeďují v oblasti 130° východní délky a 85° severní šířky. Po prozkoumání situace vyhlásili sovětské vědci, že nikdy předtím takové mlhy nebyly zaznamenány, ani není známo, jak se za daných geografických podmínek mohou v těchto místech tvořit a navíc zůstat nezměněny nad danou oblastí po tři měsíce. Sovětská vláda při několika příležitostech vyzdvihla, že arktické aktivity kapitalistických válečných štváčů mohou ohrozit světový mír.

Mezinárodní právo uznalo územní nárok Sovětského svazu na arktickou oblast ležící mezi 32° východně a 168° západně od Greenwiche. Jakýkoli nepřátelský vpád do této oblasti je proto považován za agresi. Sovětská vláda má právo učinit nezbytná opatření pro zachování míru v této oblasti.

Nóta, která byla doručena několika zemím zároveň, vyvolala rychlou a přímou reakci Washingtonu.

Západní národy, jak prohlásilo ministerstvo zahraničních věcí, vzaly sovětskou nótu v úvahu. Avšak mají bohaté zkušenosti s východní propagandou, kterou nazývají prenatální tu quoque a jsou schopni rozeznat ji do faktů. Vláda Spojených států si je vědoma teritoriálního dělení v arktické oblasti? Jen pro přesnost by ráda upozornila sovětskou vládu, že vymezená oblast v nótě byla pouze orientační, protože přesná čísla jsou následující: 32°4'35" východně od Greenwiche a 168°49'30" západně od Greenwiche, takže jde o menší oblast, než jakou uvádí sovětská nóta. Vláda Spojených států amerických se ale dověděla o tomto fenoménu až z nóty.

Je s podivem, že se v nedávných záznamech objevil poblíž 85. rovnoběžky stejný jev popsán v nótě, ale v bodě, který protíná poledník 79° západně od Greenwiche. Zřejmě nejde o náhodu, protože tato oblast byla vybrána vládami Spojených států a Kanady pro testování nejnovějších typů řízených střel s dlouhou dráhou letu a první zkoušky se měl konat za několik dní. Sověti konstatovali, že je s podivem, že si Američané vybrali právě tuto oblast, kde není možné provádět kontrolu a kde chtějí slovanské národy zachovat mír a klid. Není známo, zda se obě strany dále napadaly kvůli mlze, ale faktem zůstává, že se tento fenomén dostal do povědomí lidí a začalo se o něm mluvit. Následně byl výskyt neobvykle hustých mlh zjištěn na četných místech světa.

Protože meteorologické lodě nebrázdily Atlantický oceán, nemohly shromáždit potřebné údaje. Jejich provoz byl dočasně zastaven, protože se dvě z nich nedávno potopily. Zanedlouho nato přišly zprávy z Godthaabu v Grónsku, které situace nikterak neusnadnily. Hovořilo se v nich o zvednuté hladině vod v Davisově průlivu, které do něho proudí z Baffinova moře. V moři se také objevovaly kusy ledu, což byl v tuto dobu nezvyklý jev. O několik dní později přišla hlášení z Nome na Aljašce o podobné situaci v Beringově úžině. Potom se ozvaly Špicberky, které oznamovaly zvednutou hladinu vod a nízké teploty.

Tyto jevy vysvětlovaly výskyt mlh u Newfoundlandu a některých dalších oblastí. Jinde se daly přesvědčivě vysvětlit výskytem studených proudů v hlubinách, které byly vytlačeny na povrch, když narazily na podmořské skály. Všechny jevy se daly více či méně jednoduše vysvětlit, až na původ studených proudů. Pak přišla zpráva z Godhanu severně od Godthaabu, který leží na západním pobřeží Grónska, že zaznamenali výskyt velkého množství obrovských ledovců. Do oblasti byly vyslány expedice umístěné na amerických arktických základnách, které zprávu potvrdily. Baffinovo moře bylo plné ledovců.

Jeden z pilotů napsal: "V zeměpisné poloze 77,60° západní délky se nám naskytl nejstrašnější pohled, jaký jsme kdy viděli. Ledovce severní části Grónska se trhaly. Už jsem viděl, jak se kry trhaly od ledovců, ale ještě nikdy to nebylo v tak velké míře. Na velkých ledovcových útesech, které dosahují výšek stovek stop, se najednou objeví prasklina. Obrovská masa se vykloní a pomalu odpadne. Když spadne do moře, vytryskne fontána vody, která se při zpětném dopadu tříští a tvoří zpěněné víry. Kra velikosti malého ostrova se potom houpe ve vodě, dokud se její poloha neustálí. Stejný úkaz jsme viděli na pobřeží dlouhém asi sto mil. Velmi často se stalo, že kra neměla ani čas odplout dál a už se na ni valila další. Bylo to tak rozsáhlé, že jsme tomu stěží mohli uvěřit. Jen díky pomalému pádu ker a gejzírům jako by visícím ve vzduchu jsme si uvědomovali rozsah této události."

Stejně úkazy popsaly i jiné expedice na východním pobřeží Devonského ostrova a jižním kraji ostrova Ellesmere. V Baffinově moři se kupilo velké množství obrovských ker, které se o sebe třely, jak proplouly Davisovým průlivem do Atlantického oceánu.

Na druhé straně severního polárního kruhu hlásilo město Nome, že v proudu vody odplouvá k jihu stále více ker.

Veřejnosti se zprávy předkládaly po soustech. Lidé obdivovali první úchvatné fotografie štěpících se ledovců. I když ledovce nejsou stejné, přesto se konstatovalo, že vznikají podobným způsobem. Na krátkou chvíli převážil v lidech pocit zděšení, protože si uvědomili, že přes značné znalosti vědců o ledovcích a klimatu se dosud nedaří udělat nic k vyřešení situace.

Tuny, když náhodou potkala Phyllis, vyjádřila svůj postoj následujícími slovy: "Myslím, že je to strašně zajímavé pro ty, kteří se o dění kolem sebe zajímají. Považuji ale za vadu na kráse, že vědci mají tolik poznatků a nejsou schopni jich využít."

"Hm," řekla Phyllis, "asi to bude dost těžké zastavit kry?"

"To asi ano, ale to jsem neměla na mysli. Chtěla jsem říct, že by měli zabránit Rusům, aby je vyráběli."

"Aha, tak za tím jsou Rusové?"

"Samozřejmě! Má to logiku," řekla Tuny. "Takové věci se neobjeví zčistajasna. Rusové si vždycky mysleli, že jsou pány v arktické oblasti, i když se na severní pól dostali se značným zpožděním. Teď určitě tvrdí, že už na pólu byli někdy v devátém století, protože nesnesou myšlenku, že tam byl někdo jiný před nimi a ? kde jsem to skončila?"

"Divla jsem se, proč by měli vyrábět ledovce," řekla na to Phyllis.

"Aha. To je součástí jejich politiky. Každý ví, že dělají potíže všude tam, kde to jde. A vem si to hrozné letošní léto; pořád se rušily nějaké akce a teď dokonce tvrdí, že možná zruší i Wimbledon. A všechno je to kvůli těm ledovcům, které posílají do Golfského proudu. Vědci o tom vědí, ale nic s tím nedělají. Lidi už mají dost té vyhýbavé politiky. Chtějí už jasnou řeč a tvrdou ruku, která by tomu udělala přítrž. Už se to táhne moc dlouho. Mohou je přece vyhodit do povětří nebo vymyslet něco jiného."

"Rusy nebo ledovce?" zeptala se Phyllis.

"Myslela jsem ledovce. Když je vyhodí do povětří a ukáží Rusům, že nemají šanci, nechají toho."

"Ale ? hm ? jsi si jistá, že jsou za tím Rusové?" řekla Phyllis.

Tuny se na ni upřeně zadívala.

"Musím říct, že se mi zdá divné, jak někteří lidé Rusy při každé příležitosti obhajují." A krátce nato se rozloučily.

Mezitím pokračovala výměna nót týkajících se situace na severním pólu. Ani jedna strana nekonkretizovala postup, který zaujme při obraně svého území. Ministerstvo zahraničí USA přiznalo, že i v bezvětřném stavu se mlha rozšířila na větší území; Kreml byl značně nekonkrétní a přiznal jen, že nezaznamenal žádný úspěch.

Pochmurné léto přešlo v ještě pochmurnější podzim. Zdálo se, že se nedá nic dělat a že se s tím chtít nechtě musíme smířit.

Na druhé polokouli nastalo jaro, pak přišlo léta a nastala sezóna lovu velryb ? dalo-li se to vůbec nazvat sezónou, protože majitelé lodí nechtěli riskovat, že o ně přijdou, a posádek, které byly ochotny riskovat své životy, bylo ještě méně. Nicméně se našlo pár odvážlivců, kteří byli ochotni zapomenout na nebezpečí číhající v hlubinách a vydat se na širé moře. Na konci antarktického léta přišly zprávy, doručené přes Nový Zéland, že z Viktoriiny země se odštěpuje velké množství ledovců do Rossova moře, a byly vyjádřeny obavy, že sám Rossův šelfový ledovec se začíná trhat. Během týdne přišla podobná hlášení z Weddellova moře. Jak Filchnerův, tak Larsenův šelfový ledovec se trhají a odštěpuje se z nich obrovské množství ker. Několik průzkumných letů přineslo další informace a fotografie, které by se mohly klidně zaměnit s podobnými z Baffinova moře. Ilustrované týdeníky otiskovaly série pohledů na obrovské masy, které se trhají a padají do moře, kde se to hemží třpytivými krami, a studie jednotlivých ledovců, kde pod titulkem "Královna příroda" jsme se mohli dočíst následující: "Nový Everest širého moře s gotickými věžičkami sahajícími až k nebesům se vydává na svou osamělou pouť. Hrůzostrašná krása tohoto útvaru čerstvě odštěpeného z Davidova ledovce v Rossově moři je zachycena na romantickém snímku. Na mnoha částech antarktického pobřeží jsme svědky, jak se velké kry oddělují od masivních ledovců a moře, která bylo po věky zamrzlá, se zaplňuje vodou."

Tento obdivný přístup k přírodě a smíření se s tím, že nás někdy překvapí, jindy zas příjemně pobaví, by asi lidské rase vydržel o něco déle, nebýt popichování doktora Bockera.

The Sunday Tidings, které byly již několik let zaměřeny na intelektuální senzace, měly vždy potíže se sháněním vhodného materiálu. Nebylo problémem získat emocionální senzace, které otiskovaly méně vážené listy. Avšak s intelektuálními senzacemi to bylo horší. Chtěly-li se listy vyhnout laciným samoúčelným senzacím, musely otištění zpráv pečlivě načasovat, psát je s jistou znalostí oboru a v neposlední řadě i s určitou literární erudicí. Tyto požadavky vedly nevyhnutelně k tomu, že často nastala hladová období, kdy nebylo o čem psát. Zřejmě se do takové tísně, kdy nenašli intelektuální téma, které by mohly patřičně zpracovat, dostaly, jinak si neumím vysvětlit, proč nabídky své stránky Bockerovi.

Z vysvětlení šéfredaktora vytištěného kurzívou, které článek předcházelo, bylo patrné, že si je vědom možného dopadu na čtenáře. Konstatoval v něm, že otištěné názory nemusí nutně vyjadřovat názory redakce.

Pod titulkem "Dábel a hlubiny" začal Bocker slibně:

"Od časů Noema, kdy začal budovat svou archu, jsme se nesetkali s takovým přezíráním zjevné reality. Už to nemohu vydržet. Dlouhá arktická noc již brzy skončí a bude tak možné začít s průzkumem severní oblasti. Pak se musí otevřít oči těch, kteří je nikdy neměli zavírat?"

Začátek si jasně pamatuju, ale protože nemám ten článek při ruce, zbytek vám mohu tlumočit jen volně.

"Je to dlouhá historie, ukazující na neschopnost," řekl Bocker, "která začala potopením lodi Yatsushiro, Keweenaw a dalších. Neschopnost, která nás vyhostila z moří a teď nás ohrožuje i na pevnině. Opakuji to slovo ještě jednou ? neschopnost.

To slovo se nám tak oškliví, že mnozí z nás si považují za čest, že ho nikdy nevyslovili. Ale hloupost není žádná ctnost. Je to slabost a v tomto případě navíc ještě nebezpečná, maskovaná falešným optimismem. Všude okolo jsem svědky neklidu, rostoucích cen a měnících se ekonomických struktur ? a tedy i měnícího se způsobu života. Všude kolem nás jsou lidé, kteří berou naše vyhoštění z moří jako dočasnou záležitost, i když nepřijemnou, která časem pomine. K takové samolibosti bych se rád vyslovil:

Více než pět let bojují nejlepší mozky světa s problémem, jak čelit nepříteli ? a stále jsou vzdáleny od konečného řešení. Jsou fakticky stejně daleko jako byly na začátku. Podle jejich současných zjištění nenavzděčuje nic tomu, že se opět vrátíme na moře?

Vyslovení slova 'neschopnost' se nám tak přičilo, že jsme váhali použít ho ve spojení s obtížemi na moři nebo s nedávným vývojem v Antarktidě a Arktidě. Je načase přestat si hrát na schovávanou. Nevím, a ani mě nezajímá, co odrazovalo naše vnímavé lidi od toho, aby tuto spojitost naznačili. Vždy se zřejmě najdou skupiny lidí, které chtějí držet veřejnost v nevědomosti v zájmu jejího dobra ? které je však téměř vždy úzce spojené se zájmy těchto skupin.

Nechci tím ale zdaleka říci, že se klíčový problém opomíjí. Jsou lidé, kteří halasně proklamují, že je zapotřebí lokalizovat nepřitele v hlubinách a posléze ho zničit. Naopak chci říci, že díky jejich neschopnosti najít způsob komunikace s protivníkem, musíme čelit nejrozsáhlejšímu útoku, kterého jsem zatím byli svědky.

Je to útok, proti kterému nemáme žádnou obranu. Je nepřímý, protože jde o příkaz vyšší moci z hlubin, kterou je třeba najít a zničit.

O jakou zbraň, proti které se neumíme bránit vlastně jde?

Je to tání arktických ledovců ? a z velké části i antarktických.

Myslíte si, že jde o fantastický objev? Příliš kolosální? Ne, právě naopak, je to úkol, který bychom zvládli, kdybychom se o to snažili, protože už jednou se nám podařilo objevit štěpení atomu.

V poslední době jsme neslyšeli mnoho zpráv o výskytu mlh, protože nad Arktidou panuje noc. Všeobecně ale není známo, že se na jaře na dvou místech v Arktidě vyskytly mlhy a koncem arktického léta už bylo postiženou osm míst od sebe značně vzdálených. Víme přece, že mlha se tvoří při setkání horkých a studených proudů, ať ve vzduchu či ve vodě. Jak se tedy mohlo stát, že se v Arktidě vytvořilo osm nových, na sobě nezávislých proudů?

A jaký to mělo následek? Proud vody s úlomky ledu valící se do Beringova nebo Grónského moře, jaký jsem dosud nezažil. Zvláště v těchto dvou oblastech se nahromaděný led vyskytuje severněji, než je na tuto jarní sezónu obvyklé. Na ostatních místech zeměkoule, například severně od Norska, je naproti tomu jižněji. A u nás se to projevilo neobvykle chladnou zimou se spoustou sněhu.

A ledovce? V poslední době jsme o nich často četli a viděli mnoho fotografií. Proč? Protože je jich daleko víc než obvykle, ale ještě nikdo neodpověděl veřejně na otázku, proč je tomu tak?

Všichni víme, odkud přicházejí. Grónsko je velký ostrov ? jeho rozloha je devětkrát větší, než mají Britské ostrovy. Ale je vtom i hlubší význam. Je také poslední baštou doby ledové.

Někdykrát v historii už směřovaly ledovce na jih, obušovaly a tvarovaly pohoří, hloubily údolí, až pokryly polovinu Evropy horami skleněných kopců, bílých útesů a obrovských valů. Pak zase ustupovaly zpátky ? postupně a pomalu, což trvalo stamilióny let. Obrovské útesy a hory ledu se ztrácely, tály, až po nich nebylo ani vidu ani slechu kromě jediného místa. Jen v Grónsku se stále tyčí ledovce do výše devíti tisíc stop. A tady je jejich původ. Odtud se každoročně dostávají do moře, ale proč je jich letos desetkrát možná i dvacetkrát více? Nějaké vysvětlení musí existovat. Zde je.

Kdyby působilo několik příčin, proč arktické ledy tají, ve stejnou dobu, netrvalo by dlouho a výsledek by byl patrný. Navíc by výskyt narůstal geometrickou řadou. Nejdříve by se objevily pramínky vody, které by se spojily v řeky, a ty by začaly vytvářet moře.

Viděl jsem 'odhady', které předpovídají, že kdyby polární ledy roztály, hladina moří by stoupla o sto stop. Výraz 'odhad' je do nebe volající podvod. Nejde o nic víc než o pouhý výmysl. Odhady mohou vyjít, ale také nemusejí. Mám jedinou jistotu, že hladina moří by se určitě zvýšila.

V této souvislosti bych chtěl upozornit na skutečnost, že v lednu tohoto roku vzrostla průměrná výška hladiny v Newlynu, kde je obvykle měřena, o dva a půl palce."

"Proboha!" zvolala Phyllis, když si to přečetla. "Nejtvrdší z tvrdších! Raději bychom ho měli navštívit, ne?"

Ani nás moc nepřekvapilo, že měl vyvěšený telefon, když jsme se ho pokoušeli zastihnout telefonem. Proto jsem to zkusili osobně. Přijal nás. Bocker vstal od pracovního stolu, který byl posetý dopisy, aby nás přivítal.

"Neděláte dobře, že jste sem přišli," řekl nám. "Žádný sponzor by mi teď nedal ani pětník."

"Ale to snad ne," zareagovala Phyllis. "Určitě si brzy získáte popularitu u prodejců pisku a výrobců techniky na přemísťování zeminy."

Nenašlo to u něho patřičnou odezvu. "Budete považováni za prašivé ovce, když se mnou budete mít něco společného. Ve většině zemí by mě zatkli."

"To vás asi nezastaví. Tento problém byl vždycky tenkým lemem pro ctižádostivé mučedníky. Ale vy jste se nevzdal, že ne?" zeptala se Phyllis. "Teď se vás na něco zeptám. Baví vás, když na vás lidé pořád útočí, nebo proč to vlastně děláte?"

"Ztrácím trpělivost," vysvětloval Bocker.

"Ostatní také. Ale nikdo, pokud je mi známo, nemá váš dar překračovat meze, které už lidé nejsou schopni brát. Jednoho dne se vám to vymstí. Tentokrát ještě ne, protože jste to našťěstí pěkně zamotal, ale jednou se vám to nemusí vyplatit."

"Když ne teď, tak už nikdy," řekl. Zamyšleně se na ni podíval a v očích se mu zračil nesouhlas. "Můžete mi, mladá dámo, vysvětlit, proč si sem je tak přijdete a obviňujete mě, že jsem to všechno 'zamotal'?"

"Vadí mi váš antiklimax. Zpočátku to vypadalo, že jste na prahu velkých objevů, ale pak jste nejistě naznačil, že někdo nebo něco stojí za arktickými změnami ? a vůbec jste to nevysvětlil. A pak váš velký závěr ? s tvrzením, vody stoupou o dva a půl palce."

Bocker se na ni neustále díval. "A co má být? Nevidím na tom nic špatného. Dva a půl palce je obrovské množství vody, když se rozloží na více než sto čtyřicet jedna miliónů čtverečních mil. Když si to spočtete v tunách ?"

"Nikdy si to nepředstavuji v tunách ? a to je jádro věci. Pro obyčejné lidi znamená dva a půl palce jen o něco vyšší značku na vodním sloupci. Po slibném úvodu nastalo všeobecné rozčarování, že jste dělal paniku kvůli takové malichernosti. Teď se vám vysmívají a říkají: Cha, cha, ti profesori!"

Bocker mávnul rukou nad stolem plným dopisů.

"Spousta lidí se o problém začala zajímat ? a někteří dostali zlost," řekl. Zapálil si cigaretu. "Právě toho jsem chtěl docílit. Víte, jak se věci od začátku měly. Velká většina lidí, zvláště pak úřady, se důkazům dlouho bránila. Žijeme ve století vědy. Odtud zřejmě plyne nechuť přiznat si, že něco nechápeme, že zatím určité abnormality neumíme vysvětlit. Nejdříve je zapotřebí shromáždit nespočetné důkazy, abychom mohli vyloučit teorii založenou na nedokonalých znalostech. Teprve nedávno odpovědné orgány uznaly, i když ne moc ochotně, že v hlubinách něco

existuje. Se stejnou neochotou, když už neměly na vybranou, musely uznat důsledky plynoucí z faktu, že v hlubinách existuje určitá forma života. A teď stojíme bezradně před nejnovější překážkou

Od té doby, co začaly tát ledy v Arktidě, si začalo mnoho lidí uvědomovat, co se děje ? i když samozřejmě nevědí, jak k tomu dochází ? ale z nějakého důvodu se k tomu nevyslovují, vládu nevyjímaje. Já jsem se choval stejně."

"To ? hm ? není tak docela pravda," nesměle jsem poznamenal.

Ušklíbl se a pokračoval:

"Trochu jsem situaci podcenil. Někteří přece jen nemlčeli. Protože účel světil prostředky, nebyl jsem si zcela jist. Tentokrát se ukousli větší sousto, než mohli spolknout, řekl jsem si v duchu. Nemělo smysl lidi strašit, když to nebylo nezbytně nutné. Ale došlo to už dost daleko. Dokud byla ještě naděje, že se jim jejich plány na pólech nepodaří realizovat, bylo lepší veřejnost nezneklidňovat. Nazval bych to autocenzurou."

"Ale co Američani ??"

"Zaujali stejný postoj. Obchod je jejich národním sportem a je proto posvátný. Nikomu by nepomohla ještě větší hospodářská recese, než jako zažili při vyloučení námořní dopravy. Takže jsme všichni vyčkávali.

Ale nezahléali jsme. Arktický oceán je hluboký a méně přístupný než ostatní, a přesto byly shozeny bomby na místa, kde se vyskytly mlhy. Bohužel jsem se však nedočkali žádného výsledku.

Také jsme předložili vrchnímu velení námořnictva dvě alternativy, jak se mohli neznámi z hlubin dostat do arktické oblasti. Určitě si nezvolili cestu přes Beringovu úžinu kolem Aljašky, protože by museli projet několik tisíc mil mělkými vodami. Takže se zřejmě rozhodli proplout kolem nás mezi Rockallem a Skotskem. Pak se pravděpodobně stočili jižně od Faerejských ostrovů, kde jsou vody dost hluboké, a pokračovali na sever do Arktidy. Cestou je však čekaly nástrahy. Domluvili jsme se s Nory a položili jsme východně od ostrova Jan Mayen a mezi Grónsko a Špicberky bomby. Možná, že vybuchly, ale nemáme žádnou jistotu. Stále přicházela hlášení o novém výskytu mlh a situace se neměnila, takže je to s největší pravděpodobností trochu zdrželo.

Do toho všeho si Rusové, kteří nerozumějí moři ani co se za nehet vejde, usmysleli, že budou dělat potíže. Přišli stvrzením, že moře způsobuje Západu značné problémy, a proto by měl jednat podle principů dialektického materialismu. Nemám nejmenších pochyb o tom, že kdyby se Rusům podařilo navázat s hlubinami kontakt, určitě by s nimi na krátké období uzavřeli smlouvu v intencích dialektického oportunismu. Ale vraťme se k tématu. Obviňování z agrese pokračovalo ve stylu hry s pingpongovým míčkem a nabíralo na obrátkách, takže naše pozornost ochabla.

Tím jsme teď dospěli do situace, kdy nepřátele z hlubin, které jsme doufali že zastrašíme, jsou daleko před námi a naše slavné mozky a organizace, které by měly napnout všechny síly, aby vymyslely účinnou obranu, přešlapují na místě a raději zavírají oči před některými fakty. Někdy nechápu důvod, proč považoval Bůh na nutné stvořit pštrosa."

"Tak jste se rozhodl, že nastal čas, abyste ? hm ? jim otevřel oči, že," zeptal jsem se.

"Ano ? ale nejsem sám. Tentokrát za mnou stojí skupina prominentních mužů, kterým není stav věcí lhostejný. Moje role byla jen rolí předřečníka určená pro širší publikum na této straně Atlantiku. Moji vážení společníci, kteří stále požívají úcty ve svém oboru, pracují méně hlasně. Podívejte se na příští čísla časopisů Life a Collier, které vyjdou v Americe. Ano, konečně se začne něco dít."

"Co to bude?" zeptala se Phyllis.

Hloubavě se na ni podíval, pak trochu zakroutil hlavou.

"To není díky bohu moje věc ? pokud se ovšem veřejnosti podaří, aby přiměla patřičné orgány, že se tím budou zabývat."

"Ale co v tom mohou lidé udělat?" opakovala Phyllis svou otázku.

Váhal. Po chvíli řekl: "Jen mezi námi. Nesmíte prozradit, že to máte ode mě. Jejich jediným úkolem je ochránit lidi. Musejí zabezpečit životy lidí. Jakmile si uvědomí rozsah nebezpečí, jsem přesvědčen, že v tom začnou něco dělat. Zbytek musíme ponechat osudu ? a doufat, že se alespoň část lidstva zachrání."

"Máte na mysli něco jako přípravu na válku ? kdy se umělecká díla a důležité osobnosti ukrývají na bezpečná místa?" zeptala se Phyllis.

"Přesně tak ? uhodila jste hřebíček na hlavičku."

Phyllis se zamračila. "Co tím chcete říct?"

Zavrtěl hlavou. "Budou se chovat, jako by to byla obyčejná válka ? a já nevěřím v žebříček hodnot, které budou uplatňovat. Umělecké poklady? Ano, určitě se je budou snažit zachovat, ale za jakou cenu? Nazývejte mě třeba filištínem, ale o skutečném umění můžeme hovořit teprve v posledních dvou stoletích. Předtím se jednalo jen o nábytek a věci denní potřeby, které vylepšovaly příbytky lidí. I když upadlo cromagnonské umění na několik tisíc let v zapomnění, docela dobře jsme se bez něho obešli, ale kdybychom přišli o oheň, nebylo by to horší?"

A důležití lidé? Kdo je důležitý? Normani nebo jejich předchůdci? Jejich krev koluje v žilách každého Angličana nejméně po tři generace a jsem si jist, že ti, kteří prokážou starší předky, budou zachraňováni přednostně. Vybraní intelektuálové budou mít také protekci s ohledem na své zásluhy z dob, kdy ještě měli zajímavé a neotřelé nápady. Kolik se jich ale dostane do užšího výběru těch, co stále hýří novými nápady, je ovšem ve hvězdách. Co se týče prostého občana, nejlepší asi udělá, když se mu podaří připojit se k seznamu slavných jmen. Tam bude zřejmě jeho místo."

"Ale jděte. Už dlouho jste nebyl tak cynický," řekla Phyllis.

Bocker se zašklebil, ale po chvíli se už tvářil opět normálně.

"V každém případě poteče spousta krve," řekl vážně.

"Chtěli bychom vědět ?" řekli jsme společně s Phyllis.

"Tak to řekni ty, Mikeu," vzdala se slova v můj prospěch.

"Hm, dobrá. Jaký myslíte, že to bude mít průběh? Běhá mi mráz po zádech, když si pomyslím, že by se jim podařilo rozpustit arktické ledy."

"Dohady se různí. Někteří si myslí, že budou čerpat teplou vodu z tropů na sever, což osobně považuji za neuvěřitelné, jiní se domnívají, že uvolní teplo z nitra Země ? což považuji za stejně nepravděpodobné."

"Ale určitě jste si vytvořil vlastní teorii, že?" zkoušel jsem to, protože mi bylo jasné, že ji má.

"Mám za to, že by to mohli provést následovně. Víme, že mají nějaký přístroj, ze kterého může tryskat voda velkou silou ? o tom nás přesvědčila mořská usazenina, která byla vyplavovaná na povrch a tvořila souvislá pásma. Použijeme-li takový přístroj spolu s jiným, který by vodu ohříval pomocí jaderné energie, pak by mohly vznikat rozsáhlé teplé proudy. Háček je v tom, že nevíme, zda něco vědí o štěpení atomu. Zatím tomu nic nenásvědčuje ? ledaže vezmeme v úvahu, že jsme jim poslali několik atomových bomb, z nichž přinejmenším jedna nevybuchla. Jestli vlastní atomovou zbraň, pak je odpověď nasnadě."

"Mohou získat potřebný uran?"

"Proč ne? Vynutili si svá práva nad více než dvěma třetinami zemského povrchu. Ano, mohou ho získat, vědí-li o jeho existenci."

"A jak vyřeší problém s ledovci?"

"To je ještě snažší. Všeobecně se soudí, že mají-li vibrační zbraň, která roztrhá loď na kusy, pak je pro ně snadné rozbít ledovce, i když jsou značných rozměrů."

"A nikdo neví, jak tomu čelit?"

"Problém je v tom, že přístupy obou stran se liší. Vemte si, že naše obranná nebo útočná strategie je založena na schopnosti vysílat střely nebo se jim bránit ? zatímco oni je vůbec nepoužívají. Pokud ovšem nepovažujeme pseudo-coelenterata za určitý druh střel. Dalším problémem, s kterým si naši vědci nevědí rady, je, že protivník nepoužívá železo nebo jiný kovový materiál ? což vylučuje použití magnetu."

Za války jsme mohli počítat s tím, že nepřítel má podobné zbraně, které jsou nám známy, takže jsme se podle toho mohli zařídit, ale s těmito netvory nevíme, na čem jsme. Kdyby byly mořské tanky řízeny nějakým strojem, který bychom znali, mohli bychom je na pobřeží napadnout a zničit ? ale vypadá to, že nejsou uváděny do pohybu žádným motorem v našem slova smyslu. A s jejich coelenterata je to podobné ? zřejmě jde o biologickou záležitost, kterou se nám ještě nepodařilo prozkoumat. Tak jak ji máme k čertu chápat nebo proti ní dokonce vymyslet obranu? Máme jen určité zbraně, které nám teď nejsou vůbec nic platné. Pořád se vracíme k základnímu problému ? jak k sakru zjistit, co se vlastně děje v hloubce pěti mil?"

"A co když nenajdeme způsob, jak to zastavit. Jak dlouho si myslíte, že to bude trvat, než se ocitneme v pěkné šlamastice?" ptal jsem se ho.

Pokrčil rameny. "Nemám nejmenšího tušení. Co se týče ledovců, bude to záležet na tom, s jakou rychlostí budou postupovat. Pokud jde o teplé proudy, nejdříve budou výsledky sotva patrné, ale pak by se šířily geometrickou řadou. A opět nemáme žádné podklady pro svá tvrzení."

"Až to lidem dojde, pak budou chtít vědět, jaké kroky budou nejučinnější," řekla Phyllis. "Co byste navrhoval?"

"Není to snad věcí vlády? Je načase, aby začala něco dělat, když už lidem prozradila, o co jde. Moje osobní rada není moc praktická, aby se dala použít."

"Jaká je?" zeptala se Phyllis.

"Najít si pěkný kopec a opevnit se tam," řekl Bocker prostě.

##

Zpráva neměla patřičný účinek, jak Bocker doufal. V Anglii se jí ujal bulvární tisk, takže téma dostalo neblahý punc. Ostatní novináři se mu proto raději vyhýbali, aby jejich jméno nebylo spojováno s tak nízkým námětem. V Americe zapadla mezi ostatními událostmi. V obou zemích se našly určité kruhy, které si nepřály, aby vzbudila mimořádnou pozornost. Francie a Itálie k ní přistupovaly odpovědněji, ale jejich vlády neměly ve světě patřičnou váhu. Rusko obsah zprávy ignorovalo, ale zato vysvětlilo její účel: byl to jen další tah fašistických válečných štváčů, kteří chtěli posílit svůj vliv v arktické oblasti.

Události alespoň trochu rozhýbaly vládní kruhy, jak tvrdil Bocker. Byl ustaven výbor, kde byly zastoupeny námořní a letecké síly, který měl za úkol shromažďovat informace a dávat doporučení. Podobný výbor byl vytvořen ve Washingtonu. Pracoval líným tempem, dokud nebyla jeho činnost ukončena na popud státu Kalifornie.

Prostý občan tohoto státu si nedělal moc starostí s tím, že voda v moři stoupala o nějakých pár palců. Měl jiné starosti. Něco se dělo s klimatem. Moře se značně ochladilo a začaly se tvořit chladné a vlhké mlhy. Kalifornané vyjadřovali svoji nelibost, což bylo slyšet i za hranicemi jejich státu. Sousední Oregon a Washington je podpořili. Podle statistických zpráv se taková chladná a nepříjemná zima ještě nevyskytla.

Všem stranám bylo jasné, že větší množství ledu a studené vody z Beringova moře je tlačeno proudem Kuro Siwo z Japonska směrem na východ. Kalifornie věděla přesně, že se tím pro ni značně zhoršily podmínky a přestala být lákadlem. Něco se musí stát.

V Anglii přetekla kapka, když se dubnové přívaly vody rozlily z břehů a zaplavily nábřeží v londýnské čtvrti Westminster. Ujistění, že k takové situaci již došlo mnohokrát, a proto nic nesignalizuje, byla smetena se stolu bulvárním tiskem, který teď byl na koni. Z obou stran Atlantiku se ozývalo hysterické volání po bombovém útoku na hlubiny, které se rozšířilo po celém světě.

Bulvární tisk se od rána do večera ptal: "Tak k čemu vlastně bomba slouží?"

Už nás stála miliardy a nečeká jiný osud, než že bude připravena v záloze a my ji budeme obdivovat na stránkách novin. Báli jsme se použít ji v Koreji, teď ji zase váháme uplatnit proti hlubinám. První případ se dal ještě

pochopit, teď však jde o neodpustitelný omyl. Lidem, kteří ji vyvinuli, i těm, co ji zaplatili, je odepíráno ji použít proti hrozbě, která potápí naše lodě, omezuje nás v pohybu po moři, svazuje muže i ženy a vládčí je pryč a teď nás chce dokonce utopit. Od začátku je postoj patřičných míst vlažný a ukazuje na jejich neschopnost..." a tomto duchu pokračoval. Zřejmě zapomněl na první bombové útoky na hlubiny a počítal i s chatrnou pamětí čtenářů.

"Už se to hýbe," řekl Bocker, když jsme se s ním opět setkali.

"Mně se to zdá hloupé," řekla Phyllis. "Pořád stejné argumenty proti použití bomb."

"To jsem neměl na mysli," řekl Bocker. "Asi shodí několik bomb za velkého přispění tisku, ale bez zjevného výsledku. Ale chtěl jsem se zmínit o organizování akcí. Teď jsme vstoupili do prvního stadia, kdy se navrhuje budování písečných valů. Samozřejmě je to nesmysl, ale alespoň se bude něco dít."

Příští jaro byly záplavy ještě horší. Všude se začaly budovat hráze. V Londýně byly zpevněny břehy betonovými zdmi a nahoře byly navrženy žoky s pískem. Pro jistotu byla z nábřeží odkloněna doprava, ale lidé tam stejně chodili pěšky. Policie dělala vše možné, aby se lidé nezdržovali poblíž nábřeží nebo na mostech, ale marně. Bavilo je chodit k vodě a dívat se, jak hladina stoupá, a mávali na projíždějící nákladní lodě, které se už dostaly nad úroveň silnice. Zdálo se, že by zůstali lhotejní, i kdyby se hráze protrhly, a možná by i byli zklamaní, kdyby došlo k opadávání vod.

Nic jim ale ke zklamání nezavdalo příčinu. Voda pomalu dosahovala k žokům s pískem. Tu a tam začala prosakovat a téct po chodníku. Požárníci a policisté i bedlivě hlídali své úseky a ihned spravovali hráze v místech, kde se tvořily velké kaluže vody. Někde bylo třeba zpevnit valy prkny. Voda stoupala. Kolemstojící přikládali ruku k dílu, kde bylo třeba. Nebylo už pohyb, co se stane. Někteří z přihlížejících utekli, ale většina jich zůstala, aby nepřišli o senzací. Na severním břehu se téměř současně na několika místech protrhly hráze. Nejdříve se začaly hýbat žoky s pískem, pak je proud vody vytlačil, utvořila se několik yardů velká mezera a voda jí začala proudit ven a tvořit malé jezy.

Stáli jsme na střeše auta EBC, které bylo zaparkované na Vauxhallské mostě, a pozorovali, jak se do čtvrti Westminster valí tři špinavé řeky a zaplavují sklepy, až se z nich posléze utvořil jeden velký proud vody. Náš komentátor předal slovo dalšímu kolegovi, jehož stanoviště bylo na střeše domu v ulici Pimlico. Na chvíli jsme přepojili na ústředí EBC, abychom zjistili, jak si vede jejich štáb na Westminsterském mostě. Bob Humbleby právě popisoval situaci na Victoria Embankment, kde voda dosahovala po druhou obrannou linii Scotland Yardu. Hochům z televize se moc nedařilo. Neodhadli místa, kde se mohly hráze protrhnout, a tak museli použít teleobjektivy a přenosné kamery.

V tomto momentě nastal zvrat. Na jižním břehu vystoupila voda z břehů a začala se na spoustě míst valit do Lambethské, Southwarkské a Bermondseyské ulice. O kousek výš proti proudu zaplavila Chiswick, níže po proudu to odnesl Limehouse a stále více míst hlásilo protřetí hrází, až jsme o tom ztratili přehled. Nedalo se nic dělat než čekat, až příliv opadne, a pak rychle opravit škody, než přijde další.

Parlament se zase vyznamenal. Odpovědi poslanců byly sebejisté, ale nikoho nepřesvědčily.

Příslušná ministerstva činila patřičné kroky, žádosti o odškodnění měly být podávány obecním úřadům a priority byly zajištěny. Ano, na situaci jsme byli připraveni, ale plány ministerstva vodního hospodářství zkřížily nepředvídané okolnosti. Obecní úřady měly za úkol připravit soupis veškeré pozemní techniky. Veřejnost se nemusí obávat, že by se kritická situace opakovala. Byly již učiněny kroky, které zamezí zhoršení situace. Ve východní části země se kromě záchranných akcí moc dělat nedalo, ale nejdůležitější teď bylo zajistit, aby voda při dalším přílivu nepronikla hlouběji do vnitrozemí.

Soupis lidí a techniky byla jedna věc, její rozmístění druhá. Zvláště když všichni, kteří obývali pobřeží, se jí vehementně dožadovali. Úředníci na ministerstvech měli těžkou hlavu a prožívali bezesné noci ze spousty žádostí o přidělení techniky i lidí, z krádeží, různých podvodů a z celého zmatku, který kolem toho vznikl. Na některých místech to fungovalo. Avšak v lidech se začala rodit zášť. Ti, kteří nebyli vybráni, měli pocit, že byli hozeni přes palubu.

Jednou odpoledne se Phyllis vydala k řece, aby se podívala, jak pokračují práce na zpevnění koryta řeky. Na obou březích rostly betonové hradby, jejichž stavbu pozorovaly zástupy lidí. V davu zahlédla Bockera. Vydali se společně k mostu Waterloo, kde sledovali hemžení lidí z pohledu věčnosti.

"Svatá řeka ? a kolem ní věčné město," poznamenala Phyllis.

"Teď nebude vypadat romanticky," řekl Bocker. "Zajímalo by mě, jak vysoké hradby postaví, než jim dojde, že marní čas."

"Nechce se mi věřit, že něco tak mohutného by mohlo být zbytečné, ale asi máte pravdu," řekla Phyllis.

Bocker se rozmáchl rukou ve vzduchu.

"Příčinou všeho je tvrzení toho blázna Stackeye, který si myslí, že spolkl všechnu moudrost světa, když tvrdí, že hladina vody nemůže stoupnout výše než o deset a dvanáct stop. Jen Bůh ví, na čem své tvrzení zakládá. Zřejmě si chce udržet místo. Některé orgány to vzaly vážně. Asi si myslí, že si s tím mohou zahrávat. Jiní mají bohudík víc rozumu. Ale tyto dva postoje se nevylučují, pro morálku je nutné trochu hrát divadlo."

"Chtěla jsem s vámi o tomto nezralém přístupu mluvit už dřív," řekla Phyllis. "Co užitečného vlastně dělají?"

"Vypracovávají plány," řekl Bocker s úmyslným váháním.

Stále pozorovali lidské mraveniště.

"Hm," řekl Bocker a na dlouhou se odmlčel, "přece se musí najít někdo, kdo jim vytře zrak."

"To by bylo příjemné pomýšlení," řekla Phyllis. "Ale kdo?"

"Král Knut," řekl Bocker.

U nás se toho dělo tolik, že už v novinách nezbývalo místo na zprávy z Ameriky, a kromě toho jsme bojovali s

nedostatkem papíru. Z rozhlasových zpráv jsme se ale dozvěděli, s jakým potížením se potýkají. Klimatické podmínky v Kalifornii už nebyly hlavním problémem. Přístavní města trpěla stejnými potížemi jako všechny přístavy světa, a navíc mělo jižní pobřeží Spojených států v oblasti od Key West až po mexické hranice své specifické starosti. Majitele realit na Floridě opět postihla kalamita, když se bažiny začaly rozšiřovat do vnitrozemí. Severně od Brownsvillu v Texasu a hlavně kolem ústí řeky Mississippi postupně mizelo pod vodou velké území. Louisiana na tom byla dokonce hůř. V Tin Pan Alley si lidé zpívali píseň: "Řeko, zůstaň opodál," ale jejich přání zůstalo nevyslyšeno ? stejně jako na mnoha dalších místech Atlantického pobřeží ve státech Georgia a Karolína.

Ale nemá smysl zabývat se jednotlivými místy. Celému světu hrozilo totéž. Jediný rozdíl byl patrný v tom, že ve vyspělých zemích pracovala ve dne v noci technika, zatímco v rozvojových tisíce mužů a žen potilo krev, aby postavili hráze proti vodnímu živlu.

Ale pro všechny byl úkol nad jejich síly. Čím výše stoupala hladina, tím dál do vnitrozemí bylo nutno stavět zábrany. A když přišel příliv, voda se rozlila z koryta do krajiny. Stále těžší bylo se vyrovnat s problémem stok a odpadních vod. Už v říjnu před prvními záplavami, které protrhly hráze na nábřeží v Londýně blízko Blackfriars, začali prostí lidé tušit, že bitva nebude dovedena do vítězného konce, a proto začínali hlavní město opouštět. Utečenci z více ohrožených východních oblastí země a pobřežních měst je však předběhli.

Krátce před událostmi u Blackfriars začal mezi vybranými pracovníky EBC, jako jsme byli například my, kolovat důvěrná zpráva. Říkalo se v ní, že v zájmu věrnosti, nastanou-li neočekávané skutečnosti atd. atd. ? byly toho plné dvě stránky textu, který bylo nutno číst mezi řádky. Bylo by jednodušší, kdyby napsali: "Podívejte se. Situace začíná být vážná. Pracovníci BBC mají nařizeno být v pohotovosti, a proto z prestižních důvodů uděláme totéž. Potřebujeme dobrovolníky, máte-li zájem, přihlaste se. Bude to patřičně ohodnoceno. Dostanete prémii a v případě ohrožení o vás bude postaráno. Co na to říkáte,"

Museli jsme to s Phyllis probrat. Kdybychom měli děti, museli bychom zůstat s nimi a zajistit jejich bezpečnost. Protože to ale nebyl náš případ, mohli jsme rozhodovat sami. Phyllis to shrnula si takto:

"Nehleď na svědomí, loajálnost a ostatní správné věci," řekla Phyllis. "Bůhví co se bude dít jinde, až se situace ještě zhorší. Je těžké utíkat někam, když nevíš, do čeho vlastně jdeš. Jsem pro to zůstat tady a čekat, co se bude dít."

Takže jsme se přihlásil a byli jsme příjemně překvapeni, když jsem zjistili, že Freddy Whittier s manželkou udělali totéž.

Nějakou dobu se nic nedělo. Teprve po několika týdnech jsem se doslechli, že EBC najala střechu velkého obchodního domu u Marble Arch a snaží se ji upravit, aby mohla sloužit jako vysílací stanoviště.

"Měla jsem za to, že by bylo vhodnější pronajmout si vyšší budovy třeba v Hampsteadu nebo Highgatu," řekla Phyllis, když se k ní zprávy donesly.

"Ani jedna z těchto čtvrtí není ve středu města," zdůraznil jsem. "Kromě toho to EBC vyšlo dost levně, protože pokaždé se bude hlásit slovy: 'Tady EBC, která vysílá zprávy do celého světa od Selvedgu.'"

"Počítají snad s tím, že voda jednou opadne?" zeptala se Phyllis.

"I kdyby se tak nestalo, nic tím neztratí," podotkl jsem.

To už jsem si začali uvědomovat, že budeme pracovat ve značné výšce. Vyhledal jsem si místo na mapě a zjistil, že západní zeď je vysoká šedesát pět stop.

"A v jaké výšce pracuje náš největší rival?" projevila Phyllis zvědavost a jezdila prstem po mapě.

Jejich vysílací budova byla umístěna v nadmořské výšce osmdesáti pěti stop, takže na tom byli o něco lépe.

"Hm," řekla, "budou se muset stěhovat do vyšších pater, jsou-li naše propočty správné. Probůh!" zvolala náhle, když pohlédla do levé části mapy. "Podívej se, kde mají televizní studia! Jen ve výšce dvaceti pěti stop. To se nadřou." Zdálo se, že Londýn vede dvojí život. Organizace a instituce připravovaly v tichosti potřebné kroky a veřejnost byla navenek uklidňována prohlášeními typu "činíme nezbytná opatření, ale není se čeho obávat", zatímco se konaly horečné přípravy. Byla vydávána prohlášení, která měla veřejnost uklidnit. Lidé pověřeni přípravami byli rádi, že dostanou zaplacené přesčasové hodiny, ale moc své práci nevěřili. Co se stane později, si nepřipouštěli. I po protřetí hráze nevypukla panika. Zeď byla rychle spravena. Lidé zatím stále setrvali ve městě, jen nepatrné množství jich odešlo jinam. Situace se zhoršila až v příštím roce, kdy nastaly jarní přílivy.

Byla vydána řada varovných signálů v místech, kde se očekávalo zhoršení situace. Lidé byli flegmatictí a zarputilí. Měli pocit, že se už poučili. Proto přestěhovali cenný majetek do horních pater a hlasitě nadávali na instituce, které byly podle nich neschopné zabránit vzniklé situaci. Všude se objevila letáky, které udávaly na tři dny dopředu časy, kdy voda dosáhne nejvyšší hladiny. Ze strachu, aby opatření nevyvolala paniku, je většina ignorovala.

První den proběhl hladce. Večer, kdy měla voda dosáhnout maxima, čekali všichni na půlnoc, kdy se měla situace obrátit k lepšímu.

Na ulicích nebyly žádné autobusy a metro přestalo jezdit v osm hodin večer. Přesto spousta lidí byla venku. Někteří se šli podívat k řece, jiní šli na mosty. Podívaná stála za to.

Vody řeky s hladkým olejovým povrchem začaly pomalu olizovat mola a dosahovaly k mostům a hrázím. Kalná řeka se tiše valila a zástupy lidí na ni bez hlesu hleděly. Zatím nehrozilo žádné nebezpečí, že přesáhne postavené zdi. Odhadovalo se, že voda vystoupí do výše dvaceti tří stop a čtyř palců, co bylo asi čtyři stopy pod vrcholem hráze. Zdrojem znepokojení byla síla, s jakou se voda valila.

Tentokrát jsem měli stanoviště na severním konci mostu Waterloo. Odtud jsme viděli dobře hráze, kde už voda dosahovala na některých místech téměř pod okraj, i na silnice vedoucí podél nábřeží, kde stále svítily lampy, ale jinak zela prázdnotou. Na západě jsem viděli svítící ručičky hodin na parlamentu, které nelítostně ukrajovaly čas. Voda stoupala, jak se velká ručička líně přibližovala k jedenácté hodině. Zvuk odbíjejícího Big Benu se nesl dál ztichlým

Londýnem.

Lidé si chvilku něco mumlali, pak nastalo opět ticho. Ručička věžních hodin se pomalu sunula dolů. Klouzala líně přes trojku, čtyřku a pětku a než dosáhla půlky, uslyšeli jsme, že se nahoře po proudu něco děje: vítr k nám zanesl hluk davu. Lidé okolo nás natahovali krky a něco si mumlali. Za chvíli jsme uviděli valící se vodu. Hnala se na nás podél nábreží, bral s sebou keře a vše, co jí přišlo do cesty. Z davu se ozvalo zaúpění. Náhle se za námi ozval praskot padajícího zdiva. Část zdi, kde původně kotvila loď Discovery, spadla. Voda se hrnula vzniklým otvorem a brala s sebou kusy betonu, takže netrvalo dlouho a zeď se přímo před našima očima zřítla. Špinavá voda se valila na silnici...

Před dalším přílivem odstranila vláda samet ze svých prohlášení a vydala příkaz k ukázněné evakuaci. Nemusím se šířit o zmatech, které nastaly. Jen stěží se dá uvěřit, že ti, co příkazy vydali, věřili, že akce proběhnou ukázněně a situace se zvládne. Od začátku to neznělo moc přesvědčivě. Úkol byl neproveditelný. Kdyby šlo o jedno město, pak by se to snad dalo realizovat, ale jelikož se jednalo o dvě třetiny národa, které měly být přesunuty do vyšších poloh, samet musel jít stranou.

V Anglii nebyla situace růžová, ale jinde byla ještě horší. Holanďané včas utekli z nejvíce ohrožených oblastí se smutným pocitem, že prohráli věčný boj s mořem. Rýn se rozlil po kraji. Obyvatelstvo se stěhovalo na jih do Belgie a směrem na jihovýchod do Německa. Niedersachsen na tom byl o trochu lépe. Řeky Ems a Weser se také rozlily ze svých břehů a vyhnaly lidi zřadem a měst na jih. V Dánsku použili každou loď, kterou měli k dispozici, aby převezli rodiny do Švédska a do vyšších poloh.

Po krátkou dobu se nám dařilo sledovat, co se ve světě děje, ale pak jsme se přestali orientovat ve zmatku, který nastal, když obyvatelé Vestfálska napadli hladové a zubožené přistěhovalce ze severu vhrůze o přežití. Došlo nám, že na celém světě je situace stejná, jen se liší mírou naléhavosti. V Anglii byla zaplavena východní hrabství, a proto se lidé stáhli do vnitrozemí. Ztráty na lidských životech nebyly velké, protože byly vydávány varovné signály. Kritická situace nastala v Chiltern Hills, kde se obyvatelé postavili proti dvěma proudům přistěhovačů ? z Londýna a z východní části země.

V Londýně nastala podobná situace, i když v poněkud menším měřítku. Obyvatelé z Westminsteru, Lea Valley, Chelsea a Hammersmithu opouštěli své domy pozdě a dost neochotně, ale protože voda stoupala, byli nuceni se uchýlit do vyšších poloh. Museli odejít do Hampsteadu a Highgatu. Když dorazili na místo, přivítaly je v ulicích barikády a zbraně. Nezbyvalo jim nic jiného, než si také opatřit zbraně, aby se mohli bránit. Když nějaké ukořistili, střídali z horních pater a ze střech domů, až vyhnali původní obyvatelé z barikád a mohli se nastěhovat místo nich.

Na jihu se odehrálo totéž v Sydenhamu a Tootingu. Čtvrti, které ještě nebyly zaplaveny vodou, se zmocnila panika. I když voda nedosáhla do výše patnácti stop, po pořádku, ke kterému vláda vyzývala, nebylo ani stopy. Každému bylo jasné, že musí zachránit holý život. Ti, co bydleli na vyvýšených místech, tušili, že budou muset bránit sebe i svůj majetek před uprchlíky znižin.

Ve středu Londýna vládl po několik dní nedělní klid. Mnoho lidí pokračovalo v normálním životě, protože nevěděli, co mají dělat. Policie měla své hlídky. I když metro nejezdilo, lidé se dostavili na svá pracoviště a pokračovali ve své práci, jak byli zvyklí. Chaos, který vládl na okrajích města, se postupně začal vkrádat do centra a každému bylo jasné, že chod města bude ochromen. Jednou odpoledne byla přerušena dodávka elektrické energie, pak zase jednu noc nesvítla světla. Lidé začali vykrádat zejména obchody spotřavinami v takovém rozsahu, že si s tím nevěděla rady ani policie, ani vojsko.

Rozhodli jsem se, že je načase opustit náš byt a přesídlit do rezidence EBC. Ze zpráv vysílaných na krátkých vlnách jsme se dozvěděli, že situace v nízko položených oblastech je velmi podobná, lišila se jen tím, že někde byl zákon a pořádek udržen déle. Nebudu se zabývat podrobnostmi, protože to není mým úkolem. Určitě se o nich dozvíte znesčetných oficiálních zpráv.

Úloha EBC v těchto dnech byla vysílat stejné zprávy, jaké jste mohli slyšet i na BBC. Jednalo se o instrukce vlády, jak zachovat pořádek. Opakovali jsme stále znovu a znovu, aby ti, kteří nejsou bezprostředně ohroženi, zůstali na svých místech, a usměrňovali jsme ty, kteří museli utéct před záplavami do oblastí, které ještě nebyly přelidněny. Zřejmě nás všude slyšeli, ale nebrali to příliš vážně. Možná na severu bylo klidněji, ale přelidněný jih s koncentrací obyvatel v hlavním městě a zatopenými silnicemi a železnici byl svědkem chaosu, který se vůbec nepodobal tolik proklamovanému udržení pořádku. Masa lidí, která se dala do pohybu, způsobila zmatek i v řadách těch, kteří by ještě nějakou dobu vyčkali. Rychle se mezi lidmi šířil pocit, že nebudou-li první, nezbude pro ně už místo ? a tak záviděli těm, kteří se mohli pohybovat vlastním autem. Zanedlouho bylo bezpečnější pohybovat se pěšky ? i když to bylo relativní. Nejbezpečnější bylo vycházet ven co nejméně.

Protože Harrogate v Yorkshiru bylo plné hotelů a leželo na vyvýšeném místě, parlament si ho vybral za své dočasné sídlo. Rychlost, s jako se přemístil, byla obdivuhodná, zřejmě motivovaná stejnými pohnutkami, které měly soukromé osoby - dostat se na místo první. Nezáúčastněnému pozorovateli se mohlo zdát, že jen několik hodin poté, co byl Westminster zaplaven, už fungovala tato starověká instituce v novém sídle. Poslanci dostávali mnoho dotazů týkajících se použití bomb v Arktidě a aplikace vodíkových bomb ve větší míře, což vyvolávalo obavy, že může dojít k narušení ledových polí, aniž by to mělo žádoucí účinek na nepřítele. Vynořily se pochyby, zda nepracujeme proti sobě. Ve sněmovně lordů se usnesli, že bylo vydáno rozhodnutí o bombovém útoku, aniž by se k tom vyjádřili experti. Na otázku týkající se bomb odpověděl ministr zahraničí, že kdybychom přestali s bombovými útoky, nic by se na věci neměnilo, protože podle jeho informací se Rusové chystají použít bomby na svém teritoriu ve větším měřítku než dosud my ? nebo lépe řečeno než naši američtí spojenci. Když byl dotázán, proč si myslí, že v Kremlu nastal takový názorový posun, odpověděl:

"Ze zdrojů, které nechtějí být jmenovány, jsem se dověděl, že Rusové berou situaci vážněji než dosud. Zdá se,

že v Karelíi a oblastech poblíž Bílého moře jsou rozsáhlé záplavy a situace se stále zhoršuje. Na východ je Obský záliv, že kterého vystoupil vody a zaplavily široké okolí. Jestliže bude hladina vody stále stoupat, vznikne pravděpodobně ve středním Rusku velké moře, které bude rozsáhlejší než Hudsonův záliv ? což vám asi řekne více."

O Harrogate se hodně povídalo, z čehož vysvítalo, že se tam asi dějí velké přípravy. Měli jsme tam naše administrativní středisko, které bylo vybudováno ve vojenském táboře značně od města vzdáleném, takže naši jedinou zábavou bylo pozorování našeho rivala, který sídlil na opačném konci údolí.

Na práci ve výškách jsme si začali zvykat. Bydleli jsme v nejvyšším patře. Kanceláře, studia a technika byly o patro níže. Zásoby benzínu a nafty byly pro případ nutnosti uskladněny ve sklepích. Systém antén byl umístěn o dva bloky dál. Střecha našeho domu byla vyklizena. Aby na ní mohla případně přistát helikoptéra a aby se na ní mohla zachycovat dešťová voda. Docela jsme si na nové podmínky zvykli a měli jsme pocit, že je vše dobře zařízeno. Vzpomínám si, že jsme všichni volný čas věnovali přemísťování potravin, aby nám je neodnesl někdo jiný.

Naše role se od původního plánu odchýlila. Měl jsem dojem, že jsme měli za úkol vyvolat dojem, že pokračujeme v naší obvyklé práci, a v případě, že se situace zhorší, přesídlit postupně do Yorkshiru za našim administrativním oddělením. Tento plán byl založen na domněnce, že Londýn je jeden velký úl složený z velkého množství buněk. Nateče-li voda do některé z nich, její obyvatelé přesídlí jinam a ostatní zůstanou na svých místech. Pokud šlo o umělce a hlasatele, měli pokračovat ve své práci, dokud nebude voda sahat po práh dveří ? pokud by se až tak vysoko vůbec dostala ? a potom se přemístí do Yorkshiru, kde by plnili dál své úkoly. Jediným problémem těchto naivních představ bylo, jak přemístit naše záznamy, než by byly úplně zničeny. Všeobecně se očekávalo, že se náš počet spisů ztenčí, ale nezanikneme úplně. Kupodivu se některým občas podařilo odvyšlat nějaké pořady. Pak jsme byli necháni na pospas sobě a svým nahrávkám. Připadali jsme si jako ve stavu obležení.

Nechci se podrobně zabývat tím, co se dělo v následujícím roce. Jako červená nit se jím táhl úpadek a rozklad. Zima se vkradla do ulic rychleji, než jsme čekali. Ozbrojené bandy vyhledávaly obchody s potravinami, které by mohly vyrabovat. Často se v ulicích ve dne v noci ozývaly přestřelky, když se dvě bandy střetly. Nás se to moc netýkalo. Několikrát se nás sice pokusili přepadnout, ale pak se rozkřiklo, že se umíme bránit, a tak si raději vyhledali snazší kořist a nás si nechali na pozdější dobu.

Když se oteplilo, shledali jsem, že je ve městě méně lidí. Většina se stěhovala na venkov, protože zdejší obchody byly vyrabované a hrozila zde epidemie z nedostatku nezávadné vody. Střelba se ozývala z povzdálí.

Naše řady také prořídly. Původně nás bylo šedesát pět, teď jsem se ztenčili, zůstalo nás jen dvacet pět. Ostatní se postupně přesunuli helikoptérou do Yorkshiru. Původně jsme byli zpravodajským centrem, teď naše prestiž klesla.

Probírali jsme s Phyllis různé varianty, zda také odejít nebo zůstat. Od pilota jsem se dověděl, že situace v hlavním štábu EBC není růžová, a proto jsem se prozatím rozhodl, že zůstaneme. Nic nám tu nechybělo, a protože se počet pracovníků zmenšil, bylo i víc místa a zásob.

Na konci jara vyšlo nařízení, že všechny rádiové stanice podléhají kontrole vlády, a tak jsem se dostal na stejnou loď s našim hlavním rivalem. Hlavní sídlo BBC bylo přestěhováno, protože už nebylo nadále bezpečné. My jsme zatím setrvali na místě s tím, že máme být kdykoli připraveni k odsunu. Ti, kteří zůstali v Londýně, se k nám připojili.

Novinky se k nám dostávaly dvěma kanály: soukromým přes EBC, který byl diskrétní a umírněný, a z neznámého pramenu, který nám poskytoval nafouknuté zprávy hýřící optimismem. Byli jsme k těmto zprávám značně kritičtí, jako ostatně všichni, ale stejně se k nám pořád dostávaly. Každá země se vypořádávala s katastrofou způsobem jí vlastním.

Začátkem léta, které bylo značně chladné, byl ve městě klid. Bandy odešly a ostatní lidé se neshlukovali. Z hlediska dvaceti tisíc ulic se počet obyvatel zdál nepatrný. Lidé zatím nesahal k nejzazším prostředkům. Mohli jsme se volně pohybovat po ulicích, i když bylo lepší nosit s sebou zbraň.

Voda zatím stoupala výš, než se původně odhadovalo. Při přílivu dosahovala výšky padesáti stop. Záplavy sahaly až po hranici tvořenou Kensingtonem a jižní částí Hyde Parku, pokračovaly jižně od Piccadilly, přes Trafalgarské náměstí a ulicemi Strand a Fleet Street severovýchodním směrem k Lea Valley. Z městské části City byla ušetřena jen oblast kolem katedrály St. Paul, která byla na kopci. Na jihu sahaly záplavy až k Battersea, čtvrti Barnes, Southwark, zatopily větší část Deptfordu a část Greenwiche, která byla níže položená.

Jednou jsme se vydali k Trafalgarskému náměstí. Byl právě příliv a voda dosahoval téměř vrcholů severní zdi po Národní galerii. Opírali jsem se o zábradlí a dívali se na vodu, která omývala lvy pod sochou admirála Nelsona. Hlavou se nám honily myšlenky, co by tomu asi chudák říkal, kdyby tu spoušť viděl.

U našich nohou plavala spousta neuvěřitelných věcí a špíny. Kousek dál se válely stožáry pouličních lamp. Semafory, fontány a sochy. Naše oko dohlédlo až k Whitehallu, kde byla voda hladká jako zrcadlo. Na stromech, které ještě stály, štěbetali vrabci. Na kostele St. Martin seděli špačci, ale holubi se úplně vytratili a jejich místo zaujali raci. Rozhlíželi jsme se kolem a poslouchali bez hlesu šplouchání vody. Pak jsem přerušil ticho a zeptal jsem se:

"Neřekl někdy někdo: 'Tak zaniká svět, ne ranou pěstí do stolu, ale jak fňukna?'"

Phyllis vypadala značně překvapená. "Někdy někdo!" zvolala. "To byl přece Elliot!"

"Hm, asi věděl, o čem mluvím," řekl jsem.

"Roli básníků je vidět svět přes brýle fantazie, někdy se stane, že se i vyplní," řekla mi.

"Hm, taky by mohli psát básně, jejichž verše by se mohly citovat za každých okolností, ale nechme toho. Teď se nám hodil Elliot," řekl jsem.

Po chvíli mlčení Phyllis poznamenala: "Mám pocit, že jedna fáze skončila. Dlouho jsme si mysleli, že se ještě dá udělat něco pro záchranu světa, ve kterém jsme byli zvyklí žít. Ale začínám se klonit k myšlence, že budeme muset

přemýšlet, jak využít toho, co ještě zbylo, a smířit se s tím. Myslím, že jsme sem neměli chodit."

"To místo s tím nemá nic společného. Mělo jedinečnou atmosféru, v tom je ten problém. Teď je mrtvé, ale ještě není zralé na to, abychom z něho udělali muzeum. Dopadli jsme stejně jako starořecké město v báji Tyros a Ninive, ale ještě máme naději."

"Bereš myšlenky cizím autorům. Odkud jsi vzal tuto?" zeptala se Phyllis.

"Musím přiznat, že nevím, zda bys ji nazvala múzou, ale je od Kiplinga."

"Á, chudák Kipling. Samozřejmě měl múzu a možná taky hrál hokej."

"Ty potvůrko," řekl jsem. "Všechna čest Kiplingovi."

Nastalo ticho.

"Mikeu," řekla náhle, "pojdme odsud ? raději ihned."

Přikývl jsem. "Asi to bude lepší. Budeme si muset zvyknout a obrnit se proti tomu."

Vzala mě za ruku a vydali jsme se na cestu směrem na západ. V polovině cesty jsme se zarazili, protože jsme zaslechli zvuk motoru. Udivilo nás, že přichází od jihu. Čekali jsme, co se bude dít. Za chvíli se objevil motorový člun a uháněl po Whitehallu zanechávaje za sebou rozčeřenou hladinu. Voda cákala do oken vládních kanceláří.

"Pěkné," řekl jsem. "Asi nebude moc lidí, kteří se stačili zmocnit člunu."

Phyllisin pohled sledoval vlnky na vodě, ale hned se probrala ze snění a začala myslet prakticky.

"Měli bychom se po nějakém člunu poohlédnout," navrhla. "Později se může hodit."

#

Voda stále stoupala. Koncem léta dosáhla výšky devíti stop. Počasí nestálo za nic a bylo chladnější než stejnou dobou loni. Stále více pracovníků EBC žádalo o přeložení, takže v polovině září nás zbylo už jen šestnáct.

I Freddy Whittier toho měl plné zuby a nechtěl ztrácet čas. Cítil se jako ztroskotanec na ostrově a hledal nějakou užitečnou práci. Když ho odvezla helikoptéra i s manželkou, začali jsme přehodnocovat svou situaci.

Náš úkol povzbuzovat lidi a dodávat jim odvahu měl svůj smysl, ale začínali jsme o tom pochybovat. Příliš mnoho lidí dělalo totéž. Večer před Freddyho odjezdem jsme měli večírek a někdo k ránu naladil newyorskou stanici. Mužský a ženský hlas popisoval, co viděli z budovy Empire State Building. Věže Manhattanu stály jako stráž v nočním světle a voda, na kterou dopadaly měsíční paprsky, omývala zdi. Mistrný popis ? krásně lyrický, ale minul se účinkem. V našich myslích představovaly věže hrobky. To nás přivedlo na myšlenku, že naše slova se také mohou mít účinkem. Je na čase vyjít z úkrytu a dělat něco užitečnějšího. Když jsme se rozloučili s Freddy, ujistili jsme ho, že zanedlouho se opět uvidíme.

Ještě jsme nedospěli do stadia, kdy jsme byli pevně rozhodnutí odejít. O pár týdnů později zazvonil telefon a v něm se ozval Freddyho hlas:

"Chci ti dát nezávaznou radu, jestli nejseš ještě rozhodnut a nechceš jít z bláta do louže. Nedělej to!"

"Co se děje?" zeptal jsem se.

"Chci požádat o přeložení zpátky k vám, problém je ale v tom, že moje žádost o přeložení byla příliš přesvědčivá, takže teď nevím, jaký důvod si mám vymyslet. Zůstaňte, kde jste."

"Ale ?" začal jsem.

"Počkej moment," řekl mi.

Za chvíli se jeho hlas opět ozval.

"V pořádku, nejsme odposlouchávání. Poslouchej, Mikeu, jsme tu namačkání, nemáme co jíst a je tu strašný chaos. Zásoby došly, morálka se vytratila. Atmosféra je značně napjatá. Žijeme tu jako ve stavu obležení a jestli za několik týdnů nevypukne občanská válka, bude to zázrak. Lidé venku se mají ještě hůř, ale nic je nepřesvědčí o tom, že my si tu nežijeme jako králové. Probůh, nech si to pro sebe, ale zůstaň v Londýně, když ne kvůli sobě, tak alespoň kvůli Phyllis."

Hlavou se mi honila myšlenka.

"Když je to tam tak špatné, proč nenasedneš na příští helikoptéru a nepřijedeš zpátky? Nějak se do ní snad propašuješ? Můžeme za to pilotovi něco nabídnout."

"Dobrá. Tady už nemáme co dělat. Budu na tom pracovat. Tak doufám, že příští let vyjde. Hodně štěstí vám oběma."

"Hodně štěstí tobě, Freddy, a vyřiď naše pozdravy Lynn ? a Bockerovi, jestli ho ještě někdo nezabil."

"Bocker je tady. Vypracoval teď teorii, že voda nevystoupí nad sto dvacet pět stop, a považujeme to za dobrou zprávu."

"No, když vezmeme v úvahu, že jde o Bockera, mohlo to být horší. Budeme se na vás těšit. Nashle."

Udrželi jsem to v tajnosti. Nikomu jsme neřekli, že víme, jak to v Yorkshiru vypadá, a zůstali jsem v Londýně. Manželé, kteří chtěli příštím letem odjet, si to také rozmysleli. Čekali jsme na helikoptéru, která měla přivést Freddyho. Měli den zpoždění a tak jsme se spojili telefonicky s Yorkshirem. Nevěděli o nich nic, jen to, že helikoptéra odletěla podle plánu. Nikdo neměl ponětí, kde mohou být.

O helikoptéře jsme se už nikdy nic nedověděli. Byla poslední, jinou neměli.

Studené léto přešlo v ještě chladnější podzim. Začaly se šířit zprávy o opětovém výskytu mořských tanků. Od té doby, co začala voda stoupat, o nich nebylo slyšet. Protože jsme byli jediní, kteří je viděli zblízka, byl jsme považováni za odborníky ? ale jedinou radu, kterou jsme mohli ostatním poskytnout, bylo nosit s sebou ostrý nůž, který v případě nutnosti mohl sloužit jako jediná zbraň. Nejdůležitější bylo umět ho rychle přehodit z jedné ruky do druhé a seknout jím. Zřejmě nenašly mořské tanky v ulicích vylištěného Londýna mnoho obětí, a tak se asi stáhly, protože o nich nebylo moc slyšet. Z rozhlasu jsme se dověděli, že útočí v jiných částech země. Začaly se množit zprávy, že se začínají objevovat nejen v místech, kde se vytvořila nová pobřeží, ale i v místech, kde vážla organizace a

tedy jim nehrozilo, že budou zničeny ve velkém počtu.

Mezitím se objevil horší problém. Když jsme se podívali na zprávu, kterou jsme měli společně odvysílat, uvědomili jsme si, že měl Freddy pravdu. Byla to výzva všem loajálním občanům, aby podporovali svou legálně zvolenou vládu proti jakýmkoli pokusům o její násilní svržení, které se bezpochyby začnou projevovat. Byl to pamflet plný hrozeb, překroucených faktů a žádostí o pochopení, který nebudil důvěru. Nejdříve se minul účinkem ve Španělsku a potom ve Francii. Muselo to ale být vyřknuto, i když obě strany věděly, že konec je nevyhnutelný. Ani nejlepšimu hlasateli se nemohlo podařit posluchače přesvědčit.

Moc moudří jsme z toho nebyli. Slyšeli jsme, že střelba pokračuje. Ozbrojené skupiny se snažily proniknout do administrativních budov. Vojsko prý má situaci pod kontrolou a zanedlouho mělo být vše urovnáno. Naše vysílání mělo potlačit fámy a obnovit důvěru lidí ve vládu. Ale namítali jsme, že ani zpráva, ani to, co nám sdělili, nevzbuzuje žádnou důvěru ve vládu, a proto chceme vědět, co se vlastně děje. Dostalo se nám však odměřené a chladné odpovědi.

O den později, když nám opět diktovali vyjádření podpory, se telefonní spojení náhle přerušilo. Od té doby už nebylo obnoveno.

###

Museli jsme si zvykat na absurdní situaci, kdy můžeme chytat celý svět, ale ve vlastní zemi spojení nefunguje. Nás však nebylo slyšet a proto jsme dostávali spoustu dotazů z Ameriky, Kanady, Austrálie a Keni. Vysílače pracovaly na maximální výkon a tak jsme vysílali alespoň to málo, co jsme věděli. Později jsme se dozvěděli, že naše vysílání bylo zachyceno cizími stanicemi. Ale ani my sami jsme nevěděli, co se vlastně stalo. I kdyby oba hlavní vysílače v Anglii byly vyřazeny z provozu, zbývaly pak ještě nezávislé stanice v Skotsku a Severním Irsku, i když zřejmě neměly víc informací než my. Uplynul týden a stanice byly stále hluché. Ostatní svět měl svých problémů dost, takže se o nás nezajímal ? i když jednou jsme zachytili hlas, který vypadal, že si je vědom vážnosti historické situace. Říkal: 'L'écroulement de l' Angleterre.' Slovu écroulement jsem moc nerozuměl, ale znělo strašně, jako když věštíte konec světa...

Zima skončila. V ulicích bylo podstatně méně lidí než před rokem. Mohli jste ujít míli, aniž byste potkali živou duši. Nedalo se říct, jak žijí ti, kteří přežili. Pravděpodobně měli všichni tajné zásoby z vykradených obchodů, kterými se mezitím živili spolu se svými rodinami. Nemělo ani smysl se tím zabývat. Bylo s podivem, jak si většina lidí zvykla nosit při sobě zbraň. Také jsme tomu podlehlí, spíš abychom útočníky zastráhlí. Zatím nešlo o instinktivní nepřátelství, ale o obezřelost. Když se lidé na ulici náhodně potkali, zastavili se a sdělovali si, co je nového. Tak jsme se doslechli o nepřátelských čtvrtích v Londýně. O tom, jak se některé sousední čtvrti spojily a vytvořily nezávislé miniaturní státečky, které na své území nikoho nevpuštěly a mnohé z těch, kteří tam přišli jako utečenci, vyhnaly. O tom, jak nemilosrdně tam zastřelili, ty, kteří se pokusili překročit jejich hranice.

"Bude to ještě horší," říkala většina těch, se kterými jsem mluvil. "Teď jde o to dobře schovat nakradené zásoby, aby je druzí nenašli. Ale později se situace obrátí, nejdůležitější bude najít místa, kam je druzí schovali ? a to už půjde do tuhého."

S novým rokem se situace přiostrčila. Voda sahala do výšky sedmdesát stop. Počasí bylo hrozné, mrazy byly třeskuté. Téměř každou noc se od jihozápadu přihnala vichřice. Ulice se vyčistily. Když vichřice polevila, viděli jsme ke svému údivu, že se z mnoha komínů kouří. Většinou to byl kouř ze dřeva, asi pálili nábytek, protože zásoby uhlí v elektrárnách a uhelných skladech došly už minulou zimu.

Z praktického hlediska musím konstatovat, že jsme se neměli špatně. Asi málokdo měl tak velké zásoby jídla. Z původních zásob i z těch, co došli později, by mohlo dobře žít šestnáct lidí i několik let. Měli jsme velké zásoby nafty a benzínu. Po materiální stránce jsme na tom byli lépe než před rokem, kdy nás bylo podstatně víc. Ale věděli jsme, jako ostatně jini dávno před námi, že člověk potřebuje k životu víc než chleba. Začal se nás zmocňovat pocit beznaděje, když se začátkem února poprvé dostala voda do přízemí.

Někteří se začali bát.

"Určitě nemůže vystoupit výš. Sto stop je značná výška, tady se určitě zastaví," říkali. Chtěli přesvědčit sami sebe, ale moc se jim to nedařilo. Nedalo se nic dělat, jen opakovat s Bockerem ? jsou to jen dohady. Nikdo neměl ponětí, jaké množství ledu je ukryto v Antarktidě. Nikdo si nebyl jist, zda tundra není je nános pevné půdy na vrstvě ledu. Neměli jsme dostatečné informace. Jediná útěcha byla, že se Bocker domníval, že voda nevystoupí do větší výšky než do sto dvaceti pěti stop ? což by znamenalo, že jsme v bezpečí. Nicméně uvěřit jeho teorii vyžadovalo notnou dávku sebezapření, zvláště když jsme leželi v noci v posteli a naslouchali šplouchání vody, kterou hnal vítr po Oxford Street.

Jednoho jasného květnového rána, i když bylo poměrně chladné, jsem si všiml, že tam Phyllis není. Dotazoval jsem se, kde může být, a odpovědi mě zavedly až na střechu. Našel jsem ji v jihozápadním koutu, jak se dívá na stromy, které vystupovaly z jezera, kde byl předtím Hyde Park, a usedavě pláče. Opřel jsem se o zábradlí vedle ní a objal ji kolem ramen. Po chvíli se uklidnila. Otfela si slzy a nos a řekla:

"Nezvykla jsem si na to, Mikeu. Neumím se proti tomu obrnit. Už to asi déle nevydržím. Vem mě, prosím odsud."

"Ale kam ? i kdyby to šlo?" odpověděl jsem jí.

"Na chalupu, Mikeu. Neměli bychom se tam špatně, je to na venkově. Mohli bychom tam něco pěstovat ? tady všechno umírá. Je to tu beznadějně ? kdybychom neměli ani jiskřičku naděje, to už bychom mohli rovnou skočit se střechy dolů."

Chvilku jsem o jejích slovech přemýšlel.

"Ale i kdybychom se tam dostali, z čeho bychom žili?" zeptal jsem se. "Bez jídla a topení bychom se

neobešli."

"Možná?" začala, pak zaváhala a rozmyslela si to.

"Mohli bychom si udělat zásoby, než bychom něco vypěstovali. A dají se tam lovit ryby a také je tam spousta předmětů, kterými se dá topit. Nějak bychom přežili. Nebylo by to snadné? ale už nemám síly žít tady na tom hřbitově, Mikeu, prostě dál už nemohu.

Podívej, Mikeu! Podívej! Nikdy jsme nic tak strašného neudělali, abychom si takový osud zasloužili. Většina lidí sice není dobrá, ale zase tak špatní nejsou. A nedat jim šanci! Kdybychom proti nim mohli bojovat?! Ale nechat se utopit jako kořata, vyhladovět a dopustit, že se zničíme sami? a kdo je vlastně za tím? vždyť jsme je nikdy neviděli, schovávají se v hlubinách, kam se nikdy nedostaneme!

Někteří přežijí? ti silnější. Ale jak se pak zachovají ti dole? Někdy se mi o nich v noci zdá a pak se představuji, jak se převalují v hlubokých temných údolích. Někdy mají podobu podivné sépie nebo obrovského slimáka, jindy zase vypadají jako fosforeskující buňky zavěšené ve skalní roklinách. Myslím, že se nikdy nedovíme, jak vůbec vypadají, ale ať jsou čímkoli, nedělají nic jiného, než přemýšlejí, jak by nás zničili a stali se jedinými vládci na zemi, kterým všechno patří.

V noci se mi ve snu zjevuje mořské dno jako nekonečná plocha, kde se hemží množství různých zubů, šupin, kostí a škeblí a po milionech let tam žije plankton. Ze dna moře se zvedají pohoří skal, které tvoří převisy a proláklina, a ti vetřelci z hlubin posílají přes pláně na všechny strany regimenty mořských tanků a pomalu se sunou roklemi nahoru do mělkých vod, aby nás našli. Loví nás a honí v městech zatopených vodou.

Někdy mám na rozdíl od Bockera pocit, že jsou ty příšery ukryty v mořských tancích. Kdyby se nám jen podařilo některý ukořistit a prohlédnout si ho, pak bychom určitě přišli na to, jak proti nim účinně bojovat. Několikrát se mi zdálo, že už jsme přišli na systém, který je uvádí do chodu, ale nikdo kromě Bockera nám neuvěřil. Bocker ale přišel na geniální zbraň, která je všechny odrovnala.

Vím, že to zní hloupě, ale je to krásný sen a já se vždy probouzím s pocitem, že jsme zachránili celé lidstvo před zkázou? a pak najednou uslyším, jak na zeď šplouchá voda, a uvědomím si, že to byl jen sen. A nemá to konce...

Už to tu nevydřím, Mikeu. Zblázním se, budu-li se muset dívat na velké město, které postupně umírá, a mně nezbývá nic jiného než nečinně přihlížet. V Cornwallu nebo jinde na venkově by to bylo jiné. Raději budu od rána do večera dřít, abych se udržela při životě, než sedět s rukama v klíně. Je lepší umřít při pokusu dostat se odsud, než tu prožít další zimu."

Neuvědomil jsem si, že tolik trpí. Nebylo o čem diskutovat.

"Dobrá, miláčku," řekl jsem. "Vyrazíme."

##

Zprávy, které jsme měli, nás odrazovaly od nápadu dostat se z Londýna normálním způsobem. Dověděli jsme se, že všude jsou nástrahy, poplašná zařízení a stráž. Každá komunita si pečlivě hlídala, aby nemusela živit další krky. Lidé uvnitř společenstev odmítali utečence, protože si uvědomovali, že by jim ujímali jejich chleba. Kdokoli se dostal dovnitř, musel počítat s tím, že bude brzy odhalen a nebude s ním zacházeno v rukavičkách. Panovaly tu zákony džungle. Takže když jsme chtěli přežít, uvědomili jsme si, že to musíme provést jinak.

Výhledy dostat se pryč po vodě, která zaplavovala čím dál větší oblasti, vypadaly slibněji. Zatím jsme ale nesehnali rychlý člun. Jediné, co se nám podařilo objevit, byla laminátová loď. Naložil jsem do ní zásoby, které jsem doufal, že použijeme jako případné úplatky.

Čekali jsme na teplejší počasí, ale koncem června nám bylo jasné, že se už neoteplí, a tak jsme se vydali na cestu proti proudu.

Kdybychom nenašli pevný motorový člun Midge, nevím, jak bychom dopadli. Myslím, že by nás brzo zastřelili. S Midgem jsme měli lepší vyhlídky. Příští den jsme se vrátili do Londýna. Ulice byly zatopené, a proto bylo obtížné projíždět jimi člunem. Mohli jsme se spolehnout jen na chatrnou paměť a vzpomínat, kde byly stožáry s osvětlením, zda uprostřed ulice nebo po jejích stranách, a proto jsme jeli velmi opatrně, abychom člun neprorazili. Mělkou vodou jsme mohli projíždět rychleji. U Hyde Parku jsme čekali několik hodin na příliv a pak jsme zabočili do Oxford Street a využili přílivu.

Měli jsme nepříjemný pocit, že ostatní se k nám budou chtít přidat, protože ve člunu bylo dost místa, a budou na nás naléhat, abychom je vzali s sebou. Ukázalo se však, že nikdo o to nejeví zájem. Všichni do jednoho nás považovali za blázna. Vzali si vždy jednoho z nás stranou a snažili se ho přesvědčit, že je šílenství vyměnit teplé místo za dostatek jídla za nebezpečné putování do neznáma, kde budou podmínky možná ještě horší. Pomohli nám sice naložit palivo a jídlo, takže měl člun větší ponor, ale nikoho bychom za nic na světě nepřesvědčili, aby jel s námi.

Jeli jsme opatrně a pomalu, protože jsme neměli nejmenší chuť přivolávat nebezpečí. Potýkali jsme se stále s problémem, kde složit na noc hlavu. Byli jsme si vědomi, že můžeme být pokládáni za vetřelce, a navíc byl člun se svým obsahem lákavou kořistí. Obvykle jsme kotvili ve skrytých uličkách zatopených měst. Několikrát se nám stalo, že jsme tam museli kotvit několik dní, protože vanul silný vítr. Čekali jsme, že hlavním problémem bude pitná voda, ale mylili jsme se. Vždy se nám podařilo najít nějakou vodu v nádržích u domů. Abych to zkrátil, po silnici je to z Londýna do Cornwallu 268 mil, které jsme teď jeli něco přes měsíc.

Bílé útesy na pobřeží kanálu La Manche vypadaly z vody normálně, jako by záplavy byly jen zlým snem? dokud jsme se nepodívali lépe na místa, kde dříve bývala města. Ledovec, který jsme zahlédli, nás vrátil zpátky do reality.

Na konci cesty jsme byli obzvláště obezřetní. Všimli jsme si, že výše položená místa jsou obydlena. Na prudkých svazích vystupujících z vody jsme viděli města vesnice. Nižší položené domy byly zatopeny, ale ostatní byly obydlené. Neměli jsme ani ponětí, v jakém stavu najdeme Penllyn a zvláště naši Rose Cottage.

Zabočili jsme s člunem do řeky Helford, zbraně jsme měli stále při ruce. Lidé na kopcích, kteří nás zahlédli, nás z výšky pozorovali. Sice nám nemávali, ale ani na nás nestříleli. Později jsme se dozvěděli, že měli pocit, že náš člun patří někomu z místních lidí, kterým ještě nedošly pohonné hmoty.

Stočili jsme se na sever od hlavní řeky. Voda dosahovala do výšky téměř sta stop. Bylo těžké se orientovat, protože voda byla všude. Cestou jsme se několikrát ztratili, než jsme nad sebou zahlédli známý kopec, na kterém stála naše chalupa.

Navštívilo ji zřejmě dost lidí. Byl tam pěkný nepořádek, ale nezničili mnoho věcí. Bylo zřejmé, že šli hlavně po zásobách jídla. Ze spíže zmizelo všechno do poslední láhve s omáčkou a balíček pepře. Barel nafty, svíčky a malá zásoba uhlí také zmizely.

Phyllis vše rychle přehlédla a zhodnotila a zmizela ve sklepě. Za chvíli vyběhla nahoru a běžela do altánku, který si v zahradě postavila. Sledoval jsem oknem, jak si pečlivě prohlíží podlahu. Za chvíli byla zpátky.

"Je to v pořádku, díky bohu," řekla.

Nepovažoval jsem tento okamžik za pravou chvíli pro zjišťování stavu altánku.

"Co je v pořádku?" zeptal jsem se.

"Potraviny," odpověděla. "Nechtěla jsem ti o nich říkat, dokud jsem si nebyla jista. Bylo by to pro mě příliš hořké zklamání, kdyby zmizely."

"Jaké potraviny?" zeptal jsem se nechápavě.

"Nemáš moc důvtipu, Mikeu! To sis opravdu myslel, že bych se pouštěla do zedničení jen tak pro nic za nic? Přepažila jsem polovinu sklepa zdí a uložila tam zásoby. Pod altánkem je také spousta jídla."

Zíral jsem na ni beze slova. "Chceš snad říct, že ?? Ale tos musela udělat už dřív! Ještě před záplavami!"

"Hned jak se začaly potápět lodě ve větším měřítku. Měla jsem pocit, že bude dobré být připravený, než dojde k nejhorším, protože tehdy už bylo jasné, že se situace bude zhoršovat. Považovala jsem z rozumné udělat si tady zásoby, jednou se mohou hodit. Jen jsem věděla, že nemá smysl ti o tom říkat, protože jsi takový úzkoprsý."

Posadil jsem se a zíral.

"Úzkoprsý?" podivil jsem se.

"Hm, víš, někteří lidé si myslí, že je morálnější platit vysoké ceny na černém trhu, než si udělat zásoby z levnějších."

"Á," začínal jsem chápat, co tím myslí. "Tak jsi to zazdila sama?"

"Nechtěla jsem, aby o tom věděli místní lidé, tak jsem to musela udělat sama. V Londýně fungovalo zásobování dobře, ale teď se nám to bude hodit."

"Kolik je tam jídla?" zeptal jsem se.

Přemýšlela. "Nejsem si jista, ale asi tolik, co se vejde do velkého nákladáku a pak to, co máme ve člunu."

Zdálo se mi, že se na věc můžeme podívat z několika úhlů, ale bylo by krajně nevzděčné, kdybych se o nich teď zmiňoval, takže jsem raději mlčel a zabýval se stěhování věcí dovnitř.

Zanedlouho jsme pochopili, proč se nikdo nenastěhoval do naší chalupy. Stačilo vyjít na vrchol kopce a rozhlédnout se po okolí. Každému bylo jasné, že je jen otázkou krátké doby, než se na tomto místě vytvoří ostrov. O čtyři měsíce později se tak stalo.

Tady stejně jako jinde lidé pomalu stupovali před stoupající vodou a později se to zvrhlo v panický úprk do výše položených míst, aby tam pro ně ještě zbylo nějaké místo k životu. Ti, kteří zůstávali, byli zčásti tvrdohlaví, zčásti chovali naději, že už voda o moc nestoupne. Vztah mezi těmi, kdo zůstali, a těmi, kdo odešli, byl přesně vymezen. Lidé na kopci strážili své území a nepovolili do něho nikomu vstoupit a ti, co žili v nížině, byli ozbrojeni a kladli nástrahy těm, kteří by se chtěli pokusit sebrat jim úrodu z polí. Říká se, i když nevím, co je na tom pravdy, že jsou tu celkem dobré podmínky k životu ve srovnání s Devonem a ostatními místy dále na východ. Šíří se fámy, že v Devonu, Somersetu a Dorsetu se hladovějící skupinky lidí tvrdě napadají, zatímco tady je slyšet střelba jen sporadicky.

Jsmo zde tak dokonale odříznuti od okolního světa, že se k nám jen občas donese, co se děje kousek dál. Je těžké se s tím vypořádat. Rádio, které by nám mohlo přinést čerstvé zprávy ze světa, když už ne z domova, se porouchalo několik týdnů po našem příchodu a nemáme náhradní součástky, abychom ho mohli opravit.

Život zde má však také své kladné stránky. Ostrov není zajímavou kořistí, a tak nás nechávají na pokoji. Loňská úroda byla dobrá, takže se spolu s lovením ryb, kterých je dost, užijeme. Také tu nejsme úplně cizí, ale přesto na sebe moc neupozorňujeme. Předpokládám, že nám zásoby, které jsme si přivezli, budou spolu s rybami stačit. Horší by bylo, kdyby loňská úroda byla chudší.

###

Tento příběh jsem začal vyprávět začátkem listopadu. Teď se píše konec ledna. Voda ještě trochu stoupla, ale od vánic jsme nezaznamenali žádný nárůst. Doufáme, že se už proces zastavil. V kanálu La Manche jsou stále ledovce, ale zdá se nám, že je jich méně.

Mořské tanky neustále útočí, ale v menším počtu, obvykle je jich jen pět, někdy zaútočí i jednotlivě. Nepředstavují už tak velké nebezpečí, protože lidé žijící na pobřeží mají své hlídky, které okamžitě vyhlásí poplach. Mořské tanky nechtějí šplhat do výšek a jen zřídka se odváží vzdálit více než na čtvrt míle od moře. Nenajdou-li zde své oběti, stáhnou se zpátky.

Nejhorší, čemu jsme museli vzdorovat, byla třeskutá zima. Měli jsme pocit, že byla ještě chladnější než loni. Vodní plocha kolem nás byla po mnoho týdnů zamrzlá a dokonce zamrzlo i moře dále od pobřeží. Počasí je nestabilní, vichřice s sebou přináší ledovou tříšť, která vše pokrývá. Máme štěstí, že jsme kryti před jihozápadními větry, ale stejně je to kruté.

Rozhodli jsme se, že jakmile nastane léto, musíme odtud pryč. Možná bychom další zimu přežili, ale měli

bychom méně zásob a méně sil na cestu, kterou bychom stejně museli jednou podniknout. Pokusíme se dostat do Plymouthu nebo Davenportu a doplnit zásoby paliva, které jsme spotřebovali cestou sem. Ale v každém případě si opatříme plachtu, abychom mohli pokračovat v cestě, kdybychom nesehnali žádné pohonné hmoty a naše už byly vyčerpány.

Kam se vydáme? Ještě nevíme. Někam, kde je tepleji a kde se dají pěstovat nějaké plodiny. Někam, kde bychom mohli začít znovu. Možná, že nás čekají na cestě namířené pušky, ale i to bude lepší, než pomalu vyhladovět v třeskutých mrazech.

Phyllis se mnou souhlasila. "Watson, čekají nás samé nesnáze!" řekla. "Ale měli jsme dosud celkem štěstí, takže by byl hřích házet flintu do žita!"

24. Května

Malá změna programu, nepojedeme na jih. Ani rukopis nenechám v plechovce, jak jsem původně zamýšlel v naději, že ho snad jednou někdo najde. Vezmu ho s sebou. Možná ho nakonec budou číst stovky lidí, protože poslyšte, co se stalo:

Clun se houpal na vodě, když jsme se chystali na cestu. Phyllis ho natírala a já jsme opravoval motor. Najednou jsme zahlédli, jak k nám připlouvá loďka. Byla v ní jen jedna postava. Když se přiblížila, poznal jsem v ní jednoho místního člověka, kterého jsem vídal dříve, když ještě byly normální poměry. Neznal jsem jeho jméno. Ale protože jsem neznal důvod, proč k nám přichází, raději jsem si připravil k ruce pušku. Když byl na doslech, zavolal na nás:

"Ahoj, vy tam! Jmenujete se Watson?" Odpověděl jsem, že ano. "Dobrá, mám pro vás zprávu!" volal na nás. Namířil si to směrem k nám a kormidloval přímo do vřesoviště. Vyskočil z loďky, kousek ji táhl za sebou a pak se k nám obrátil.

"Michael a Phyllis Watsonovi? Pracovali jste pro EBC?" zeptal se nás.

Překvapeně jsme přitakali.

"Zaslechli jsme vaše jména v rozhlasu," řekl.

Dívali jsme se na něho nechápavě. Pak jsem se zmohl na otázku.

"Kdo ? kdo se o nás zmiňoval?" zeptal jsem se nejistě.

"Říkají si výbor pro obnovu," sdělil nám. "Už asi týden nebo deset dní vysílají. Pokaždé končí čtením seznamu lidí, které se pokoušejí najít. Včera večer jsme zaslechl i vaše jména ? hlásili, že se zřejmě nacházíte poblíž Penllyny v Cornwallu ? tak jsem si myslel, že byste o tom měli vědět."

"Ale ? co je to za výbor? Co vlastně chtějí?" zeptal jsem se.

Pokřčil rameny. "Skupina lidí, která se snaží vnést pořádek do chaosu, který tu teď vládne. Ať jsou kdokoli, držím jim palce. Bylo už na čase."

Phyllis jen zírala. Byla trochu pobledlá.

"Znamená to ? že už je po všem?" zeptala se.

Muž na ni pohlédl a pak se jeho pohled stočil na zatopená pole a opuštěné domy, ze kterých lidé utekli před vodou.

"Ne," řekl rozhodně, "není po všem. Ale je lepší začít něco dělat, než se s tím smířit."

"Ale proč hlásili naše jména? Co chtějí?" zeptal jsem se.

"Chtějí, abyste přijeli do Londýna ? jestli se vám podaří se tam dostat. Když si myslíte, že by to bylo nebezpečné, máte tady počkat na další instrukce. Vyhláší seznamy lidí, kteří mají přijet do Londýna nebo Malvernu či Sheffieldu a několika dalších míst ? do Londýna jich chtějí nejméně, ale vy jste byli mezi nimi."

"Nezmiňují se o důvodech?"

Zavrtěl hlavou. "Zatím ještě moc podrobností nesdělili, ale brzy budou mezi obyvateli rozšiřovat malá rádia na baterie. Prozatím doporučují lidem, by se sdružovali do malých skupinek, které by byly řízeny místní vládou, dokud nebudou spoje fungovat."

Chvilí jsme se na sebe s Phyllis zamyšleně dívali.

"Už asi vím, proč nás potřebují," řekl jsem.

Přikývla. Chvilku nám trvalo, než jsme se vzpamatovali. Pak jsem se obrátil na muže.

"Pojďte," řekl jsem a pokynul směrem k chalupě. "Mám několik lahví, které jsem si schovával na zvláštní příležitost. Zdá se, že teď nastala ta správná chvíle je otevřít."

Phyllis se do mě zavěsila a vydali jsme se společně k chalupě.

"Chtěli bychom se dozvědět, co se děje," řekl jsem a položil poloprázdnou skleničku na stůl.

"Ještě moc nevíme," opakoval. "Ale zdá se, že nastal konečně obrát k lepšímu. Vzpomínáte si na toho Bockera? Mluvil před několika dny v rádiu ? a už nebyl tak pesimistický. Podal všeobecný přehled o situaci, jak to sám nazval."

"Povídejte," vyzvala ho Phyllis sedící vedle mě. "Muselo to být zajímavé, když drahý Bocker nemluvil pesimisticky."

"Nejdůležitější novinkou je, že voda přestala stoupat ? to už jsme věděli před šesti měsíci, ale asi bude hodně lidí, kteří to ještě nevědí. Velká část úrodné půdy je pod vodou, ale když se dáme dohromady a dobře to zorganizujeme, můžeme i na zbytku vypěstovat dost pro všechny lidi. Počet obyvatel klesl na pětinu, možná i osminu ? odhady jsou velmi nepřesné."

"Na tak málo?" zeptala se Phyllis a nechápavě se na něho dívala. "Určitě ??"

"Zdá se, že jsme na tom poměrně dobře ve srovnání s ostatními částmi země," sdělil jí muž. "Lidé umírali nejvíc

na zápal plic. Trpěli nedostatkem jídla, nebyli moc odolní, neměli žádnou lékařskou péči ani léky a prožili tři kruté zimy ? to je porazilo."

Na chvíli se odmlčel. Byli jsme zticha a snažili se vyrovnat s nepříjemnými zprávami. Pochopil jsem, že jedno je jasné ? budeme žít v úplně jiném světě než dosud. Phyllis dohlédla trochu dál.

"Ale budeme mít vůbec šanci?" zeptala se. "Stále nevíme, co se v hlubinách skrývá. Co když použijí něco jiného, proti čemu se opět nebudeme umět bránit ??"

Muž zavrtěl hlavou. Na tváři se mu objevil záblesk zadostiučinění.

"O tom také Bocker mluvil. Myslí si, že tentokrát už dostali co proto."

"Tomu nerozumím," řekl jsem.

"Podle něho už mají něco, co s dostane do hlubin. Vydává to ultra ? ne ultrafialové záření, ale nějaké zvuky, které nejsou slyšet."

"Aha, asi ultrazvuk, ne?" pomohl jsem mu.

"To je ono. Připadá mi to divné, ale Bocker říká, že ty vlny mohou zabíjet pod vodou."

"To je pravda," poučil jsem ho. "Spousta lidí na tom pracovala asi před pěti nebo šesti lety. Jen si nevěděli rady, jak takový vysílač dostat dolů."

"Bocker tvrdí, že už to vyřešili ? hádejte, komu se to podařilo? ? přece těm šikmookým. Tvrdí, že ho použili v menších hloubkách, kde se osvědčil. Američani si taky myslí, že je dobrý, a proto ho teď chtějí vyrábět, aby se zbavili těch potvor v Karibské oblasti."

"Podařilo se jim zjistit, co se v těch hlubinách vlastně skrývá? Jak vypadají? Co jsou vlastně zač?" vyzvíдалa Phyllis.

Zavrtěl hlavou. "Pokud vím, tak ne. Bocker jen říkal, že se na hladině objevila vrstva želatinové hmoty, která se na slunci rozplynula. Nic ji nedrželo pohromadě. Jak vypadají tamti dole v hlubinách, se můžeme jen dohadovat ? a tak už to zřejmě zůstane."

"Mně stačí, že vím, jak vypadají, když jsou mrtví," řekl jsem a dolil víno. Zvedl jsem sklenici a pronesl přípitek:

"Na hlubiny bez vetřelců a na bezpečná moře."

##

Když odešel, vyšli jsme ven a zašli do altánu. Sedli jsme si a rozhlíželi se kolem. Krajina vypadala úplně jinak než dříve. Chvilku jsme byli oba tiše. Pokradmu jsem se podíval na Phyllis. Vypadala tak dobře, jako by vyšla z kosmetického salónu.

"Začínám znovu žít, Mikeu," řekla.

"Já také," souhlasil jsem s ní. "I když to nebude procházka růžovým sadem," dodal jsem.

"Na tom nezáleží. Když mám naději, tak mi nevádí, že budu muset tvrdě pracovat. Nemohla už jsem snést pomýšlení, že je to všechno beznadějně."

"Svět bude asi vypadat divně, když nás zbyla jen pětina nebo osmina," řekl jsem zamyšleně.

"Za vlády královny Alžběty I. nás bylo asi jen pět miliónů ? a co jsme ve svět znamenali!" připomněla mi.

Zůstali jsme sedět. Museli jsme naplánovat spoustu věcí.

"Vyrážíme, jakmile dáme do pořádku člun?" zeptal jsem se. "Myslím, že máme dost paliva na cestu."

"Ano, co nejdřív to půjde," odpověděla.

Zůstala sedět, lokty opřené o kolena a bradu v dlaních. Dívala se do dálí. Slunce zapadalo a začalo se značně ochlazovat. Přisedl jsem blíže k ní a objal ji.

"Co je," zeptal jsem se.

"Vzpomínala jsem... Historie se opakuje, Mikeu. Kdysi dávno tady byly zalesněné pláně, na kterých žila spousta divokých zvířat. Naši předci na nich lovili. Pak to všechno jednoho dne zaplavila voda ? a vzniklo Severní moře..."

Mám pocit, Mikeu, že už jsme tady někdy byli ... A dostali jsme se z toho..."

Z anglického originálu *The Kraken Wakes*,
vydaného nakladatelstvím Penguin Books Ltd.
v roce 1987, přeložila Marcela Staňková.
Verše Alfreda Tennysona přeložila Hana Žantovská.

Anglický spisovatel John Wyndham se proslavil katastrofickými a invazními sci-fi romány. Narodil se v roce 1903 v Birminghamu, později žil v různých částech Británie. Věnoval se mnoha povoláním, od farmaření přes právníckou profesi a po reklamní činnost. V roce 1925 začal psát krátké povídky. V letech 1930 - 1939 psal pod různými pseudonymy pro americká vydavatelství. Napsal i několik detektivek. Druhá světová válka přerušila jeho spisovatelskou kariéru, které se opět začal věnovat po jejím skončení. Zemřel v březnu roku 1969. Naším čtenářům není neznámý. Do češtiny byly přeloženy romány *Den trifidů* (*The day of Trifids*) a *Kukly* (*The Chrysalids*). Jeho román *Midwichské kukačky* (*The Midwich cuckoos*) byl převeden do filmové podoby pod názvem *Vesnice zatracených* (*The village of the Damned*).

Nyní se čtenářům dostává do rukou další z Wyndhamových novel, která vás zajistě uchvátí a vtáhne do dramatického děje. Společně s rozhlasovými scenáristy Phyllis a Mikem se stanete svědky budoucí vize světa, který je ohrožen vpádem cizí civilizace. Jak se naše civilizace s novu skutečností vyrovná? Budou tyto odlišné formy života moci žít na jedné planetě? Nebudou noví návštěvníci Země ohrožovat samu podstatu lidské existence? Na tyto i další otázky vám naznačí odpověď román Johna Wyndhama *Vetřelci z hlubin*, který je mistrně napsaný, napínavý, plný

filozofických úvah a v neposlední řadě zajímavých postřehů o psychice lidí.

- 78 -

Vetřelci z hlubin John Wyndham
